DRUGI KORPUS

SLOBODI PJEVA

http://www.hasib-musinbegovic.com

HASIB MUŠINBEGOVIĆ
OSMAN KAVAZOVIĆ

DRUGI KORPUS SLOBODI PJEVA

/PATRIOTSKE PJESME, VOJNI AMBLEMI/

Borcima 2. korpusa Armije RBiH povodom 10. godišnjice, 29. septembra 2002. godine

Tuzla, 2002.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Izdavač:
Udruženje građana za zaštitu tekovina borbe za BiH

Urednik:
Hasib Mušinbegović

Recenzenti:
dr. Salih Kulenović
mr. Dželal Ibraković

Redaktor:
Hasib Mušinbegović

Lektor:
Fahra Lušija

Naslovna strana i slog
Husein Isaković

Unos teksta i korektura:
Edin Mušinbegović

Kreacija podloge:
Koro Halim

Za štampariju:
Asim Kaknjo, graf. ing.

Štamparija:
"Dom štampe" dd Zenica

Tiraž:
500

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

821 . 163 . 4 (497 . 6) - 1 (082)

929 . 6 : 355 . 3] (497 . 6) "1992/1995" (082)

DRUGI korpus slobodi pjeva : (patriotske pjesme, vojni amblemi) / [priredili] Hasib Mušinbegović, Osman Kavazović. - Tuzla : Udruženje građana za zaštitu tekovina borbe za BiH, 2002. - 828 str. : ilustr. ; 24 cm

1. Mušinbegović, Hasib 2. Kavazović, Osman
COBISS/BiH-ID 11575558

Na osnovu mišljenja Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, broj 02-15-5280/02 od 14. augusta 2002. godine ova knjiga je proizvod iz člana 19. tačka 10. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga na čiji se promet ne plaća porez na promet proizvoda.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PREDGOVOR

Zbirka patriotskih pjesama „Drugi korpus slobodi pjeva" je prva knjiga u nizu koje autori imaju namjeru pripremiti u ediciji „Ko pjeva, zlo ne misli". Osnovni cilj ove zbirke je prikupiti patriotske pjesme nastale u zoni odgovornosti 2. korpusa Armije RBiH, kao i pjesme koje su nastale drugdje a koje su borci ovog korpusa rado pjevali (ili recitirali), predočiti ih javnosti, podsjećajući na jedno teško ali slavno i dostojanstveno vrijeme. To je vrijeme Odbrambeno – oslobodilačkog rata protiv agresije, u kojem je Armija naroda žrtve, naroda određenog za nestanak, uzvratila borbom za slobodu pjevajući pjesme koje u sebi ne nose poziv na osvetu, na mržnju, nego – naprotiv, koje imaju jasan poziv na suživot i poštivanje općeljudskih vrijednosti, približivši se tako najvišem civilizacijskom idealu snošljivog i otvorenog društva. Paradoksalno ali istinito.

Deset godina od početka agresije na Bosnu i Hercegovinu, bosansko društvo je suočeno sa imperativom da se sve, ne samo oprosti, nego i zaboravi. Rijetko se ko usudi javno pustiti neku ratnu patriotsku pjesmu. Možda i sami zaziremo od tog smrtonosnog i ponosnog vremena. A možda smo te pjesme i zaboravili. Ko zaboravlja svoju historiju, ko se ni na svojim greškama ne umije „dozvati" pameti – rizikuje da mu se ta genocidna historija ponovi. Koristimo priliku da javnosti na jednom mjestu predočimo bar dio tog narodnog blaga i činjenica da borci Armije RBiH, borci žrtve agresije, o zlu ne pjevaju ili bar zlo i osvetu ne prizivaju.

Za većinu objavljenih pjesama poznat je autor i to je u fusnoti upisano. Pjesme za koje nismo bili sigurni ko im je autor - ostale su nepotpisane. Mislili smo da je to manja greška nego upisati nešto pogrešno. Pa, ipak, vjerujemo da se potkrala poneka greška. Ako dođe do novog izdanja – svakako ćemo tu manjkavost ispraviti. Autentičnost tekstova je maksimalno sačuvana. Iako nismo pravovremeno uspjeli

http://www.hasib-musinbegovic.com

pribaviti saglasnost svih autora tekstova da njihove pjesme objavimo, uvjereni smo da su i oni mišljenja da je bolje da su njihove pjesme objavljene nego prepuštene zaboravu. U pjesmama se pominje mnoštvo značajnih datuma, likova, predjela, jedinica. Za većinu je u fusnoti dato kraće objašnjenje njihovog značenja.

Knjiga se sastoji od 21 dijela. Kao najava za svaki dio knjige dat je kraći uvod o doprinosu dotične općine u Odbrambeno-oslobodilačkom ratu protiv agresije, tok transformacije jedinica koje su postojale i slično. Svaki dio je sastavljen od tekstova pjesama, prigodnih fotografija i ratnih amblema jedinica (grbova i ratnih zastava). Kako je u toku svog postojanja 2. korpus Armije RBiH imao nekad veću nekad manju zonu odgovornosti, to je i ova knjiga obuhvatila teritorije općina, ne samo današnjeg Tuzlanskog kantona, nego i neke općine Zeničko – dobojskog kantona. Knjiga ima 379 pjesama, 281 fotografija, 117 ratnih amblema jedinica. U knjizi je dat izvjestan broj mapa (38) koje bi čitaocu trebale da olakšaju snalaženje u prostoru o kojem je riječ. Ova zbirka je izdata povodom 10. godišnjice formiranja 2.korpusa Armije RBiH. Vjerujemo da zbirkom nije obuhvaćen veliki broj patriotskih i borbenih pjesama koje nam ovom prilikom nisu bile dostupne. Ostajemo otvoreni za saradnju i mi, autori ove zbirke, nastavit ćemo prikupljati ove vrste činjenica o agresiji na Bosnu i Hercegovinu. Priželjkujemo i očekujemo vašu pomoć i saradnju.

Zahvaljujemo se autorima tekstova što su nam dozvolili da njihove pjesme objavimo. Posebna zahvala pripada Komandi 2. korpusa Armije RBiH i upravama za odbranu Tuzla i Zenica.

AUTORI

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESME BEZ MRŽNJE, NETRPELJIVOSTI I OSVETE

(Recenzija)

Sa osobitim zadovoljstvom sam se prihvatio recenzije zbirke pjesama pod nazivom "Drugi korpus slobodi pjeva". Kao učesnik u odbrani RBiH od srpsko-crnogorskog agresora, bio sam svjedokom snažne i nadasve veličanstvene borbe bošnjačkog naroda za ostanak i opstanak u svojoj jedinoj domovini, usprkos izuzetno teškim materijalnim uvjetima pružanja otpora tehnički superiornijem agresoru. Iznevjerena od strane međunarodne zajednice koja je nepravednim embargom na uvoz oružja zavezala ruke mladoj državi RBiH, gurnuvši je bez ikakve nade za pomoć i spas u ruke zločinaca, silovatelja i ljudi iz subkulture, naša je zemlja ipak pronašla onu unutrašnju snagu za savladavanje naizgled bezizlazne situacije. Ta snaga je bila unutar bošnjačkog naroda i svih drugih naroda koji su BiH prihvatili kao jedinu domovinu. Prekinuta u proljeću života, suprotstavivši se neljudima, bosanska se mladost snagom neizmjerne ljubavi prema domovini izborila za ljudsko dostojanstvo, ulažući u temelje BiH svoje živote. Upravo je ovaj krik na silu prekinute mladosti dobio svoj poetski izraz u narodnom stvaralaštvu boraca Drugog korpusa Armije RBiH. Rat i ratna stradanja saboraca i civila, teški uvjeti borbe za slobodu, ali i neizmjerna solidarnost ljudi u tim sudbonosnim i najtežim momentima za domovinu i svakog čovjeka i borca, eruptirali su snažnom ljudskom nadom u

http://www.hasib-musinbegovic.com

uspjeh borbe za slobodu kroz pjesme boraca Drugog korpusa. Mladalačke sanje i čežnje prvih ljubavi, neispjevane pjesme radosti i ljepoti življenja, sve je to skupljeno u buket najnovijeg narodnog stvaralaštva u ovoj zbirci. Narodni pjevač je na vrlo emotivan način iskazao svu tragediju rata kao negacije života, zatim neizrecivu i duboku patnju zbog gubitka sina, brata ili saborca. ("Kraj mezara majka plače, vrele suze briše, zar svog sina neću vidjeti više?"). Taj žal za ugaslim životom, prekinutom i zauvijek izgubljenom mladošću, je ljudski vapaj za pravdom zbog nametnutog rata i, s tim u vezi, ogromnih ljudskih stradanja. Biti uzvišen u ljudskoj plemenitosti i dostojanstvu, uprkos izuzetno teškim momentima u ratu kada se činilo da su tamni oblaci nesreće i smrti prekrili našu domovinu, konstanta je mentaliteta našeg čovjeka. Čitajući ove pjesme, niti u jednom stihu ni strofi nisam pronašao ništa što poziva na mržnju, netrpeljivost ili osvetu. Otjelovljen u borcima Drugog korpusa, narod je progovorio jezikom običnog čovjeka kojem su ideali slobode, nesmetanog života i rada, bili osnovni orijentir u toku agresije. Pjesnički izraz upotrijebljen u zbirci donekle je sličan narodnom usmenom pjevanju utkanom u našu tradiciju. Upravo je pjesma snagom svoje ekspresivnosti bila SPIRITUS MOVENS svih naših pobjeda, dajući životni poticaj bosanskom čovjeku kada mu je bilo najteže. Virtuoznost narodnog pjevača iskazana njegovom sposobnošću da kroz relativno jednostavnu poetsku formu dadne obol jednom teškom, ali slavnom vremenu, neupitna je.

Uvjeren sam da će vremenska distanca od događaja opjevanih u ovim pjesmama učiniti zbirku znatno vrjednijom , jer je ona trag u vremenu, nijemi, a ipak tako

http://www.hasib-musinbegovic.com

glasan svjedok o burnoj povijesti BiH i ovog dijela Evrope. Historijska, literarna, pa i folkloristička vrijednost ove zbirke pjesama će se moći objektivno valorizirati onda kada se prikupi slična građa iz zona odgovornosti ostalih korpusa ARBiH. Zbog svega ovoga, zbirku "Drugi korpus slobodi pjeva" toplo preporučujem za štampanje.

Tuzla, 07.08.2002.

Recenzent

Prof. Dr Salih Kulenović

http://www.hasib-musinbegovic.com

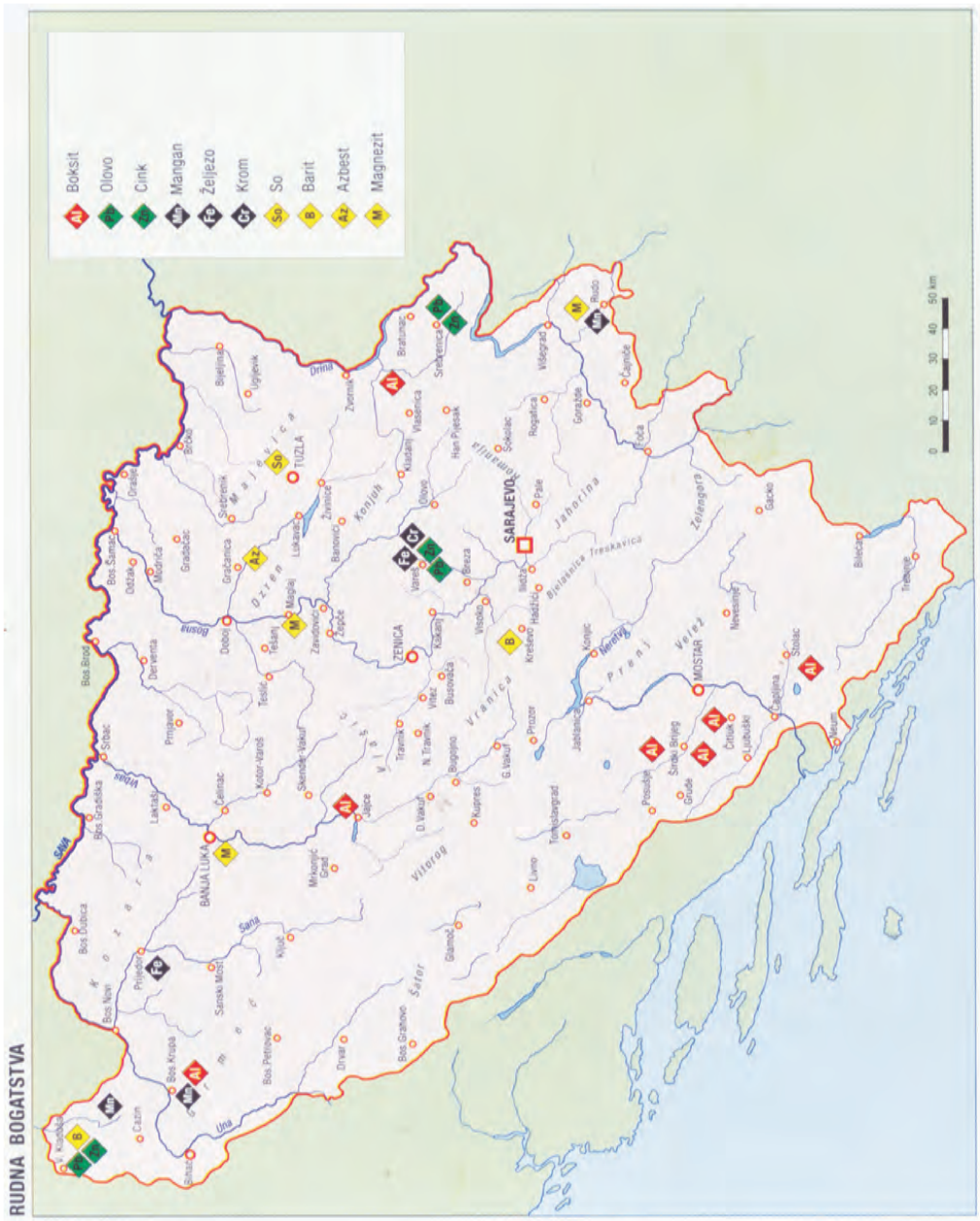

U osnovi uzroka svih ratova, a naročito agresivnih, kakav je bio u BiH, su ekonomski razlozi: ovladati teritorijem i dobrima na njoj; prethodno otjerati njihove dotadašnje korisnike ili izvršiti nad njima genocid.

http://www.hasib-musinbegovic.com

ETNIČKA STRUKTURA (1991.)

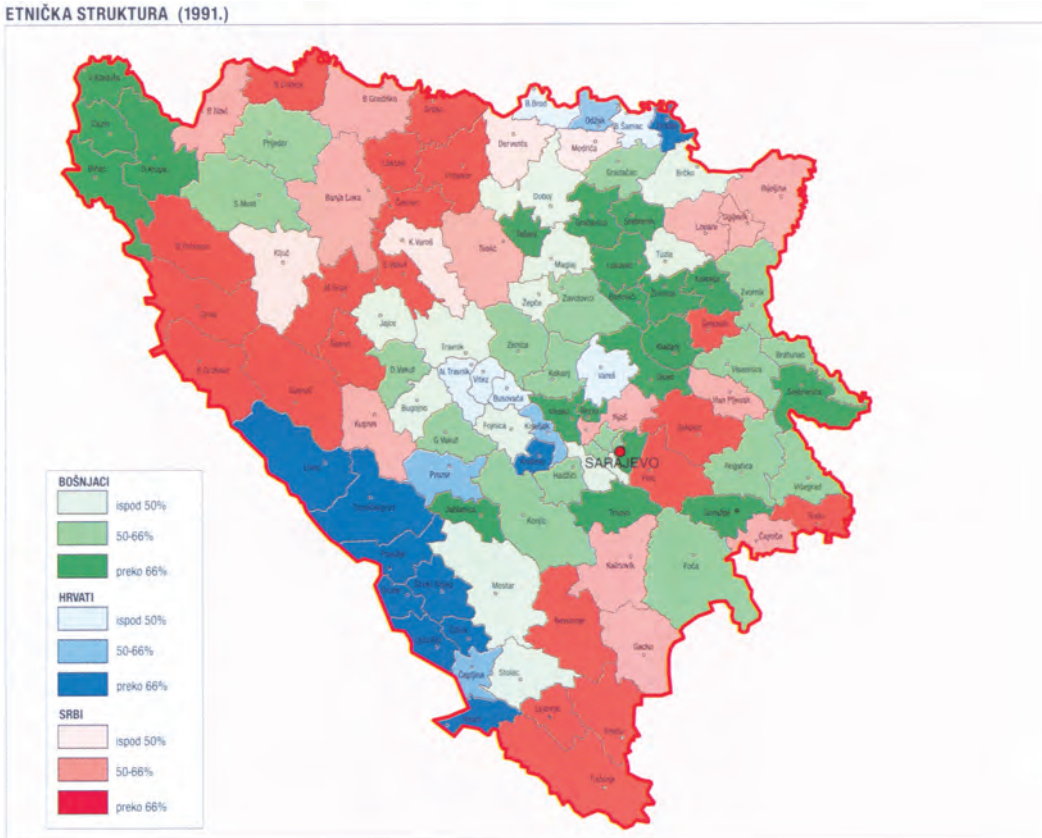

Rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine po kojem je Bošnjaka bilo 1.905 829 ili 43,7%, (Hrvata 755.895 ili 17,3%, Srba 1.369.258 ili 31,4%, Jugoslovena 239.845% ili 5,5% i ostalih 93.747 ili 2,1%), zabrinuli su planere projekta "Velike Srbije". Značajan porast broja stanovnika BiH iz bošnjačkog naroda, za kojeg se i moglo očekivati da će se tom projektu suprotstaviti, upućivao je na zaključak da se sa agresijom nema šta čekati. U aktuelnom raspadu Jugoslavije, trebalo je iskoristiti politički trenutak i snagu tzv. JNA i riješiti za sva vremena pitanje Bosne.

Ratni zločinac u BiH, Ratko Mladić, svoju bojazan izrazio je riječima da se ne boji atomske bombe muslimana - “bojim se njihove domografske bombe". Zato što im se učinilo da je u Bosni previše Bošnjaka - uslijedila je agresija i genocid.

Naročito je na udaru agresora bila Sjeveroistočna Bosna i Gornje podrinje.

http://www.hasib-musinbegovic.com

U knjzi “Drugi korpus slobodi pjeva” opjevane su mnoge bosanskohercegovačke rijeke, a naročito Drina, Spreča, Usora i Bosna.

http://www.hasib-musinbegovic.com

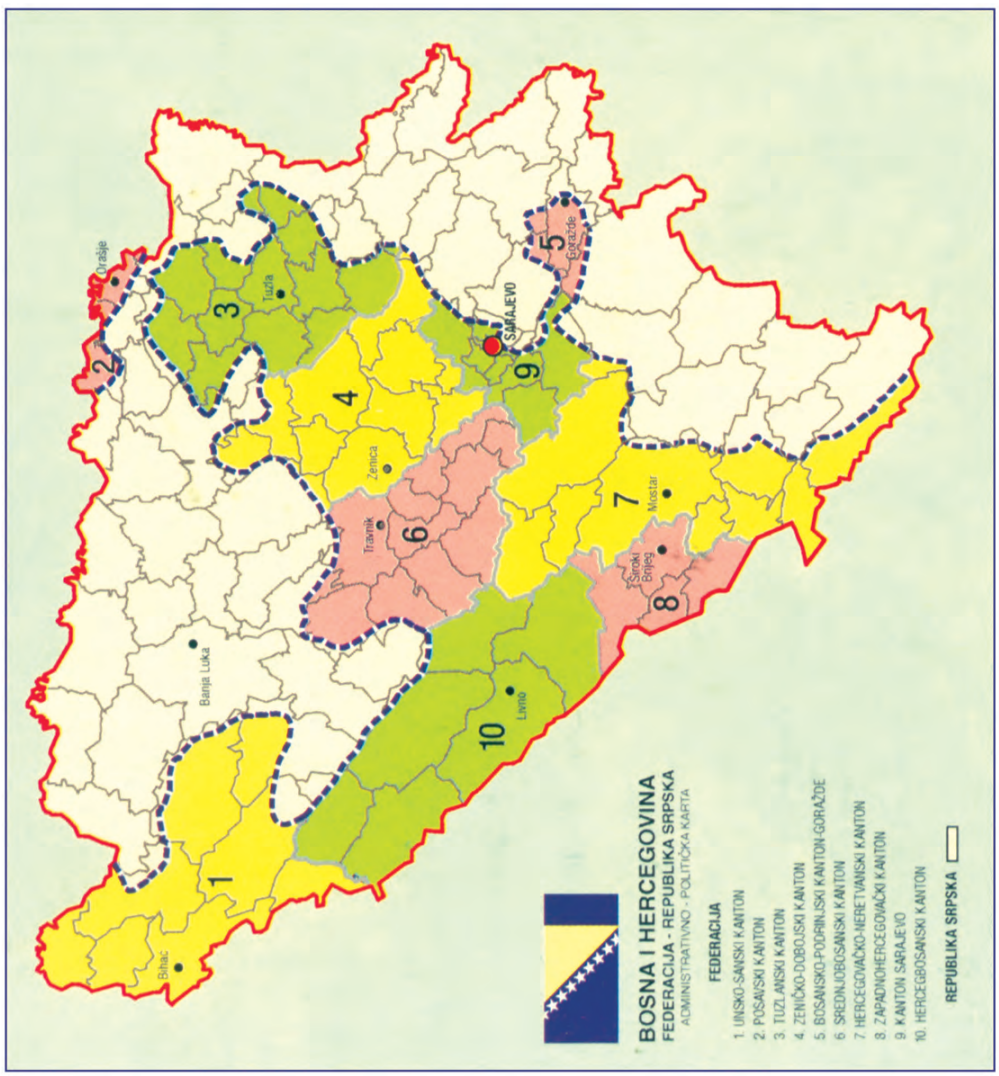

Administrativno-političke posljedice agresije na BiH.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Slavonski Brod
BANJA LUKA
Doboj
Tuzla
Zenica
SARAJEVO
MOSTAR
Dubrovnik
Nevesinje
Goražde
Višegrad
Zvornik
Bijeljina
Brčko
Bugojno
Livno
Konjic
Jajce
Travnik
Trebinje
Foča
Mrkonjić Grad
Kupres
Prozor
Metković
Bileća
Gacko
Nikšić
DURMITOR
MLJET
Neretvanski kanal
Mljetski kanal
Herceg-Novi

Amblem pripadnosti jedinicama Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratna zastava Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb HVO

http://www.hasib-musinbegovic.com

*JA SIN SAM TVOJ**

U plavo Božje prijestolje
kliču zvuci s bogomolja.
To su pjesme zemlje moje
gdje huče gore i šume, polja.

Tamo na Uni - zlatno zrnce,
a na Drini zora plava.
U Neretvi spava sunce,
niz ravnine se razlila Sava.

Krene li dušman ti na zide,
u san starih mezarova,
udariće na šehide
što krv će liti za brda ova!

Refren:
Mila sura i žestoka –
Bosna na zemlji krvavoj.
Čuvam te kao i dva oka!
Ja sin samo tvoj,
zemljo!
Ja sin sam tvoj!

---

*-Autor teksta: Džemaludin Latić

http://www.hasib-musinbegovic.com

VJEĆNA BOSNA
*(narodna)**

Kada je Bosni najteže bilo,
digoše se sinovi njeni,
poručiše dušmanima:
„U Bosni mjesta vam nema."

Ovo je zemlja Kulina - bana,
ovo je zemlja Husein - kapetana,
Bosna je zemlja bega Isa - bega,
Bosna je zemlja Gazi Husref - bega.

Armija Bosne postade sila,
polomi dušmanu krila,
iz krvi niče sloboda,
vječna je naša Bosna.

Ovo je zemlja Kulina - bana,
ovo je zemlja Husein - kapetana,
Bosna je zemlja bega Isa – bega,
Bosna je zemlja Gazi Husref - bega.

*- Autor teksta, muzike i aranžmana: Omer Pobrić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NJU SAMO IMAM**

Svitanje nudi stotinu puteva,
jedni odlaze, drugi se vraćaju.
Uvijek je tako bilo i bit će,
postali ljudi nalik na ptice, selice.

A iza mene mnogo puteva osta,
po kojim je moja gazila noga.
Presretna je ova duša prosta,
kada mi zamiriše Bosna prkosna.

Refren:
Za vijek vijekova neka živi,
ova moja zemlja,
jer ona mi znači sve,
i nju samo imam.

*- Autor teksta, muzike i aranžmana: Suad Sulejmani – „Suke"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*CRN SE OBLAK NAD BOSNOM NADVIO**

Crn se oblak nad Bosnom nadvio,
a magla je Bosnu opasala.
Dušman hoće da mi Bosne nema,
ona ne zna, a zlo joj se sprema.

Oj, Srbijo, ognjem izgorila!
Crna Goro, u crno se zavila!
Vojvodino, prokleta ti bila,
što si Bosni zulum učinila.

Oj, narode, bosanskoga roda,
podanici bilo kojeg Boga,
ne daj Bosne ni njezina nama.
Srce Bosne lahko se ne slama.

Refren:
U sabah ću u rat poći,
zaboravit divne noći.
Umreš li Bosno, umrijet ću i ja.
Za slobodu tvojih sinova.

*- Autor teksta: Mehmedalija Beganović – „Babo"

http://www.hasib-musinbegovic.com

BOSNA NIKAD PALA NIJE
*(narodna)**

Sada nam Bosnom sviću tužna jutra,
sa svih strana zlotvori je ruše
navalili k'o nikad do sada,
hoće da je do temelja sruše.

Ne bi dušman ovu zemlju dir'o,
i budio uspavanog Zmaja,
da je znao šta će da ga snađe
i šta će još učiniti raja.

Ti ćeš, Bosno, ostat u životu,
znaj da ništa ne može ti sila,
procvjetat ćeš k'o ruža u maju
ljepša nego što si ikad bila.

Refren:
Prijetili sa našoj Bosni
dušmani i prije,
a ona im uzvraćala,
nikad pala nije.

---

*- Autor teksta: Suljo Alić
Izvođač: Esad Kovačević

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BOSNO…**

Kakvi se to oblaci nad tobom viju,
kakve to kiše na nas liju?
Da li će novi vjetrovi puhnuti,
hoće li nas poslije sunce ogrijati?

Koliko dugo oluja trajat će,
koliko ljudi u njoj nestat će?
Ako se budemo za uže držali,
budimo u nadi da ona prestat će.

*- Autor teksta: Salih Malkić

http://www.hasib-musinbegovic.com

ZAPJEVAJ S NAMA, BOSNO

Oni hoće Bosnu da prisvoje,
a priznale je mnoge zemlje svijeta.
Oni hoće ljude da unište,
protiv njih je čitava planeta.

Mislio sam da se ljudi vole.
Mislio sam, zajedno smo jači.
Nisam znao da nas ubit' žele,
te ubice, dželati, koljači.

Zapjevaj sa nama, Bosno,
rat će i ovaj proći.
Zapjevaj sa nama, Bosno,
sloboda će ponovo nam doći.

Oni hoće Bosnu da podijele
i da uzmu sve što oni žele.
Oni misle da su osvajači,
al' ne znaju da je narod jači.

Mislio sam, živjet ćemo skupa.
Mislio sam da smo svi Bosanci.
Nisam znao da Bosnu ne vole
i ne znaju voljet' k'o Bosanci.

---

*- Autor teksta: Rifet Mujanović
Izvođač: Franjo Maksaljević

http://www.hasib-musinbegovic.com

JEDINA NAM BIH
*(narodna)**

Uzeo je Bošnjak pušku,
u boj ljuti kren'o
branit domovinu.
On brani svoje selo.

Mislio je u početku,
sve su ružni snovi,
da ne mogu ratovati
među sobom ljudi svoji.

Shvatio je vrlo brzo
šta se nama sprema,
zašto sela pale.
Oni hoće da nas nema.

Refren:
U boj morao je on
jer mu je jedina
ova domovina,
Bosna i Hercegovina.

---

*- Autor teksta: Suljo Alić
Izvođač: Esad Kovačević

http://www.hasib-musinbegovic.com

ZASTAVA NAŠA BOSANSKA
*(narodna)**

Za slobodu borite se,
Bosne sinovi.
Pod zastavom od ljiljana
vi ste ponosni.

Branitelji Bosne mile,
zlatni ljiljani,
u Bosnu ste ugradili
kamen temeljni.

Na grudima vi nosite
zlatne ljiljane,
što sijaju kao simbol
naše Armije.

Refren:
Modra boja na bijelom platnu,
šest ljiljana vezenih u zlatu,
to je zastava naša bosanska!

*-Autor teksta: Atifa Dolinar – Terzić (1992.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NA KRILIMA NOŠENA**

Na krilima nošena naša je snaga
ponos i želja, nas muslimana.

U ime Allaha i u ime našeg dina,
recimo dušmanu da nas bezbroj ima.

Diž'mo se braćo, došlo je vrijeme,
neka se zatre dušmansko sjeme.

U ime Allaha i u ime našeg dina
recimo dušmanu da nas bezbroj ima.

*- Izvođač: Hajrudin Bradarić – „Žuti" uz Vojnički orkestar 327.vbbr Maglaj i Orkestar „Klub 92", Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

NE DAJ SE, BOSNO
*(narodna)**

Što mi zemlju iz snova bude,
što nam boli mjesto sreće nude?
Ljiljani cvatu, Bosnom se šire,
iza mržnje ljubav se krije.

Zemljom mojom tuga se svila,
al' iz tuge još si ponosnija.
Pjevaj nam, Bosno, pjevaj nam divna,
ti si nama zemlja najmilija.

Refren:
Ne daj se, Bosno, ne daj se mila,
dušmanima pute si skrila.
Ne daj se, Bosno, ne daj se mila,
slobodna nam vječno bila.

---

*- Autor teksta i muzike: Melita Čičić

http://www.hasib-musinbegovic.com

TAMNI OBLAK NAD BOSNOM
*(narodna)**

Sama sam sa sinom, plačem noći ove,
ti ne čuješ jecaj čeda što te zove.
Ručice me male grle oko vrata,
kao da me pita: „A gdje je moj tata?"

Naše dijete malo guče „tata, mama",
ali tebe nema, ti si u gorama.
K'o da crne dane naše čedo sluti,
plače često, jako, kao da se ljuti.

Osjećam da tužno malo srce kuca,
a ti si još uvijek tamo gdje se puca.
Svake noći sin se sa suzama budi,
kao da ga muče neki snovi ludi.

Refren:
Tamni oblak nad Bosnom se vije,
šta da radim ako mi te skrije?
Ko će sina tješit od samoće,
kada shvati šta je riječ „siroče"?

---

*- Izvođač: Mirela Duraković

http://www.hasib-musinbegovic.com

ČUDAN ZULUM

Čudan zulum, čudan zulum
mojom Bosnom vlada
crna guja opasala
Bosnu iznenada.

Dušmanica, crna guja,
šta u Bosni želi,
ko je šalje da nam našu
lijepu Bosnu dijeli?

Bosno, dična ponosita,
svih Bošnjaka mati
ti ne tuguj, dušmanskom se
nikad nećeš zvati.

Bosno, cvijete od svih ljepši,
ti ljiljane rodi,
Armija te i tvoj narod
vode ka slobodi.

http://www.hasib-musinbegovic.com

POZDRAV BOSNI

Sevdalinka pjesma nam je,
od vajkada, Bosna nam je.
Zemlja pjesme i meraka
ostala nam od predaka.

S Bijele kule, glas se čuje,
Zmaj od Bosne poručuje
junacima od Goražda:
„Zemlji Bosni, vi ste nada,"
junacima sa Kule Grada:
„Zemlji Bosni, vi ste nada."

U kamenu uklesana
desna šaka od junaka,
pet prstiju pozdravljaju
dobrom srcu, dobro daju.

S Bijele kule, glas se čuje
Zmaj od Bosne poručuje
našoj raji sa Vratnika:
„Zemlji Bosni, vi ste dika,"
raji Žepe i Zvornika:
„Zemlji Bosni, vi ste dika."

Kad stavite ruku svoju
na kamen, na dušu moju,
u amanet ostavljam vam,
da čuvate zemlju svoju.

S Bijele kule, glas se čuje
Zmaj od Bosne poručuje
u bosanske sve čaršije:
„Il' šehidi il' gazije."

*- Autor teksta: S. Šečić, J.Šečić, S. Živanov

http://www.hasib-musinbegovic.com

ŠTO TI TO RADE, ZEMLJO BOSNO

Sjećaš se, druže, ljepote Bosne,
mirisa pune behara s grana?
Sjećaš se, k'o da bilo je jučer,
sjećaš se naših dječačkih dana?

Sada nas uče da mrzimo ljude,
drugove stare iz školskih klupa.
žele da rušimo gradove, kule,
sve što smo nekad gradili skupa.

Šta ti to rade, zemljo Bosno?
Šta ti to rade dušmani?
Plaše l' se Boga, pusta im duša,
Plaše l' se sutra istine o sebi?

Refren:
Žele da svjetlo zamijeni tama,
da zgazimo sveto i Bogu i nama.
Žele da svjetlo zamijeni tama,
da zgazimo sveto i Bogu i nama.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BOSNO, BOLIŠ ME, BOSNO!**

Povijala si me u miran san,
u očne kapke među vjeđama,
među pjesmama,
među međama suncorodica i suncokreta,
među ljudima, Bosno,
boliš me, Bosno!

Otvorena ti rana krvari
tokom Save, Sane, Drine, Neretve.
Zavoji s nadlaktice, natkoljenice, vratnih žila,
oprani suzama, povijaju te ranama.
Bilo ti otkucava istinu
među krvokazima.

A još ti snaga sija:
u zavežljaju tuge,
u raseljenim mislima,
i rasturenim ljubavima,
u razbijenom miru,
u rasutom snu,
u milionima sudbina,
u uznemirenom srcu,
u gladnom želucu
još ti snaga bije,
a boliš me, boliš, Bosno!

Budi, Bosno!
Budi da jesmo!
Budi da budemo!
Budi da se budimo!
Budi da sanjamo!
Budi da me ne boliš, Bosno!

*-Autor teksta:-Fikreta Jakupović

http://www.hasib-musinbegovic.com

BOSNA

Nek' te ruše, nek' te pale,
pjesmu ubit neće.
Sarajevskom Baščaršijom
Esma će da šeće.

I Mostarom nek' se pjeva
živjet će Emina,
ljepotica sa Neretve,
hiljade godina.

Na tvome će plavom nebu
ljiljan da procvate.
A tvoje će, što odoše,
laste da se vrate.

Refren:
Bosno, majko naša,
bit ćeš u sevdahu
kunemo se, mila,
tebi i Allahu.

Kunemo se, mila,
tebi i Allahu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*RUKE**

Da l' bi htjele tvoje ruke,
da me grle ovu noć?
Ja znam da tebi nije svejedno,
s kim, ni kojim putem poć.

Dajem ovo malo duše
za tvoje prve korake,
i neka ti sve bude,
kao ptici proljeće.

Refren:
Velika kao srce majke,
lijepa kao boginja,
primi ove pružene ruke,
Bosno, ponosna.

*- Autor teksta, muzike i aranžmana: Suad Sulejmani – „Suke"

http://www.hasib-musinbegovic.com

NAŠE SRCE ZA BOSNU KUCA

Da li, Bosno, ponosita
tugu, bol mi skrivaš?
Nemoj, zemljo, tužna biti,
ti heroje imaš.

Ovu pjesmu pjevam tebi,
ti si zemlja mojih snova.
Nek' ljiljani vječno krase
cvjetna polja tvoja.

Ti ćeš opet sretna biti,
sve će ovo brzo proći.
Zemljo Bosno, majko naša,
sloboda će doći.

Refren:
Budi jača od tuge.
Budi jača od boli.
Naše srce za Bosnu kuca,
Samo Bosnu voli.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ZAKLETVA BOSNI**

Sanjam te sanjam
kako se budiš,
bijela i čista,
k'o zastava.

Ti, zemljo, moja si
zakletva. Bila i ostat ćeš.
Ne tuguj, sloboda doći će.
I tad ću te gledati
kako se budiš,
bijela i čista, k'o zastava.

Na stopama slavnim stiže sloboda
protkana bolom svog naroda,
na stopama zlatnim.
Tamo gdje svane,
ostat će vječno, kunem ti se.

Ti, zemljo, moja si
zakletva. Bila i ostat ćeš.
Ne tuguj, sloboda doći će.
I tad ću te gledati
kako se budiš,
bijela i čista, k'o zastava.

---

*-Autor teksta: Dževad Glinac

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PROĐOH BOSNOM**

Prođoh Bosnom razrušenom
sve od Une pa do Drine.
Nigdje sela, nigdje grada
koji nisu ruševine.

Strahote me ove bole
duga tuga srce para,
dok nesreća mojoj Bosni
vadi srce iz njedara.

Draga Bosno, stisni zube
da sačuvaš ime svoje.
I da uvijek k'o do sada
budeš mehlem duše moje.

Milujem te, Bosno, dušom,
da ublažim rane tvoje,
i da nađem malo mira,
koga davno nestalo je.

Bit ćeš, Bosno, opet sretna
kao nekad što si bila.
Ne može te u tom spriječit'
ni najcrnja mračna sila.

Kad ću opet šetat' Bosnom
od Neuma pa do Save?
U naručju nosit' Bosnu
i snivati snove plave.

*- Izvođač: Muhamed Mujkanović uz pratnju KUD „Z.Cerić", Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NE DIJELITE BOSNU**

Što me dirnu, mrski četo,
da mi Bosnu moju dijeliš,
da zakone svoje imaš,
pa da radiš sve što želiš?

Više od po moje Bosne
od sad da se zove srpskom?
Nećemo to mi dozvolit
poručite soju drskom.

Samo ista k'o i do sad
moja Bosna može ostat',
a dušmanin mrski može
samo mrži nama postat'.

Širom Bosne mladost skoči
pobjednička pjesma ori,
usta svaki pošten čovjek
da se časno puškom bori.

Napredak je stalno vidan,
sve smo jači svakog dana,
bosanska se vojska množi,
vojska zlatnih nam ljiljana.

Karadžiću sad očekuj
vojske svoje brzi slom,
ljiljani će u naletu
napraviti od nje lom.

Poruka je cijelom svijetu,
nek' zemaljska kugla zna,
niko nema pravo na to
da nam dijeli BiH.

Jer, Bosna je samo jedna
i rezerve više nema,
ona takva mora ostat'
zalud četo tvoja shema.

---

*- Autor teksta: Vehbija Ibrahimović - „Kigen"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*VOLJET ĆU TE HERCEG-BOSNO**

Ne mogu te porobiti, zemljo jedina.
Neće uzet silom što se dušom daruje.
Ne plaši se, svijetla je tvoja sudbina.
Uskoro će u tvom srcu mir da caruje.

Suviše si lijepa da bi te porobili.
Suviše si dobra da ti pjesma prestane.
Nisu oni tebe, zemljo moja, stvorili
Ljubav tvoja učinit će da ih nestane.

Mirisat će tvoje grudi opet sevdahom
Akšami će opet biti puni osmjeha.
Otići će oni, zemljo moja, netragom
A ostati djeca tvoja, braća rođena.

Refren:
Voljet ću te Herceg-Bosno**
Dok u meni ljubavi ima
Tvoja polja i planine,
Prekrivene zlatnim ljiljanima.

---

*- Autor teksta i muzike: Almir Azabagić
Izvođač: Senad Gračić

**- „Herceg-Bosna" je Bosna i Hercegovina. Zbog kratkoće imena autori u pjesama ponekad upotrijebe takav naziv za Bosnu i Hercegovinu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ONI I MI**

Smrdljivi tvorovi puze niz planinsku kosu
dok bosanski zrak grmljavinom riče.
Nisu to ljudi, nakaze to su,
gore od nemani iz stravične priče.

Hrane se tuđim bolom, patnjom i jadom,
leševe nedužnih steru po brdu i polju.
Malo je da ih čovjek nazove gadom,
jer, ni najveći gadovi tako ne kolju.

Griju se vatrom kuća što gore
kroz Sarajevo, Mostar, Bijeljinu, Foču...
Siluju, kolju da »Veliku Srbiju« stvore.
Zbog te sulude ideje, čak nam i krv loču.

Al' Armija Bosne nezadrživo raste,
junaci se silni k'o dragulji roje.
Opet će u Bosnu vratiti laste
izbjeglice da nađu toplo gnijezdo svoje.

A oni što ne nađu ni doma ni gnijezda
pokrit će se slobodnim bosanskim nebom.
Dobit će divan pokrov od zvijezda
i živjet će, makar, sa solju i hljebom.

A vi ćete trpjeti poraz za porazom.
Gle čuda! Zaklana Bosna se diže!
Poći ćete u pakao krvavom stazom,
tamo ćete biti Srbiji bliže.

*-Autor teksta: Sabrija Kešetović

http://www.hasib-musinbegovic.com

MOM BIVŠEM BRATU

Ovo nebo ispod kojeg stojiš,
samo ti teret stvara.
Ova zemlja, neće da te drži.
Da si sretan k'o što si nesretan,
bio bi na pravoj strani.
Bez dileme, imao bi mene.

Sve si im'o osim zdrav razum,
koji nije mog'o da te spriječi,
da ne srljaš na put ka lažnoj sreći.
Svu tu zemlju koju sada braniš,
i prije je bila tvoja.
Al' i moja, čak i više moja.

Refren:
A ovako ništa nemaš,
osim svoje ruke dvije,
njima da se hraniš,
od mene da se braniš.

---

*- Autor teksta, muzike i aranžmana: Suad Sulejmani – „Suke"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*UMRIJET' NIJE TEŠKO**

Bosna je Bosancu draga,
bilo koje vjere da je.
Kad spomeneš zemlju Bosnu,
oči tužne tad zasjaje.

Teški teret i sad traje,
umiranje ne prestaje.
Zulum Bosni učiniše,
hoće da je nema više.

Probudi se, hej Bošnjače,
ti si čovjek bez mahane.
Poslije svakog teškog boja,
pravda mora da ostane.

Refren:
Umrijet' nije teško
za slobodu zemlje svoje.
Krv se lije svuda,
a ona je iste boje.

*-Autor teksta: Salih Bejtić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BOŠNJACI - BORITE SE, NIKUD NE IDITE**

O Bošnjaci, glavu diž' te gore!
Nemojte se uklanjati više!
Allah vama borbu određuje,
novo doba povijesti se piše.

Hrabro naprijed, bošnjački sinovi,
na časnome vi ste putu borbe!
Čekaju vas Edenski vrtovi,
u srcima, nek' ne bude dvojbe.

Grijeh je pobjeć', narod ostaviti!
Ne možeš se s obrazom vratiti!
Sveta borba, sad' je farz najpreći,
gordo živjet' il' u mezar leći!

Ostanite, nikud ne idite!
Što da Bošnjak po svijetu luta?
Ne vole nas mnogo na zapadu,
a nema nam ni na istok puta.

Ostanite, vi zemlju imate!
Ostanite, iz inata svijetu!
Nema drugog izlaza nit' puta,
borite se, za tu zemlju svetu!

Zemlja Bosna, to je naša majka!
Gruba stvarnost i čarobna bajka.
Tuđa zemja, hladna je i strana,
Bosna vam je zemlja obećana.

---

*- Autor teksta: Hasib Mušinbegović

http://www.hasib-musinbegovic.com

BOSNA NIKAD PALA NIJE
*(narodna)**

Sada nam Bosnom sviću tužna jutra,
sa svih strana zlotvori je ruše
navalili k'o nikad do sada,
hoće da je do temelja sruše.

Ne bi dušman ovu zemlju dir'o,
i budio uspavanog Zmaja,
da je znao šta će da ga snađe
i šta će još učiniti raja.

Ti ćeš, Bosno, ostat u životu,
znaj da ništa ne može ti sila,
procvjetat ćeš k'o ruža u maju
ljepša nego što si ikad bila.

Refren:
Prijetili sa našoj Bosni
dušmani i prije,
a ona im uzvraćala,
nikad pala nije.

---

*- Autor teksta: Suljo Alić
Izvođač: Esad Kovačević

http://www.hasib-musinbegovic.com

BOSANAC SAM ROĐEN

Bosna je naša majka, njome se kunemo.
Mi iz Bosne nikad nikud ne idemo.
Drugačije ko sad misli, široka mu vrata.
A ko želi nek' ide i preko Karpata.

To može da pomisli samo pamet bijesna,
da je Bosna postala za Bosance tijesna.
Bosanka nas rodila na bosanskoj grudi.
Zašto da se dijelimo? Nismo valjda ludi?

Refren:
Bosanac sam rođen
Bosanac i mrem
al' sa rodne grude
nikud ne idem.

---

*-Izvođač: Avdo Vrabac
Autor muzike: Hazim Jusufović

http://www.hasib-musinbegovic.com

*JA IZ BOSNE NIKUDA NE SELIM**

Nema Bosne bez nas Bosanaca,
nema pjesme, toplih poljubaca,
rahatluka i akšamskih sijela -
Bosne, pjesme, sevdaha, veselja.

Nema Bosne bez njenih planina.
Gdje je ona tu je Posavina,
sahat kule i gradovi stari.
Kako srce Bosnu da ostavi?

Nema Bosne bez starih mostova,
krajputaša, tužnih mezarova,
Mehmed paše, Husein kapetana -
zemljo moja i mojih jarana.

Refren:
Volim Bosnu, Bosanac sam pravi
jer je krase njive i behari.
A srce mi zapjevati želi -
ja iz Bosne nikuda ne selim.

---

*- Autor teksta: Mirsad Alić
Autor muzike i aranžmana: Mustafa Huseinović – „Mući"
Izvođač: Mujo Girotić

http://www.hasib-musinbegovic.com

MOJE VRIJEME
*(narodna)**

Slušam nove zvukove,
naviru sjećanja, krici;
da l' to ponovo sviće ona,
crveno-crna zora?

Sviće zora crvena,
ipak, nešto se promijeniti mora,
i čujem dušu kako kliće,
samo da rata ne bude više.

Refren:
Moj narode, cvijetni vrte,
bašto ljubavi i zanosa;
dobio si još jednu vreću
tuge i nadanja.

---

*-Autor teksta i izvođač: Melita Čičić

http://www.hasib-musinbegovic.com

KAD SE SJETIM BOSNE

Mahale su ruke bijele,
gledale su plačne oči,
al' od tuge nisam mog'o,
da joj kažem kad ću doći.

Prošla mi je cijela mladost,
sa suzama u očima,
sanjajući svoju Bosnu,
i sokake u noćima.

Tražili smo novu sreću,
al' nam snovi ne dadoše.
Svakom od nas čari Bosne,
u srcima ostadoše.

Refren:
Jer, ja sam takav, uvijek idem sam,
a kada ću doći, ne mogu da znam.
Kad me tuga smiri, ja se sjetim Bosne,
moje drage Bosne, zemlje ponosne.

http://www.hasib-musinbegovic.com

GDJE SU SADA

Gdje su sada tvoje oči plave?
Da l' će možda da me zaborave?
Ko razumije ratničke oluje?
Meni život tužnu sudbu kuje.

Gdje su sada tvoje plave kose
koje dugo već ratovi nose?
Da l' još uvijek mirišu k'o prije?
Šta li ova sudbina mi krije?

Gdje si sada, moj voljeni dragi?
Često sanjam tvoj poljubac blagi.
Nek' i tvoje srce mene sanja,
da ratnička tuga bude manja.

Refren:
Nestanite gadovi, prestanite ratovi.
Vratite mi dragog voljenog
da ne živim srca slomljenog.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA BRANILACA

Mladost jaka kao stijena,
takve vojske niko nema.
Ko ne voli zemlju ovu,
osjetit će našu moć.
Gdje god naše vojske ima,
dušman nikad neće proć',
mi smo BH Armija.

K'o slobodu našu dira,
osjetit će vreli plamen.
Kuda naša vojska prođe,
puca zemlja, gori kamen,
mi smo BH Armija.

Tenkovi i haubice,
nama ništa ne mogu.
Ponosna je zemlja naša,
što ima takvu armiju,
mi smo BH Armija.

Gromovi i strašne munje,
kad krenemo mi u boj.
Za slobodu zemlje ove
dat ćemo i život svoj.
Mi smo BH Armija.

---

*- Autor teksta: S. Dedajić, Softić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*POLETI GOLUBE BIJELI**

Poleti golube bijeli,
ne budi golub od gline,
leti u svijet cijeli
s grančicom od masline.

Budi emisar cvijetu,
ljiljanu što se zlati
i kaži cijelom svijetu
kako se ovdje pati.

Leti visoko, visoko,
život je preozbiljan.
Budi jači neg' soko
moli te svaki ljiljan.

Jači od bure budi,
živit' je izgleda globa,
jer mi smo glineni ljudi
al' ne damo se do groba.

---

*- Autor teksta: Zuhdija Jašarević

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ZAMIRIŠI LJILJANE**

Proljeće se rascvalo,
sve je k'o u raju,
procvjetali kao nikad,
ljiljani u maju.

Za reverom dragome
stavih ljiljan bijeli,
nek' mu ljiljan zamiriše,
kad god me poželi.

Ispratih ga pogledom,
ponosom i čežnjom,
ispratih ga sa suzama,
i ljubavi nježnom.

Refren:
Zamiriši ljiljane
ljepše od jasmina.
Dok on brani našu Bosnu
ja mu čuvam sina.

---

*- Autor teksta i muzike: Miralem Šehović
Izvođač: Lejla Mešalić

http://www.hasib-musinbegovic.com

LAHKO JE VOLJETI LJILJANE

Ljiljani su procvali,
Bosna divna je.
Ti si, dušo, najljepša,
daj, poljubi me.

Najteže je, ja to znam,
kad zapuca pap, pap, pap.
Al' Bosna se branit' mora
od dušmana i zlotvora.

Ruše Bosnu, patim ja,
pati mi Ajša, djevojka.
Al' nećemo dugo patiti ,
Ljiljani će pobijediti.

Refren:
Lahko je voljet' Ljiljane,
u toplom domu sjediti.
Treba, moj jarane,
u rovu Bosnu braniti.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA O LJILJANIMA
*(AKO, MAJKO, JA UMREM ZA BOSNU)**

Šta je ono što miriše,
zlatno u poljani?
Kao duga poslije kiše,
blistaju ljiljani.
Ko god kaže, taj se vara,
malo je ljiljana.
Ima, ima. Svakog dana,
Bosna procvjetava.

Ko je rek'o, taj se vara,
Bosne nema više.
Ima, ima. Zar ne čuje,
ljiljan što miriše?
Nek' se znade, nek' svi čuju,
za šta sam živio:
da još jedan život imam,
za Bosnu bi bio.

Refren:
Ako, majko, ako majko,
ja umrem za Bosnu,
zlatni ljiljan, zlatni ljiljan,
stavi mi u kosu.

---

* - Autor teksta: Zijad Hurić
Autor muzike: Asim Horozić
Izvođač: Željko Lešić

http://www.hasib-musinbegovic.com

NAPRIJED, LJILJANI
*(narodna)**

Širom zemlje Bosne,
naše domovine,
ljiljani se zlatni bore,
od Une do Drine.

Volim svoju Bosnu
i Zlatne ljiljane.
Pjesmom ću ih, mjesto rose,
zalivat jarane.

Skoro će nam doći
slobodarski dani
u slobodu će nas
dovesti ljiljani.

Refren:
Naprijed, Zlatni ljiljani,
mirisavo cvijeće!
Dok cvjetate, Bosna
pokorit se neće.

---

*- Izvođač: Avdo Vrabac uz pratnju KUD „Z.Cerić", Tuzla
Autor muzike: Hazim Jusufović

http://www.hasib-musinbegovic.com

MUJO, DRUŽE MOJ

Zdravo majko, zdravo oče,
heroja ste nam rodili.
Sad ga nema među nama
vječno ćemo žaliti.
I ništa nije vrijedno kao
sedamnaest njegovih.
Ni milion suza što će
isplakati jarani najbolji.

Prolaze dani, griješni i tamni
al' tuga uvjek ostaje.
Suze se nižu, kao đerdani,
duša boli, ne prestaje.
Ja sam tužan k'o i nebo
što se s kišom naoblači.
Imao sam dobrog druga,
vječno će u meni živjeti.

Refren:
Sedamnaest zlatnih ljiljana,
stavit ću na mezar tvoj.
Sedamnaest zlatnih ljiljana,
hej, Mujo, druže moj.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*VOLIO SAM TEBE, BOSNO**

Volio sam tebe, Bosno,
ali sada još i više.
Allahu sad dušu dajem,
i ne žalim što izdišem.

Ti ne plači, majko moja,
što ja moram umrijeti.
Jer živjet će vječno Bosna,
za nju ginu svi Šehidi.

Na pragu je majka stara,
svoga sina ispraćala.
Svo bogatstvo koje ima,
za Bosnu je ona dala.

Refren:
Sad meleci poletite, moju dušu ponesite,
u nebesa iznad Bosne, mene nebu ostavite,
u Džennet me odvedite.

*- Autor teksta: Mehmedalija Beganović – „Babo"
Pjesmu je autor posvetio sebi za slučaj da pogine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

SOKOLIĆI

Zora je svanula
pjesma me probudila
hitro skočih na pendžer,
da nije moj dilber?

„Bona majko, odoše
kroz bašču mi prođoše.
Što me nisi vaktom probudila
da bi dragog poljubila?

Doći ćeš, srećo, ako Bog da,
pod prozor moj k'o nekada,
da me vodiš dvoru svom.
Samo da svane nad Bosnom".

Refren:
To sokoliće
majke suzom prate
a djevojke dragog Boga
mole da se vrate.

http://www.hasib-musinbegovic.com

ODLAZIM TI SA JARANIMA

Mene majka pita,
gdje se spremaš sine,
kaži svojoj majci,
da pusta ne brine?

Suza obraz kvasi,
a srce se steže,
majka tiho reče:
„Čuvaj mi se, sine."

Nemoj plakati, majko,
i suze ne roni -
neka te svi vide
ponosna mi budi.

Refren:
Odlazim ti sa jaranima,
sa Zlatnim ljiljanima,
branit svoju Bosnu,
Bosnu ponosnu.

---

*-Izvođač:Džavid Pamuković

http://www.hasib-musinbegovic.com

*VRATIT ĆU SE JA**

Sanjao sam svoje mjesto,
u njemu sam bio često.
Sad u njemu drugi žive
i čekaju zore sive.

Sanjao sam svoju rijeku
kako po njoj suze teku.
Ali neće, neće dugo,
vratit ću se, moja tugo.

Sanjao sam svoje staze
da po njima drugi gaze.
Gaziti ih neće dugo,
vratit ću se, moja tugo.

Refren:
Vratit ću se ja jednoga dana,
vratit ću se ja, neka svako zna.
Doći će i te zore voljene.

*-Autori teksta: S.Fajić,H.Huskić i S.Ostrvica

http://www.hasib-musinbegovic.com

TUŽNA MAJKA

Svakoga dana, kada prođe,
gleda mezar svoga sina.
Suze kvase tužno lice,
oko nje je svud tišina.

Tužne dane broji ona,
čeka sina da joj dođe,
i prolije rijeku suza,
kada niz selo vojnik prođe.

Noći su joj teške, duge,
nikad zora da osvane.
Preboljeti neće moći,
ostale su vječne rane.

Refren:
Tužna, majko, ti ne plači,
i ne kuni sudbinu,
već se sjeti svog šehida,
ti pošalji rahmet sinu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*IZBJEGLICA**

Pred početak mjeseca aprila,
našu Bosnu tama je prekrila.
Kad ramazan ljudi ispostiše -
i meci se iz mraka javiše.

Sudba mnoge proguta u mraku.
Dragi Allah spasi moju majku.
Zadesi je sreća u nesreći -
uspjela je od smrti pobjeći.

Zapališe njezin topli dom -
nije više „svoj na svom."
Bosnom ruše sve što srušit mogu.
Neće dugo, hvala dragom Bogu.

Refren:
Sav kualet ovog mraka,
sad proklinje moja majka.
Što joj otra osmijeh s lica,
što postade izbjeglica.

---

* - Autor teksta: Sabit Mumić
Autor muzike i aranžmana: Jasmin Lazić
Izvođač: Valida Lazić – „Zinka"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SINE JEDINI**

Kaže majka svom jedinom sinu,
idi, sine, brani domovinu.
Čuvaj mi se, moje čedo drago,
sloboda je najsvjetlije blago.
A onda se vrati kući,
jer će majci srce pući.
Ako sine ne dođeš,
ko će majku sahraniti,
na mezar dolaziti?
Sine, sine jedini.

Hoću majko, nemoj suze liti,
bit ću hrabar, Bosnu ću braniti,
s jaranima boj bojevati,
dušmanina crnog otjerati.
A onda ću doći tebi,
da ti srce puklo ne bi.
Moja majko, rođena,
sloboda će sa mnom doći,
tvoje brige sve će proći.
Ne brini, majko, rođena.

Kad se vratim, sve će ljepše biti,
nećeš više gorke suze liti.
Ljiljani će mirom mirisati,
nad Bosnom će sloboda zasjati,
jer tako morat će biti,
radost svoju nećeš kriti,
Moja majko, rođena,
svog ćeš sina zagrliti,
u obraze cjelivati.
Majko, majko, rođena.

---

*- Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić – „Čičak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

IZBJEGLIČKE NOĆI

Ne gledaj, majko, u meni više dijete.
Rat je prošao i kroz moje oči.
Dječiji osmijeh nestade mi s lica,
odnijele ga izbjegličke noći.

Težak mi teret pritiska grudi,
bore se gnijezde na moje čelo.
Sjetim se mirisa rodnoga doma,
bar još sjećanje nije izgorjelo.

Ne pitaj, majko, šta je sa mnom!
Vjetar me čudan rukama davi.
Reci mi, kako suze da stišam -
kad naše kuće lik se u snu javi.

Refren:
Moju su mladost ukrali,
avliju na kojoj sam rođen.
Ne pitaj me šta bih dao
opet kući da dođem.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*HEROJI SU MAJKO**

Mnogo suza isplakala
stara majka čekajući
hoće li se svi sinovi,
sretno vratit' svojoj kući.

Mnoge zore dočekala
budna majka zabrinuta.
Moli sudbu da sačuva
djecu dražu od života.

Mnogo bola skupilo se,
staroj majci čekajući
u grudima oko srca.
Mislila je da će pući.

Refren:
Vratit će se, majko,
i živi i zdravi,
vratit će se, majko,
heroji su pravi.

---

* - Autor teksta, muzike i aranžmana: Mujo Šadić –„ Šadija"
Izvođač: Džavid Pamuković

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MAJKIN JEDINAC**

Majka sina jedinca imala,
i njeg jedinog je dala,
da se bori za slobodu Bosne,
lijepe naše, zemlje ponosne.

Majka svoga jedinca čekala,
da se vrati sudba nije dala.
Hrabri junak u jurišu pade,
jedna mladost zauvijek nestade.

Dok na mezar tiho narod kreće
ne da majka suza da poteče,
čuva ponos na svoga jedinca,
iako su boli oko srca.

Refren:
Mnogi moji jarani, život svoj su dali.
Mnogi moji jarani za Bosnu su pali.
I ja ako umrem, majko, ti halali.

---

* - Autor teksta, muzike i aranžmana: Mujo Šadić - „Šadija”
Izvođač: Džavid Pamuković

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NE PLAĆI, MAJKO**

Isprati, majko, ti svoga sina,
moram da idem, skoro će zora.
Takva je sada sudbina moja,
jer neko Bosnu branit mora.

I život dat ću za Bosnu našu.
Neka ti suza ne kvasi lice
ne brini, majko, ljiljan te brani.
Bosno moja, moja ljepotice.

Znam da te, majko, sad tuga slama
i da su duge besane noći.
Znam da do zore ti sjediš sama
i čekaš sina kada će doći.

Refren:
Kad jednom prođu dani ratni
Bosna će jednim srcem da diše.
Skinut ću tada ja ljiljan zlatni
da, majko, nikad ne plačeš više.

---

* - Autor teksta:Mahir Hamidović
Autor muzike i aranžmana: Jasmin Lazić
Izvođač:Esad Kovačević

http://www.hasib-musinbegovic.com

NE TUGUJ
*(narodna)**

Ulice bola, kolona je duga,
odlaze ljudi ne znaju kuda.
Ostaviše topla ognjišta svoja,
sve što su stekli za života svoga.

Ostaviše tamo srce i dušu,
ostavio svako u pupoljku ružu,
al' ruža će cvasti suzom zalivena,
proći će i ova bolna vremena.

Refren:
Ne tuguj, sestro, ne brini, brate,
naši će borci dom da ti vrate.
Ne plači, majko, ništa vječno nije,
iza hladnog leda sunce grije.

---

* - Autor teksta, muzike i izvođač: Melita Čičić
Pjesma je posvećena izbjeglicama.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BOSNA MORA POBIJEDITI**

Za Bosnu se, majko,
sinovi tvoji bore.
Neko mora, majko,
otjerat zlotvore.
Ko bi drugi, majko, to učinit htio
da tvoj sin, majko,
nije tamo bio?

Ne plači, majko,
sad za sinom svojim.
Otiš'o sam, majko -
za Bosnu se borim.
Kako bi nam, majko,
Bosna živa bila,
kad bi svaka majka
svog sina sakrila?

Vratit će se, majko,
mladi sinovi tvoji .
Cijela Bosna, majko,
za njih moli.
Oba si, majko,
ti sina poslala,
cjela Bosna, majko,
reći će ti hvala.

Refren:
Bosna, Bosna
mora pobijediti.
Bosna, majko,
ne smije izgubiti.

---

* - Autor teksta: Avdo Habibović
Autor muzike i aranžmana: Jasmin Lazić
Izvođač: Nihad Bibić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PET SINOVA**
(narodna)

Jedna majka pet sinova ima
sve sinove u borbu je dala.
Najmlađi joj za slobodu pade
braneć Bosnu i gradove drage.

Svi sinovi majci poručuju:
Ne žal' majko, ako poginemo.
„Život ćemo našoj Bosni dati,
dušmanima život zagorčati."

Sve će majke kao jedna biti,
sinove će Ljiljanima zvati,
samo da bi Bosna naša mila
Bosancima svima majka bila.

---

*- Izvođač: Muhamed Mujkanović uz pratnju KUD „Z.Cerić", Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

*STARA NANA**

Sa kućnog praga svoga
izbjegla stara nana.
Drhtavom rukom tespih drži,
bez unuka, ide sama.

Tespih drži, tiho šap'će,
Allahu se moli nana.
Svakog dana ona posti
jer je mjesec ramazana.

Godinu cijelu u tuđoj kući,
nije joj baš milo.
Ruke bi njene drhtave, stare,
metnule unuče na krilo.

Refren:
U daljinu starica gleda
a vid joj se lagahno gubi.
Hoće li, jadnica, ikada više
unuke svoje da ljubi?

---

*-Autor teksta: Enes S.

http://www.hasib-musinbegovic.com

BOSANSKA MAJKA
*(narodna)**

Proljeće rađa plodove svoje,
ptica se vraća domu svom,
a majka sina u borbu sprema
i ne zna da l' vratit će se njoj.

Crno se nebo nad nama svilo,
vatrene lopte ruše nam dom,
a hrabra majka od brige već sijeda,
sa strijepnjom ćeka sina da ugleda.

Refren:
Nije majci važan život što ga ima,
ona samo želi pored sebe sina;
dokle će majka sa zebnjom da čeka,
do kad će čovjek mrziti čovjeka.

---

*-Autor teksta, muzike i izvođač: Melita Čičić

http://www.hasib-musinbegovic.com

NE PITAJ ME, DUŠO

Ne pitaj me, dušo
ne pitaj me, sine
po kome je majka
nadjela ti ime.

Oca nisi zapamtio
a njegovo nosiš ime
za Bosnu je život dao,
ponosi se time.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SIROČE**

Ulicama siroče, od tuđih vrata do vrata
za majku svoju pita, traži svog oca i brata.

U oku blistaju suze, dok dječak potiho jeca
što svoga djetinjstva nema, kao sva druga djeca.

Da nije bilo zlih ljudi, svoga bih grlio brata,
ne bi moj otac i majka, nestali u vihoru rata .

Refren:
Da nađem najdraže moje,
pomozite dobri ljudi.
Ja hoću očevo krilo,
hoću na majčine grudi.

---

*- Izvođač: Muzička grupa „Kondor", Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SEJA KOSE RASPLETALA**

Seja kose raspletala,
mrtvog brata dozivala.
Gdje si sada, mili brate?
Tvoja seja misli na te.
I proklinje svakog dana,
Milošević Slobodana
i Karadžić Radovana.
Na mezaru seja mila,
svome bratu govorila:
„Znaš li da je stara majka,
od žalosti i tuge, na Ahiret preselila?"
Kabur zemlja se otvara
braco seji progovara:
„Nemoj sejo suze liti,
moralo je tako biti.

Za slobodu domovine,
svoj sam život halalio.
Kad bih mog'o još jedanput,
ja bih isto učinio.
Ja ne žalim svog života,
što sam mlađan izgubio.
Već ja žalim staro društvo,
što sam s njime svake noći,
na igranke dolazio.
I još jedno žao mi je,
što mi ljuba s tobom nije.
Selami je, ja te molim,
i reci joj da je volim.
Neka moja draga znade,
da me više ne imade".

---

*- Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić – „Čičak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA MAJCI
*(narodna)**

Ovo je pjesma za tebe, majko,
nek' si mi od sad u srcu mirna,
za Bosnu se borim, jedina moja,
budi ponosna na svoga sina.

Srce je moje prepuno tuge,
nigdje te nema o, majko, mila!
Jesi l' mi zdrava, brinem se za te?
Pamtim te onakvu k'o što si bila.

Kad mi se vratiš u Bosnu našu,
za ovu želju i život dat ću.
Kad te vidim na kućnom pragu,
toga trena rahat umrijet ću.

Refren:
Ako čuješ, draga majko,
da me više s vama nema,
budi hrabra, suze sakrij,
sve za rahmet svoga sina.

---

*- Autor teksta: Suljo Alić
Izvođač: Esad Kovačević

http://www.hasib-musinbegovic.com

MOŽE LI SE U RATU

Noćas sam sanjao tvoje oči,
onako tamne kao dud.
Nisam ni slutio da ću te sresti,
na ovoj cesti što vodi u krug.
Jedna je suza, vrela od bola,
niz tvoje lice potekla.
Ja sam te pit'o, da ne bi skit'o,
ti nisi ni rekla ni porekla.

O, Bože, može li se u ratu,
nije li prevelik grijeh?
O, Bože, mogu li tiho, bratu,
priznati da sam zaljubljen?

Noćas je kiša ulice prala,
a ja još uvijek pronalazim trag.
Godina sto me nisi zvala,
a dobro znam da još sam ti drag.
Ja sam još uvijek vojnik. Ja čuvam stražu.
Nikom te ne bih izdao,
ma što da bilo, ma što da kažu,
nikad te ne bih prodao.

O, Bože, može li se u ratu,
nije li prevelik grijeh?
O, Bože, mogu li tiho, bratu,
priznati da sam zaljubljen?

http://www.hasib-musinbegovic.com

AMIN, BOŽE

Moj je dragi Ljiljan zlatni,
ponosim se njime.
Sva zadrhim kada krene,
tamo gdje se gine.

Dok se sprema, čvrsto grli
pušku mjesto mene.
Dotakne mi vrele usne,
a one zanijeme.

Na kapiji na tren stane,
a osmjeh ga krasi.
Ja ne plačem, sama suza,
obraze mi kvasi.

Refren:
Amin, Bože, da se vrati,
meni mili moj,
i hairli nek' mu bude,
za slobodu osmjeh moj.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DRAGI, NAJDRAŽI
*(narodna)**

Sve su noći preduge, kada dragi ratuje.
Kad su oči sklopljene, na njih sanak ne ide.
Drhti plač u grudima, uzdah pluća nadima,
zalud bijela postelja, zalud mjesec sa neba,
dragi, najdaži.

Blijedi zvijezda sjeverna, stoji bol u grudima,
osta pusta postelja, moj se dragi ne vraća.
Ja ću noći probdjeti, dok ne dođe najdraži.
Znam da će se vratiti da ga mogu ljubiti,
dragi, najdraži.

Refren:
Hej, da mi usnuti,
da mi dođe najdraži,
da ga mogu gledati
i usne mu ljubiti,
dragi, najdraži.

---

* - Autor teksta i muzike: Muhidin Durmanović – „Dido"
Izvođač: Melita Čičić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA MAJCI**

Gledam tvoje tužne oči, majko,
sve su suze svijeta isplakale.
Znam da boli i boljet će jako,
sin za Bosnu i slobodu pade.

Plači, majko, imaš i za kime.
Kako ti je, to zna srce tvoje.
Ali, znaj, da lijepo ti je ime,
svak ne može rađati heroje.

Prođe vrijeme i zacijele rane ,
al' ne možeš ti zaboraviti.
Čak i onda kada vrijeme stane
ti se imaš kime ponositi.

Refren:
Žali majko, al' ponosna budi.
Dok se srce u grudima kreće,
tvog ljiljana, k'o zora što rudi,
naša Bosna zaboravit neće.

---

*- Autor teksta i muzike: Almir Azabagić
Izvođač: Ibril Bibić

http://www.hasib-musinbegovic.com

SAČUVAJ MI SINA
*(narodna)**

Stara majka plakala je dugo
na prozoru misleći na sina.
I slušala u daljini zvuke
gdje se brani lijepa domovina.

„Sačuvaj ga, Bože,
nesreće i muke" -
kršila je majka
svoje stare ruke.
„Ne daj da mu mladom
dušmani naude.
Sačuvaj mi sina
i sve dobre ljude."

Bićem ovdje a dušom daleko,
starica je dočekala zoru.
Od hladnoće, što je jutro nosi,
ledila se suza na prozoru.

„Čuvat ću ga, majko,
nesreće i muke
i ne krši više
svoje stare ruke.
Ne dam da mu mladom
dušmani naude
čuvat ću ti sina
i sve dobre ljude".

---

*- Izvođač: Sabina Memić uz pratnju KUD „Z.Cerić", Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

*AKO POGINEM**

Ne pitaj me zašto plačem,
kad zaželim dijete malo:
u mislima vidim lice
moje male djevojčice.

Tebi pjevam dijete moje,
za te moja duša diše
slušaj mamu, poljubi je,
vama srce pjesmu piše.

Vratite se jer vas volim,
ostavit vas više neću
kad ne bude više nikog
da nam ruši našu sreću.

Refren:
Ako poginem,
čuvaj naše čedo malo
jednom shvatit će
da je babo za nju pao.

*-Izvođač: Muzička grupa „Impulsi", Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NEKA ME TVOJE OČI PAMTE**

Znam gdje pripadam.
Zašto za tebe ove noći molim?
Jer, sve što mi se dešava,
sa tobom mnogo manje boli.

Daj, bar ti pokušaj,
da se u tvoje carske snove vratim.
Bez tebe ja ne mogu,
tamo gdje me oni zovu.

Refren:
Dići ću svoje ruke, moliti do neba,
samo da mi tebe vrate.
Ako mi dušu uzmu, godine odnesu,
neka me tvoje oči pamte.

---

*- Autor teksta, muzike i aranžmana: Suad Sulejmani – „Suke"

http://www.hasib-musinbegovic.com

PISMO SINU

Kome ću sada pjesme da pišem?
S kim ću sada da čekam zore?
Ti si daleko jedino moje
tebe sad budi plavetno more.

A sa mnom ostat će planine bosanske,
uzdah Neretve, suze Drine.
Ako poginem Bosnu braneći,
sjeti se oca ponekad sine.

Pazi na sestru i slušaj majku.
Nije vam lahko u svijetu tom.
Ja jedva čekam da sve to prođe,
da sa vama stanem pred rodni dom.

A kada ovo pismo pročitaš,
otac te moli, nemoj suze liti.
Sačuvaj ponos djedova naših
Bosna je bila, Bosna će biti.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DRAGOG NEMA
*(narodna)**

Sjedim sama ove noći
čekajući kada ćeš doći.
Ja ne mogu i neću da shvatim
da doći nećeš, dragi.

Još uvijek čujem koraka šum,
skočim do vrata, gledam niz drum,
al' tebe nema ni ove noći.
Dokle čekat', dokle ću moći?

Prošlo je noći, godina, dvije…
srce mi slabo trepti još malo.
Čekat ću dragog još ove noći
i onda ću njemu poći.

Refren:
Dragog nema, kažu – pao.
za Bosnu je život dao.
Ja ću dragi tebi doć,
kad prođe još ova noć.

---

* - Autor teksta, muzike i izvođač: Melita Čičić
Pjesma je posvećena šehidima Bosne.

http://www.hasib-musinbegovic.com

TUŽNA PRIČA

Na prozoru jedna majka stara
čeka sina, uplakana,
kada li će da se vrati
da joj dušu razgovara.
Svakog dana, svake noći
čeka sina kada će joj doći.

Sa prozora drugove mu vidjela
vraćaju se, njega nema.
S pticom bijelom glas joj stiže,
tvoga sina nema više.
Šta će sama majka stara?
Srca nema iz njedara.

Na prozoru još dugo stajala
i lika se sina sjećala,
tugovala i plakala
i sliku mu milovala.
Još i sada svake noći
čeka sina kad će doći.

http://www.hasib-musinbegovic.com

U TIHOJ NOĆI

U tihoj noći staricu čujem,
Jasine uči šehidu sinu
i moli Boga da stane rat,
da više djeca ničija ne ginu.

Zaječa gora, zaplaka nebo,
s nebesa zvijezde prestaše sjati
a majka moli da bar u snu
ove joj noći sinak navrati.

Refren:
Imala je majka svog sina jedinka,
svima je govorila „lijep mi je k'o slika",
a sad majka sliku ljubi i suzama kvasi,
za jedinkom sinom život joj se gasi.

http://www.hasib-musinbegovic.com

MOG JARANA ŽIVOT NE BI DUG
*(narodna)**

Mog jarana život ne bi dug
pogibe mi moj najbolji drug.

Za tajne smo jedan drugom znali
dijelili smo sve što smo imali.

Uskoro će proći vrijeme tame
slavit ćemo pobjedu jarane.

I opjevan u pjesmi ćeš biti,
neću te zaboraviti.

Sve dok živim pamtit ću te druže,
na tvoj mezar zasadit ću ruže.

Na mom srcu bit će vječna tuga,
jer smo bili dva najbolja druga.

---

* - Autor teksta: narodna
Izvođač:Safet Dedajić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PRIJE OVOG LUDOG RATA**

Prije ovog ludog rata
imao sam i ja brata.
Sad ga ovdje više nema
prekrila ga crna zemlja.

Svatovi će nekom drugom,
svoje pjesme da pjevaju,
udat će se vjerna ljuba,
naći će sebi drugog druga.

Proć' će ovo ludo vrijeme
al' ostat će uspomene.
Uspomene ovog rata
na šehida, moga brata.

*-Autor teksta: Mustafa Omerović

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NEDOSANJANI SNOVI**

Ostaviše svoje nedosanjane snove,
tanahne treptaje iz dubine bića,
i gorču kahvu iz turobnog jutra,
nečiji sjaj oka iz ugla kafića.

Ta mladost Bosne devedest druge
što nešće lice pred smrću da krije,
uz indekse prazne i srušene škole
položiše ispit pred licem naroda.

Pisat će budućnost slovima stvarnim,
pamtit će ih dobri Bosanci,
čuvat ću u snovima i pjesmama,
za Bosnu kad su ginuli dječaci.

Refren:
Ostala je jedna na obrazu suza,
tajna koju niko saznati ne smije.
Na zidu gitara raštimanih žica,
bez posljednjeg stiha, ostale su pjesme.

---

* - Izvođač: Hajrudin Bradarić – „Žuti" uz Vojni orkestar 327.vbbr Maglaj i Orkestar „Klub 92", Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVA HEROJA**

Dvije majke, vihor rata,
jedna zemlja od inata,
sahranjuju k'o dva brata ,
Hajra i Mihajla.
Dva heroja, a dva tića
Mešića i Petrovića.

Od Vlašića i Trnave
gorio je plamen slave,
vječna vatra za dva brata,
Hajra i Mihajla.
Dva heroja, a dva tića
Mešića i Petrovića.

Bosna pjeva, ne tuguje,
sloboda se svuda čuje,
odjekuje sa mezara
Hajra i Mihajla.
Dva heroja, a dva tića
Mešića i Petrovića.

*- Autor teksta: Dr. Hašim Muharemović

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA BAJBAGI

U mom malom rodnom kraju,
rodi majka slavnog sina.
Sad Bosanci dobro znaju,
Vođu, Džebo Hajrudina.*

Slavno ime heroj nosi,
sad Bajbagu mnogi vole.
Dušmanima on prkosi,
narod vodi do slobode.

Eno, idu, majko moja,
Bajbagine čete hrabre.
Od dušmana i zlotvora,
tebe, Bosno, da odbrane.

Refren:
Neka narod priča sada
o ljiljanu hrabrog srca.
Historija neka piše
o herojstvu slavnog borca.

---

* - Džebo Hajrudin – „Bajbaga"

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA O ŠEMSUDINU

Zašto jutros tako rano
mujezini sállu uče
kad pred istom kućom, majko,
učili su oni jučer.

Kraj mezara Šemso stao
da fatihu bratu uči
al' pogođen mrtav pade
na bratov se kabur sruši.

Ne plači, majko, k'o da su rekli
iz crne zemlje šehida dva
jer se za onim ne plače
ko za Bosnu život da.

Refren:
Na mezaru svoga brata
mlad je Šemso mrtav pao
i sa smješkom na usnama
svoju dušu izdahao.

---

*- sállu (turski) - žalobno učenje mujezina

http://www.hasib-musinbegovic.com

RAHMETLI DŽEVAD

El' fatihu proučila majka
na mezaru svog Dževada sina.
Zaplakala Majevica bolno,
zaplakala sprečanska dolina

Pamtit će te lužanski jarani
tvog osmijeha i srca k'o Bosna.
Neka babu tvoja dva slavuja
vječno pamte i budu ponosna.

Neka Brezik u ljiljanu cvate.
Za slobodu ti si život dao.
Mirno spavaj, moj rođeni brate,
do Dženneta put si odabrao.

Refren:
Zar na Bajram devedeset druge
da ostanu srca puna tuge?
Ko će sabah majci darivati
i poljupce slavujima dati?

http://www.hasib-musinbegovic.com

BIVŠEM PRIJATELJU
*(narodna)**

Otiš'o si davno iz rodnoga kraja,
ostavi jarana još davnoga maja.
Znam da te srce još za Bosnom boli,
al' tvoj jaran Bosnu i životom voli.

Kad se vratiš, jaro, ti mene ne hvali,
već šehide, što su za Bosnu nam pali.
Ako svoga druga ne zatekneš živog,
pripazi mi djecu, samo to te molim.

Refren:
Dok ljiljani za tebe bitku biju,
dok ljiljani idu za Aliju,
dok ljiljani za tebe bitku biju,
dok ratuju, a neki se smiju,
još ti Bosna, i to puno, znači.
Vratit' ćeš se ti, ne plači.
Dok je vojske koja srcem ide,
još će oči Bosnu da ti vide.

---

*-Autor teksta i izvođač: Burhanudin Hodžić –„ Buhro"
Pjesma je posvećena svim „pobjeguljama" iz Bosne.

http://www.hasib-musinbegovic.com

ŠEHIDSKI RASTANAK
*(narodna)**

Zima nikad proć'.
nikad sabah doć',
samo „tekbir" čuje se kroz noć.
„Allahu ekber, Allahu ekber."**
Duga zimska noć,
majko, moram poć',
rodna gruda pradjedova
to me zove u pomoć.

Ako se, majko, ne vratim,
nemoj me zalud čekati,
pusti jednu suzu tihu
i prouči mi Fatihu,
nek' me ona isprati.

Samo još jednom da mi je,
ispred džennetske kapije,
da na krilima ezana
stigne miris ramazana
iz naše čaršije.

Nijet veliki,
zulum dušmanski,
sabur, nam i inad u nama,
silan bosanski.
Duga hladna noć,
valja meni poć',
rodna gruda pradjedova
evo zove u pomoć.

Čuvaj mi sestru, pazi je,
jer, majko, jednom da mi je
vidjeti iz zemlje rosne
kako šćeri moje Bosne
sad rađaju gazije.

Samo još Bosne da mi je
pa da me sevdah opije,
pa da me sunce ogrije,
da me bude pjesme stare
i mujezin sa munare
sa bijele džamije.

---

*- Autor teksta Benjamin Isović, izvođač: Safet Isović

**-Allahu ekber (arapski) – Allah je najveći

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BORCI '92. – '96. **

Ponosno pokleče
na putu istine,
laž ne izreče,
donese osudu.

Svjestan svoje nemoći
istinski zadrhrta
i ništa ne reče
u svoju odbranu.

Veteran

---

* - Autor teksta: Mehmedalija Beganović – „Liska" (mirnodopski nadimak)
Pjesma je nastala kao izraz gorčine na položaj boraca u slobodi.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BOSANKA**

Zbog sevdaha proklinjana
i na srcu bila rana.
Zbog sevapa zaklinjana
i na ranu privijana.

Na selamet izvodila,
do propasti zavodila.
Onim što je izrodila,
Kijamet je odgodila.

U čemu je tajna njena,
da je uvijek ista žena,
i šeširom ukrašena,
i šamijom zabrađena?

Šta u njenom mlijeku ima
da nas čini Bosancima,
zbog nje tužnim il' sretnima?
Živa bila vijekovima.

---

*- Autor teskta: Emira Hozić

http://www.hasib-musinbegovic.com

LIČNA KARTA 2. KORPUSA

Pod izgovorom navodne nemogućnosti adekvatnog smještaja i čuvanja u matičnim općinama, bivša JNA otuđuje i sklanja u svoje magacine naoružanje i vojnu opremu Teritorijalne odbrane BiH, a značajne količine tajno dijeli narodu srpske nacionalnosti. Iako se još od rata u Sloveniji i Hrvatskoj moglo uočiti da je tzv. JNA instrument za ostvarenje velikosrpskih ciljeva, ovim činom u BiH samo je još jednom potvrdila da je izgubila svako obilježje narodne vojske. U tom sudbonosnom vremenu donešene su i sudbonosne odluke za nastanak i razvoj 2. korpusa Armije RBiH.

Odlukom Predsjedništva RBiH od 8. aprila 1992.godine, formiran je Štab TO Republike Bosne i Hercegovine.

Dana 9. aprila 1992. godine upućen je spisak sa imenima 11 pripadnika Okružnog štaba TO Tuzla koji su izrazili lojalnost novom Štabu, a istog dana navedena lica, pod pritiskom Komande 17. korpusa tzv. JNA, napuštaju svoje prostorije, bez mogućnosti iznošenja ličnog naoružanja i dokumentacije.

Već 10. aprila 1992.godine u Tuzli je formiran Okružni štab TO Tuzla (OkŠTO), čiji je cilj bio uvezivanje svih patriotskih snaga (Patriotske lige, MUP-a, mjesnih jedinica i dr.) u općinama sjeveroistočne Bosne. Okružni štab je bio smješten u prostorijama Sekretarijata odbrane Tuzla. Funkciju načelnika obavljao je gospodin Fuad Hadžiabdić.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Na mjesto komandanta OkŠTO Tuzla, 12. aprila 1992. godine, imenovan je Vahid Karavelić, dotadašnji komandant Patriotske lige za Sjeveroistočnu Bosnu.

U aprilu i maju 1992.godine, OkŠTO Tuzla radi na formiranju novih općinskih štabova TO, formiranju jedinica, nabavci oružja, sanitetskog materijala, vojne opreme, evidentiranju rezervnih starješina i AVL koji su izrazili želju za angažiranjem u TO. Za kratko vrijeme OkŠTO Tuzla je na direktnoj vezi imao sve OpŠTO sa odredima, četu PL na čelu sa gospodinom Salemom Hodžićem, koja 15. aprila prerasta u Zaštitnu četu OkŠTO Tuzla.

Nakon hapšenja komandanta Štaba, Vahida Karavelića (27. aprila 1992. godine u Živinicama), naredbom Štaba TO RBiH od 29. aprila 1992. godine, za komandanta OkŠTO Tuzla postavljen je Željko Knez, a za načelnika Hazim Šadić. Već do polovine maja postavljeni su i svi komandanti općinskih štabova TO u zoni odgovornosti tadašnjeg OkŠTO Tuzla.

Poslije 15. maja i otvorenog sukoba sa tzv. JNA na Brčanskoj malti, javno i ubrzano se formiraju jedinice TO koje su do tada, uglavnom, bile uključivane u snage Ministarstva unutrašnjih poslova. Pod okriljem OkŠTO, u Tuzli je 16. maja 1992.godine formirana prva brigada u RBiH - 1. tuzlanska brigada.

Paralelno sa ovim aktivnostima, širom sjeveroistočne Bosne uveliko se vode oružani sukobi. Agresor je okupirao Bijeljinu, Zvornik, Brčko, Bratunac, a na Kula Gradu borci patriote pružaju grčevit otpor.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Na Posavskom vojištu, gdje agresor koncentrira velike snage, formiraju se 107. brigada Gradačac i 108. brigada Brčko. Zbog intenzivnih borbenih djejstava (b/d), na području općine Kalesija, Komanda OkŠTO formira Taktičku grupu 1 (TG-1) Kalesija, u čiji sastav ulazi dio starješina tadašnjeg OkŠTO, na čelu sa pukovnikom Efendić Muharemom. Jedinice TO zaustavljaju prodor agresora na području Kalesije, koja je angažiranjem snaga TG-1, jedinica TO Živinica, Tuzle i Podrinja, oslobođena 23. maja 1992. godine.

Uvezivanjem snaga TO u jedinstveni sistem rukovođenja i komandovanja na području Doboja, Lukavca i Gračanice, spriječeno je spajanje neprijatelja iz Semberije i neprijatelja sa Ozrena, pravcem preko Drijenče, Humaca, Jasenice, Tinje, Potpeći, Smoluće, Lukavca, kao i drugim pravcem, od Priboja preko Požarnice, Slavinovića, Tuzle, Lukavca do Ozrena. Jedinice Okružnog i Općinskog štaba TO Tuzla, u ljeto 1992. godine, uspjele su da potisnu neprijatelja od tuzlanskog predgrađa Slavinovići do Banj brda, gdje je do kraja rata ostala linija odbrane na Majevici.

Nakon toga, težište borbenih aktivnosti preneseno je na Posavsko vojište, uz koridor koji je za naše snage i snage agresora bio od izuzetnog, strateškog interesa. Do septembra 1992.godine područja sjeveroistočne Bosne bila su u potpunosti zahvaćena ratnim požarom, a općinski štabovi TO, zbog intenziviranja b/d, formiraju jedinice ranga brigade.

U okviru OkŠTO Tuzla pokrenuta je i namjenska proizvodnja, odakle je za potrebe jedinica stizala municija za razna oruđa i oružja.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Naredbom Komandanta Štaba Vrhovne komande Oružanih snaga RBiH (ŠVK OS RBiH), str.pov.br.02/1010 od 29.septembra 1992. godine, Komanda OkŠTO prerasta u Komandu 2.korpusa sa sjedištem u Tuzli. Za komandanta je imenovan Željko Knez, za načelnika Štaba, Hazim Šadić.

Do kraja 1992. godine, u najžešćim borbenim djejstvima, uspostavljena je čvrsta odbrana slobodne teritorije i stvoreni su uvjeti za značajniji manevar jedinica, odnosno postepeni prelazak iz defanzive u aktivnu fazu vođenja borbenih djejstava, posebno na Posavskom i Majevičkom bojištu.

Početkom 1993. godine agresor jakim snagama napada položaje 2. korpusa u Cerskoj, Kamenici, Konjević Polju. Usljed žestine udara borci i narod se povlače u Srebrenicu, a jedan dio tih snaga probija se iz okruženja na slobodne teritorije općine Kladanj. U februaru 1993. godine, naredbom Komandanta ŠVK, str.pov.br.14/75-7, Općinski štab Olovo i 1. bbr Olovo pretpočinjeni su 2. korpusu.

Krajem februara 1993. godine, za komandanta 2. korpusa postavljen je Hazim Šadić.

Početkom jula 1993.godine, a u cilju poboljšanja sistema rukovođenja i komandovanja (RiK), formirane su operativne grupe. Za komandante OG postavljeni su: OG-1 Ivan Turković, OG-2 Osman Puškar, OG-3 Sifet Krekić, OG-4 Muharem Efendić, OG-5 Sead Delić, OG-6 Hasan Muratović, OG-7 Mustafa Cerovac i OG-8 Naser Orić.

Tokom cijele 1993. godine teške bitke sa agresorskim snagama vođene su u Teočaku, Vitinici, Brčkom, Gradačcu, Olovu, Maglaju i Tešnju, a Srebrenica je proglašena zaštićenom zonom UN i bila je u potpunom okruženju.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zbog sukoba koji su izbili između jedinica Armije RBiH i postrojbi HVO u Srednjoj Bosni i u Hercegovini došlo je do blokade puteva, što je za posljedicu imalo prekid snabdijevanja oružjem, MTS, hranom, odjećom, sanitetskim materijalom i dr. Zavladala je nezapamćena glad.

Dana 14. decembra 1993. godine, Predsjedništvo RBiH je donijelo Odluku o preimenovanju postrojbi HVO koje su u toku Odbrambeno-oslobodilačkog rata zajedno sa Armijom RBiH učestvovale u odbrani RBiH. Međutim, tadašnje rukovodstvo stranke HDZ i jedno krilo Komande 115. HVO brigade „Zrinski" nisu bili raspoloženi za realizaciju navedene odluke, te je Štab Vrhovne komande Oružanih snaga, 6. januara 1994. godine, rasformirao 115. brigadu HVO „Zrinski" sa danom 10. januara 1994. godine. Sa navedenim danom, 115. brigada je završila svoj ratni put, a jedan dio ljudstva koji je do tada bio raspoređen u toj brigadi, a želio je da ostane u jedinicama Armije RBiH, raspoređen je u: OG-2 Gračanica (117.bbr Lukavac), OG-5 Tuzla (1.mtbr, 2.sbbr, 3.bbr i Samostalni bataljon „Vjetrenik") i tadašnju OG-6 Živinice (119.bbr Banovići, 220.lbr Živinice i Protiv-diverzantski odred „Živiničke ose").

Dana 19. novembra 1994. godine, naredbom Predsjedništva RBiH, za komandanta 2. korpusa postavljen je brigadir, Sead Delić.

U januaru 1995. godine, naredbom Predsjedništva RBiH, formira se pet divizija u z/o 2. korpusa i postavljaju se njihovi komandanti: 21. dKoV (komandant, brigadir Ahmet Hanić), 22. dKoV (major, Hasan Mostarlić), 24. dKoV (brigadir, Salih Malkić), 25. dKoV (pukovnik, Refik Lendo) i 28. dKoV (brigadir, Naser Orić).

http://www.hasib-musinbegovic.com

Na neposrednoj vezi Komande 2. korpusa bile su tada jedinice: 210.lbr Živinice, 2.inž.br Tuzla, 2.bVP, 2.mad, 2.larb PZO, 2.san.bat, 2.LoB i VU „Behar".

Po formiranju divizija vode se teške borbe sa srpsko - crnogorskim agresorom u z/o 2. korpusa. Početkom jula 1995.godine agresorske snage, uz pomoć snaga UN koje su čuvale Srebrenicu, kao zaštićenu zonu, okupiraju Srebrenicu i čine do tada neviđen zločin. Ranije razoružane jedinice 28.dKov napuštaju Srebrenicu i traže put prema slobodnoj teritoriji. Glavni pravac kretanja kolone bio je: Srebrenica - Konjević Polje - Crni Vrh - Parlog, prema Nezuku i Međeđi.

Prihvat je izvršen u širem rejonu kotline Grbovci - Baljkovica - Potočari - Parlog. Zaštićena enklava Žepa, nešto kasnije, doživjela je istu sudbinu. U avgustu mjesecu, ostatak 28. divizije ulazi u sastav 24.dKoV koja se preimenuje u 28. dKoV, a naredbom Predsjedništva RBiH, krajem avgusta, ova jedinica izlazi iz sastava 2.korpusa.

*

Drugi korpus je bio veoma moćan, i brojno i na terenu. Bila je to snaga u koju se s povjerenjem gledalo. Brojno stanje Korpusa se mijenjalo, zavisno od promjene veličine zone. Početkom agresije 2. korpus je brojao 49.531 pripadnika. U 1993. godini brojno stanje je poraslo na 77.647. Takvo stanje se zadržalo i tokom 1994. godine. U 1995. godini brojno stanje se neznatno smanjilo i iznosilo je 66.751. Kraj 1995. godine, kada je iz sastava 2. korpusa izašla novoformirana 28. divizija, 2. korpus je dočekao sa 44.993 pripadnika. U početnom periodu agresije jedinice 2. korpusa su popunjavane sa područja današnjeg Tuzlanskog kantona, sa prognanim ljudima iz Podrinja i Semberije, te

http://www.hasib-musinbegovic.com

ljudstvom iz Posavine, kao i ljudstvom sa područja današnjeg Zeničko – dobojskog kantona (period kada je OG-7 jug sa općinama Maglaj, Tešanj, Teslić i Doboj bila u sastavu 2. korpusa). Tokom čitavog rata, počev od 1993. godine, 2. korpus je imao oko 4.400 oficira i oko 5.200 podoficira, što je davalo solidnu osnovu za uspješno rukovođenje i komdandovanje. U svom sastavu je konstantno imao angažiranih od 1.000 do 1.500 žena.

U toku Odbrambeno-oslobodilačkog rata više jedinica 2. korpusa zaslužilo je počasni naziv „Viteška" i „Slavna". Počasni naziv „Viteške" brigade nosile su: 107. vmtbr Gradačac, 213. vmtbr Gradačac, 217. vbbr Gradačac, 215.vmtbr Brčko, 210. vbr „Nesib Malkić" Živinice i 206.vbbr Zvornik. Počasni naziv „Slavne" brigade imale su: 250.sobr Tuzla, 252.sbbr Tuzla, 254. sbbr Čelić, 255. sbbr „Hajrudin Mešić" Teočak, 202. sbbr Tešanj i 1.sbbr Olovo.

Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine „Ordenom heroja oslobodilačkog rata" odlikovalo je tri pripadnika 2. korpusa (Mehdina Hodžića, Nesiba Malkića i Hajrudina Mešića). Tri pripadnika 2. korpusa su odlikovana „Medaljom za hrabrost", a jedan ordenom „Zlatni grb sa mačevima".

Najviše armijsko ratno priznanje, značka „Zlatni ljiljan", dodijeljena je 301 vojniku i starješini, a 90 pripadnika dobilo je pomenuto priznanje posthumno.

*

U toku Odbrambeno-oslobodilačkog rata jedinice 2. korpusa vodile su veliki broj borbi, bojeva i operacija. Navedene su samo neke, najvažnije, kao i neki specifični pokazatelji koji o ovoj jedinici daju jasniju sliku:

http://www.hasib-musinbegovic.com

- odbranjena je najveća slobodna teritorija Bosne i Hercegovine;

- oslobođeno je oko 1.500 km^2 okupirane teritorije;

- oslobođeni su prvi gradovi u Republici Bosni i Hercegovini (Srebrenica i Kalesija); u sadjejstvu sa jedinicama 3. korpusa oslobođen je Vareš i preko 150 sela i zaseoka;

- spriječene su jedinice tzv. JNA da 15. maja 1992. godine na Brčanskoj malti u Tuzli odvezu oružje TO;

- uništen je oklopni voz na Gradačcu, oštećeno nekoliko agresorskih aviona i helikoptera;

- prva brigada Armije RBiH formirana je u Tuzli (Prva tuzlanska brigada);

- zaplijenjena su znatna MTS: tenk T 55 - 14 kom, tenk T 34 - 15 kom, tenk M4 - 8 kom, samohotka 76mm - 6 kom, samohotka 90 mm – 2 kom, samohotka 57mm - 3 kom, OT - 7 kom, BOV - 2 kom, praga (sa PAT 30/2mm) - 2 kom, haubica 122 mm - 3 kom, haubica 105 mm - 2 kom, top 100 mm – 2 kom, top 76 mm (ZIS) - 20 kom, top B1 - 15 kom, VBR - 3kom, PAT - 100 kom (raznih kalibara), PAM 12,7 mm i 14,5 mm - 100 kom, streljačkog oružja - preko 20.000 cijevi, protiv-oklopnih lansera - preko 20 kom, MB 60 mm - 100 kom, MB 82 mm - 70 kom, MB 120mm - 120 kom i mnoštvo druge opreme.

Jedinice 2. korpusa su u sadjejstvu sa 3. korpusom 10.septembra izvele ofanzivu na Vozućko-ozrenskom vojištu, prilikom čega su agresoru naneseni veliki gubici. Izvršeno je spajanje 2. i 3. korpusa komunikacijom Zavidovići – Vozuća – Banovći, čime je povećana mogućnost manevra jedinica Armije RBiH na BH ratištu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Drugi korpus je napredovao pravcem: Mrgan - Vukovine - Klupe - Seona, a 3. korpus pravcem: Vozuća - Gare - Kablovac - Paljenik. U toj operaciji „Uragan - Farz" oslobođeno je oko 280 km^2 okupirane teritorije.

Definitivno je otklonjena opasnost težnje agresora za presijecanjem slobodne BH teritorije na dva dijela, dolinom rijeke Krivaje. Skraćen je front prema agresoru a dvije su brigade mogle biti angažirane u narednim oslobodilačkim djejstvima. Zaplijenjeno je oko 60 minobacača raznih tipova i vrsta, 45 PAT-ova, (20 mm i većeg kalibra), 17 topova 76 mm B-1 i „ZIS", 4 haubice 122 mm, 8 PO lansera sa preko 40 raketa, preko 60 kamiona raznih tipova, te veliki broj sredstava veze i druge opreme.

Kada je u decembru 1995. godine potpisan Opći okvirni sporazum o miru, Komanda 2. korpusa nastavila je rad na svim poljima kako bi izgradila i obnovila prateće objekte za smještaj vojnika i starješina. Podignute su nove zgrade i objekti za stanovanje, izvođenje nastave, zdravstvenu zaštitu, održavanje i remont vozila, razna skladišta i nadstrešnice.

Komanda 2. korpusa bila je spremna za mirnodopske zadatke.

http://www.hasib-musinbegovic.com

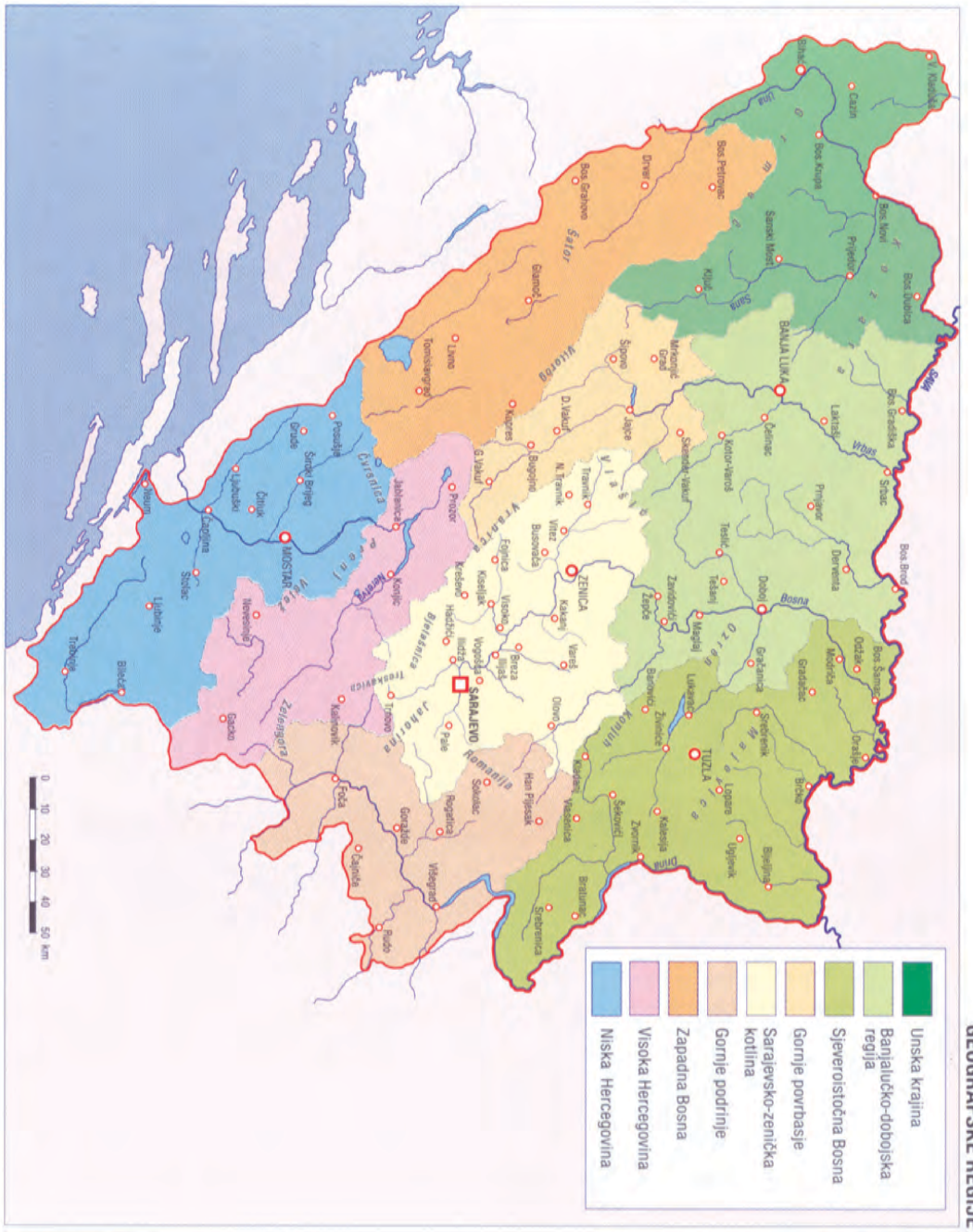

Zona odgovornosti 2. korpusa Armije RBiH obuhvatala je Sjeveroistočnu Bosnu a u jednom periodu rata i dio Banjalučko - Dobojske regije (Tešanj, Doboj, Maglaj, Teslić) i Sarajevsko-zeničke kotline (Olovo).

http://www.hasib-musinbegovic.com

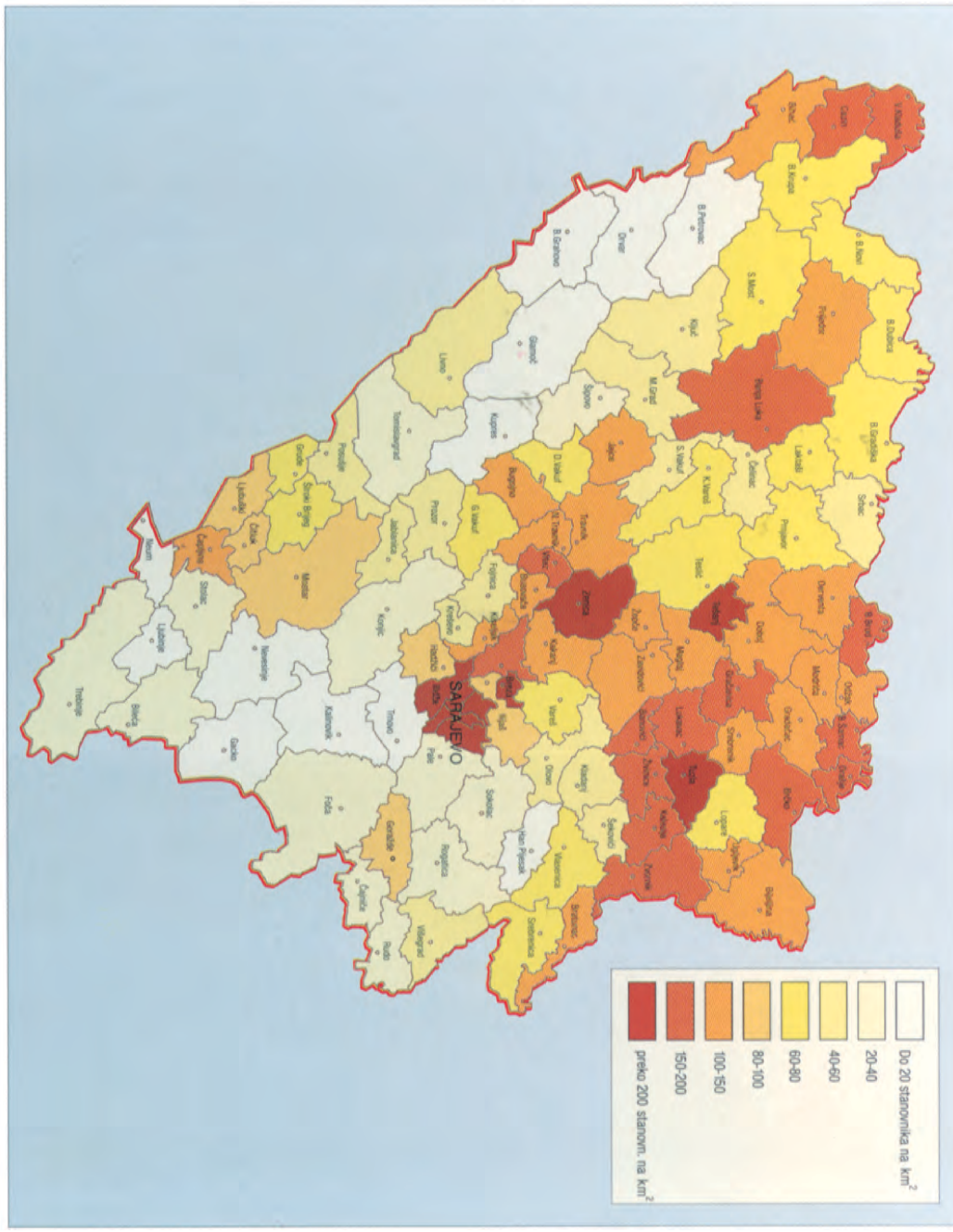

Zona odgovornosti 2. korpusa obuhvatala je najgušće naseljenu regiju - regiju Sjeveroistočne Bosne (150-200 stanovnika na km^2).

http://www.hasib-musinbegovic.com

Za brzo postizanje ciljeva agresije, savremenoj armiji - kakva je bila bivša JNA, neophodne su bile dobre saobraćajnice.

http://www.hasib-musinbegovic.com

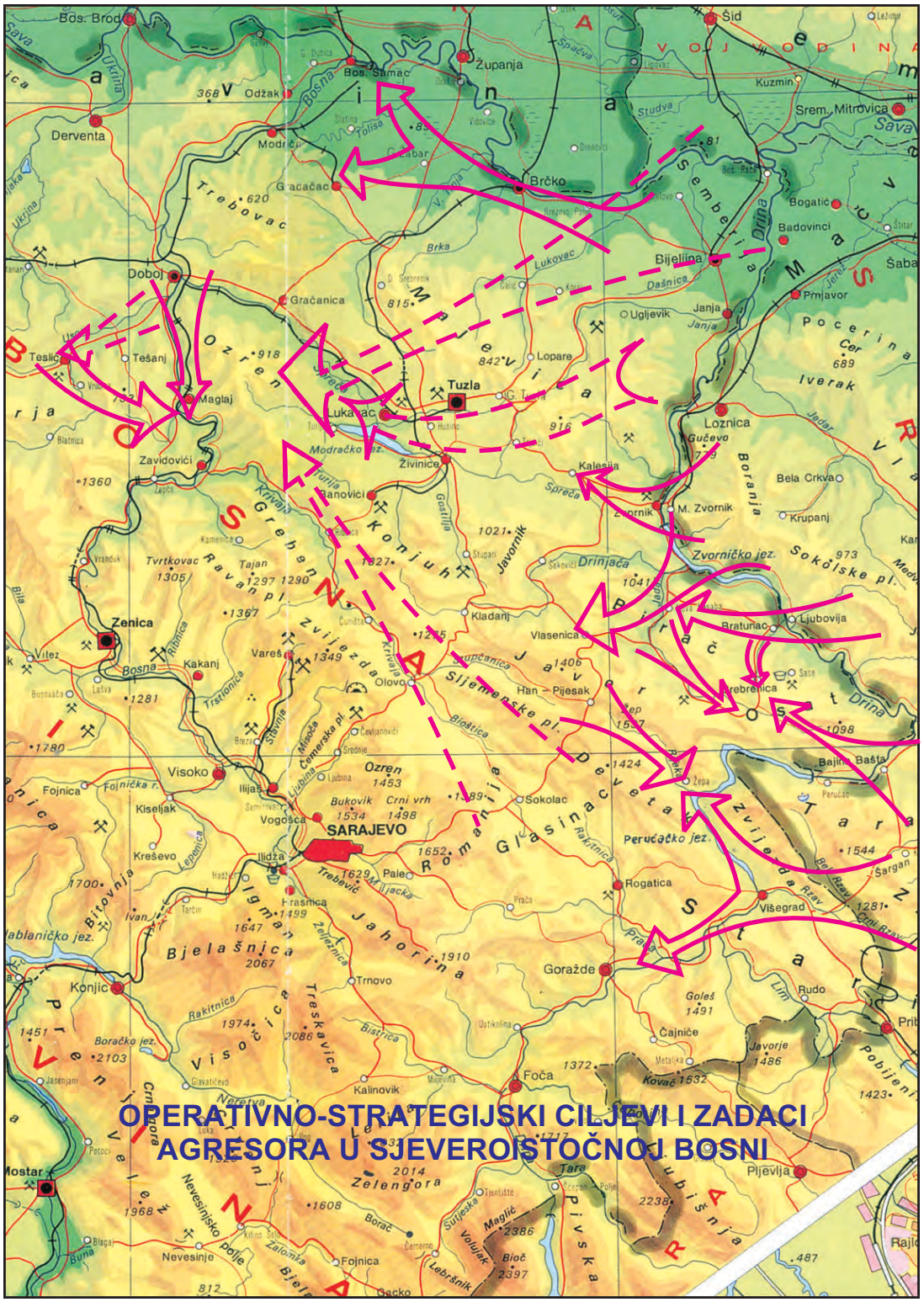

http://www.hasib-musinbegovic.com

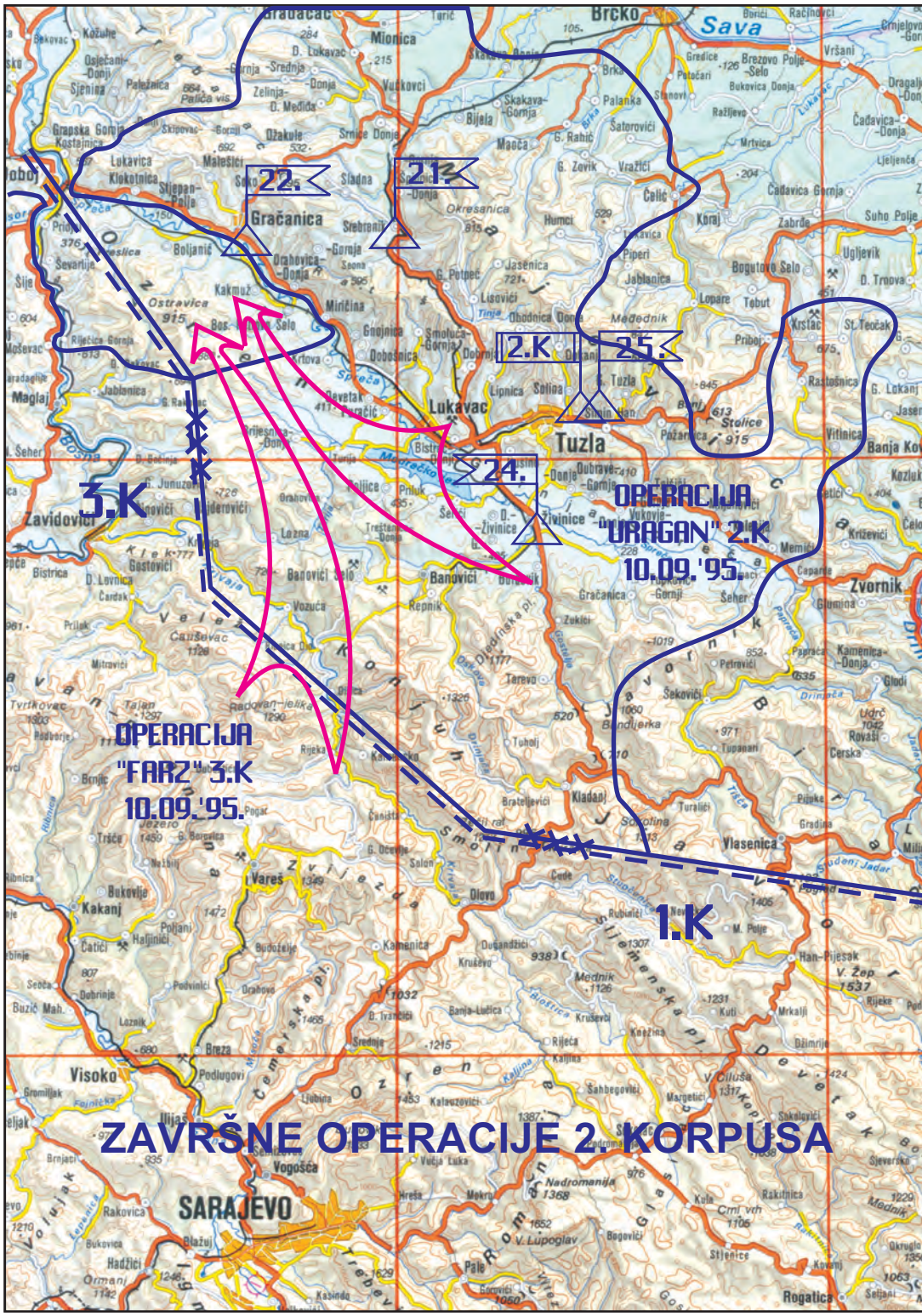

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 2. korpusa Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zaštitni znak 2.korpusa Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Izviđačko - diverzantske čete
2. korpusa Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 9. muslimanske oslobodilačke brigade Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb inžinjerijske brigade
2. korpusa Armije RBiH Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratna zastava
2. lahkog artiljerijsko –
- raketnog diviziona PZO Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Lahke artiljerijsko -
- raketne baterije protiv - zračne odbrane Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Rodovski znak jedinica artiljerije

http://www.hasib-musinbegovic.com

Protiv – teroristička četa „Balta”
2. korpusa Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Logističke baze
2. korpusa Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Bataljona vojne policije
2.korpusa Armije RBiH Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Bataljona vojne policije
2.korpusa Armije RBiH Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb sanitetske jedinice
2.korpusa Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Umjetničke čete
2. korpusa Armije RBiH Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zastavica „Ratne olimpijske igre Bosne i Hercegovine" Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem ratnih olimpijskih igara RBiH Tuzla 1993. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Nastavnog centra
2.korpusa Armije RBiH Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem Načelnika doma armije Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 2. artiljerijsko - raketne brigade
2.korpusa Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 2. slavne oklopne brigade
2. korpusa Armije RBiH

http://www.hasib-musinbegovic.com

DRUGI KORPUS
*(zabavna)**

U ime njenih naroda, iz pepela i sna
u Tuzli se rodila Bosna slobodna.
Sa zakletvom na čelu, jači i od željeza,
da Bosnu brane, stali heroji Drugog korpusa.**

Drugi korpus bitku bije da istrijebi dušmane
zastava nam nek se vije, širom BH domovine.
Sa zakletvom na čelu, jači i od željeza,
da Bosnu brane, stali heroji Drugog korpusa.

Refren:
Sa zastavom ljiljana

---

* - Autor teksta: Fatmir Alispahić

** - 29. septembra 1992.godine, Okružni štab TO Tuzla transformiran je u 2.korpus Armije RBiH.

http://www.hasib-musinbegovic.com

INŽINJERIJA
*(zabavna)**

Sve se ruši, hori gori
inžinjerac to se bori.
Sve puteve miniramo
da ne dođe dušman ‘vamo.
Prvi ljiljan postaviše
na jarbolu ponajvišem.
Staviše ga na sred srca,
da im vječno, sretno, kuca.

Inžinjerac prvi kreće,
tenku minu on sad meće.
Aoj, Bosno, moja mila,
ti si s nama sada sila.
Pred linijom uvijek prvi,
u dušmana strah u krvi.
Svi su isti borci naši,
zato ih se dušman plaši.

Sve to ruši, sve to gradi
inžinjerac u brigadi.
Bježi dušman k’o bez glave,
inžinjerci mine pale.
Kada vidi inžinjerca,
u tenku mu srce puca.
Najhrabriji to su borci,
inžinjerci, pravi momci.

Refren:
U aprilu rođendan je,
inžinjerci zato slave.
Slave april četvrtoga,
to je Dan roda moga.

---

* - Autor teksta: Fatmir Alispahić

** - Prva inžinjerijska jedinica Općinskog štaba TO Tuzla, formirana je 04. aprila 1992. godine u Tuzli. Taj datum se obilježava kao Dan inžinjerijske brigade 2. korpusa.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ARTILJERIJA**

Artiljerija,
s herojima na čelu,
spremna da brani,
domovinu cijelu.

Za dušmane bedem,
za zlotvore kamen,
artiljerija,
rodne grude plamen.

Preko njenog čela
dušman neće proći,
artiljerija,
sloboda će doći.

A u srcu naroda,
narod će da pamti,
artiljerija,
to sloboda plamti.

---

* - Autor teksta: Fatmir Alispahić
Izvođač: Edža

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MARIJAN BALTA**

U gradu žive ruže i ulice,
još ljubav traži sretne djevojčice.
I sretne ljude, od Petlje do Malte,
pitam znane, sjećaš li se Balte?

A kako onda da se misli snađu,
do srca siđu, da ga stegnu?
Kćerka i žena u suton plaču,
sa slikom Bosne, tvojom, legnu.

Možda će neki novi tvorci,
vajati Bosnu kao ženu,
na gradilište, baš poput tebe,
umjesto fronta, vodit' prvu smjenu.

A kako onda da se misli snađu,
do srca siđu, da ga stegnu?
Kćerka i žena u suton plaču,
sa slikom Bosne, tvojom, legnu.

Refren:
Jer sinovi se povedu u ljubav,
do pobjede će ljubav stići.
U tom panteru čovjek traje,
i tu se tvoje pobjede sjaje.

Uuuu... Marijane Balta.

---

* - Marijan Balta je bio pripadnik Bataljona vojne policije 2.korpusa. Poginuo je na Majevičkom bojištu 1992. godine. U znak sjećanja na svog saborca, njegovo ime nosi protivteroristička jedinica bvp 2. korpusa.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SAMO MRŽNJA OVDE STANUJE**

Ne znam gde ću noćas zaspati,
od zlih ljudi se sakriti,
poraze u pobede su stavili,
u crno se zavili.

Zore u Jugi neću čekati,
jer sunce tamo neću videti.
Od Budve pa sve do Beograda,
nije kao nekada.

Refren:
Sve što kažu, slažu najgore,
i u belo crno oboje.
Ali, da su pametniji,
bili bismo sretniji.
Idem preko zemlje Srbije
ništa nije k'o što bilo je.
Samo mržnja ovde stanuje,
odlazim što ranije.

---

*- Radio „Sajgon"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OTKAČI, OTKAČI**

Srđane, žena ti plače
a djeca gladna, nema im ćaće.
Otkači, otkači, puške i rovove,
braća vam s Pala šalju grobove.

U Jelene tijelo k'o plamen,
a ti u rovu zagrliš kamen.
Otkači, otkači, puške i rovove,
braća vam s Pala šalju grobove.

Vrati se djeci i ženi,
ako si lud, u rovu veni.
Otkači, otkači, puške i rovove,
braća vam s Pala šalju grobove.

*- Radio „Sajgon"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BACI PUŠKU I KOKARDU**

Varaju te. Obrij bradu,
baci pušku i kokardu.
Kaži svima šta te muči.
Otkači sve, jedan život samo imaš,
i ne pati se.
Šta ću ako pogineš?
Okupaj se, budi čovek.
Biti četnik – sramota je.
Dođi, ljubi usne male devojčice.
Baci pušku i ne prati izdajice.
Šalju te da pogineš, kukavice.
Srbija je uvek bila kukavica!
Kog da ljubi uplakana devojčica?
Kad izgubi voljenog.

*- Radio „Sajgon"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*O, SINE, 'VATAJ SE KRIVINE**

Bolje biti rob
nego četnik siv,
ne bi' jeo splačine
i bio bi' fin.

Uvek sam ti ja,
Mile, govorio,
da Srbin nikad
bitku nije dobio.

Tvoji saveti su
mnogo zreliji,
zato bacam pušku
idem BH Armiji.

Refren:
O, tata, o tata,
dosta mi je rata.
O, sine, o, sine
'vataj se krivine.

*- Radio „Sajgon"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BJEŽI, MILE, PREKO DRINE**

U Bosni su htjeli gnijezdo sviti
i dušu umjesto vina piti.
U Bosni su htjeli ostariti.

U Bosni su htjeli gnijezdo sviti
i dušu joj bolom ispuniti.
U Bosni su htjeli ostariti.

U Bosni su htjeli gnijezdo sviti
i ljiljan nam cvijeće pogaziti.
U Bosni su htjeli ostariti.

Refren:
Sada je, sada je
bježi Mile, preko Drine,
eto ide Alija.
Reci kevi i ćaletu
da je kriva Srbija.
Kevo moja, kevo moja,
kevo moja.

---

*- Radio „Sajgon"

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA O GENERALU ŠADIĆU *

Jedna zamlja u srcu Balkana,
Bosna živi sa hiljadu rana.
Svaka rana sve nas sada boli,
hej, Šadiću, Armija te voli.

Naša Bosna nikad pasti neće,
dok se Hazim Šadić po njoj kreće.
Generale, ti si naša dika,
stići ćemo s tobom do Zvornika.

Neka čuje cijela okolina,
Bosna ima svog Hazima sina.
Ti si nama i ponos i nada,
Generale, svi smo s tobom sada.

Refren:
Šest ljiljana zlatne boje
Bosna naša sada to je.
Hazim Šadić sve nas vodi
vodi, majko, vodi ka slobodi.

---

* - Pjesma je posvećena komandantu 2. korpusa, generalu Hazimu Šadiću, koji je ovu dužnost obavljao u periodu od 27. februara 1993. do 24.novembra 1994.godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BOSANCI SU NEIZBEŽNI**

Sajgon!
S Bosancima stvari stoje baš ovako:
bez njih je teško, s njima nije la'ko:
švaleri, amateri, oženjeni, slobodni.
Crnogorci, Srbijanci u ljubavi stranci.
Lepi, ružni, grubi, nežni -
Bosanci su neizbežni.

Srcelomci, brakolomci,
navalentni, prepotentni,
dobri, loši, ružni, zgodni -
Bosanci su neosporni.

Refren:
Haj'mo, sestre, glasno samo
da kažemo šta mi znamo.
Poznajemo mušku ćud
dat ćemo o njima sud:
u ljubavi Bosanci glavnu reč vode,
četnici su davno izašli iz mode.
A Srbijanci, od nji' nema vajde
oni, eto, lošije i to od nji' rade.
Oženjen Bosanac za žene je znalac
da te ne preskoči, ne grizi taj mamac.
A Bosanac mangup, priča da te voli
laže te i maže dok te ne obori.
Bosanci, Bosanci, Bosanci, ej!

*- Radio „Sajgon"

http://www.hasib-musinbegovic.com

FERMAN STIŽE IZ SARAJ'VA
*(narodna)**

Ferman stiže iz Saraj'va, grada prkosa,
pa na ruke komandanta Drugog korpusa.
Pošalji mi svoju vojsku prije sabaha ,
golemi se belaj sprema oko Saraj'va.

Kad je Sejo** razumio, Ferman sarajevski,
otpremio jedinice, u boj junački.
Iz Saraj'va srca Bosne, grada sevdaha,
poručuju dušmanima, biće belaja.

Sa svih strana udarila vojska bosanska,
Armija je naša, bolan, sila nebeska.
Sloboda će Saraj'vu našem skoro doći,
a dušmanin srcem Bosne, nikad neće proći.

---

* - Autor teksta i izvođač: Avdo Vrabac

** - „Sejo" je komandant 2. korpusa Armije RBiH, general - major Sead Delić.Dužnost komandanta Korpusa obavljao je u periodu od 25. novembra 1994. do 29. septembra 2000. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MILI BOŽE**

Mili Bože, čuda golemoga
kad poćera blesav bahatoga.
Blesav Rašo bahatoga Ratka,
‘oće smijenit, naredba je kratka.

Ne dade se đenerale Ratko,
već poruči Radovanu kratko:
„Ja sam narod, familiju, srok’o
i tebe ću, Radovane, slatko.”

Uplaši se, Karadžiću Rale,
ispadoše svi redom budale,
hitno javlja TV - u na Pale,
da objavi da su bile šale.

Igrali se malo i šalili,
usput dosta vojske izgubili,
važnija je tiranija vlasti
da se spase što se može spas’ti.

*- Radio „Sajgon”

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ZORA JE**

Zora je svanula
bomba je u relej gru'nula.
Zora je, nema te,
čuješ li, ne mogu bez tebe?

Zora je, nema te,
ko će da mi sada popuje?
Zora je svanula
"Srna,, nam je skroz izda'nula.

Zora je svanula
bomba je gru'nula
zora je, nema te,
čuješ li, ne mogu bez tebe?

Refren:
Sanjam te, sanjam te
sve me još, sve me još
sve me seća na tebe.
Na ekranu šum još čuje se
a nema te, „Srno"** bre.

---

* - Radio „Sajgon" (radio stanica) je formiran pri Komandi 2. korpusa sa zadatkom da jača moral jedinica.

** - „Srna"- naziv je za srpku novinsku agenciju koja je u toku agresije najviše širila mržnju i sijala laži.

http://www.hasib-musinbegovic.com

BOSNA NIKAD NEĆE BITI SRBIJA
*(narodna)**

Bosna nikad neće biti Srbija
oduvijek je bila naša avlija.
Fahreta, bona šta ti je!?
Mi, Bosanci, znamo to od ranije.
Ma dosta mi je, Mujo, proklete Srbije.

Gradi, Mujo, bijele kule, džamije
od Une do Drine, kao ranije.
Fahreta, bona šta ti je!?
Mi, Bosanci, znamo to od ranije.
Pusti da se vratim, eh, da mi je.

Refren:
Hej, usne su ti vatra
zelena krv k'o moja,
Allaha mi, Mujo,
bit ću samo tvoja.

---

*- Radio „Sajgon"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*HEROJSKE MAJKE I SINOVI**

Oj, Goražde, ti herojski grade
i majke ti herojski se drže,
što sinove heroje rodiše,
i bosanska srca sastaviše.

Sina spremi da on Bosnu brani,
da Bosance sa Bosnom nagradi.
Brani Bosnu, u Tuzli se svio,
Drugi korpus s njime se dičio.

Tu je ost'o Bosnu da odbrani,
da majčinu želju on ostvari.
Dok je Sejo na ratištu bio,
majčino je srce utihnulo.
Dušmanu će otpor on da pruži,
i da majci mrtvoj se oduži.

Refren:
Sve su majke, majke
ali jedna ima
koja osta željna,
željna svoga sina.

---

*-Autor teksta : Fahira Muradbašić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SEADU DELIĆU**

Oj, Deliću, ti delijo stara,
tvoje ime srca mnoga spaja.
Bosno moja, ti si zemlja znana,
sa Delićem bit ćeš opjevana.

Uvijek prvi ti si , Sejo, bio,
sa borcima ti si se borio.
Ti si borac od prvoga dana,
otkad Bosna biješe napadana.

Braniš Bosnu s drugovima svojim,
prvi ideš, ničeg se ne bojiš.
Svi ti borci junačkoga soja,
s tobom idu do posljednjeg boja.

To priznanje koje si dobio,
ti si , Sejo, davno zaslužio.
Drugi korpus sa Delićem ide,
žele Bosnu cijelu da vide.

---

*-Autor teksta: Fahira Muradbašić

http://www.hasib-musinbegovic.com

ŽELJKO KNEZ
KOMANDANT 29.04.'92. - 27.02.'93.

GENERAL-MAJOR HAZIM ŠADIĆ
KOMANDANT 27.02.'93. - 24.11.'94.

GENERAL-MAJOR SEAD DELIĆ
KOMANDANT 25.11.'94. - 29.09.'00.

BRIGADNI - GENERAL REFIK LENDO
KOMANDANT - 29.09.'00.

Vodili su brigade preko polja, gora, širili su bajrak nade od Save do mora.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zakletva prve klase regruta Nastavnog centra Tuzla
(Paša Bunar, avgust 1992. godine)

Obuka regruta u Nastavnom centru Tuzla
(avgust, 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Prva generacija žena u Nastavnom centru 2. korpusa (Tuzla, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Pripadnici bataljona veze 2. korpusa

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra Bataljona vojne policije Tuzla (septembar, 1992. godine)

Komandant Bataljona vojne policije – ***Nedžad Mulalić***, primio ratnu zastavu jedinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

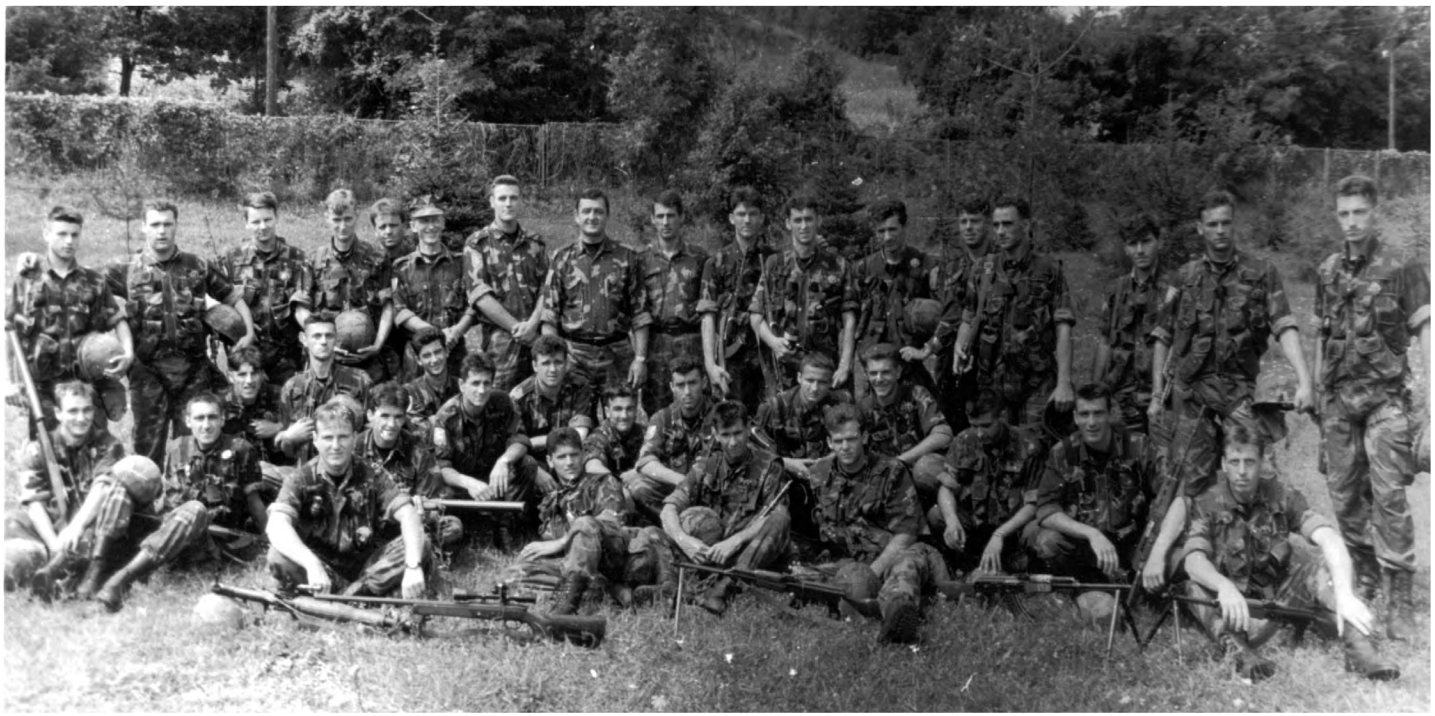

„Balte”, pripadnici Bataljona vojne policije (Tuzla, jesen, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Komanda 2. korpusa (septembar, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

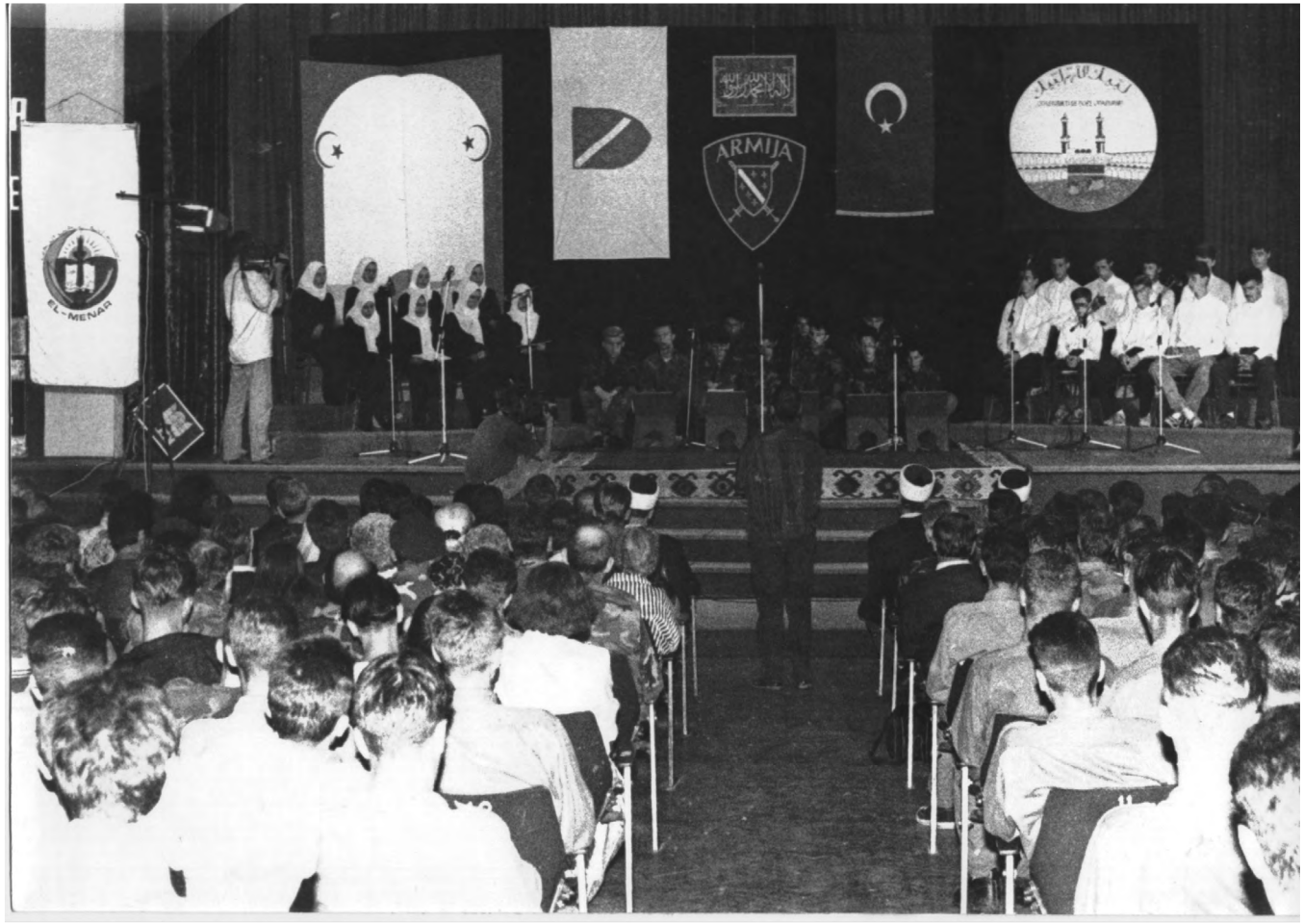

Večer ilahija i kasida (Dom armije Tuzla, jesen, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

„MAT – ovci": ***Željko Lešić*** – vokal, ***Faruk Nadžaković*** – vokal, ***Eldar Crnogorčević*** – bubnjevi, ***Benko Marjanović*** – gitara, Hor Muzičke škole Tuzla (Dom armije Tuzla, 29. septembar 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Umjetnička četa 2. korpusa
(Dan armije Tuzla, 15. april 1994. godine)

Kada nastupa Umjetnička četa 2. korpusa ovako izgleda sala Doma armije Tuzla
(29. septembar 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

General ***Jovan Divjak*** u posjeti Pres centru 2. korpusa

Novinari na zadatku

Sa pres konferencije (Tuzla, 27. septembar 1998. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA SREBRENIK**

Općina Srebrenik nije mijenjala svoje granice u toku Odbrambeno – oslobodilačkog rata 1992. – 1995. godine. Prostire se na površini od 248 km^2.

Po popisu iz 1991. godine općina Srebrenik je imala 40.769 stanovnika. Stanovništvo općine činili su pretežno Bošnjaci (30.595 ili 75,04%). Drugu po veličini nacionalnu skupinu činili su Srbi (5.326 ili 13,06%). Hrvati su činili 6,77% (2.761 stanovnika), Jugosloveni 1.130 (2,787%), a ostalih je bilo 2,34% (957).

Početkom agresije na Bosnu i Hercegovinu, 1992. godine, većina srpskog stanovništva je svojevoljno napustila općinu Srebrenik i to, uglavnom, u drugoj polovini 1992. godine i početkom 1993. godine. Tako je u općini ostalo oko 34.000 domicilnih stanovnika. Nacionalna struktura tog stanovništva približno je izgledala: 92% Bošnjaci, 6% Hrvati, 1% Srbi i 1% ostali.

U periodu od 1992. do 1995. godine na općinu Srebrenik nije bilo većeg priliva izbjeglica. Uglavnom su to bile izbjeglice iz Gradačca i Brčkog koji su se kratko zadržavali kod rodbine i prijatelja, te se o njima nije vodila precizna evidencija.

---

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

Tragičnom predajom „zaštićene" zone Srebrenica agresoru, u julu 1995. godine, došlo je do velikog priliva izbjeglica iz te regije na općinu Srebrenik. Utočište u Srebreniku je našlo 13.728 izbjeglica.

Od ukupnog broja stanovnika 1992. godine broj vojnih obveznika se kretao oko 10.500, od kojih se oko 2.000 nalazilo u inozemstvu. Srebrenik je za potrebe odbrane imao na raspolaganju oko 8.500 vojnih obveznika (v/o). Angažirao ih je na način da je oko 5.800 v/o (68,23%) prošlo kroz jedinice Armije RBiH. U ostalim strukturama bilo je angažirano oko 2.000 v/o. Veoma je visok procent učešća žena u svim strukturama odbrane.

Na području općine Srebrenik u aprilu i početkom maja 1992. godine formirane su jedinice: Lovačko – izviđačka jedinica, Dobrovoljačka četa, Manevarska jedinica MUP-a; Općinski štab TO sa prištapskim jedinicama: Protiv-diverzantskim vodom, Odredom TO (sa dvije čete); u mjesnim zajednicama formirane su čete i vodovi: četa TO Srebrenik, četa TO Špionica, četa TO S.Špionica, četa TO Rapatnica, četa TO Sladna, četa TO D.Potok, četa TO Tinja, četa TO Podorašje, četa TO Babunovići, Vod TO Brezik, Vod TO G. Hrgovi, Vod TO C.Brdo i Vod TO Straža.

Dana 01. septembra 1992. godine formirana je 21. srebrenička brdska brigada. U martu 1995. godine biva preimenovana u 212. brdsku brigadu Srebrenik. Dvadeset petog marta 1995. godine formirana je 211. oslobodilačka brigada, koja je u svom sastavu imala tri bataljona sa prištapskim jedinicama, a sačinjavali su je borci iz Srebrenika, Gradačca i Brčkog.

http://www.hasib-musinbegovic.com

U toku agresije na Bosnu i Hercegovinu, na teritoriji općine Srebrenik ukupno je poginulo 210 boraca a ranjeno ih je 813. Poginula su i dva civilna lica.

Ratno priznanje, značku „Zlatni ljiljan", dobilo je 5 boraca. Dva „Zlatna ljiljana„ su poginula.

http://www.hasib-musinbegovic.com

N. Grad
D. Dubica
Prud
Slav. Šamac
Domaljevac
Štitar
Županja
Bos. Šamac
Tišina
Grebnice
D. Mahala
Tolisa
Orašje
Bošnjaci
N. Selo
Spačva
Bosna
Crkvina
Oštra Luka
Bok
Miloševac
D. Slatina
Vidovice
Kopanice
Garevac
G. Slatina
Obudovac
Vrbanja
Tolisa
Modriča
Podgajci Posavski
Soljani
Čardak
Lenčari
D. Ledenice
D. Tramošnica
Pelagićevo
Gorice
Rajevo Selo
Drenovci
Skugrić
Gunja
Ulice
Tinja
Gradačac
Turić
Brčko
Đurići
Račinovci
Sava
Mionica
D. Lukavac
Skakava Donja
Gredice
Brezovo Polje-Selo
Vrša
Gornja
Srednja
Donja
Brka
Potočari
Vučkovci
Bukovica Donja
Zelinja-
D. Međiđa
Skakava-Gornja
Palanka
Stanovi
Ražljevo
Bijela
Brka
Lukavac
Džakule
Srnice Donje
Šatorovići
Maoča
G. Rahić
Mrtvica
Gornja
Soko
Sladna
Špionica-
Donja
G. Zovik
Vražići
Majevica
21
Čelić
Čađavica Gornja
Okresanica
Gračanica
Srebrenik
Humci
Koraj
Zabrđe
Lukavica
Gornja
Piperi
Orahovica-
Donja
Seona
Jasenica
Bogutovo Selo
G. Potpeć
Jablanica
Lisovići
Lopare
Tobut
Miričina
Tinja
Obodnica Donja
Međednik
Krstac
Petrovo Selo
Gnojnica
Smoluća-Gornja
Priboj
Dobošnica
Dobrnja
Dokanj
Krtova
Spreča
G. Tuzla
Rastošnica
Devetak
Lipnica
Solina
Puračić
Lukavac
Simin Han
Stolice
Brijesnica-Donja
Tuzla
Požarnica
Bistrac-Donji
Vitinica
Turija
Modračko jez.
Husino
Dubrave-Donje
Dubrave-Gornje
Poljice
Priluk
Tojšići
Orahovica
Šerići
D.-Živinice
Gornje
Vukovje-Donje
Miljanovići
Šetići
Živinice
Kalesija
Lozna
Treštenica-Donja
Spreča
Memići
Banovići Selo
Banovići
Đurđevik
Tupković-Gornji
Osmaci
Caparde
Vozuća
Repnik
Gračanica
Šeher
Glumina
Zukići
Papraća

Grb 212. brdske brigade Srebrenik

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 212. brdske brigade Srebrenik

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 211.
oslobodilačke brigade Srebrenik

http://www.hasib-musinbegovic.com

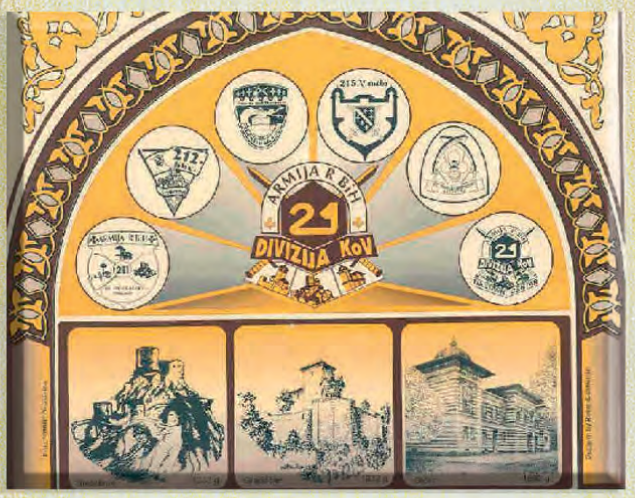

Grb 21. divizije KoV Srebrenik

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zastavica 211. oslobodilačke brigade

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVADESET PRVA SREBRENIČKA BRIGADA (narodna)**

I u gradu i van grada, na ratištu il' dežuri,
Pazi narod da ne strada, da nam dušman ne presudi.

U saradnji je Gradačac, Kalesija, Živinice,
Cijela Tuzla i Lukavac, pa još borci Gračanice.

Narod svoje borce voli, ponosni smo na njih sada,
Dosta krvi za njih proli, Srebrenička nam brigada.

Refren:
Dva'est prva** srebrenička, junačka je to brigada,
širom naše domovine, dušmanima muke zada.

---

*- Autor teksta: Vehbija Ibrahimović - "Kigen"
Izvođač: Nevres Hadžić - "Goga"

** - 21. brdska brigada formirana je 01. septembra 1992. godine u Srebreniku. Ulaskom u sastav 21. divizije, biva preimenovana u 212. brdsku brigadu Srebrenik.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BJEŠE BOSNA**

Nema grada nit' seir** vidika
K'o što s onog grada Srebrenika.
Ne bi zemlje nit' ljepše, nit' veće
Kao Bosne trista trides' treće...

Srebrenika nema do Travnika,
Do Stambola i do Dubrovnika.
Nit' njegova kraljevskoga trona,
Od Budima do bijela Stona...

Nema Bosne, nit' njezina bića
Bez Kulina i Kotromanića.
Preko Save i kršna Kotora,
Preko Drine, do sinjega mora...

Refren:
Bješe Bosna sita i ponosna
k'o Bosanka čedna i zanosna.

---

*- Autor teksta: Dr. Hašim Muharemović

**- seir (turski) - razgledanje

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KULA**

Samo ti još kamen
Ljepotu krhku podržava, podatnice
Olovom i rukom skrnavljena.
I samo nebo oku približava.

Već ničeg nema što Te raznosilo
Ni kopita, ni zlata, obmano,
Srebren nevjernice.
Sve Te živo napustilo.

Kamenu se priklonila,
Postojana, u svom padu
Koljenom na odanost
Na ljubav prvu naslonila.

*-Autor teksta: D.S.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KO SVOJATA MUSLIMANE BOŠNJAKE**

Mi nismo ni Arapi ni Turci,
Ni Hrvati, a dahabet, Srbi,
Zašto krstiti stare muslimane.
Što Beograd decenijama tvrdi.

Ko je mog'o protiv prijestolnice?
Ko je mog'o izać na kraj sili?
Preci naši nisu bili Srbi,
Preci naši bijahu Bogumili.

Kakav je to narod tada bio?
Mehka srca i široke duše.
Nije spreman za prljave igre,
Zato su htjeli da ga uguše.

To su ljudi opraštati spremni.
Oni hoće uvijek mir u kući.
Zašto nisu sa Srbima mogli?
Oni bi se vazda htjeli tući.

Jer, Srbi se bojevima diče,
A poraze vijekovima slave,
Ratoborne žele atribute,
A gledaju sačuvati glave.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Bogumili nisu mogli s njima,
Zato malo u Srbiji osta,
Pogledajte malo po Sandžaku,
Muhamedi i pokoji Kosta.

Jer, čistotu cijene iznad svega.
Neka ide čak i mali prst.
Htješe tada uzeti vjeru islam,
Polumjesec, a ne srpski krst.

A od tada jedno duže vrijeme:
Bogumile? Bolje da ih nema!
Spremat zamke svakom muslimanu,
Svesti narod na rijetka plemena.

Tek u Bosni moglo se ostati,
Tek u Bosni bješe druga klima,
Hajmo živjet zajedno k'o braća,
Hajmo gradit sutra bolje svima.

Bosanski Musliman istinski je Bošnjak.
Nije Turčin kako mnogi žele.
Zašto Husein na Stambol se drznu?
Za dobrobit naše Bosne cijele.

Mi i jesmo za dobar suživot.
Neka svako čuva svoju vjeru!
Niko neće više nikad moći,
Muslimanu silom uzeti mjeru.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zamislite samo šta bi bilo,
Neopredijeljen Srbin da je bio,
Ko bi mog'o o jedinstvu sanjat,
Ko bi nešto tako reći smio.

Zar i ona avnojevska Jugoslavija
Nije postavila svjesno mamac,
Kad od svih jugo nacija
Nije priznat jedino Bosanac?

Musliman nema rezervnu državu,
Kao Srbi i Hrvati,
On će za Bosnu da se bori,
Ona mu je jedina mati.

Ovo zapisah svima u nauk,
Uprkos stalnoj srpskoj sili,
Muslimani nikad ne bijahu Srbi,
Muslimani su nekad bili Bogumili.

---

*- Autor teksta: Vehibija Ibrahimović - "Kigen"

http://www.hasib-musinbegovic.com

Kako osloboditi Tinju – Sastanak starješina TG Srebrenik
(proljeće, 1992. godine)

Mi ćemo vam reći – borci TO Srebrenik
(proljeće, 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci Interventnog voda 3. bataljona 212. bbr Srebrenik,
(Srebrenik, jesen 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 212. bbr Srebrenik, položaji na Posavini
(jesen, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Detalj iz vojničkog ivota – „Sad će kahva”

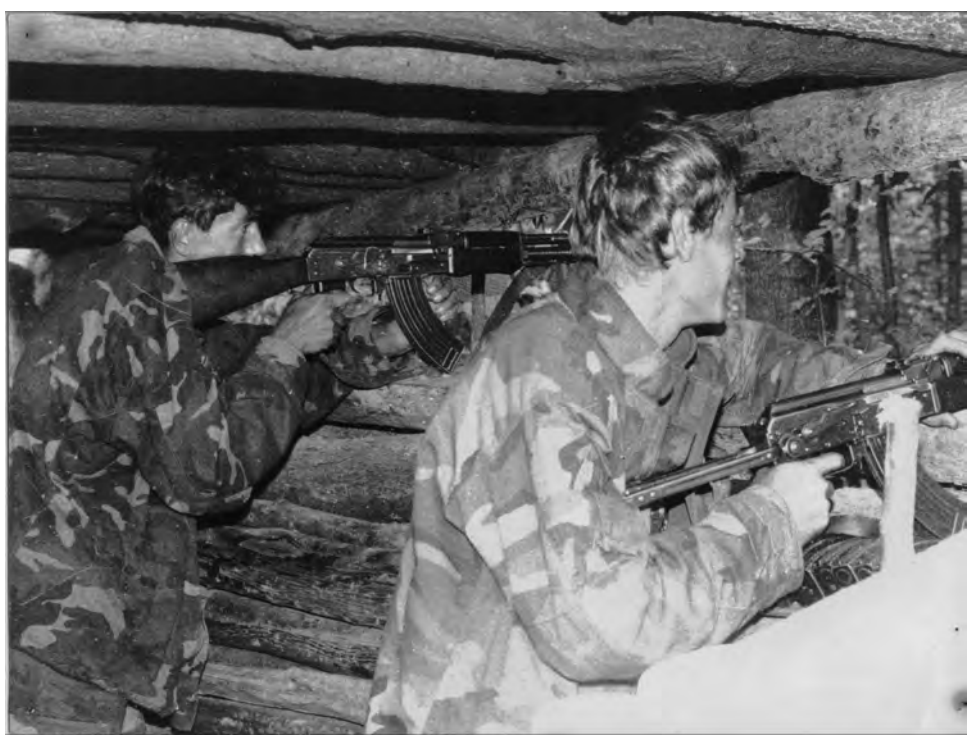

Detalj sa položaja na Ozrenskom vojištu
(jesen, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Sastanak u Komandi 21. divizije sa čelnicima općina u Bosanskoj posavini
(Srebrenik, 1994. godine)

Izgradnja zemunica u Posavini, položaj 212. bbr Srebrenik
(jesen, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 212. bbr na Ozrenskom vojištu
(1995. godine)

Komandant Armije RBiH, ***Rasim Delić***, u posjeti Komandi 21. divizije Srebrenik
(1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA GRADAČAC**

Općina Gradačac je pred početak agresije na Bosnu i Hercegovinu zauzimala površinu od 407 km^2, na čijem je prostoru, prema popisu stanovništva iz 1991. godine, živjelo 56.378 stanovnika. Nacionalna struktura stanovništva bila je sljedeća: Bošnjaci 33.921 ili 60,20%, Srbi 11.184 ili 19,80%, Hrvati 8.521 ili 15,10%, Jugosloveni 1.417 ili 2,50% i ostali 1.335 ili 2,40%.

Poslije potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma i uspostavom entiteta, prostor općine Gradačac je sveden na oko 210 km^2 sa znatno izmijenjenom demografskom slikom, budući da je najveći dio predratne teritorije, koja je bila naseljena stanovništvom srpske nacionalnosti, pripao drugom entitetu.

Broj stanovnika u periodu '92. – '95. nije moguće tačno utvrditi, ali se procjenjuje da taj broj nije bitnije odstupao u odnosu na '93. – '95., kada se kretao oko 33.000. Tokom 1995. godine na ovaj prostor je pristiglo i oko 5.000 izbjeglica, mada su izbjeglice pristizale i tokom drugih ratnih godina, tako da je ukupan broj stanovnika tada iznosio oko 38.000.

---

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

U vojnoj evidenciji općine Gradačac vodilo se u prosjeku oko 17.400 vojnih obveznika (v/o), od čega je oko 3.900 v/o bilo srpske nacionalnosti a oko 2.800 hrvatske nacionalnosti. Gotovo svi obveznici srpske nacionalnosti su napustili prostor pod kontrolom legalnih organa vlasti. Oko 40 ih je bilo angažirano i raspoređeno, uglavnom, po svim osnovama ratnog rasporeda. Padom naselja u kojima je živjelo stanovništvo hrvatske nacionalnosti, u avgustu 1992. godine, najveći dio i ovog stanovništva napušta prostor općine i odlazi u izbjeglištvo, u Hrvatsku i druge krajeve. Ostalo je oko 200 vojnih obveznika hrvatske nacionalnosti, raspoređenih po svim strukturama odbrane. Radi ilustracije stanja, na dan 01. septembra 1995. godine bilo je raspoređeno po svim strukturma odbrane ukupno 9.002 vojna obveznika i to: u Armiji RBiH – 7.049 ili 78,3%; MUP-u – 153 ili 1,7%; Civilnoj zaštiti – 701 ili 7,8%; općinskoj jedinici radne obaveze 124 ili 1,4%; radnoj obavezi – 975 ili 10,8%. Od ovog broja bilo je 8.764 ili 97,4% Bošnjaka; Hrvata – 184 ili 2%; Srba – 43 ili 0,5% i ostalih 11 ili 0,1%. Tada se na raspolaganju za raspored nalazilo još svega 188 vojnih obveznika, što znači da je općina Gradačac u odbrambenim aktivnostima imala angažirano 98% raspoloživog ljudskog potencijala. Taj podatak dovoljno govori sam za sebe. Približno isti procenat angažiranosti stanovništva općine (98%) kretao se tokom cijelog perioda rata.

Formiranje prve zvanične vojne jedinice dogodilo se 09. juna 1992. godine. Bila je to 107. brigada HVO „Bosanske Posavine", mada je ova jedinica stvarno egzistirala od 25. aprila 1992. godine, kada je izvršeno objedinjavanje i stavljanje pod jedinstvenu komandu većeg

http://www.hasib-musinbegovic.com

broja jedinica TO sa područja ove općine. Zbog iskazane hrabrosti i izuzetnih rezultata u odbrani naroda i domovine, ova brigada je naredbom ŠVK OS RBiH, pov. broj 13/201-7 od 15. aprila 1993. godine, „odlikovana" najvećim ratnim priznanjem, dodjelom počasnog naziva „Viteška". Odlukom Predsjedništva RBiH, broj 1592/93 od 14. decembra 1993. godine, 107. HVO brigada preimenovana je u 107. viteško motorizovanu brigadu Armije RBiH (107.vmtbr). Slijedom daljnje transformacije jedinica Armije RBiH, naredbom Komande 2. korpusa od 15. januara 1995. godine, izvršena je podjela 107. vmtbr na 213. vmtbr i 217. bbr. Tom prilikom 217. bbr nije dodijeljen naziv „Viteška", mada je kompletan borački sastav ove brigade tada bio u sastavu 107. vmtbr. To je ispravljeno Odlukom Predsjedništva RBiH, broj 02-111-277/95 od 12. maja 1995. godine, kada je i 217. brdska brigada proglašena „Viteškom".

Uslijed žestokih borbi koje su vođene na ovom bojištu, iz sastava ovih brigada poginula su 624 borca, dok je oko 1.226 ranjeno. Znatan broj lakše ranjenih nije zvanično ni zabilježen. U isto vrijeme su poginula 123 civila, dok ih je ranjeno oko 360.

O žestini borbi i hrabrosti boraca ovog kraja govori i podatak da je 39 pripadnika jedinica Armija RBiH sa općine Gradačac zaslužilo najviše ratno priznanje – značku „Zlatni ljiljan". Od tog broja 7 ih je dalo život za odbranu svog naroda i domovine. Treba pomenuti i dva poginula pripadnika MUP-a, dobitnika najvišeg policijskog ratnog priznanja „Zlatna policijska značka" i „Zlatna policijska zvijezda".

http://www.hasib-musinbegovic.com

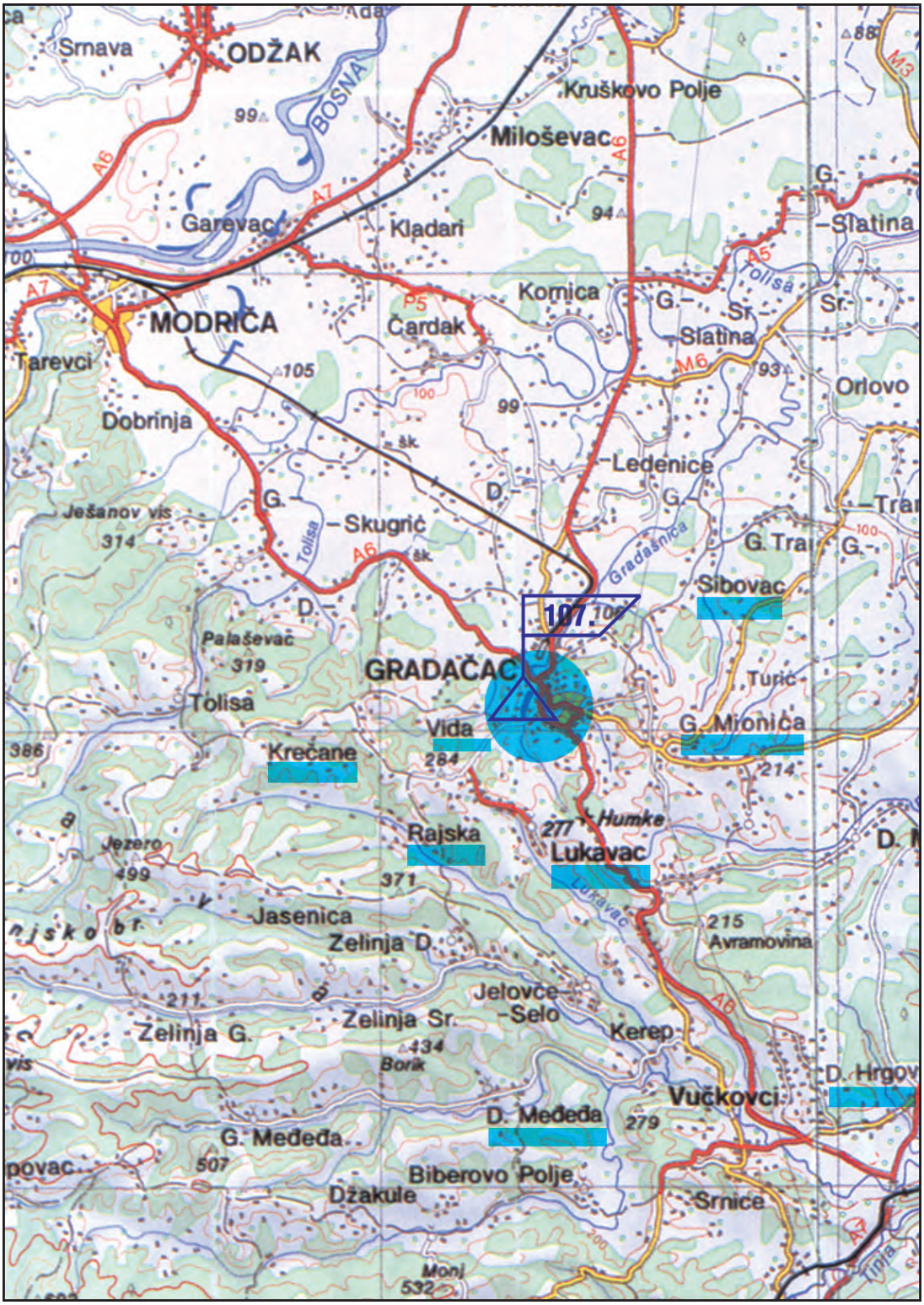

http://www.hasib-musinbegovic.com

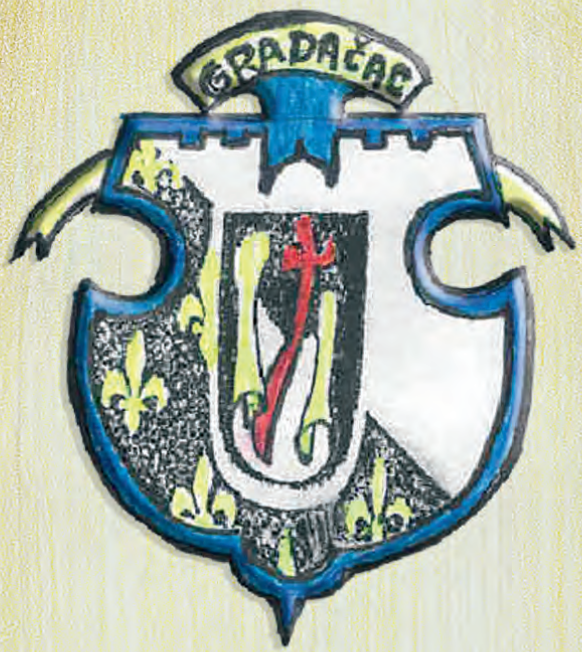

Grb jedinica Armije RBiH Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 7. bataljona 107. vmtbr Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 217.
viteške brdske brigade Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 213.
viteške motorizovane brigade Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb jedinice Armije RBiH Modriča

http://www.hasib-musinbegovic.com

ZMAJ OD BOSNE

Sa Gradačca, Bijele kule,
Zmaja od Bosne,
sokolovi zaklitali
kajde žalosne.

Umrla je vjerna ljuba,
Husein begova
jer izgubi gospodara
srca svojega.

Osedl'o je vranca svoga,
Husein kapetan,
odjezdio Romaniji
podjelit' mejdan.

Na čardaku vjerna ljuba,
Allah ilallah,
klanjala je, plakala je,
haber čekala.

Pod pondžere glasnik stiže,
srca slomljenog:
„Udaji se, vjerna ljubo,
nema bega tvog."

Od sevdaha i žalosti,
kraj pendžera svog,
prepuče joj bolno srce,
neće za drugog.

Sa munare Heseinije,
uči mujezin,
sa čardaka i bedema,
plaču sokoli.

Do Stambola odjekuju,
kajde žalosne.
Pusta osta Bijela kula
Zmaja od Bosne.

---

*-Autor teksta: Dr. Hašim Muharemović

http://www.hasib-musinbegovic.com

AMANET ZMAJA OD BOSNE
*(narodna)**

Na kuli kamenoj majka plakala,
svog sina najdražeg kroz suze molila:
„Čuješ li, sine moj, car te poziva,
car te poziva, život ti poklanja,
čuješ li, sine moj, sine jedini,
Bosnu zaboravi, a živ mi ostani."

K'o jecaj, k'o krik,
k'o kletva duše ponosne,
zauvijek ostaše riječi
Zmaja od Bosne:

„Zaludu, majko, blaga sultana, careva,
Bosna je alem sjaj, Bosna je jedina.
Neću nikad k'o vazal nikome služiti,
ja sam bosanski sin i to ću ostati.
Neću nikad k'o vazal nikome služiti
ja sam bosanski sin i to ću ostati."

K'o jecaj, k'o krik
k'o kletva duše ponosne,
zauvijek ostaše riječi
Zmaja od Bosne.

---

*- Autor teksta: narodni - po kazivanju Vehida Gunića
Autor muzike i aranžmana: Omer Pobrić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ZMAJEV GRADE, ZMAJEVI TE BRANE**

Zmajev grade sa Zmajevićima,
odolijevaš hrabro dušmanima.
Gázi grade, Zmajevi te brane,
u surgun** će učinit dušmane.

Zmajevići, djeca Tuzle majke,
Gračanice, Zmajeve sestrice,
združili se da Gradačac brane
od dušmana, što ruše munare.

Kad Zmajevi nadbiju dušmane,
ranjenu će Kulu obnoviti,
Zmajevići slušat će ezane,
a na nebu strijemit će munare!

Refren:
Dušman bije Bijelu kulu Zmaja od Bosne,
Zmajevići popijevaju kajde prkosne:
„Da je sada među nama Husein - kapetan,
pa da vidi Zmajeviće kada dijele megdan!"

---

*- Autor teksta : Atifa Dolinar - Terzić, Gračanka i Sarajka, pjesnikinja opsjednuta kosmosom, tradicijom i zavičajem, izdala je do sada tri knjige pjesama. Mnoge njene pjesme su uskladbljene i ispjevane u toku odbrane od agresije.

**- surgun (turski) - progonstvo

http://www.hasib-musinbegovic.com

*USTAJ ZMAJU**

Oj, Huseine, ti Zmaju od Bosne
ne daj nikom da nam zemlju otme.
Ustaj, beže, iz te zemlje naše
pa povedi sve bosanske paše.

Ne daj, Zmaju, da nam Bosnu uzmu,
neka neman sva u njoj istruhnu.
Ustaj, Zmaju, i povedi Muju
i Halila na opasnu guju.

Oj, Huseine, hoće ti Gradačac!
Al' za njih je on veliki jadac.
Ustaj, Zmaju, junačino stara,
ne daj nikom da nam Bosnu hara.

Oj, Huseine, sine Huseinije,
te džamije tvoje najmilije,
ustaj, Zmaju, od Bosne vezire,
tvoja zemlja lahko ne umire.

*-Autor teksta: Meho Azinović, borac Požaričke čete 6.bataljona 107. viteške brigade

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OJ, GRADAČCU**

Sa bedema haber stiže,
sviće rujna sabah zora,
ustaj rano na dušmane,
Gradačac se branit mora.

Mi branimo zemlju svoju,
svaku travku zemlje rosne,
legendu na Husein bega,
gospodara naše Bosne.

Oj, Gradačcu, zavičaju,
da l' te mnogo rane bole?
Pasti nećeš dok smo živi,
Bosanci se za te bore .

Refren:
Nek' ponese golub bijeli
cijelom svijetu pjesmu moju.
Neka znaju da ginemo,
i branimo zemlju svoju .

*-Izvođač: Muzička grupa „Impulsi", Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

PROLJEĆE DEVEDESET DRUGE

U proljeće devedeset druge,
krvavi je april osvanuo.
Na lijepu Bosnu našu
dušmanin je nasrnuo.

Tog aprila proljetnoga dana,
svi potomci Husein kapetana,
na odbranu Bosne stali,
dušmaninu pokazali.

Sada mnogih više nema.
Osta bolna uspomena,
na mezaru majka stara,
sa mezarom razgovara.

Refren:
Ali Bosna sama nije,
Bosnu brane najbolji jarani.
To su njeni sinovi,
ispod Kule zmajevi,
napokoreni heroji.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PADE VILA SA GRADAČCA GRADA
*(narodna uz saz)**

Pade vila sa Gradačca grada,
pod bedeme hatli Carigrada.
Zakliktala usred bijela dana,
na turbetu Husein-kapetana.

Tužno kliče a suze prolijeva,
Husein - bega iz groba doziva:
„Dični Zmaju, od Bosne vezire,
naša Bosna ponovo umire.

Ruše tvoje domove, munare,
krv umiva tvoje muslimane.
Rekao si da su ljudi braća,
naša ljubav životom se plaća".

Kabur zemlja k'o da se otvori,
pa bosanski vezir progovori:
„Reci vilo mom bosanskom rodu
da je vječna borba za slobodu".

Sloboda se iz krvi događa,
naša Bosna ponovo se rađa.
Blago rodu koji ima Zmaja
branioca Bosne, zavičaja.

---

* - Autor teksta i muzike: dr. Hašim Muharemagić
Izvođač: Safet Dedajić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*HEJ, DUŠMANI**

U Gradačcu, bosanskome raju,
hrabri borci za poraz ne znaju.
Četničke su horde rastjerali,
teške rane njima su zadali.

Na Gradini, na Zmajevoj kuli,
zastava se bosanska vihori,
sa munare lijepe Huseinije
telal viče, pobjeda naša je.

Najljepša je zora svanula,
slobodna je naša čaršija
svud' se pjesme vesele pjevaju,
hrabri borci kući se vraćaju.

Refren:
Hej, dušmani, odlazite kući
u Gradačac ne možete ući.
Svoga grada nikome ne damo
i živote njemu poklanjamo.

---

*-Izvođač: Muzička grupa „Impulsi", Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NA KAPIJI POSAVINE**

Gradačac je snaga Bosne
i zakletva nama svima.
Blago našoj zemlji Bosni
što heroje takve ima.

Gradačac je snaga Bosne,
i pitanje naše časti.
Naš je narod odmah rek'o,
Bosna neće nikad pasti.

Armija je snaga Bosne,
na Gradačcu hrabro stoji .
Za dušmana spasa nema,
on posljednje dane broji.

Refren:
Na Kapiji Posavine,
propela se Bijela kula.
Tu Gradačac hrabro stoji
i ključeve Bosne čuva.

*-Izvođač: Meho Puzić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*IDEMO JUNACI ZMAJA OD BOSNE**

Zašto roniš suze, majko ,
suze žalosne,
kad pripadam junacima,
Zmaja od Bosne?

Zašto roniš suze, majko,
suze žalosne,
kad junaci noćas idu,
Zmaja od Bosne?

Zašto roniš suze, majko,
suze noćas ti,
kad junaci pobjednici
vraćaju se svi?

Refren:
Idemo junaci ,
Zmaja od Bosne,
da ne gledamo više,
suze žalosne.

*-Izvođač: Meho Puzić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ŠTA BI REK'O HUSEIN BEG**

Probudi me, mila majko,
grmljavina na Gradačcu,
to dušmani silno žele
širit SAO** prema Šamcu.

Prokleti su ti dušmani,
zasipa se svaka zgrada.
Nikad neće pokoriti
ovog starog drevnog grada.

Srušili ste Huseiniju,
srušili ste Bijelu kulu
al' dobili niste ništa -
vojska vam je u rasulu.
Baš dobili niste ništa -
svi ste redom u rasulu.

Refren:
Šta bi rek'o Husein beg
gradačački kapetan?
Šta je za njeg' bila Bosna
znade svako pametan.

---

*- Autor teksta i muzike: Muzička grupa „Trn u oku", Gradačac
Izvođač: Nihad Kantić – „Šike"

**- „SAO"- „Srpska autonomna oblast"

http://www.hasib-musinbegovic.com

SA BEDEMA BIJELE KULE
*(narodna)**

Sa bedema Bijele kule Husein-begove,
heroji zapjevaše pjesme borbene.

U Gradačcu simbol Kula, Zmaja od Bosne,
tu se bore hrabri borci Bosne ponosne.

Svi građani svome gradu amanet daju,
od dušmana i krvnika da ga čuvaju.

Refren:
Pobjednici mi smo mnogih ratova,
mi branimo domovinu naših djedova.

---

*-Izvođač: Osman Hasanbašić, Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

*HEROJ GRAD**

Zar u našoj Bosni roblje da budemo?
Bolje k'o junaci za ljubav da umremo.
Tu ćemo se boriti k'o zmajevi ljuti,
za našu je Bosnu časno poginuti.

I djedovi naši junaci su bili,
Gradačac su branili, svoju krv su lili.
Bili su junaci kao i mi sada,
gonit ćemo hrabro, ovu šaku jada.

Jedan do drugoga, u rovu stojimo
za ljiljane idemo, svi se mi borimo.
Slavne naše borbe historija piše,
brat za brata živi i za brata diše .

Refren:
Ponosna budi, majko, što sam borac ja,
što sam borac Gradačca, grada heroja.

*- Autor teksta: Vahid Bajramović

http://www.hasib-musinbegovic.com

BEGOVINO
*(zabavna)**

Bila dobra momka dva,
dobra momka, dva jarana.
Otišli su od nas oni ,
ostala je bolna rana.

Begovino**, brdo tuge
uzela si dva jarana
ostale su noći duge
nisu više oni s nama.

Tužne majke suze liju
nestala je svaka radost.
Crna zemljo ti si kriva
što sakrivaš tužnu mladost.

Nikad vrijeme sakrit neće
sjećanje na dva jarana.
Godine će proći mnoge
al' ostat će vječna rana.

Refren:
Begovino, brdo tuge,
zašto uze dva jarana?
Ostale su noći duge
nisu više oni s nama.

---

*- Izvođač: Muzička grupa „Zmaj od Bosne", Gradačac

**- Begovina je brdo na teritoriji općine Gradačac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

HEJ, MEDIĐO
*(narodna)**

Mediđu** su porušili njeni dušmani,
opet će je sagraditi njeni mještani.

Dušmani su pokušali da nas porobe,
mi im nismo dozvolili, željni smo slobode.

Mediđa nam neće pasti dok smo živi mi,
čujte dobro na brdima, naši dušmani.

Refren:
Hej, Mediđo, rodni kraju,
rodni kraju moj,
tebe brani, tebe brani
Zlatni ljiljan tvoj.

---

*-Autor teksta: Mustafa Omerović

**-Mediđa je selo u općini Gradačac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MIONICO, MAJKO NAŠA**

Tuče dušman sa svih strana,
on za bol još ne znade,
ali neka, stići će ga,
osvetnička ruka pravde.

Neka grme mitraljezi,
nek' se ruši, nek' sve gori,
mi ne damo zemlju svoju,
Mionicu srce voli.

Pasti nećeš dok smo živi,
naši borci poručuju,
nikad nećeš bit' Srbija,
svi dušmani neka čuju.

Refren:
Mionico, majko naša,
čuj, heroja glas te zove
dok te vojska naša čuva,
mirno spavaj, selo moje .

*-Mionica je naselje u općini Gradačac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BRANIT SELO, ZAVJET JE HRGOVLJAKA**

Selo moje Donji su Hrgovi,**
dušmaninu samo pusti snovi.
Pokušao u mjesecu junu
devedeset druge izgubio krunu.

Dočekaše dušmanina borci,
sve iz sela naši hrabri momci.
Dušmaninu selo nisu dali,
u odbranu odlučno su stali.

Na braniku svoga sela stoje,
hrabri momci ničeg se ne boje,
da bi selo svo slobodno bilo,
normalno se u njemu živjelo.

Za Hrgove svi se hrabro bore,
svoje selo Hrgovljaci vole.
Prema selu ljubav im je jaka,
branit selo, zavjet je Hrgovljaka.

---

* - Autor teksta: Anto Šimić – „Čiko"

**- Hrgovi je selo na području općine Gradačac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

TENKOVI
*(narodna)**

Rastaju se drumovi
dijele polje nadvoje.
Odvojiše se dušmani
ne žele život utroje.

Ženeva im sudila
u Njujorku se sastali.
Nisam ih ni dirnula
a već su se rastali.

Refren:
Čiji ono tenkovi,
na Gradačcu vatrom gore?
Čiji ono vozovi,
što perone naše vole?

Čiji ono junaci,
mjesto pjesme tugu poje,
čiji ono junaci ,
mjesto para suze broje?

*-Izvođač: „Hamulja" i „Sajgonci"

http://www.hasib-musinbegovic.com

GRADAČAČKA STO SEDMA, HISTORIJU PIŠE
*(narodna)**

Baš u srcu Posavine,
čuva ponos Kula - grada.
Na bedemu bosanskome
Gradačačka je brigada**

Požarike, Novalići
a i Vida dobro znana.
Oživio Zmaj od Bosne
Rajska cvjeta od ljiljana.

Sibovac i Mionica,
Lukavac od prvog dana,
Liporašće, mjesta slavna,
ponos Ahme i Ivana.***

Refren:
Gradačačka sto sedma,
historiju piše
na braniku rodne Bosne,
jednim srcem diše.

---

* - Autor teksta, muzike i aranžmana: Mujo Šadić-„Šadija”
Izvođač: Džavid Pamuković

** -107. viteška motorizovana brigada MHVO „Bosanska Posavina” Gradačac, formirana je 09. juna 1992. godine. Počasni naziv „Viteška” dobila je 15. aprila 1993. godine. Odlukom Predsjedništva RBiH, br. 1592/93 od 14. decembra 1993. godine, ova brigada je preimenovana u 107. vitešku motorizovanu brigadu Gradačac. U narodu je bila želja da njihova brigada nosi ime „Zmaj od Bosne”, ali se to zvanično nikad nije dogodilo.

***- „ponos Ahme i Ivana” - Ivan Mijačević, komandant brigade; Ahmed Hanić, zamjenik komandanta brigade

http://www.hasib-musinbegovic.com

VITEŠKA BRIGADA GRADAČAC
*(narodna)**

Hrabri momci, vitezovi pravi,
odlučno su u odbranu stali
domovine a i grada svoga:
Bosnu neće gazit tuđa noga.

Bosna im je k'o rođena mati.
Dok su živi nikom neće dati
svoju zemlju i njene gradove.
Idu hrabro u pobjede nove.

Dušmanine nećeš dugo biti,
Vitezovi će tebe dobiti.
Njihovih ćeš plašiti se sjena
morat ćeš im pasti na koljena.

Refren:
Brane Bosnu od Une do Drine,
sve do Save ravne Posavine,
i Gradačca, herojskoga grada,
ta Viteška Sto sedma brigada.

---

*-Autor teksta: Anto Šimić – „Čiko"

http://www.hasib-musinbegovic.com

STO SEDMA BRIGADA GRADAČAC
*(narodna)**

U Gradačcu junak do junaka,
pun heroja i mladih momaka.
Cijela Bosna za Sto sedmu znade,
na braniku njenom hrabro stade.

Sokolovi lete u visine,
da odbrane vrata Posavine,
da čuvaju svoju Kulu dragu,
i legende o Gradačcu gradu.

Drug do druga u juriše idu,
da odbrane svoju domovinu.
Ako padnu, šehidi će biti,
zato, majko, nemoj suze liti.

Refren:
Dok se zemlja oko sunca kreće,
Gradačac se nikom predat neće.
Čuvaju ga borci ovog grada,
junačka je Sto sedma brigada.

---

*-Izvođač: Muzička grupa „Kondor", Gradačac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*VITEZOVI STO SEDME BRIGADE**

Jesi l' čuo, o moj mili rode,
gdje se sada oštre borbe vode?
Evo, ovdje, kraj Gradačca grada,
borbe vodi Sto sedma brigada.
U njoj sami vitezovi ljuti
što četniku sve račune muti.
Na čelu joj Ivan zapovjednik
od koga strijepi živ i mrtav četnik.
Uz Ivana zamjenik mu, Ahmo**,
za poraze mi s njima ne znamo.
Slijedeće su vrste napada
što ih odbi Sto sedma brigada.
Danju napad vrše pješadijci,
podršku im daju artiljerci.
Rađaju se napadi i bitke
al' prestaju uz veće gubitke.
Vojska kuka i u pomoć zove,
general im šalje i tenkove.
Putni pravci koji gradu vode
a i drugi, pa i preko vode,

---

*- Autor teksta: Petar Radić, 02.aprila 1994.godine, Gradačac

** - Ivan i Ahmo: Ivan Mijačević , brigadir, bio je ratni komandant 107. brigade HVO-a - Armije RBiH, Gradačac, u vremenu od 21. decembra 1992. godine do 02. avgusta 1994. godine. U to vrijeme njegov zamjenik bio je Ahmed Hanić. Brigadir Ahmed Hanić preuzima dužnost ratnog komandanta 107. viteške motorizovane brigade, Gradačac, 12. jula 1994. godine, koju obavlja do 01. marta 1995. godine, kada odlazi na novu dužnost, dužnost komandanta 21. divizije.

http://www.hasib-musinbegovic.com

drhtali su noseći tenkove
i ostalu tehniku, okove.
Živa sila iza njih se kreće,
mnogi od njih vratiti se neće.
Dva su groblja ovdje već velika
jedno kosti a drugo tehnika.
Poslije ovog ostaše u nadi
odlučit će sad moćni napadi.
Iz Srbije, te komšije naše
dovedoše crnokošuljaše.
Odabrana bratija njihova
traži prolaz da dođe do rova.
Ni jednog ga nisu ni vidjeli
a kamoli naš rov zaposjeli.
Odustaše poraženi oni
pa u napad kreću avioni.
Jedan, dva, tri, pa deset i više
padaju nam bombe kao kiše.
Uočiše i piloti ludi
da grad brane neki čudni ljudi.
Niko posla nije odradio,
letove je svijet zabranio.
Kako da se vitezovi zbune?
Zato šalju rakete nam Lune.
Gdje god padnu samo prah ostade
što ojača moral nam brigade.
Srpska vojska na koljena pala
traži pomoć od svog đenerala.
Dajte način, ako on postoji
čime da se Gradačac osvoji.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Đenerali našli se u čudu
pa dođoše na ideju ludu.
Ostala je samo jedna nada
vozom doći do Gradačca grada.
Voz oklopni brzo izradiše
gradačačkom prugom uputiše.
Kada stiže ispod Begovine
krenu nazad, nema više šine.
Naša mina ovaj oklop stiže,
četiri mu vagona skliznuše,
dva i vuča brzo umakoše.
Gdje si bio tada rode mili
pa da vidiš kako četnik cvili.
Nema više sad bratije nove
pa u pomoć često Boga zove.
Oglasi se Vila sa visina
ovdje nema živoga Srbina.
Što pobježe, što mrtvo ostade
i ovaj im pokušaj propade.
Kad glas čuše i majke njihove
jauk stiže u sve im rovove.
Odsad mora svima jasno biti
Kulu neće niko osvojiti.
Ostalima nek prenesu ovi
ne mogu se slomit vitezovi.
Sad Karadžić naređenje sprema
desant, desant, ništa više nema.
Analizu brzo izlagaše
od desanta odmah odustaše.
Teška srca đeneral mu zbori,

http://www.hasib-musinbegovic.com

ostali su samo pregovori.
Tužni Srbi, vojsci je do zora
što Karadžić pregovarat mora.
Izgubi se i posljednja nada
srpskoj vojsci moral stalno pada.
Milošević gorke suze lije,
nema ništa od Velike Srbije.
A Karadžić gleda face mrske,
neće biti Republike Srpske.
Dok je Bosne i Gradačca grada
slavit će se Sto sedma brigada.
Naš Gradačac kroz vrijeme će ići
dok u njemu žive zmajevići.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PRVI BATALJON DVJESTA TRINAESTE (narodna)**

Kad bataljon prvi krene,
gori nebo, zemlja sva.
Zlatom blista ta brigada,
Dvjesto trin'esta gradačačka, viteška**.

Kad bataljon prvi krene,
dušman bježi, to se zna.
Ponosna je ta brigada,
Dvjesto trin'esta gradačačka, viteška.

Kad bataljon Prvi kreće
pobjeda je sigurna.
Časno gazi ka slobodi
Dvjesto trine'sta gradačačka, viteška.

Refren:
Na kapije grada stao,
idealom Bosne vođen,
iz krvi je Hasanove,***
Prvi bataljon rođen.

---

*- Autor teksta, muzike i aranžmana: Mujo Šadić - „Šadija"
Izvođač: Džavid Pamuković

**- 15. januara 1995. godine 107. vmtbr je podijeljena na dvije brigade: 213. vmtbr i 217. brdsku brigadu, koja će počasni naziv „Viteška" dobiti 12. maja 1995. godine.

***- „Hasan" je Hasan Durmišević, komandant 1.bataljona 213. motorizovane brigade Gradačac. Poginuo je 08. jula 1992. godine na Donjim Krečanama, općina Gradačac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DOBROVOLJCI SA GRADINE**

Od prvoga dana krvavoga rata,
zakleli se momci u Gradačcu starom,
da će do posljednjeg, kao brat do brata,
branit slavnu Kulu svim srcem i žarom.

Sauda junaka borci izabraše,
da ih Saud** vodi,putem do slobode.
Neustrašiv bješe,teške bitke dobi,
ali smrtno ranjen,u grob hladni ode.

Mnogo krvi dali i živote dat će,
od Zmajevog puta neće odustati.
Sa Gradine vječne, Zmajevi od Bosne,
dušmana će svakog do pakla tjerati.

Refren:
U miru su divni ljudi,
a u ratu pravi borci
i junaci lavljeg srca,
sa Gradine dobrovoljci.

---

*- Autor teksta, muzike i aranžmana: Mujo Šadić – „Šadija"
Izvođač: Džavid Pamuković, Gradačac

**- „Saud" je Saud Osmić.Obavljao je dužnost komandanta 2. bataljona 107. brigade u periodu od 25. avgusta do 11. oktobra. 1993.godine, kada je poginuo.

http://www.hasib-musinbegovic.com

GRADAČAČKI DIV
*(narodna)**

Viteška brigada u svom srcu nosi
slavno ime Latas**, njime se ponosi.

Branio je narod, nježnog srca div,
u srcima našim, bit će vječno živ.

Volio je narod a i voljen bio,
iza sebe slavna djela ostavio.

Refren:
Gradačac će vječno pamtit.
a i dušman dobro zna,
za legendu sa Gradine,
slavno ime Latasa.

---

*- Autor teksta, muzike i aranžmana: Mujo Šadić – „Šadija"
Izvođač: Džavid Pamuković

**- Pjesma je posvećena rahmetli Enesu Osmanliću – „Latasu", načelniku Štaba 107. vmtbr Gradačac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA ŠEHIDU
*(narodna)**

Studena će voda u žuboru svome,
život vječni krasit pjesniku snenome.
Usnuli će pjesnik snivat svoje rime,
i u snu dozivat Allahovo ime.

Što je tajni bilo, više ne postoje.
U mirisu lipe, žive sjeni tvoje.
S munare u Svircu, čut ćeš svakog dana,
učit će imami ajete Kur'ana.

Bosna je u duši, Gradačac u srcu,
tebe će da čuva, džamija u Svircu.
Novalići tvoji, nek budu ponosni,
svoj si mladi život, halalio Bosni.

Refren:
Rahmet ti Mustafa,**
i vječno proljeće,
Džennet ti duši
i džennetsko cvijeće.

---

*- Autor teksta, muzike i aranžmana: Mujo Šadić – „Šadija"
Izvođač: Džavid Pamuković

**- Pjesma posvećena rahmetli Mustafi Novaliću, književniku i publicisti, koji je tokom rata obavljao dužnost načelnika Informativne službe 107. vmtbr. Teško je ranjen na gradačačkom bojištu, 26. januara 1993. godine. Podlegao je ranama 05. februara 1993. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*POČARIČANKA**

Mali Šeher, Požarike moje,
tebe brane sve komšije tvoje
a na čelu tvoje čete slavni
Amir, Haso, stoje još od lani.

Soldateska srpsko - crnogorska
i domaća sva četnička vojska
ne mogu ti ništa učiniti
a kamoli tebe osvojiti.

Tebe brani Šešić Zajko, mrtav,
njegov rođak Rasim i ostali.
Svi su oni za te život dali.
Zatreba li, dat će i ostali.

Curuma, Haso, Damir i Aci,
pa i Šajka slavni,
četnici im nikad nisu ravni.
Biju, tuku iz svih vrsta cijevi,
zato jesu baš na velikoj cijeni.

Sve četničke pokretne točkove
stavili su oni u okove:
tenk, voz, praga - njima nisu ništa,
malo im je da ih ima trista.

Tu i Midhat svoju mrežu plete,
četnici su njemu žive mete.
Snajper puška za njega je malo,
jer je njemu do slobode stalo.

To je pjesma Požaričke čete.
Oj, dušmane, nemoj biti dijete.
Poći na njih, na njihova oka,
izgubit ćeš glavu kao stoka.

---

*-Autor teksta: Meho Azinović, borac Požaričke čete 6.bataljona 107. viteške brigade

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BUJRUM U GRADAČAC**

Skenderija, Svirac česma,
Bijela kula, sevdah pjesma
nekad bjehu ponos grada,
al' u ovo ratno vrijeme
ako pitaš, brate, mene,
Sto sedma je to brigada.

Sa Gradine u daljinu
gledam ravnu Posavinu.
Ništa ljepše na svijetu.
Kud god odem ja se vratim
da ne čeznem, da ne patim,
kao majka svom djetetu.

Posavino, mirno spavaj
ne brini se Bosno moja,
i ne strahuj ni od čega
dok je tvojih vitezova,
dok je Sedmog bataljona,
i Zmajeva Husein bega.

Refren:
Bujrum, bujrum, bujrum
opet u Gradačac
sloboda je tu na pragu.
Mi ne damo Posavinu
niti našu Bosnu dragu.

---

*- Pjesma je posvećena 7. bataljonu 107. brigade.Ovaj elitni bataljon, namijenjen za ofanzivna djejstva, formiran je 15. oktobra 1992.godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BOSNA**

Besmrtna je smrt Svjetionik upalila,
Slaveći zavjet tek rođenog sina,
Mehlemom sa mača zadojena,
Perom i bdijenjem osviješćena,
Osvjetljavajući put dobronamjernom
Da ne zaluta u tamu i krv,
Kezeći zube zlonamjernoj zvjerki,
Grizući čelik, nož i bol,
Ne polomivši zube, gorko, prkosno zapjevala,
Otrgnuta zaboravu, oteta paučini,
Pronikla do najviših visova,
Sa prkosom velikim kao Svemir,
Nudeći Istinu Bogu, ne kleknuvši na koljena,
Bosna, jednom – zauvijek.

*- Autor teksta: Ilijaz Duduić, Gradačac

http://www.hasib-musinbegovic.com

Gradačačka kula Husein kapetana (jesen, 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

7. interventni bataljon , Gradačac (jesen, 1992. godine)

Mustafa Hadžiefendić – komandant 217. vbbr, ***Zijad Beširović*** – operativac 107. vmtbr, ***Zurahid Mujić*** – komandant bataljona i ***Zlatko Dukić*** – ratni reporter (slijeva nadesno)
(Gradačac, ljeto 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Uništeni neprijateljski oklopni voz
Požarike – Gradačac (23. oktobar 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Dio plijena sa oklopnog voza (jesen, 1992. godine)

Gradačački tenk na položaju (jesen, 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ivan Mijačević,
komandant 107. vmtbr

Ahmed Hanić,
komandant 107. vmtbr

Sadan Imamović,
komandant 213. vmtbr

Mustafa Hadžiefendić,
komandant 217. vbbr

Hazim Fazlović,
komandant 217. vbbr

http://www.hasib-musinbegovic.com

Prva godišnjica 107. brigade Gradačac (juni, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

„Maljutkaši" 107. vmtbr Gradačac (***Sead Hanić*** - „Hanibal", komandir, stoji u sredini)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Najbolji (pohvaljeni) u 4. bataljonu 107. vmtbr (ljeto, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Treća godišnjica 213. vmtbr. (Gradačac, 09. juna 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Sa svećane akademije u 217. vbbr Gradačac

Zlatni ljiljani 107. vmtbr Gradačac (22. oktobra 1996. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA BRČKO**

Brčko je grad na ušću rječice Brke u Savu. Prosječna nadmorska visina terena je 96 m. To je centar Bosanske posavine. Prema popisu iz 1991. godine u općini je, na površini od 493 km^2, živjelo 87.332 stanovnika: Bošnjaka 38.771 (44,4%), Hrvata 22.163 (25,4%), Srba 18.133 (20,8%), Jugoslovena 5.621 (6,4%) i ostalih 2.644 (3%). U toku agresije na BiH veći dio teritorije kontrolirale su snage SDS i JNA, koje su u gradu i okolini izvršile stravične zločine nad Bošnjacima i Hrvatima. U sastavu Federacije BiH nalazi se oko 200 km^2 teritorije bivše općine: južni i jugozapadni dio sa centrom u Maoči, na kojem sada živi oko 45.000 stanovnika. U toku agresije na RBiH sjedište općine Brčko bilo je na području slobodnih teritorija – u naselju Gornji Rahić.

Prvi spomen naselja Brčko datira od 1548. godine. Nešto intenzivniji razvoj naselja i okoline bilježi se u doba austrougarske uprave. U periodu SFRJ Brčko je izraslo u razvijeni privredni i moderan urbani centar, čemu je veliki doprinos dala izgradnja pruge Brčko – Banovići, i, kasnije, auto-ceste Sarajevo – Tuzla – Brčko. Na području ove općine nalazila su se tri lokaliteta stećaka, zatim značajni

*-podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

kulturno-historijski sakralni objekti iz vremena osmanske i austrougarske uprave: Atik – džamija, Bijela ili Dždid džamija, zgrada bivšeg turskog konzulata, Bakir-begov konak u Gredicama, „Čačak" medresa, Gradska vijećnica, Katolička osnovna škola, Katolička crkva sa župnim dvorom. U Bosanskoj Bijeloj postojala je kula, vlasništvo Gradaščevića i Fadilpašića; ljepotom se posebno izdvajala džamija Azizija u Brezovom Polju … Svi sakralni objekti bošnjačke i hrvatske kulture, i mnogi drugi, su porušeni u toku agresije da bi se uništili tragovi življenja najstarijih i najbrojnijih stanovnika ove regije.

Područje općine je veoma pogodno za ratarstvo i voćarstvo. Nosioci razvoja u ovoj oblasti su dva poljoprivredna dobra i više zemljoradničkih zadruga. Industrija je pretežno prerađivačkog karaktera: prerada mesa i mlijeka. Na obroncima Majevice razvija se i prerada drveta. Brčko je i najveća riječna luka u Bosni i Hercegovini.

Zbog svog geografskog položaja i strateškog značenja na tzv. Koridoru kojim je Srbija planirala održavati vezu sa „SAO Krajinom" – Brčko se našlo među prvima na udaru agresora. Među najvažnije datume u odluci da se Brčko brani treba pomenuti: 10. maj 1992. godine, kada je Općinski štab TO Brčko formirao sektore za odbranu grada: Prvi sektor – Meraje – Ivići – Mujkići- Gluhakovac; Drugi sektor – Broduša – Stari rasadnik – Brod, Treći sektor – Rijeke – Klanac i Četvrti sektor – Mjesna zajednica „4. juli" – Dizdaruša – Begovača, te Rejonski štab sa četama TO: Četa Gornji Rahić, ojačana vodovima iz s. Čande i s.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Čosete; Četa Brka, ojačana vodom iz s. Palanka i Četa Maoča, ojačana vodovima iz s. Rašljani i s. Islamovac sa ukupnim brojem oko 7.500 boraca na dan formiranja; 17. maj 1992. godine, kada je formirana 108. brigada na slobodnim prostorima općine Brčko sa sjedištem u Gornjem Rahiću. Brigada je bila veoma brojna i jaka. Kroz nju je prošlo oko 10.000 boraca. Bila je presudni faktor za kasnije političke događaje koji će se dogoditi u vezi sa statusom teritorije općine Brčko. Komandanti ove „legendarne" brigade bili su Farid Mujkanović, Ramiz Pljakić i Mensur Đakić. U herojskoj borbi za očuvanje slobodne teritorije Brčko, 108. brigada je dala 486 najboljih boraca. Evidentiranih ranjavanja boraca bilo je 3.780, a status RVI dobilo je 553 borca (od čega su 45 amputirci). 108. brigada Brčko iznjedrila je 30 „Zlatnih ljiljana".

http://www.hasib-musinbegovic.com

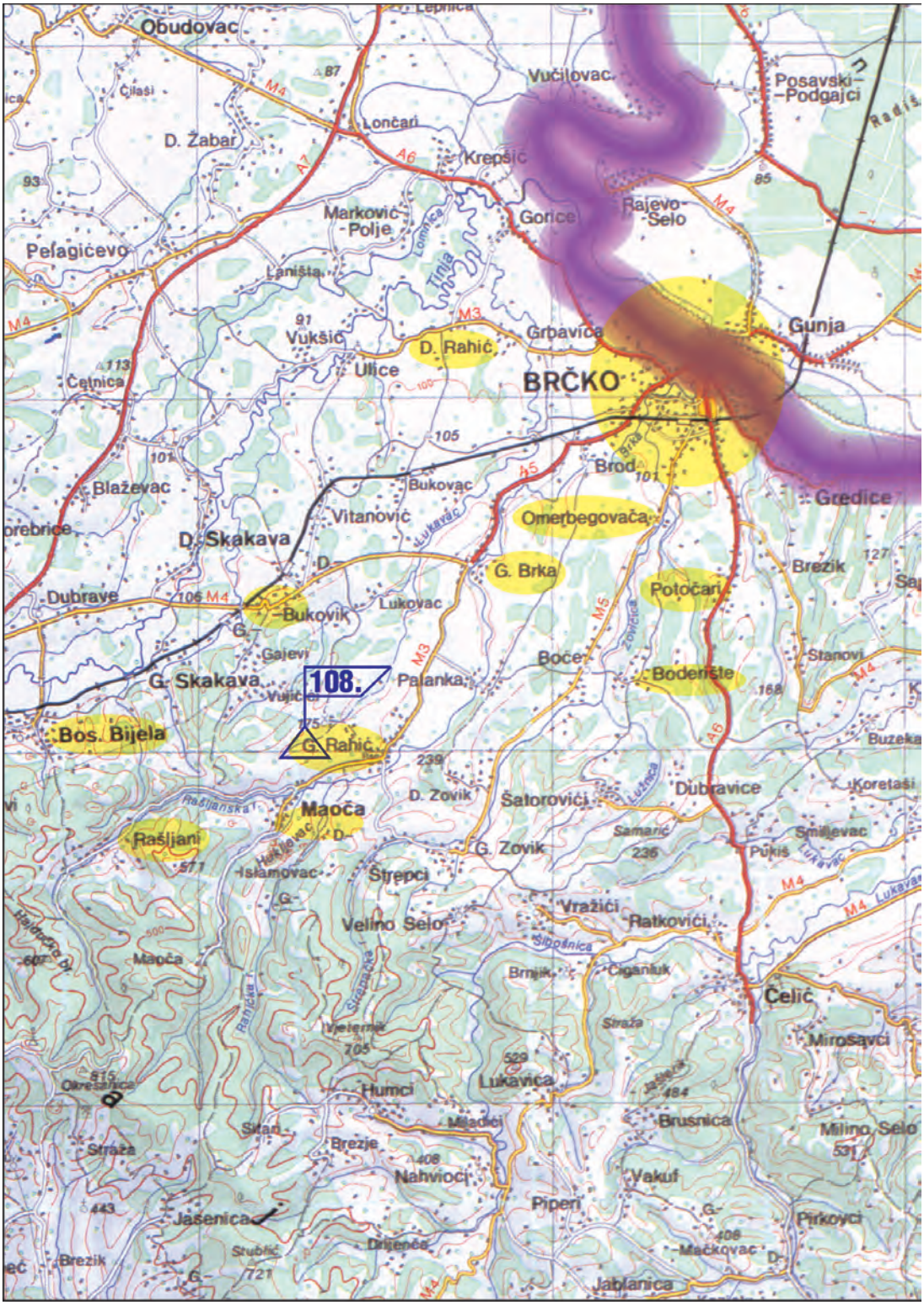

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratna zastava 108. motorizovane brigade („legendarne”) Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem 215. motorizovane brigade Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 5. bataljona
108. motorizovane brigade Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem bataljona
„Enver Pamukčić - Sokolovi" Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Izviđačko - diverzantskog voda „Gaši", Bataljona „Enver Pamukčić – Sokolovi" Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Inžinjerijske jedinice Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Bojne HVO „Posavski usorci" Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BRANITE ME DJECO (DOMOVINI BOSNI)**

Od Prvog maja** do godine ove,
domovina Bosna, svoju djecu zove.

Tjerajte dušmana iz njedara mojih,
sjetite se slavnih pradjedova svojih.

Ja vas volim djeco, kao kćerku, sina,
ja sam vaša stara, majka domovina.

Refren:
Branite me djeco, borite se s dikom,
ja sam vaša majka, ne dajte me nikom.

---

* - Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić - "Čičak"

**- 1.maj - dan napada agresora na Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

BRČKO GRADE
(narodna)

Brčko grade, ti čaršijo stara,
pun si pjesme, cvijeća i behara.

Dušmani te nikad dijelit neće,
dok se Bosnom zlatni ljiljan kreće.

Srce moje teška tuga mori,
dok mi Klanac u plamenu gori.

Teška čežnja moju dušu para,
gdje si sada, hej, čaršijo stara?

Neću dugo bol ja bolovati,
kroz Brčko ću pjesmu zapjevati.

Brčko grade, ti čaršijo stara,
pun si pjesme, cvijeća i behara.

Mili grade, to je tvoja dika,
u tebi se brani Republika.

Niko nema tako lijepog grada,
k'o što ima Sto osma brigada.

---

*- Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić - "Čičak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BRČKO GRADE**

Brčko grade, grade pokraj Save
poklaše ti domaćine prave.
Porušiše sve ljepote tvoje
među njima i džamije moje.
Sramni bili, što poklaše ljude.
Nestat ćete sa brčanske grude!

Heroj grade, oplakan si dosta
jer u tebi ljudskog roda nesta.
Brčko grade, ti ljubavi stara,
poklaše ti na hiljade glava.
Sramni bili, što poklaše ljude.
Nestat ćete sa brčanske grude!

Heroj grade, neće te srušiti,
zločinci će tebe napustiti,
mi ćemo te zlatom pozlatiti
i u tebi život nastaviti.
Brčko grade, ti legendo stara,
tebe brani Sto osma brigada.
Sramni bili, što poklaše ljude.
Nestat ćete sa brčanske grude!

*-Autor teksta: Adem Ribić

http://www.hasib-musinbegovic.com

BRČKO, VOLJENI GRADE
*(narodna)**

O, voljeni grade,
šta ti to dušmani rade?
Grobove, umjesto cvijeća,
po tebi zlotvori sade.
Dušu ti tvoju vade
O, voljeni grade.

U tebi ljubav
najdražu sretoh
i sve drugove svoje.
Volim te mnogo,
pjesmu ti pjevam,
i nikom, nikom te ne dam.

Mostove na rijeci tvojoj,
čuvat ću u duši svojoj.

Znam da te muče,
rane te bole,
al' djeca tvoja te vole.
Nadaj se skoro
povratku našem,
podigni glavu gore.

Volim te najdraži grade
i ne dam da dušu ti vade .
Brčko grade,...

*- Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić - "Čičak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA LOGORAŠA - BATKOVIĆ LOGORA

Čujte, braćo, ljudi cijelog svijeta,
to ne pamti ni ljudska planeta,
da se mrzi neko ko kriv nije,
pljačka, kolje, topovima bije.

U Brezovo Polje doćeraše,
sve Brčake i Brčanke naše,
u rezervat ih, braćo, naćeraše,
Šešeljeve krvave pristaše.

"Hajd' balije", tad dogovor pada,
"pravac sala brezopoljskog grada,
da vam žene i djeca ne ginu,
stare majke za vas da ne brinu".

Tad četnici salu opkoliše,
sve nas žensko, muško odvojiše:
žene Tuzli, ljudi Luci, Batkoviću,
žene plaču, ljudi tužno viču:

"Zar se, braćo, 'vako pravda dijeli?
Sudit će vam zato svijet cijeli.
Zar silovat' sestre nam i majke?" -
ovo san je ili tužne bajke.

http://www.hasib-musinbegovic.com

U Batković tad nas doćeraše,
Karadžića i Šešelja pristaše,
vriska stoji četničkih koljača,
hej, robovi, sad vam Šešelj plaća.

Motka, lanac i kundak udara,
dreka stoji krvavih stražara:
"Udri Turke i ustaše s njima
da ne odu nikad domovima!"

A kada se stiša ova drama,
muk zavlada, mnogi ima rana.
Svako pipa ono što ga boli,
prijatelja za kap vode moli.

A kada je jutro osvanulo,
pitaju nas "šta je s vama bilo,
nije valjda da vam je pozlilo,
il' vas krdo bikova zgazilo?"

Svakoga dana udarci i tuče,
nikom nije do njegove kuće:
jedi soju, čupaj iz nje travu,
da bi živu izvukao glavu.

Povečerje najteže nam pada,
tad nastupa četnička estrada.
"Špajzer", "Piklić", napolje nas vuku
da nas tamo četnici istuku.

http://www.hasib-musinbegovic.com

"Hajd Beretko", ti iziđi prvi,
da se i tvoje napijemo krvi".
Za njima "Bilder" i "Oštrač noževa",
jeka stoji i jauk robova.

Svake noći prozivka je ista,
udaranih proširi se lista,
neki od njih odmah umiraše,
jer četnici mnogo udaraše.

Nečistoća, a hrana nikakva,
Mnogi od nas za kućom zaplaka,
tu jad, patnja, a vaši nas jedu,
dragi Bože, vidi našu bijedu.

Hej, Gligore, zaklali te vuci,
ne imao berićet u ruci,
jer si naske mnogo zadužio,
da bi od nas svaki te ubio!

I još drugi Gligori što bješe,
od nas svi će Srbijom da bježe.
A jauk i bol svakog roba,
progonit će zločince do groba.

---

*- Autor teksta: Alija Ljuščić, Brezovo Polje (Brčko)

http://www.hasib-musinbegovic.com

POLJE BREZOVO
*(narodna)**

Za te ulice koje gazite,
vi ste obična nepoznata lica.
Ni ta obala nije stvorena,
da bi se šetao prljavi ubica.

Tu su ostale sve moje godine,
moja proljeća, jeseni i zime.
Moje navike, volje i nevolje.
Ako odete, bit će vam puno bolje.

Ali ja ću se vratiti,
i mogu vam poručiti, Ja:
I dalje će Poljem Brezovim**,
ploviti b'jele lađe.
Ribara starog barka,
nikada neće struhnuti.

---

*- Autor teksta, muzike, aranžmana i izvođač: Suad Sulejmani-"Suke"

**- Brezovo Polje je nastalo 1699. godine. Naselje su osnovali protjerani Bošnjaci iz grada Bača – Mađarska. Krajem 1862. godine, mjesto nastaniše i protjerani Bošnjaci iz Srbije (Šabac, Užice, Soko). Na desnoj obali rijeke Save, postojala su dva bisera islamske arhitekture – Azizija i Begova džamija. Četnici su na Božić – 07. januara 1993. godine džamije zapalili, a 21/22. maja 1993. godine brezopoljske ljepotice porušili. Azizija džamija je građena u turskom baroku i arhitektonski "vuče" porijeklo iz seldžučkog perioda graditeljstva. Ova džamija je bila jedini sakralni objekat islamske arhitekture ove vrste na našim prostorima.

Krvava drama prisilnog raseljavanja, ubijanja, pljačkanja, silovanja, ... sve u cilju stvaranja čistih etničkih teritorija dogodila se 17. juna 1992. godine kada su svi Brezopoljci odvedeni u zloglasne logore: "Luka" i "Lončari" (Brčko), a zatim u "Batković" kod Bijeljine. Po izlasku iz logora, Brezopoljci su se časno borili u 108. vmtbr Brčko, 107. vmtbr Gradačac, 254. sbbr Čelić, 119. mbbr Banovići, 106. br HVO Orašje, 108. pjbr HVO Brčko-Ravne i u redovima tuzlanskih brigada.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BRČANSKE DŽAMIJE**

Zambak brala lijepa muslimanka,
zambak brala, tiho besjedila:
"Što nam nema glasa mujezina,
sa munara brčanskih džamija?"

Džabe pitaš, džaba osluškuješ
u Brčkome nema muslimana,
nit' džamija, nit' glasa ezana,
nit' žubora bistrih šadrvana.

Doš'o, kaur belaj načinio,
sve islamsko pokraj Save popalio
i džamije sa zemljom sravnio,
šadrvana vode zamutio.

Idi zovi Klančane, Brčake
i Riječane, s Dizdaruše raju,
nek' se dignu dušmana da biju,
da prokletu nevjeru tjeraju.

Neka grade mektebe, munare,
za šehide, na mezar nišane,
tad' ćeš čuti žubor šadrvana
i učenje brčanskih ezana.

---

*-Autor teksta: Dr. Sejfudin Zahirović

http://www.hasib-musinbegovic.com

BAJRAGINA KĆI
*(narodna)**

Sinoć mlado momče pođe,
Dizdaruši na konake.

Kad na česmi u Rijekama,
mlada bula lice mije.

Selam alejk, lijepa djevo,
odakle si ti?

Sa Klanca sam mlad junače,
Bajragina kći.

Kaži bona, Allaha ti,
kako ti je ime?

Sarajevo moje ime,
a Bosna prezime.

Kad je tako, pođi sa mnom,
ukrasi mi dvore.

Hoću jašta, bit ću tvoja,
ljubi me do zore.

Kupit ću ti dimije,
u struku si tanka.

I šamiju, nek se vidi
da si muslimanka.

---

*- Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić - "Čičak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*LIJEPA KLANČANKA**

Zapjevaj pjesmu, lijepa Klančanko,
sevdalinku sjetnu, tiho, s merakom.
Zapjevaj pjesmu za našu Bosnu,
i Prvu četu, Žajinu ponosnu.

Aaaaj.... lijepa Klančanko,
Aaaaj.... moja djevojko.

Kako si lijepa, zanosna Klančanko,
oči ti sijaju k'o sunce jarko.
A kose tvoje, k'o behar mirišu,
za tobom borci sa Klanca uzdišu.

Aaaaj.... lijepa Klančanko,
Aaaaj.... moja djevojko.

Raskopčaj jelek, lijepa Klančanko,
da ljubim grudi, k'o dunje mirisne.
Kad pođem mlađan, Klanac braniti,
da moje srce za tobom ne vehne.

Aaaaj.... lijepa Klančanko,
Aaaaj.... moja djevojko.

Moja djevojko.

---

*- Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić - "Čičak"

**- Klanac - naselje na teritoriji općine Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

STO OSMA BRIGADA *

Selam alejk i merhaba,
tebi dragi druže,
s Gluhakovca herojskoga
i Dizdaruše.

Dizdaruša znana svima,
po pravim borcima.
Ona ima svog Rašida, **
svoga komandira.

Gluhakovac slavni ima,
Gusareva brata.***
On će svoje borce vodit,
sve do kraja rata.

Neka čuje Grčica,
pa i Grbavica,
da će doći naše čete,
da narod osvete.

Nemojte se srpska bando,
u čet'ri slova kleti,
jer Sto osma krenula je,
narod da osveti.

Kada krenu dva Rašida ,
svak sa svoje strane,
neće moći "arkanovci",
više da vas brane.

A mi ćemo sa ponosom,
uzdignuta čela,
kažnjavati vašu zlobu,
i vaša nedjela.

Nemojte se drska bando,
u čet'ri slova kleti,
jer Sto osma krenula je,
narod da osveti.

---

*- Autor teksta: Šemso Sofović

**- "Rašid" je Rašid Gušo, komandir čete, 108. motorizovane brigade Brčko. Poginuo je 02. maja 1993. godine u Maoči, općina Brčko. Posthumno mu je dodijeljeno ratno priznanje "Zlatni ljiljan".

***- "Gusarov brat" je Rašid Žužić, borac ove brigade. Poginuo je 11. septembra 1994. godine u rejonu Donje Brke, Brčko.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*STO OSMA BRIGADA **
(zabavna)

Sto osma brčanska brigada vas zove,
predajte se četnici!
Kažemo glasno, nek' vam je jasno -
mi ćemo pobijediti!

Sto osma brčanska brigada vas pita,
čemu se nadate vi?
Kažemo glasno, nek' vam je jasno -
mi ćemo pobijediti!

Sto osma brčanska brigada je heroj,
to već dobro znaju svi.
Kažemo glasno, nek' vam je jasno -
mi ćemo pobijediti!

Refren:
Jer, mi smo branitelji ognjišta naših,
jasno nek' vam bude to.
Bacite puške, bolje će biti -
mi ćemo pobijediti!

---

*- Autor teksta i muzike: Burhanudin Hodžić - "Buhro"

**- 108. motorizovana brigada HVO formirana je 17. maja 1992. godine, na slobodnim prostorima općine Brčko, sa sjedištem komande u Gornjem Rahiću. Zvanično, ova brigada je 08. marta 1993. godine preformirana u dvije brigade: 108. motorizovanu brigadu Brčko, koja ostaje u sastavu Armije RBiH, i 108. pješačku brigadu HVO koja ostaje u Hrvatskom vijeću obrane. Osamnaestog januara 1995. godine 108. motorizovana brigada Brčko je preimenovana u 215. motorizovanu brigadu Brčko. Počasni naziv "Viteška" dobila je 15. maja 1995. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

OD BRNJIKA DO DUBRAVA *

Od Brnjika do Dubrava, naša vojska stala.
Vi da Bosnu pob'jedite? - Srbija je mala.
Od Ulica do Čelića,stao mladić do mladića,
To je vojska, brat do brata, muslimana i Hrvata.

Misle oni da Srbija ostat će im c'jela!
Kaznit će ih sokolovi za njihova nedjela.
"Ni na Drini ni na Rači, mi nećemo stati" -
poručuju četnicima muslimani i Hrvati.

Refren:
Zakliktaše sokolovi Dizdaruše, sine,
tjerat ćemo dušmanine dalje i od Drine.

---

*- Autori teksta: Rifat Mujanović i Mujo Milkunić
Izvođač: Nihad Čavalić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BORCI STO OSME**

Mi smo borci vel'ka srca
Posavine, zemlje ravne.
Domove su naše porušili,
borimo se za te, grade.

Mi smo borci Brčkog grada,
u armiji zemlje Bosne,
ne damo se nikad pokoriti,
jer ljiljani smo mi Sto osme.

Iz pepela, krvi i gelera,
i heroja optimista,
iznuknut će naša Bosna,
vazda slavna i prkosna.
Neka znaju krajine, Srbija,
herojska smo BH - armija!
Neka čuju svi četnici,
bosanski smo oslobodioci.
Sto osme smo vojnici!

*- Autor teksta: Rifet Mujanović, pomoćnik za moral 108./215. vmtbr Brčko

http://www.hasib-musinbegovic.com

*JALIJA**

Dođe neka jalija, osta pusta čaršija.
Nema više Brčaka, mezetluka i meraka.
Ne čuju se daire, od lijepe Hajrije,
ne čuje se ezan sa Bijele džamije.

Otjerajmo jaliju, uđimo u čaršiju.
Neka pjeva Biljana, pjesmu zlatnih ljiljana.

Pjevat će i Rade, što nam Brčko krade.
Pjevajmo je svi, Brčaci smo mi.
Vratit ćemo čaršiju, gradit ćemo džamiju,
Zasvirat će daire, kod lijepe Hajrije.

Otjerajmo jaliju, uđimo u čaršiju.
Neka pjeva Biljana, pjesmu zlatnih ljiljana.

---

*-Autor teksta: Šemso Sofović
Izvođač: Franjo Maksaljević

http://www.hasib-musinbegovic.com

DRUŽE SA DRUGE STRANE

Zajedno smo jutrom kahvu pili,
Na žurkama uvijek skupa bili,
Jedan drugom kući odlazili,
Kao braća mi smo se pazili.

Ti sad pucaš i ubijaš ljude
Zbog nečije ideje lude.
Znam te dobro, nisi takav bio.
Kako si se tako promijenio?

Zajedno smo igrali bilijara,
Jaca nam je čaše dodavala.
Jedan drugom čaše nazdravljali,
Sve Brčake bratski pozdravljali.

Ti sad tamo puniš haubice.
Da l' mi možeš pogledat' u lice?
Znam te dobro da to nećeš moći
Al' ne znaš da će i rat proći.

Ti si, druže, s druge strane duge
I ne pucaj, ne ubijaj ljude.
Već se predaj, lakše će ti biti
Ili ću te morat ja ubiti.

---

*- Autor teksta: Rifet Mujanović
Izvođač: Franjo Maksaljević

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MOJA HANUMA**

Kad sam prvi put susreo te ja,
zaljubio sam se, moja hanuma.
To je bilo prije ovog ludog rata.
Ti si sada u zemlji Hrvata.

Da ću te vidjeti, još ne gubim nadu.
Uš'o sam u našu Sto osmu brigadu.
Tjeram četnike niz Savu i Drinu,
oslobodit' moram našu Posavinu.

Goražde je, mila, odbranilo Drinu
Gradačac i Brčko, ravnu Posavinu.
Bosna nam je sada i otac i mati,
sa nama se bore i naši Hrvati.

Refren:
Hej, moja hanuma, da te volim,
da te ljubim, cijelo selo zna,
cijela Bosna zna.

---

*-Autor teksta: Rasim Karić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DOĆI ĆEMO NA SVOJA OGNJIŠTA**

To je bilo trides'tog aprila,
kada zlotvor slomi Brčkom krila.
Otjeraše narod sa ognjišta,
opljačkaše, ne ostade ništa.

Brčko grade, grade napaćeni,
sokaci su tvoji krvlju natopljeni.
Dijelim s tobom tugu i jauke,
što dopiru iz logora Luke.

Ali, ipak, sve će jednom proći,
pljačka će im brzo glave doći.
U tuđemu nikad nema sreće,
njihovo nam nikad trebat' neće.

Refren:
Od svog dobra lutamo po svijetu,
tražeć' doma sebi i djetetu.
Ti zlotvori ne mogu nam ništa!
Doći ćemo na svoja ognjišta.

*- Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić - "Čičak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

NOSTALGIJA

O, Bože moj, daj mi snage,
da dočekam, čežnju srca da otjeram,
da se probudim.
Nostalgija večeras opet ubija,
dok u snu zove čaršija,
da me zagrli
i nježno poljubi.
Ti si ljepota, radost mog života.
O tebi sanjam pet godina dugih
i san dosanjah.
Čaršijo brčanska, kapijo bosanska,
Ljepoto, nemoj plakati.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*FATAMORGANA HEROJA (DJECI POSAVINE)**

Zima na kraju prve,
Ratne godine dvije.
Posavina tijestom
Ovijena noći
I vasionskim
Bezdanom k'o grobom.
Jeziv cijuk
Mećava što brije
Prostrane ravni
Bosne u samoći.
Hralje snene Evrope
Zijevaju lijeno
I prijete joj
Novim ledenim dobom.
Ciča!
Škripa prtine
I zuba heroja
Što ničuk'o gljive,
Il' utvare jasne,
Samo za bljeska granate
Kad srebrom zalije
Dječačka lica i njive.
Glad - hijena!
Iz mraka utrobe cvili.
Trbuh se vari na rate.
Bičevi leda i jara baruta
Žegu oči i pluća.
Odjednom: postelja mehka, sinija.
Zamirje majčina hrana,
Noć godina. Kako do toplog,
Golog čaja i svanuća!?
Lahko!
Pred njima je rodno Brčko,
Iza, domovina.
Modre dječije ruke
Čelično, čvrsto
Ledeno oružje stežu.
To nije fatamorgana.

*-Autor teksta: Dr. Hašim Muharemović

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA ENVERU PAMUKĆIĆU**

Šapatom se vijest pronese teška,
svako želi da to bude greška,
da je Enver život izgubio
u Donjem Rahiću, đe borbu je vodio.

Jedni viču, - nije Enver pao,
jer je svakom takvog borca žao,
drugi plaču i glavom klimaju
jer istinu oni pravu znaju.

Istina je, herojski je pao,
njemu ne bi svog života žao.
Život dade za slobodu svetu
i budućnost svakom našem djetetu.

Nikad nije gledao sa strane
da mu dušman ubija jarane.
U jurišu je uvijek prvi bio,
zato ga je svako volio.

I Sto osmu cijelu muči tuga
za najboljeg izgubljenog druga,
osjećaj gorči od čemera,
svaki želi osvetit Envera.

*- Autor teksta: Alija Ljuščić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA BRČANSKIH HEROJA**

Kome noćas pjesma svira,
kome kiša suze spira,
kome pjesma svira ove noći,
kome tjera suze, kome sm'jeh?

Negdje na dnu moje duše,
na kraj snova što se ruše,
sviće plava zora.
Odavde do mora,
od Brčkog pa do Neuma.

Refren:
Sve će ovo proć,
neko kući će doć,
nekom bol, nekom sreća ostat će.
Njima mi smo krivi
samo zato što smo živi
jer legende žive i živjet će.

Dok šapuće vjetar
i kiša se sliva
sa staroga krova,
dok sviće plava zora
ova pjesma živjet mora.

Od tvojih će suza
narasti more, mati moja.
Ova pjesma neka bude
pjesma brčanskih heroja.

---

*-Autor teksta, muzike, aranžmana i izvođač: Suad Sulejmani - "Suke"

http://www.hasib-musinbegovic.com

"ELVIS" TVRĐAVA
*(narodna)**

Od kafane do tvrđave
slavan "Elvis"** tada posta,
u njem' Šema s jaranima
"arkanovce" vrati s mosta.

Hej, “Elvis” tvrđava.

Jeste da je teško bilo,
granata se mnogo slilo.
Puca "praga", "PAM"*** se čuje
oko glava meci zuje.

Hej, "Elvis" tvrđava.

Držaše se hrabro momci
dva mjeseca i par dana,
tada "Elvis" hrabri pade,
napadoše sa svih strana.

Hej, "Elvis" tvrđava.

Ivica je pritekao,
Šemi, drugu, pomogao.
Veliku su stekli slavu
da odbrane tu tvrđavu.

Hej, "Elvis" tvrđava.

Od kafane do tvrđave
slavan "Elvis" sada posta,
veliku je stek'o slavu
prerastao u tvrđavu.

Hej, "Elvis" tvrđava.

---

*- Autor teksta: Sabira Avdić

**- Iz kafane "Elvis" komandir, po nadimku "Šema", odsudno je branio taj dio naselja u Brčkom.

***- "praga"- naziv za oklopno - izviđački automobil marke proizvođača "Praga V3S", na kojem je postavljen protivavionski top kalibra 30 mm sa dvije cijevi, veoma precizan i velike brzine gađanja; "PAM" je skraćenica za protivavionski mitraljez.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*RAHMETLI ŠEHIDIMA**

Dok se suton sprema, da zamijeni dan
sa svojom gitarom, tužan i sam.
U oku mi zaiskriše dvije suze vrele,

gdje ste sada Sakibe, Role i Sanele?

Gdje si Žućo - Mirzete, gdje si Zekerijo?
U jednom vas danu rafal pokosio.
Gdje si jaro, Golube, ti, legendo naša?

O tebi će vječno pjevat' Dizdaruša.

---

*- Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić - "Čičak"

**- Pjesnik priziva imenom svoje rahmetli drugove. To su borci: Sakib Hadžajlić (poginuo 01. maja 1992. godine, Brčko), Ramiz Sulejmanović - "Role" (poginuo 05. juna 1992. godine, Klanac, Brčko), Sanel Muratović (poginuo 31. jula 1992. godine, Suljagića sokak, Brčko), Mirzet Smajlović - "Žućo" (poginuo 14. jula 1992. godine, Suljagića sokak, Brčko), Zekerijah Begović (poginuo 11. avgusta 1992. godine, Suljagića sokak, Brčko), Mirsad Golubica - "Golub" (poginuo 11. avgusta 1992. godine, Begovača, Brčko), Enver Pamukčić, komandant bataljona, dobitnik ratnog priznanja "Zlatni ljiljan" (poginuo 14. decembra 1992. godine, Donji Rahić, Brčko), Muhamed Šećerbegović - "Šećer" (poginuo 29. marta 1993 .

http://www.hasib-musinbegovic.com

Domovini majci, svoj ste život dali,
rahmet vama dovijeka, hej, drugovi pali.
Suza teče, duša pati, uspomene bole,

gdje si sada Envere, Šećeru i Role?

Gdje si Tarzo, Vehide, gdje si Hamče druže?
Zar vi niste mogli poživjeti duže?
Gdje si Ševko jarane, gdje si , gdje si Žaja?

Gdje su Muće, Gušo, Gusar, Kapetan i raja?

---

godine, Brka, Brčko), Nedžad Avdibašić - "Tarzo" (poginuo 09. oktobra 1992. godine, Lički most, Brčko),Vehid Begić - (poginuo 09. oktobra 1992. godine, Gorice, Grbavica), Avdić Muhamed - "Hamče" (poginuo 31. jula 1992. godine, Suljagića sokak, Brčko), Ševko Eminović (poginuo 13. maja 1993. godine, Lički most, Brčko), Enes Bušovac - "Žaja" (poginuo na Ličkom mostu, Brčko), Mustafa Hadžić - "Muće" (poginuo 13. juna 1992. godine, rejon Rijeka), Sead Ibrišimović - "Gusar" (poginuo 09. oktobra 1992. godine, Lički most, Brčko), Gušo Rašić i Rašid Žižić - "Kapetan" (nepoznati datum i mjesto pogibije).

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA ROLETU**

Prvoga dana, mjeseca maja,
u borbu krenu sa Klanca raja.
Ne bî ih mnogo,
tek jedna četa.
Sve mladi momci,
sve cvijet do cvijeta.
U borbu krenuše smjelo,
u svakog vedro čelo.

Al' sudba kleta ne dade sreće,
jedan se momak vratiti neće.
Ne dođe cvijet, što svi ga vole,
ne dođe nama,
naš jaran Role**.

Te noći hladne i duge,
on pade braneći drugove,
taj cvijet što svi ga vole.
Ah, rahmetli Role.
Pjevamo pjesmu za tebe Role,
jer mi smo drugovi koji te vole.
Srca su naša prepuna jada,
što i ti nisi sa nama sada.

O, jarane dragi,
pamtim tvoj osmijeh blagi,
taj cvijet što svi ga vole,
tebe rahmetli Role.

Tebe rahmetli Role...

---

* - Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić - "Cičak"

**-"Role"- Ramiz Sulejmanović je bio borac 3. bataljona 108. viteške motorizovane brigade Brčko. Poginuo je 05. juna 1992. godine, općina Brčko.

http://www.hasib-musinbegovic.com

JARANU ŽAJI
*(narodna)**

Kome da pjevam?
Sa kime da se družim?
Hej, živote moj.
K'o uvehlo cvijeće,
živim bez sreće,
jarane moj.

Rahmet tebi
na vječnom Ahiretu.
Selam ćeš mi sinu u Džennetu,
dragi Žaja**, dobri druže moj.

Sunce na nebu,
kao da plače,
tužan je ptica poj.
Za Klanac i Bosnu
svoj život dao si,
jarane moj.

Suza iz oka
tužno se sliva,
dok gledam mezar tvoj.
U legendu ode,
heroj od Bosne,
najbolji jaran moj.

Rahmet tebi
na vječnom Ahiretu.
Selam ćeš mi sinu u Džennetu,
dragi Žaja, dobri druže moj.

Dragi Žaja,
dobri druže moj.

---

*- Autor teksta, muzike i izvođač: Bajro Jukić - "Čičak"

**- "Žaja" - Enes Bušovac bio je komandir čete 108. viteške motorizovane brigade Brčko. Poginuo je na Ličkom mostu, Brčko. Nosilac je ratnog priznanja "Zlatni ljiljan".

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BALADA O GOLUBU**

Tri dana pakla, četnici ne daju mira,
digoše kuće u zrak, granata nebom svira.
Prvi je avgust bio, godina devedeset druga,
pade granata kraj Mumina, ubi nam druga Goluba.

Golube, legendo naša, zemlja te sada skriva,
al' pjesma se čuje tvoja, iako te nema živa.
Sjećam se pjesme tvoje, ljeta kraj vikendice,
pjesme je pjevala s tobom lijepa Sonja iz Zenice.

Mnogo si svijeta proš'o, pjesmom si liječio jade,
bubanj sad utihnu tvoj, za Bosnu ti život dade.
Golube, legendo naša, zemlja te sada skriva,
al' pjesma se čuje tvoja, iako te nema živa.

---

*-Autor teksta: Rifet Mujanović

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA PAŠI**

Jeste l' čuli vi za diku našu
Diku našu, Sinanović Pašu,
begovačkog opasnog vuka,
bagru bije četničkih hajduka.

Pašo nam je, evo, ovih dana,
zap'o, braćo, novih ljutih rana.
Prvih dana kada se borio
četnike je mnoge zarobio.

Ne bi bitke, nit akcije teške
a da Pašo ne doleti pješke,
nejma tako opasnog heroja
koji, braćo, ne boji se boja.

Bukvik, Cerik i Koraj ga znade
kakve bagri on zadaje jade,
na Čađavac vodom udario,
municiju i zolje donio.

Tukao se s četnicima često,
Pašino je uvijek čelno mjesto
a im'o je i četu najjaču
što čuvaju Omerbegovaču.

Potočari i Čađavac drijema
otkad Paše na bojištu nejma,
čujte četnici, Mladiću i Rašo
vratit će se Sinanović Pašo!

Vratit će se, spomenut vam nanu
baš za svaku dobijenu ranu,
sa kamatom da naplati duga
za svakog ranjenoga druga.

---

*- Autor teksta: Alija Ljuščić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DŽEVADE, BRATE**

Životom za Bosnu krenuo si ti
hej, bosanski sine, heroju ponosni.

Krenuo si smjelo još od prvog maja,
s tobom jaran Tude i tvoja mahala.

Dževade, brate, Dževade plavi
Dizdaruša i Bosna tebe će da slavi.

Krenuo si smjelo, tako si i stao
za svoju si Bosnu mladi život dao.

Životom za život, nasmijana lica,
imenom se tvojim sad zove ulica.

Dževade, brate, Dževade plavi
Dizdaruša i Bosna tebe će da slavi.

*-Autor teksta: Rifet Mujanović

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NEKO MI JE ĆORISO BACIKLO - DONJA BRKA **

Uz muzičku podlogu ide sljedeći tekst:

Haj Todoreee, počinji jako sad,
malo jače ako more, more malo jače?
Dragi gledaoci, eto ja bi Vam jako iskoristio ovu priliku da pozdravim svog pokojnog tatu Milorada, svoju pokojnu mamu Milenu, svog pokojnog brata Arsenija i njegovog pokojnog brata Milutina i svu ostalu mnogobrojnu svoju familiju koja je otišla na onaj svijet. Ja sam bio prisiljen, pod prisilom sam otjeran iz Donje Brke i neko mi je ukrao baciklo i ja sam jako napravio jednu pjesmu za to baciklo:

"Neko mi je ćoriso baciklo,
pred komandom u po' Donje Brke.
kad sam poš'o bježat u Srbiju,
morao sam ženu nosit krke.
Leđa su me zaboljela mnogo,
pa sam ženu bacio u jarak.
Ona mi je počela da suje,
oca, mater, đeda, familiju.
Ja joj kažem bolje ti je šuti,
jer ću tebi zavrnuti ši'u.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Refren:

Četnici po rovovima ležu,
jedni ležu, drugi kući bežu.
Ala'u ekber, čuješ sa svi' strana,
to je vojska ljuti' maslimana.
Joj, joj, joj, jooooooooooj.

Četnici po rovovima kaku,
opanak sam umaz'o govancom.
Morao sam pojest jednu žvaku,
da se ne bi osjećao strancom.
Baciklo sam lijepo vez'o lancom,
al' ipak sam se umaz'o govancom.
Kakvo je to čudno govno bilo,
Posavsku brigadu usmrdilo.
Refren: Četnici po rovovima ležu, ...
To sam veče spavao na travu,
nešto me je lupilo u glavu.
Ja sam mor'o bježat putem Rače,
a od straha spale su mi gaće.
Uz baciklo i tenk mi ostade,
legendarnoj Sto osmoj brigadi.
Municije, zolja i granata,
brovingera i još dva-tri PAT-a.
Refren: Četnici po rovovima ležu, ...
Donja Brka, kakva je to brale bila frka.

---

*- Autor teksta i muzike: Bajro Jukić - "Čičak"; Izvođači: : Bajro Jukić - "Čičak" i "Sajgonci" (Obrada pjesme grupe "Riblja Čorba" - Amsterdam.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*INTELEKTUALCI**

Intelektualci,
vi ste kao vrapci,
skačete po granama
da ne budete sa nama.
Postadoste mlinari,
pekari, prodavači, vozači,
trpite sve muke
da ne uzmete puške u ruke.

Intelektualci,
odkuda vam tolike bolesti
da vas čovjek zdravog
i ne može sresti?
Izmislili ste klubove razne,
zaposliste cijelu familiju
samo da ne idete u Armiju!

Već ste u snovima
na raznim radnim mjestima,
imate sekretarice i kabinete
i snovi vam brzo lete.
Intelektualci,
ma šta to kažete -
"Neka se tamo bore oni
mi smo svakako kameleoni"

Čast izuzecima
što se bakću s mecima,
intelektualci,
muškarci ste a ne vrapci.

*-Autor teksta: Šemso Sofović

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zapljenjivanje neprijateljskog tenka
Delina ravan Boderište – Brčko,
(08. mart 1993. godine)

Starješine Nastavnog centra 108. brigade
Maoča – Brčko (1992. godina)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Uništeni neprijateljski tenk na ničijoj zemlji
Lipovac – Brčko (april, 1993. godine)

Linija odbrane 108. bbr Brčko
(Lipovački most, maja 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Kroz Posavinu – Brčko
(jesen, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Enver Pamukčić

Zaplijenjeni neprijateljski tenk nakon oslobađanja Donje Brke
(ljeto, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Bojna “Posavski uskoci” iz sastava 108. pješačke brigade HVO
(Bosanska Bijela, 08. maj 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA ČELIĆ**

Općina Čelić je nastala referendumom stanovništva 10 njenih mjesnih zajednica (14 naselja pretežno naseljenih stanovništvom bošnjačke i hrvatske nacionalnosti), održanim 17. i 18. novembra 1991. godine, na kojem su građani ovih mjesta izrazili svoju volju "izlaska" iz općine Lopare, odnosno samoproglašene "Srpske autonomne oblasti Semberije i Majevice".

Površina općine Čelić iznosi 164 km^2. Graniči se na: sjeveru sa Distriktom BiH - Brčko, jugo-istoku - općinom Lopare, jugo-zapadu - općinom Tuzla i zapadu - općinom Srebrenik.

Prema nezvaničnim podacima na općini Čelić je 1992. godine živjelo oko 13 hiljada stanovnika, i to: 92% Bošnjaka, 7% Hrvata i 1% ostalih nacionalnosti. U različitim vremenskim intervalima na teritoriji općine boravilo je i oko 4 hiljade izbjeglica i raseljenih lica.

U vojnoj evidenciji Općinskog sekretarijata, oformljenog jula 1992. godine, vodilo se oko 3.600 vojnih obveznika od kojih se oko 350 vodilo da su u inozemstvu.

---

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

U jedinice Armije RBiH angažirano je 3.112 vojnih obveznika (od čega 208 žena) što iznosi oko 90% raspoloživih vojnih obveznika. U Civilnoj zaštiti bilo je angažirano 180 a na radnoj obavezi 100 obveznika.

Na početku agresije, na području općine Čelić formirani su odredi: Odred TO Čelić, Odred Vjetrenik i Odred Drijenica. Devetnaestog marta 1993. formirana je 208. brdska brigada Čelić, u čiji sastav su ušle do tada formirane jedinice i koja je postala nosilac objedinjenih borbenih djejstava u svojoj zoni odgovornosti. Ušla je u sastav Operativne grupe - 1 (OG-1). Ulaskom u sastav 25. divizije, 01. marta 1995. godine, brigada je preimenovana u 254. slavnu brdsku brigadu.

U toku Odbrambeno-oslobodilačkog rata protiv agresije, 1992. - 1995. godine, poginula su 164 pripadnika Armije RBiH dok je teže i lakše ranjeno 550 pripadnika.

U ovom periodu je poginulo 31 civilno lice. Lakše i teže je ranjeno 110 civilnih lica.

Ovi krajevi iznjedrili su 6 "Zlatnih ljiljana", od kojih su 4 šehida.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 208. brdske brigade Čelić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BAŠ NA BAJRAM**

Baš na Bajram četvrtog aprila,
zakrvari ravna Semberija.
Plače Drina, gorke suze lije
nikad Bajram gorči bio nije.

Bosna plače, Sarajevo gori
Mostar jeca, pa Doboja moli:
"Spasite mi Zvornik, Kalesiju,
Brčko, Čelić, moju Posavinu."

Nad Čelićem nadvila se tama,
Koraj gori mjesec i po dana.
Nek' sve gori od Une do Drine,
Bosna moja nikad ne umire.

Refren:
Nek' me živog u mezar kopaju,
djeca moja u Bosni ostaju.
Nek' pričaju šta se s Bosnom zbilo,
pa da Bog da i mene ne bilo.

---

*-Autor teksta i muzike: Mehmedalija Muratović - "Čopak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BOSNO MILA**

Majevico, zlato moje,
ko ti uze čedo tvoje?
Oca, majku, sestru, brata
ko ti uze iz inata?

Mog jarana, školskog druga,
sva nas zavi tuga -
tuga, duga kao pruga.

Sve za tebe, zemljo moja,
zemljo sevdaha i meraka.
Čuvat ću te usred mraka -
usred dana,
zemljo radnika i seljaka.

Bosno mila, neće tebe
gazit' čizma druga
osim moje i moga druga.
Sve za tebe, Bosno mila,
vijekovima živa bila!

*-Autor teksta: Senad Muslić, borac Čete Brnjik 4. bataljona 208. brdske brigade Čelić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BOSNA MI JE SPALJENA**

Još se sjećam, draga majko,
davno je to bilo,
krvav bajrak baš na Bajram
nad Bosnom se svio.
Plakao sam toga dana,
gorke suze lio,
ratni vihor sa djecom me
vječno rastavio.

Dobio sam jučer pismo,
s djecom su mi bili,
pa mi pišu, loše snove
o Bosni su snili:
"Čelić ruše, Brčko muče
a Koraj nam pale.
Piši, babo, šta je s tobom,
šta nam s Tuzle rade."

Ako djeco i poginem,
sreća neka vas prati,
Bosna će vam, djeco, biti
i babo i mati.
Pišu djeca jer bez babe
živjeti ne mogu,
nek' nam Bosna mezar sprema
niže tvojih nogu.

Refren:
Bosna nam je spaljena,
duša mi je ranjena.
Sunce Bosnom ne grije,
Bosna nije k'o prije

*-Autor teksta: Mehmedalija Muratović - "Čopak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KORAJCI**

Kosio je oganj živi,
Stezali su ljuti lanci,
Padale su ljudske glave,
Ali nisu Korajci.

Čelić na raskršću,
Kroz njeg rijeka teče, huči
Vječnu pjesmu o životu
Hoće i on da nauči.

Tristo dvadeset,
Kao bedem, kao stijena,
Na vječitoj straži stoje,
Ne dolazi nikad smjena!

Kao stablo svoje lišće
Zemlju doje, oni jačaju.
Zore srećom zasijaše
Pa slobodi, da koračaju.

Zemlja, njiva uzorana
Krv joj sjeme, život niče
K'o buktinja čovjek stao
Po slobodi kliče, kliče…!

*-Autor testa: Mirveld Ademović

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KORAJU**

Već po drugi put cvjetaju
trešnje u avlijama tvojim
a meni još uvijek čežnja
razara grudi
i žalosni mi se jecaj otima.
Srce mi trne a uspomene gorke bole
za tvojim naručjem, Koraju.

Jutro mi je uvijek isto,
dan i sutra - ako dočekam sutra,
i u svakom sutra ponovo si tu,
tvoje ime na usnama, Koraju.

Često te sanjam,
tebe i Dolove, crvene jabuke i zrele šljive,
i žedan pijem vode iz Donje Mahale,
gledajući naše djevojke, kao hurije, rusih kosa, Koraju.

Onda se budim po noći i lutam dugo
k'o pijan i lud,
i molim zoru da svane,
da mi te vrati,
da zaplačem na ognjištu svom - jer nemam kud, Koraju.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ne znam kada će svanuti sutra,
ali znam da te topla srca čekam,
kao majka sina sa vrelom pogačom i nježnim šapatom,
da te zaglim, jer ti si dio moga neba, Koraju.

Zato ne daj se mladosti moja!
Izdrži i prkosi psima koji te ruše,
vjetrovima koji te lome,
sovama što ti usamljenom po noći dušu čupaju,
a meni se nasmiješi i otvori svoje rajske vrtove, Koraju.

Ne mogu više ni ovu tuđu rakiju da pijem,
da bih zaboravio sebe, dan, noć,
smrt, granate i tebe, Koraju.

*-Autore teksta: Zijad

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KORAJSKI ARZOHAL**

Miroljubiv čovjek sam,
A pomalo već i star
Al' vam velim, gospodo,
Platit ćete Koraj.

Satr'li ste cijelo selo
Napravili grdan kvar.
S toga vam kažem,
Platit ćete Koraj.

Da u mojoj kući gost
Hoće biti gospodar?
Ne i ne to, gospodo.
Platit ćete Koraj.

Dugo će još Gnjica teći.
Platit će se svaka stvar.
Ja vam jamčim, gospodo,
Platit ćete Koraj.

---

*-Autor teksta: Mirveld Ademović
-arzohal (turski) - optužba

http://www.hasib-musinbegovic.com

VRATIT ĆEMO DOBOJ, KORAJ
*(narodna)**

Ne treba nam Ozren,
Bukvik i planine.
Vratite nam Brčko,
srce Posavine.
Vratite nam Koraj
i Brezovo polje.
Hoće narod da se vrati
na ognjište svoje.

Ja sam bolan, Mujo,
rođeni Bosanac.
Ukrali mi Doboj
i Bosanski Šamac.
Vratite nam Zvornik,
Odžak i Derventu.
Neće narod više
lutanja po svijetu.

Moj jarane Mujo,
nemoj imat jada
i ovo ti vojska
iz Čelića javlja:
"Vratit ćemo Doboj, Koraj
i Korajska polja,
što su nekad bila
djedovina moja".

*-Autor teksta i izvođač: Mehmedalija Muratović - "Čopak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PLAČ MAJKE NA MEZARU**

Petak bješe. Ne čuju se glasi mujezina,
samo jecaj bola materina.
Kraj mezara majka plače,
vrele suze briše:
"zar svog sina neću vidjet više?"

Potrgala bijele pule,
na zelenoj bluzi.
Čupa kose i nišane ljubi.
"Znadem, sine, da te rane od dušmana bole.
Zar ne čuješ da te majka zove?"

A sin majci iz mezara,
s bolom odgovara:
"Idi kući moja majko stara."
"Živa kući ja ne idem,
jer me na te sjeća.
Ili tebi il' u svijet bijeli."

Refren:
Šta će meni ovaj život,
sine, bez tebe?
Bolje da me Allah uzme,
da sam kraj tebe.

---

*-Autor teksta: Mehmedalija Muratović - "Čopak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MOM BRATU, ŠEHIDU**

Nad mojom Bosnom tama bdije
Moja majka suze lije,
Bilo je to dvadeset trećeg septembra
Kad se iskopa devet mezara.
Od tih devet mezara jedan je moga brata.
Ne bi on tamo ležao da nije ovog rata.
Koraj da oslobode krenuli su svi.
Posljednje riječi mog brata su bile:
"Šta to sa mnom bi?"
Sad fatihu učim i u mezar gledam
Na nišanu piše - "Agić Nedžad."
Bio je to pravi patriota, došao je iz Austrije
Da se pridruži Armiji našeg Alije.
Mezar popravljam, po njemu sadim ruže.
Plačem, plačem, moje su oči tužne.
Gledam mezar i tu zemlju žutu
Pao si, brate, u Barama, na putu.

*-Autor teksta: Admir Agić

http://www.hasib-musinbegovic.com

OPET ĆE SE ČUTI EZAN

Semberijo, sestro draga,
šta si kome kriva
pa te dušman danju pali
a noću ubija?

Bijeljinu, Janju i Podrinje
mislio je dušman da pobije.
Opet će se ezani da čuju,
Bijeljinom, Janjom i Podrinjem.

Plače Zvornik, Bijeljina,
plaču svako veče,
krvav Bajram u Podrinju,
zaboravit neće.

Zakleli se hrabri borci,
iz šeher Čelića,
pregazit će Majevicu,
doći do Zvornika.

Neka znade dušman s one strane,
Podrinje se nikom ne predaje.
Ne predaje, jedinog mi Boga,
sve dok živi, Mujo od Doboja.

*-Autor teksta i izvođač: Muratović Mehmedalija - "Čopak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

BAJANKUŠA

Jučer, kao slučajno,
pođoh ja Bajankuši.
Kad, na česmi staroj,
djevojka pjesmu pjevuši.
Ja se tiho prikradem,
neću da je ometam.
Sjedem ispod lipe stare,
odmah pokraj česme tu,
i slušam pjesmu ljubavnu,
žalosnu a prkosnu.
Kad se pjesma završi,
ja joj 'vako besjedim:
"Dobro jutro, djevojko,
iz Koraja ljepojko.
Daj mi malo vodice
iz te tvoje ručice."
A ona meni govori:
"Evo vode žubori
nećeš nogu slomiti,
siđi, pa se sam napij."
Ja je odmah poslušah i
napih se Bajankuše,
pa je gledam ispod oka:
vidim, oči zelene,
usne sočne rumene,
rođena je za mene.
Šuškaju dimije,
bijeli se šamija…
Lijepa si, Korajko,
k'o najljepša džamija.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO OSMA BRIGADA
*(narodna)**

Dvjesto osma brdska čelićka brigada**,
hiljadama boraca u borbu je dala.
Korajci su dobri borci, pa ih ovde hvale,
jer ranjenu Bosnu oni u Čeliću brane.

Velinčani, Vražićani i Šatorovljani,
to su momci u brigadi zlatom okovani.
Čelić, Brnjik, Ratkovići, heroji su Bosne,
jer hiljadu oni rana na grudima nose.

Srebreniku, mili grade, i Brezovo Polje,
i vaša se djeca ovdje u brigadi bore.
Skupa ćemo branit Bosnu, jer druge nam nema,
Dvjesto osma brdska, za Koraj se sprema.

Refren:
Nećeš bolan dušmane
ti u Čelić doći,
Dvjesto osma brdska ne da
preko Gnjice proći.

---

*- Autor teksta i izvođač: Mehmedalija Muratović - "Čopak"

**- 208. slavna brdska brigada formirana je 19. marta 1993. godine u Čeliću. Počasni naziv "Slavna" dobila je 15. aprila 1996. godine. Ulaskom u sastav 25.divizije, brigada je 01. marta 1995. godine preimenovana u 254. slavnu brdsku brigadu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

FERMAN STIŽE
*(narodna)**

Ferman stiže iz Gradačca, Zmaja od Bosne,
baš na ruke komandantu iz Dvjesto osme:
"Pošalji mi svoju vojsku prije sabaha,
veliki se belaj sprema oko Gradačca."

Spremila je Dvjesto osma svoje topove,
zakačila haubice, pa i boforse;
jarani se s jaranima zatim halale
pa odoše za Gradačac Bosnu da brane.

Ustaj, Husein kapetane, da vidiš belaj,
Dvjesto osma s dušmaninom dijeli mejdan:
živi bježe, mrtvi leže, broja im ne znam,
a u akšam Dvjesto osma slavila mejdan.

---

*- Autor teksta i muzike: Mehmedalija Muratović - "Čopak
Pjesma je napisana u jesen 1994. godine, po istinitom događaju
a Dvjesto osma je dobila posebne pohvale od komandanta 2. korpusa.

http://www.hasib-musinbegovic.com

MUJO OD DOBOJA
*(narodna)**

Moj jarane, Mujo, nemoj imat jada,
i ovo ti vojska iz Čelića javlja:
"Vratit ćemo Doboj i Gradinu staru,
cijela Bosna bit će u bijelom beharu."

Ja sam, bolan Mujo, rođeni Bosanac,
ukrali mi Brčko i Bosanski Šamac.
Vratit ćemo Koraj i Brezovo polje,
vratit ćemo narod na ognjište svoje.

Moj jarane, Mujo, za Odžak ne brini,
naša vojska kreće prema Posavini.
Vratit ćemo Zvornik, Janju i Podrinjska polja,
primi maksuz selam, Mujo od Doboja.

---

*- Autor teksta i muzike: Mehmedalija Muratović - "Čopak"
Pjesma je nastala u želji da se rat što prije završi, a što je još važnije, da se narod što prije vrati svojim kućama. U ovom slučaju narod BiH je "Mujo od Doboja."

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA O KAPETANU VAHIDU
*(narodna)**

Tužan haber s Majevice stig'o,
kapetan je Vahid** pogin'o.
Vrište djeca, majka suze briše:
"moj Vahide, zar te nejma više?"

I crna je zemlja zaplakala,
nad Brnjikom sunce ugasilo,
pa se pita šta se dolje zbilo:
"da mi nije Vahid pogin'o? "

Crna zemlja suncu odgovara:
"nejma tvoga Vahe, kapetana,
a i moga najmilijeg sina,
što sam ruke oko njega svila."

Refren:
Neka ti je rahmet, Vaha,
nek' ti Allah džennet dade
ostao si ti legenda
Čelićke brigade.
Neka ti je rahmet, Vaha,
naša borba dalje kreće.
Čelićani, Brnjičani,
zaboravit tebe neće.

---

*- Autor teksta i izvođač: Mehmedalija Muratović - "Čopak"

**- Vahid Mujkić - "Vaha" je bio komandant 4. bataljona 254. sbbr Čelić. Odlikovan je ratnim priznanjem "Zlatni ljiljan". Poginuo je 20. juna 1995. godine u selu Lukavica, općina Čelić.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci Prve čete Odreda „Vjetrenik” Humci (jesen, 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

U Čeliću život teče dalje (jesen, 1992. godine)

Dom kulture Čelić - nekad bio (ljeto, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

"Ovdje im nema prolaza" - borci iz Humca, Odred "Vjetrenik" ***(Ajdin Suljaković, Hamdija Eminović i Sead Šerifović)***
(Majevačko bojište, proljeće 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Komandant 2. korpusa, ***Hazim Šadić***, u Čeliću - jesen, 1993. godine

Minobacačlije 208. bbr Čelić (jesen, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Izviđačko-diverzantsko odjeljenje 208. bbr Čelić (zima, 1993. godine)

Dva ratna druga, komandanti, ***major Dževad Avdičević i major Jasmin Mešković***, poslije uspješno izvedene akcije oslobađanja Lukavice, (255. sbbr), - (Čelić, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra 208. bbr Čelić povodom Dana brigade, (Čelić, 19. marta 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA GRAČANICA**

Općina Gračanica smještena je između dva brdsko - planinska masiva, Trebave i Ozrena, uz rijeku Spreču i magistralni put Doboj-Tuzla i Gračanica-Gradačac. Površina teritorije prijeratne općine Gračanica iznosila je 378 km^2. Po popisu stanovništva iz 1991. godine imala je 59.050 stanovnika čija je nacionalna struktura bila: Bošnjaka – 42.628 (72,18%), Srba – 13.566 (22,97%), Hrvata – 135 (0,23%), Jugoslovena – 1.501(2,54%) i ostalih – 1.220 (2,06%). Poslije završetka Odbrambeno – oslobodilačkog rata protiv agresije na Bosnu i Hercegovinu dio teritorije predratne općine Gračanica pripao je drugom entitetu: sva podozrenska sela, te dijelovi sela Skipovci Donji i Gornji. Ukupna površina današnje općine Gračanica iznosi 219,50 km^2 i čine je jedna gradska 17 seoskih mjesnih zajednica.

Prema zadnjim statističkim podacima, na području općine Gračanica živi 55.144 stanovnika, od čega je domicilno stanovništvo 47.853 (87%) i izbjeglo i raseljeno stanovništvo 7.291 (13%).

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

Tokom rata broj izbjeglica je varirao. U tranzitu iz Bosanske Krajine preko Doboja u Gračanicu protjerano je oko 30.000 građana. Bili su to, uglavnom, prognanici iz Prijedora, Kozarca, Sanskog Mosta i Dervente. Općina Gračanica je primila veliki broj prognanika iz podrinjskih općina i to stanovništvo je u velikom broju ostalo da živi na području općine. Sredinom 2001. godine na općini Gračanica boravilo je 4.844 izbjegla i raseljena lica.

Tokom agresije na Bosnu i Hercegovinu nacionalni sastav stanovništva općine se bitno izmijenio. Od 55 do 57 hiljada koliko je na općini živjelo stanovnika – Bošnjaci su činiti oko 99%.

Ukupan broj vojno-sposobnih muškaraca 1992. godine iznosio je 13.500. Najveći dio mobilizacijskog kontingenta angažiran je već početkom agresije na Bosnu i Hercegovinu i iznosio je oko 9.200 (68,15%) vojnih obveznika (v/o). U jedinicama Armije RBiH bilo je angažirano 6.500 v/o (48,15%); u jedinicama MUP-a oko 500 (3,7%) pripadnika; u Civilnoj zaštiti oko 800 (5,9%) i na radnoj obavezi oko 1.400 (10,4%) obveznika. Međutim, broj angažiranih u svim strukturama se kasnije mijenjao, uglavnom smanjivao. Može se reći da je u prosjeku u svim strukturama odbrane bilo angažirano oko 7.000 v/o ili 51,85%.

Tokom trajanja agresije na Bosnu i Hercegovinu, u jedinicama Armije RBiH, u različitim periodima i nejednakom trajanju, sa općine Gračanica bilo je mobilizirano 9.569 ili 70,90% v/o.

Na području općine Gračanica nastavio je se radom bivši mirnodopski Općinski štab TO u nešto izmijenjenom

http://www.hasib-musinbegovic.com

sastavu. Petnaestog aprila 1992. godine formirana su četiri rejonska štaba i prištapske jedinice: Odred TO, Protiv-diverzantski vod, Pozadinska baza i Komanda stana. Dvadeset šestog avgusta 1992. godine formirana je Taktička grupa 2 (TG-2), a u sastavu je imala 109. brdsku brigadu Doboj-Istok, 111. brdsku brigadu Gračanica i jedinice bivšeg Op ŠTO.

U periodu od juna do septembra 1992. godine vrši se preformiranje jedinica Op ŠTO Gračanica i formira se 111. brdska brigada Gračanica (01. septembra 1992. godine). Preformiranje je vršeno na način da je od Odreda TO nastao 1. manevarski bataljon, od Rejonskog štaba Gračanica – 2. bataljon, Rejonskog štaba Orahovica – 3. bataljon, Rejonskog štaba Malešići – 4. bataljon a od Rejonskog štaba Trebava – 5. bataljon. Kao rezervni sastavi i dalje egzistiraju pomenuti rejonski štabovi, do januara 1993. godine, čijim se objedinjavanjem formira 6. bataljon u sastavu 111. brdske brigade Gračanica. U kasnijim transformacijama (01. marta 1995. godine) 111. brdska brigada biva preimenovana u 221. brdsku brigadu.

Na općini Gračanica svoje sjedište je imala i Operativna grupa (OG-2), koja je formirana 27. septembra 1992. godine a njena zona odgovornosti obuhvatala je općine Doboj-Istok, Gračanicu i Lukavac.

S prelaskom na oslobodilačku fazu rata formirana je 01. marta 1994. godine 112. bosanska oslobodilačka brigada (sa sjedištem komande u Lukavcu) u čiji sastav iz 111. brdske brigade Gračanica ulaze tri čete (iz 109. brigade – jedna četa a iz 117. brigade – tri čete). Prvog marta 1994. godine formira se 22. divizija čija zona odgovornosti obuhvata

http://www.hasib-musinbegovic.com

područja općina Doboj-Istok, Gračanica, Lukavac i Banovići, a u svom sastavu je imala jedinice: 221. brdsku brigadu Gračanica, 222. oslobodilačku brigadu (mješovitog sastava), 223. brdsku brigadu Lukavac, 224. brdsku brigadu Doboj-Istok i 225. brdsku brigadu Banovići.

Na području općine Gračanica poginulo je 279 a ranjeno 1.313 boraca. Broj poginulih civila je 137 a ranjenih 268.

Ratno priznanje „Zlatni ljiljan“ dobilo je 17 boraca, od kojih je 5 poginulo.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

01. 09. 1992.
01. 09. 1995.

Grb 221. brdske brigade Gračanica

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Inžinjerijske jedinice
221. brdske brigade Gračanica

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 22. divizije KoV Gračanica

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA GRAČANICI**

Tamo gdje tuga ne silazi s lica,
ranjenog grada, krvavih ulica,
tamo gdje ljudi traže sreću svoju,
tamo ćeš naći Gračanicu moju.

Tamo pod svodom domovine Bosne,
skrio se grad ćudi prkosne.
Tamo, pod suncem, sve su borna lica -
tamo je moja, lijepa Gračanica.

Tamo, gdje nebo dolinom mira leti,
krvavog krila, što dušman ga rani,
tamo, gdje ljudi vole zemlju svoju,
tamo ćeš naći Gračanicu moju.

---

*- Autor teksta: Amir Mašić
Autor muzike i aranžmana: Mustafa Husejnović - „Mući"
Izvođač: Tijana Konjić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ZAŠTO, OZRENE?**

Rodni grade, tebe biju
sa Ozrena dušmani,
tutnje topovi
a brane te životima
tvoji hrabri sinovi,
mladi zmajevi.

Ozrenci nam zaprijetili
da te njima predamo.
Mi te branimo,
jer smo nijet** nijetili
da te nikom ne damo.
Mi se borimo.

Ozren - goro, vjerovali
smo u tvoje sinove.
Znaš li, Ozrene?
Gajili smo godinama
naše bratske odnose.
Znaš li, Ozrene?
Mi smo ti i pomagali
da gradiš bogomolje,
znaš li, Ozrene?

A ti na nas uperio
ubojito oružje,
zašto, Ozrene?
i razaraš nemilice
naše mirne domove.
Zašto, Ozrene?
Zar ti, bolan,
nije žao
nas i čaršije?

---

*- Autor teksta: Atifa Dolinar - Terzić

**- nijet (turski) - namjera, odluka.

http://www.hasib-musinbegovic.com

STO JEDANAESTA BRIGADA
*(narodna)**

Hej, ko to često protjeruje bande četničke?
Hej, to su borci iz Brigade sto jedan'este*.

Hej, udarna je to brigada, Sto jedan'esta,
Haj, po herojstvu i smjelosti svima poznata.

Haj, ko u Bosni oslobađa mnoga ratišta?
Haj, to je, druže, gračanička Sto jedan'esta.

Haj, ne boji se zlih dušmana pa ni metaka,
haj, ne boji se ni granata, Sto jedan'esta.

Haj, ko to čuva Gračanicu i naša mjesta?
Haj, to je, druže, gračanička Sto jedan'esta.

Haj, nek' ih čuva, nek' ih prati Allah i sreća,
Haj, nek' nam živi dugo, dugo Sto jedan'esta.

---

*- Autor teksta i muzike: Burhanudin Hodžić – „Buhro"

**- 111. brdska brigada formirana je 01. septembra 1992. godine, na prostoru općine Gračanica.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*STO JEDANAESTA BRIGADA **
(narodna)

Stvorena u plamenu, patnjama i boli,
to je moja brigada, koju narod voli.

Hrabrost joj je vrlina, smrti se ne boji,
to je moja brigada, koju narod voli.

Bosanska je armija, za Bosnu se bori,
to je moja brigada, koju narod voli.

Refren:
Nek' se zna, nek' se zna, da je najbolja,
gračanička brigada Sto jedan'esta.

*- 111. brdska brigada Gračanica, formirana je 01. septembra 1992. godine u Gračanici. U kasnijim transformacijama preimenovana je u 221. brdsku brigadu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVJESTO DVADESET PRVA BRDSKA BRIGADA (narodna)**

Sve dok sunce zemljom sija
I dok trava iz nje niče,
Dok smo živi, mi Bosanci,
Samo naša Bosna bit će.

Sve dok behar granje kiti
I dok travu rosa rosi,
Dok smo živi, mi Bosanci,
Bosno moja ti prkosi.

Sve dok male rijeke teku,
Od izvora prema moru,
Dok smo živi, mi Bosanci,
Mi ne damo zemlju ovu.

Refren:
Mi smo tvoji, ti si naša,
Zemljo Bosno, majko draga
Najponosnija tebe brani
Dvjesto dvadeset prva brdska brigada
Mi smo tvoji, ti si naša,
Gračanico, sestro draga,
A slobodu tvoju čuva,
Dvjesto dvadeset prva brdska brigada.

---

*- Autor teksta: Mirsad Alić
Autor muzike i aranžmana: Mustafa Husejnović – „Mući"
Izvođač: Fikret Alibegović –„Učo"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ŠKORPIONI**

Bosna gori, nema više mira,
nastradat će ko nam Bosnu dira.
Ko su ono borci neumorni?
To su, majko, mladi Škorpioni,**
hej, hej, hej, Škorpioni.

Hej, gledaj, to su oni,
Šinja, Babo, Sume, Tasko,
Kunda, Halil, Rule, Pita,
Nijaz, Fahro, Doktorica,
Zrno, Mali i ostali.

Sve je stao jaran do jarana,
vole Bosnu, jedina im ma'na.
Agresori nek' crninu meću,
Škorpioni kada u boj kreću,
hej, hej, hej, Škorpioni.

Refren:
Svi su, majko, junačkoga srca,
tu su oni gdje se mnogo puca.
Kad umiru pjesma im je dika,
za njih Bosna ostat će velika.
Srce kuca Bosna dobro diše,
Škorpiona sve je, majko, više,
hej, hej, hej, Škorpioni.

---

*- Autor teksta: Mehmedalija Beganović – „Babo" (ratni konspirativni nadimak)

**- „Škorpioni" su Interventna četa 1. bataljona 111. brigade Gračanica. Autor pjesme, Mehmedalija Beganović – „Babo", bio je borac ove čete a zatim moralista u 1. bataljonu. Poslije teškog ranjavanja na Visu, postavljen je za pomoćnika komandanta za moral u OG-2 Gračanica.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ŠEHIDOM SI MEHO POST'O**

Il' je mora, il' je java,
il' je teški san?
Pogin'o je Mehmed**, majko,
najbolji jaran.

Braneć' Bosnu, Gračanicu,
ponos roda svog,
takva mu je sudba, majko,
što odredi dragi Bog.

Svi robovi Allahovi,
počujete me sad,
u Džennetu s hurijama,
Mehmed živi mlad.

Refren:
Šehidom si, Meho, post'o,
u srcima našim ost'o
kao junak roda svog.
I mi ćemo svi za tobom
kad odredi dragi Bog.

---

*- Autor teksta: Mehmedalija Beganović – „Babo"

** - Pjesma je posvećena gračanićkom prvoborcu Mehmedu Ahmetbegoviću.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*GAZIJE**

Ponosi se Gračanica
svojim zambak cvjetovima
koji su se proslavili
na mnogijem bojištima.

Od Posavskog koridora,
do zelenog Podrinja,
i Vozuće, „neprobojnog”
bastiona Ozrena.

Uništiše dušmaninu
vas sijaset** tenkova,
i lahkoga i teškoga
oružja i oruđa.

Nije lahko dušmanima
s gračaničkim zmajevima,
Sokolcima -
Kapetanovićima.

---

*- Autor teksta: Atifa Dolinar - Terzić

**- sijaset (turski) - mnogo

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NUR NA MEZARJIMA**

Zasjala se Gračanica
nurom na mezarjima,
što svijetli šehidima,
Bosne braniteljima.

Oni su na Božijem putu
kušani u borbama,
a od Boga odabrani
da budu šehidima.

I da na Sudnjem danu
svjedoče o Din - dušmanu,
o njegovim zlodjelima
činjenim na Bošnjacima.

Allah - rahmet šehidima,
bili su i gazije,
sada su u dženetu,
s njima Allah râzi** je.

---

*-Autor teksta: Atifa Dolinar - Terzić

**- râzi (turski) - zadovoljan

http://www.hasib-musinbegovic.com

Osman Puškar, komandant OG-2
Gračanica

Formiranje 111. bbr – Smotra, (Gračanica, septembar 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Svečanost povodom Dana 111. bbr (Gračanica, 1. septembar 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Predsjednik Predsjedništva RBiH i Vrhovni komandant Armije RBiH, gospodin ***Alija Izetbegović***, obilazi novooslobođenu teritoriju (Gračanica, 1994. godine)

„Naš trofej sa Visa" (15. oktobar 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 221. bbr Gračanica na Ozrensko - Vozučkom bojištru (Aljkovići, septembra 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DOBOJ**

Prije agresije na Bosnu i Hercegovinu, do 1992. godine, jedinstvena općina Doboj imala je površinu teritorije 697km^2 i 102.546 stanovnika čija je struktura bila: 41.268 (40,20%) Bošnjaka, 40.020 (39%) Srba, 13.283 (13%) Hrvata, 5.637(5,50%) Jugoslovena i 2.338 (2,30%) ostalih. Završetkom rata veći dio teritorije prijeratne općine Doboj ostao je u manjem entitetu, a od dijela koji je pripao Federaciji Bosne i Hercegovine nastale su dvije općine, Doboj-Istok i Doboj-Jug.

OPĆINA DOBOJ-ISTOK

Općina Doboj - Istok je nova općina, formirana u ratu od dijelova prijeratne teritorije općine Doboj. Čine je pet urbanih mjesnih zajednica: Kloktnica, Brijesnica Mala, Brijesnica Velika, Stanić Rijeka i Lukavica Rijeka. Ima površinu od 42 km^2. Nalazi se na zapadnom dijelu Tuzlanskog kantona. Graniči se: sa sjevera i istoka općinom Gračanica, sa juga i zapada općinom Doboj iz drugog entiteta.

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

Prema popisu stanovništva iz 1991. godine ova teritorija imala je 10.056 stanovnika, od čega su 99% bili Bošnjaci. Krajem 1995. godine na području općine evidentirano je 3.500 izbjeglih i raseljenih lica.

Ukupan broj vojno-sposobnih muškaraca evidentiran u toku ratnih godina iznosio je 4.134 vojna obveznika (v/o). U jedinice Armije RBiH mobilizirano je 3.445 (83,33%) mobilizacijskog kontingenta. U Civilnoj zaštiti bilo je angažirano 228 (5,51%) vojnih obveznika. U općinskoj jedinici radne obaveze bilo 268 (6,48%), na radnoj obavezi 118 (2,85%) vojnih obveznika. Neraspoređenih vojnih obveznika (uglavnom ograničeno sposobnih ili starijih) bilo je 75 ili 1,81%.

Opasnost od agresije ovdje se nazirala još 1991. godine. S početkom agresije, 1992., formirani su prvi štabovi TO za odbranu sela, da bi se 04. jula 1992. godine formirala 109. brdska brigada Doboj. U aprilu 1995. godine preimenova je u 224. brdsku brigadu.

Na ovoj teritoriji poginulo je 280 boraca. Ranjeno je 665 boraca. Broj poginulih civila iznosi 57 a ranjenih 60.

Ratno priznanje, značku „Zlatni ljiljan", dobilo je 13 pripadnika Armije RBiH. Četiri pripadnika su poginula.

OPĆINA DOBOJ - JUG

Općina Doboj-Jug formirana je 21. marta 1998. godine na slobodnim prostorima općine Doboj, u međurječju Bosne i Usore. Površina općine iznosi oko 11,5 km^2, sa nešto većim naseljenim mjestima Mravići i Matuzići.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Istog dana kad je okupiran Doboj (03. maja 1992. godine) formiran je štab TO Doboj sa sjedištem u Alibegovcima. U svom sastavu je imao dva voda rezervne policije i četiri odreda: Odred TO Doboj, Odred TO Bosna, Odred TO Usora i Odred TO Gradina. Početkom 1993. godine od ovih jedinica formiraju se dva združena odreda: Združeni odred Doboj i Združeni odred Bosna. Njihovim združivanjem, 08. februara 1993. godine, u naselju Tešanjka, formira se 203. motorizovana brigada „Doboj-Bosna", jačine pet bataljona sa prištapskim jedinicama. Počasni naziv „Slavna" dobila je 14. decembra 1993. godine. Početkom 1995. godine 203. smtbr preformirana je u 373. slavnu brdsku brigadu „Doboj-Bosna". Kroz ovu brigadu prošlo je oko 3.425 boraca. Najznačajnije bitke ove brigade su: oslobodilačka akcija na Putnikovo brdo (12-18. jula 1992. godine), diverzantska akcija na okupirana sela Pridjel i Ševarlije (09.-10. avgusta 1993. godine) i oslobodilačka akcija na Doboj (22. oktobar 1994. godine) te odbrana rejona Karuše (19. - 21. marta 1993. godine) i odbrana sela Mravići (21. oktobar 1993. godine).

Uslijed intenzivnih borbenih djejstava u kojima su učestvovale jedinice sa ove regije poginulo je 347 a ranjeno 772 borca. U istom periodu poginulo je 37 a ranjeno 187 civila.

Ratno priznanje „Zlatni ljiljan" dobilo je 18 boraca, od kojih 13 posthumno.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 224. brdske brigade Doboj

http://www.hasib-musinbegovic.com

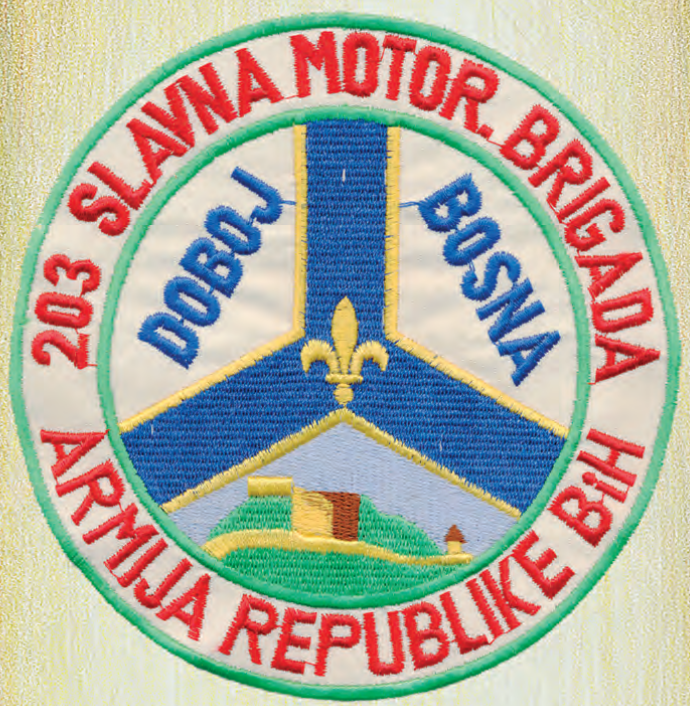

Grb 203. slavne motorizovane brigade Doboj

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

DOBOJ ŠEHER
(zabavna)

Od Tešnja do Doboja, sve je ovo zemlja moja,
zemlja moja bosanska.
Od Raduše do Usore, do rodne rijeke Bosne,
teče ljubav bosanska.
Sa Ušća dobojskog, iz vode sija zlato,
zlato svjetluca.
Tu je nekad mene moja draga
strasno ljubila.

Od Maglaja do Doboja,
vije se zastava najljepša, bosanska.
Spreča je zakletva, kroz nju teče pobjeda,
pobjeda je bosanska.
Stari grad i čaršija i uz kahvu sevdah,
duša je dobojska.
Ljiljani pjevaju, cure lijepe imaju,
ljubav je dobojska.

Refren:
Bosno moja, zemljo mila
lijepa gizdava,
u tebi je Doboj - šeher
krv u našim venama.

http://www.hasib-musinbegovic.com

MOJ DOBOJU

Moj Doboju, na tri rijeke spavaš,
na tri rijeke i na srcu mome.
Da mi te je vidjet' sa Gradine,
sa Gradine, da me želja mine.

Opet će moj Doboj jutrom da se budi,
od koraka lahka, cura i momaka.

Moj Doboju, ja te u snu sanjam,
i s tobom se svakog jutra budim.
Da mi je te vidjet' sa Gradine,
sa Gradine, da me želja mine.

Opet će moj Doboj jutrom da se budi,
od koraka lahka, cura i momaka.

http://www.hasib-musinbegovic.com

SA DOBOJSKE STARE KULE

Sa dobojske stare kule,
pa sve dokle pogled seže,
odjekuje sevdalinka,
a meni se srce steže.

Sad odlazim u rat majko,
sa pobjedom ja ću doći.
U Doboju, Džennet gradu,
da provodim mirne noći.

Doboj grade, moj sevdahu,
eh, da ti je samo znati,
kako bolno u daljini,
za tobom mi srce pati.

Volim tvoje sve mahale,
niz koje se sevdah širi.
Volim pjesmu s jaranima,
ona moju dušu smiri.

Volim pjesmu sevdalinku,
Ona moju dušu smiri.

http://www.hasib-musinbegovic.com

MUJO OD DOBOJA

Daleko je, a uzdah se čuje,
kako Doboj uzdiše zbog Muje.
Divni grade nemoj tugovati,
Mujo će se u Doboj da vrati.

Spremio je Mujo konja vrana,
osedlo ga za ljuta mejdana,
da na njemu dođe u čaršiju,
obraduje Bosnu najmiliju.

Kaži svima, moj Doboju mio,
vijekovima da si Mujin bio.
Po njemu te u svijetu poznaju
i zato te Bosanci ne daju.

Refren:
Tek je pošlo, tek je pošlo,
ja vam kažem bit će frke.
Spremio je konja Mujo,
po Doboju bit će trke.

Preskočit će svaku minu
dojahat će na Gradinu.

---

*-Autor teksta i izvođač: Mehmedalija Muratović - „Čopak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

VOLJENI GRADE

Voljeni grade, pjesmu ti pjevam,
tu najdraže moje je sve.
Djetinjstvo, mladost, život i radost,
za tebe vežu me.

Voljeni grade, Doboju moj,
ma gdje ja bio, u srcu si mom,
voljeni grade, Doboju moj,
ostat ću uvijek tvoj.

U tebi imam brata i druga,
tu najdraže moje je sve.
Djetinjstvo, mladost, život i radost,
za tebe vežu me.

Voljeni grade, Doboju moj…

U tebi stekoh ljubav i dragu,
tu najdraže moje je sve.
Djetinjstvo, mladost, život i radost,
za tebe vežu me.

Voljeni grade, Doboju moj…

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA O KOTORSKOM**

Sanjam rodno mjesto u beharu,
ja se šetam mahalama starim.
Nanule dok klepeću na bunaru
sevdalinku čujem pjesmu staru.

Volim vjetar svoga rodnog kraja
kad talasa moju rijeku Bosnu,
proplancima šume se zanjišu,
avlijama ruže zamirišu.

Vratit ću se svome zavičaju
gdje uz sevdah s merakom se živi
i uz pjesmu ispraćaju noći.
Rodni kraju ja ću tebi doći.

Refren:
Mirisat će opet
bagremi i lipe stare
učit će mujezin
s kotorske munare.
Šehidima rahmet bilo!

*- Kotorsko je naselje na teritoriji općine Doboj.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DOBOJSKI LJILJANI

Pogledaj, majko, Zlatne ljiljane!
Pogledaj, majko, najbolje,
za našu sreću što su procvali.
Dobojski su to ljiljani.

Dobojski ljiljani za Bosnu cvatu,
i ja sam sa njima u ovom ratu,
idemo, majko, do slobode,
Bosne ponosne.

Najljepše cvijeće - Zlatni ljiljani.
Oni su, majko, borci najbolji.
Nijedan od njih život ne žali,
dobojski, majko, to su ljiljani.

Dobojski ljiljani za Bosnu cvatu,
i ja sam sa njima u ovom ratu,
idemo, majko, do slobode,
Bosne ponosne.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*LJUBAVI TI STARE**

Poručuje Doboj Gračanici
po mjesecu i zvijezdi Danici:
„Gračanice, lijepa komšinice,
hudovice drevnog Soko - grada,
hrabra seko velikoga Zmaja,
dopao sam golemije jada,
stradao sam zbog teške prevare.
Pomozi mi, hrabra ljepotice,
Pomozi mi - ljubavi ti stare!

Ti znaš da ja stadoh uz Stamenku,
ne sluteći da je izdajica,
zbog čega me proklinjala majka,
đul - hanuma Hamzabegovica,
a Stamena dovede barbare
u moj atar i bijele dvore,
porobi mi braću i sinove.
Izbavi ih, hrabra ljepotice,
izbavi nas - ljubavi ti stare!”

http://www.hasib-musinbegovic.com

Gračanica svom jaranu - sada,
po zrakama jutarnjega sunca,
kao sestra bratu koji strada,
tihim glasom, nježno odgovara:
„Moj Doboju, ratni veterane,
doznala sam za tvoj bol i jade,
a znala sam da ćeš bit prevaren.
Znala je i tvoja stara majka
da ti nosi nesreću Stamenka.
Evo mene da ti vidam rane,
prva ljubav nikad nije stara.

Ja ću povest' moje Sokoliće,
sve gazije što na babu liče,
a po dajdži mladi Zmajevići,
dokazali da su boju vični.
Sa njima će poć' sinovi Soli,
da pomognu braći na Usori.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Vodit će ih tuzlanska ordija,
okićene zambak cvjetovima,
pa će pjevat' k'o u svatovima:
»Modra moja na bijelom platnu«
šest ljiljana vezenih u zlatu.'
Provest će ih Gračanka Džemila,
gdje je Mejra Bosnu pregazila.
Bit će boja oko tvojih dvora,
bit će boja al' će bit' Doboja!

Slobodno će čaršijom hoditi
Bešlagići, Halilbegovići,
Mulalići, Bajraktarevići
i potomci rođenog ti brata,
što amidža k'o i svoje voli,
jer su djeca zdravo razborita,
hrabri momci Usore i Soli.

A ta tvoja gvožđana Stamenka
ostala je stada čuvarica.
U pravu je bila tvoja majka,
đul - hanuma Hamzabegovica.

Moj Doboju, komšija - jarane,
Ako Bog da, preboljet ćeš rane!"

*-Autor teksta: Atifa Dolinar - Terzić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*JUNACI IZ PEPELA**

Iz pepela rođeni junaci,
što k'o čelik na bedemu stoje,
zakleli se svojoj Grapskoj majci:
„Ne dam više ni kamen Bosne svoje."

S ljiljanima, a suza u oku,
brusi handžar, jes' tako mi dina
krije junak u duši bol duboku,
nije otac ni vidio sina.

Svuda nas je po ovome sv'jetu,
jedni živi, drugih nema više,
al' doć ćemo k'o leptiri cvijetu,
naša Grapska historiju piše.

Velika je u nas uv'jek vjera,
neće više ovdje biti rata.
Nizat ćemo đerdan od bisera,
našoj Bosni stavit' oko vrata.

Refren:
Bez Grapske Bosna nije Bosna,
kao đerdan bez bisera bijelog,
kao jutro bez cvijeta rosna.
Ljepša mi je od svijeta cijelog.

U pjesmama ona mora biti
nije što je moja i što zbog nje patim,
već što prva ljiljanom se kiti.
Nek' odmah umrem,
al' u nju da se vratim.

---

*- Autor teksta: Burhanudin Hodžić - „Buhro"
Izvođač: Nusret Hodžić - „Hadžija"

**- Grapska - selo na teritoriji općine Doboj

http://www.hasib-musinbegovic.com

STO DEVETA BRIGADA
(narodna)

Moje domovine borci
stupaju u redove k'o dobrovoljci.
To su naši sinovi,
naša braća i očevi.

To je brigada, mnogo slavna,
poznatih boraca dobojskog kraja.
To su naši sinovi,
naša braća i očevi.

Refren:
Idemo hrabro uzdignute glave,
jer smo mi borci
Sto devete brigade.

http://www.hasib-musinbegovic.com

AKO KRENEŠ PALIT' MOJU BOSNU
*(109-a čuva Bosnu)**

Od Oblića pa uz rijeku Spreču,
živi bedem od ljudi mog kraja.
Zakleli se i sebi i Bogu
da će Bosnu da odbrani raja.

Još na Brčkom i Gradačcu slavnom,
u Olovu na braniku stala.
Na Mujanu, na mezaru starom,
dušmanima muke zadavala.

Kaže dušman da će tuda proći?
Ne vjeruje niko u te bajke.
I kad-god je pokuš'o da prođe,
zaplakaše mnoge njine majke.

Kroz zid glavom ne može se ići,
ne da raja ovu zemlju svoju.
Ubrzo će pravi vakat stići
i krenut će momci ka Doboju.

Refren:
Ako kreneš palit' moju Bosnu,
ti, dušmane, dobro pazi,
možeš zagrist' travu rosnu.
Sto deveta** Bosnom gazi,
možeš zagrist' travu rosnu.
Sto deveta čuva Bosnu.

---

*- Autor teksta i muzike: Burhanudin Hodžić – „Buhro"

**- 109. brdska brigada formirana je 4. jula 1992. godine na području današnje općine Doboj - Istok. Prelaskom u sastav OG - 2 dobila je naziv 224. brdska brigada.

http://www.hasib-musinbegovic.com

STO DEVETE VITEZOVI
*(zabavna)**

Mislili ste da je lahko zgazit' vojsku tu.
Mislili ste da je lahko zapalit' Bosnu svu.
Čeka Doboj, osta Mujo, sprema ranac svoj,
Sto deveta njega čuva, sprema ga za boj.

Konjače ste zajahali, spremali sveti boj,
naoštrili stare kame, kad šejtanov ste čuli zov.
Sto deveta burno puče i vama dođe noć,
vratiste se u jazbine, al' i tu će ona doć.

Refren:
Idu hrabri momci,
Džemo** vodi stroj,
Sto devete vitezovi,
spremni su za boj.

---

* - Autor teksta i muzike: Burhanudin Hodžić – „Buhro"

**- Pukovnik Džemal Jukan – „Džemo" bio je komandant 109. brigade od 21. septembra 1993. do 01. marta 1995. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ŠKORPIONI**

Preko brda i doline,
gledam one bare fine,
gdje sam nekad sretan bio,
jer tu sam se i rodio.

Ispod Griča i kapele,
poslat ćemo momke smjele
da unište tenk i bradu,
tu igračku njima dragu.

Škorpioni, to smo mi,
svog Doboja sinovi.
Bježi, četo, bolan bio,
ako ti je život mio.

---

*- „Škorpioni" su protivoklopna jedinica.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO TREĆA DOBOJSKA BRIGADA
*(zabavna)**

Ne plači, majko mila,
ne plači, sestrice.
Bosno, glavu gore,
Dvjesto treća** brani te.

Brane te brat do brata
i nije još gotovo.
Još su i bit će tvoji
i Doboj i Sarajevo.

Ovdje će rasti djeca
i ljubav što ubiše.
Samo će dušmani platiti
što Bosnu raniše.

A Bosni će doći sloboda
i mir ponovo.
Ovdje će živjeti i pjevati
Bošnjaci slobodno.

Refren:
A dobojska Dvjesto treća
sve je jača i jača,
slomit će četnički hir
i donijeti Bosni mir.

---

* - Autor teksta: Sajid Jusić

**- 203. motorizovana brigada „Doboj-Bosna", formirana je 08. februara 1993. godine, na prostorima općine Doboj. Ulaskom u sastav OG - 7 Tešanj dobila je naziv 273. brdska brigada. Postojala je i djelovala na teritoriji današnje novoformirane općine Doboj - Jug.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO TREĆA MOTORIZOVANA
(zabavna)

Brigada smo „Doboj-Bosna"
čvrsti smo kao stijena.
Bosna nam je naša mati,
mi svi smo djeca njena.

Snaga nam je u srcima,
Bosna nam je u grudima.
Borimo se za slobodu,
svojoj zemlji, svom narodu.

Brigada smo „Doboj-Bosna",
brat do brata čvrsto stoji.
Među nama mjesta nema,
onom ko se bitke boji.

Refren:
Dva, nula, tri - to smo mi, Dvjesto treća
slavna motorizovana.
Dva, nula, tri - to smo mi, Dvjesto treća
slavna motorizovana.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Š E H I D
*(narodna)**

Moli šehid, iz dženneta viče,
daj mi Bože da još jednom sinem.
Otvori mi kabur da izađem,
i za Bosnu još jednom da ginem.

Na bašluku sablju mi ostavi,
kraj tabuta sinove mi moje,
nek' podignu babu iz mezara,
da dušmani vide junak ko je.

Da potjeram preko Bosne vuke,
a sinovi moji nek' me prate,
Bože, tebi ispružit ću ruke.
Ja nek' umrem, oni nek' se vrate.

Gdje poginem nek' mi mezar bude,
ognjište je moje Bosna cijela.
Svi dušmani zauv'jek nek' znaju,
da za Bosnu sviće zora bijela.

---

*-Autor teksta i izvođač: Burhanudin Hodžić – „Buhro"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TRIDESET ZLATNIH LJILJANA**
(zabavna)

Trideset zlatnih ljiljana
u prvom proboju,
trideset zlatnih ljiljana
u prvoj bici na Doboju,
u prvoj bici na Doboju.

Trideset zlatnih zvjezdica
na nebu sija sada.
Trideset sjajnih bisera
za slobodu grada,
za slobodu grada.

Kada sloboda zakuca
vječno će živjet priča
o prvoj bici na Doboju
i trideset mladića,
trideset hrabrih mladića.

Refren:
Doboj će pamtiti
svoje heroje
iz prve bitke
u prvom stroju.
Pamtit će vječno
trideset zlatnih
iz prve bitke
na Doboju.

---

* - Pjesma je posvećena poginulim borcima u oslobodilačkoj akciji dobojskih jedinica na objekat Putnikovo brdo, izvedenoj 12. jula 1992. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

BOSNA TEČE NAŠIM VENAMA
(zabavna)

Svi idemo zajedno
do pobjede.
Svi idemo zajedno
do slobode.
Svi pod zastavom bijelom
s grbom zlatnih ljiljana
idemo na Doboj,
idemo za Bosnu,
to je naša sudbina.

Svi, Armijo bosanska,
do pobjede.
Svi, Armijo najmlađa,
do slobode.
Svi pod zastavom bijelom
s grbom zlatnih ljijlana
idemo na Doboj,
idemo za Bosnu,
to je naša sudbina.

Refren
Mi smo uvijek bili vjerni
tvojim stijenama.
Bosna teče, Bosna teče
našim venama

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MIRZINO JATO**

Zbog četničkih zlodjela
i prljavog rata,
krenuše u borbu
ide brat do brata.

Buca, Žuti, Halid, Denis
sve su brat do brata.
Došlo je do stradanja
tog „Mirzinog jata”**.

U ovome jatu
sve su pravi borci,
ničeg se ne boje
odabrani momci.

Zekletvu smo dali
da će biti kao prije:
„nećemo se odvajati –
svi za jednog, jedan za sve”.

---

*- Autor teksta: Sezahija Kvazović

**- „Mirzino jato” su borci čete čiji je komandir bio Mirza Bačinović. Ovi borci su, uglavnom, sa Ozrena, iz sela Pridjel, Ševarlije i Potočani. Četa je bila jezgro za formiranje 4. bataljona 203. smtbr „Doboj - Bosna”.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Džemal Jukan, komandant
109./224. brdske brigade

Linija odbrane Rudine 224. bbr Doboj-Istok
(april, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci Izviđačko-diverzantske čete 109./224. brigade Doboj-Istok
(februar, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 224. bbr – oslobađanje Visa (Gračanica)
(15. oktobar 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zlatni ljiljani 224. bbr – Doboj-Istok

http://www.hasib-musinbegovic.com

Brigadir ***Sulejman Budaković*** i major ***Mirsad Sinanović***, godišnjica 224. bbr Doboj-Istok

Doprema hrane na linije 224. bbr – Mujanov Mezar (zima, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

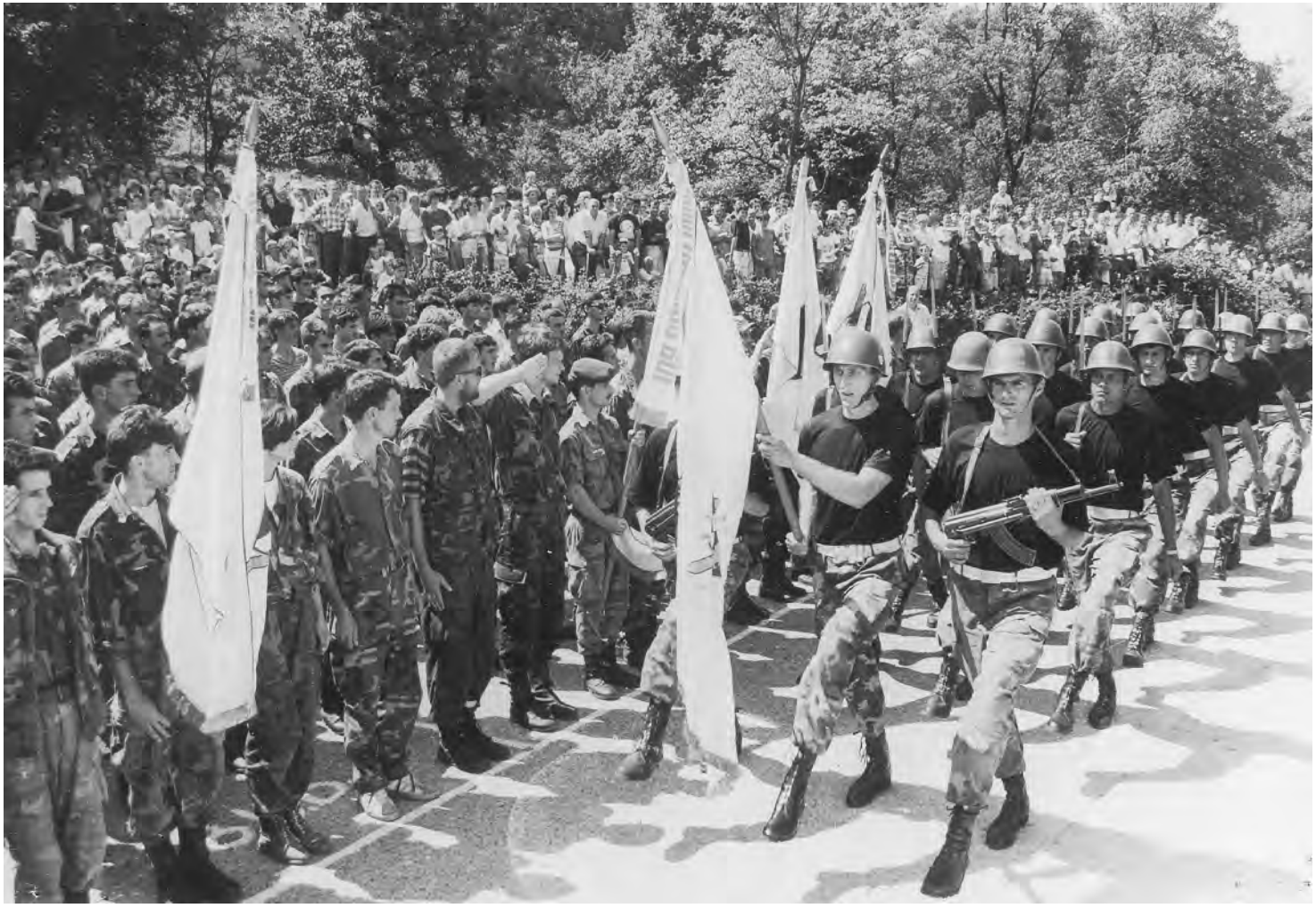

Borci i narod pozdravljaju ratnu zastavu 109. bbr Doboj-Istok
(juli 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Adnan Bajraktarević, komandant 203. smtbr „Doboj - Bosna”

Ibrahim Hozić, komandant 373. smtbr „Doboj - Bosna” (februar, 1995. godine)

Interventni vod Odreda Bosna (Lepenica, 25. septembra 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Prvi vod 1. čete Kotorsko 203. mtbr „Doboj - Bosna" (17. juli 1994. godine)

Interventni vod 2. bataljona 203. mtbr „Doboj - Bosna" (20. juli 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Osoblje ratne kuhinje, 300 m iza borbne linije
(Rejon sela Mravići, jesen 1993. godine)

Smotra jedinica 37. divizije pred odlazak na Vozučko vojište
(Širi rejon Jelaha, avgust 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Poprište veličanstvene pobjede na Ušću danas je poznato spomen obilježje Odbrambeno oslobodilačkog rata 1992. - 1995. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA LUKAVAC**

Općina Lukavac nije mijenjala granice u periodu agresije na Bosnu i Hercegovinu. Smještena je između planina Ozrena, Konjuha i Majevice. Ima površinu teritorije 353 km^2 sa nadmorskom visinom od 173 do 183 m.

Prema popisu stanovništva iz 1991. godine općina Lukavac je imala 56.830 stanovnika. Bošnjaka je bilo 37.866 (66,70%); Srba 12.281 (21,60%); Hrvata 2.132 (3,80%); Jugoslovena 3.384 (6%) i ostalih 1.147 (1,90%). Na početku agresije sa teritorije općine Lukavac otišlo je na stranu agresora oko 12.000 ljudi a u inozemstvo 3.816. Na teritoriju općine stiglo je 16.000 izbjeglih lica, ali se tu na duži rok zadržalo samo oko 7.000.

Od ukupnog broja stanovnika na općini broj vojno-sposobnih muškaraca se kretao oko 14.841. U jedinicama Armije RBiH bilo je angažirano oko 8.000 vojnih obveznika (v/o). Međutim, stalno angažiranih u jedinicama Armije RBiH bilo je oko 5.500 v/o. U drugim strukturama odbrane bilo je raspoređeno oko 2.000 v/o.

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

Na području općine Lukavac postojale su: Samostalna četa Lukavac, formirana u oktobru 1991. godine, kasnije preformirana u Samostalni odred 117. brigade Lukavac; jedinica patriotske lige Lukavac; Samostalna četa Modrac, formirana početkom 1992. godine; Općinski štab TO Lukavac, koji je funkcionirao od aprila do oktobra 1992. godine; 117.brdska brigada Lukavac, formirana 07. oktobra 1992. godine (u toku 1993. godine preimenovana u 223. brdsku brigadu Lukavac) i 212. bosanska brigada, formirana 03. decembra 1993. godine, od ljudstva sa teritorija Lukavca, Srebrenika i Gračanice (u kasnijim transformacijama preimenovana u 222. bosansku oslobodilačku brigadu).

U toku Odbrambeno - oslobodilačkog rata protiv agresije na Bosnu i Hercegovinu na teritoriji općine Lukavac poginulo je 338 a ranjeno (sa trajnim invaliditetom) 457 boraca. Broj poginulih i ranjenih civila je 209.

Ratno priznanje, značku „Zlatni ljiljan", zaslužilo je 19 boraca od kojih je 10 položilo svoje živote za slobodu domovine Bosne i Hercegovine**.

**- podaci se odnose samo na domicilno stanovništvo

http://www.hasib-musinbegovic.com

212.
117.
LUKAVAC
TUZLA
BANOVIĆI
ŽIVINIC
Seona
Cage
Rašljeva
Miričina
Krušev
Gnojnica
Lužani
Porječina
Dobošnica
G. Lukavac
Smoluča
Šikulje
Mramor
Dobrnja
Krtova
Stupari
Sižje
Komari
Devetak
Crveno Brdo
Huskići
Zagorje
Bistarac
Puračić
Milino Selo
Tabaci
Caparde
Prokosovići
Modrac
Bokavići
Tumare
Tunja
Modračko jez.
Poljana
Kiseljak
Poljice
Babice
D. Jaruške
Orahovica
G. Jaruške
Seona
Krševac
Treštenica
Borovac
Tulovići
G. Bučik
Omazići
Grivice
Pribitkovići
Banovići Selo
Podgorje
Repnik
Crnjevo
Vukoviće
Osječani
Mrgan
Prisjeka
Ljenobud
Zahirovići
Straža
Jasenica
Potpec
Brezik
Drapnići
Dragunja
Tinja
Lisovići
Obodnica
Osoje
Breške
G. Lipnica
Caniči
Ljepunice
Sr. Lipnica
Rasovac
Rapače
Bukinje
Husino
Cerik
Ljubače
Šićki Brod
Sevar
Breze
Morančani
Pasci
Poljice
Pliluk
Šerići
D. Bučik
D. Živinice
Suha
G. Živinice
Višča
Brnjica
Spreča
Modračko jez

117. Brdska brigada LUKAVAC

Ratna zastava
117. brdske brigade Lukavac

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 223. brdske brigade Lukavac

http://www.hasib-musinbegovic.com

212. Oslobodilačka brigada

Ratna zastava
212. oslobodilačke brigade Lukavac

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 222. bosansko –
- oslobodilačke brigade Lukavac

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zaštitni znak
222. brdske brigade Lukavac

http://www.hasib-musinbegovic.com

NA BOSNU, U SRCE BOSNE
*(zabavna)**

Prošle su godine, povjerenja i laži.
Nisam znao ni živjet' do sad.
Moji su drugovi, moji bivši drugovi,
negdje po brdima i pucaju...
je'n, dva na Bosnu,
na Bosnu, na Bosnu -
u srce Bosne.

Koliko krvi da se prolije za te?
Koliko nedužnih da pođe u progonstvo?
Kome treba svo ovo junaštvo,
porušeni gradovi, leševi i rafali ...
Je'n, dva na Bosnu,
na Bosnu, na Bosnu -
u srce Bosne.

Prošle su godine, povjerenja i laži.
Nisam znao ni živjet' do sad.
Moji su drugovi, moji bivši drugovi,
negdje po brdima i pucaju...
je'n, dva na Bosnu
na Bosnu, na Bosnu -
u srce Bosne.

Refren:
Trpiš Bosno,
Bosna u okove neće.
Gaze, ruše, pale,
al' Bosna, Bosna ostat će.

---

*-Izvođač: „Pozadinski front", - vojnički orkestar 117./223. bbr - Lukavac

http://www.hasib-musinbegovic.com

MOJ ŽIVOT JE SLOBODA
*(zabavna)**

U ovaj grad pristižu nepoznati ljudi,
primirja više niko i ne broji.
Otkud toliko mržnje da se stvori?
Ko vas to tjera, zar vas to neko goni?

Zoro, zoro....

Zar sav život stavit' u jednu torbu?
Sići sa trona i krenut' u nepoznatu zoru,
stigli na zapad, da tamo stvarno odu,
ko vam to nudi bolju zemlju nego ovu.

Još samo večeras i moje srce,
prestat' će da kuca za tebe.
Prošlost ostat' će stranac,
nemoćan da uđe u budućnost.

Odlaze ulice, ljudi i stvari,
nešto čudno osjećam da me proganja.
Od stvarnosti ne mogu pobjeći,
zgarište, osjećanja nečija,
izgnaniku utočište nudi.

Odigrat ću posljednju igru svog djetinjstva,
krenut ću stazama cvijetnih polja,
isplest ću vijenac od lovorovog lišća,
u hladu jasika i proljetnih breza.
Moj život, moj život je sloboda.

Zoro, zoro...

*-Izvođač: „Pozadinski front", vojnički orkestar 117./223. bbr - Lukavac

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVA BABIĆA**

Kako vjetar tužno cvili?
Kome Gospod ruke daje?
Kroz plač ljeta nestadoše
tek procvale ruže mlade,
kod Gegića, za Bosnu su pale.
Ko to haber kući nosi?
Samo tiho glas se čuje,
gdje to oni pogriješiše
pa na djeci sve vraća se.

Žene kriju svoje suze,
djeca oca ne nađoše,
brat sa braćom ne vidje se,
majci srce zakova se.
Zle sudbine, za Bosnu oba padoše.
Grob do groba podsjećat će
na sve žrtve što se daše.
Poslije rata saznat će se
ko na kojoj strani bijaše.

Refren:
Dva Babića Bosni život daše.
Pali su za ovu zemlju.
Život dali za slobodu.
Život dali za slobodu.

---

*- „dva Babića" su braća Sead i Fikret Babić iz Devetka, općina Lukavac, borci 117./223. brdske brigade. Sead je poginuo 06. avgusta 1992. godine, a njegov brat, Fikret, dvadeset dana kasnije

http://www.hasib-musinbegovic.com

STO SEDAMNAESTA BRIGADA
*(narodna)**

Pogledaj, Bosno moja, pogledaj, tugo moja,
kako se tvoji sinovi bore.
Kako se brani svaka stopa,
ponosne zemlje svoje.

Pogledaj, stari druže, kako se junaci drže,
odlučna ponosna lica.
Takve bi htjela brigada svaka
od Tešnja do Bihaća.

Ne pati, Bosno moja, ne pati, tugo moja.
Sunce obasja sa svih strana,
srce je jače od svih metala
ide Lukavačka brigada.

Refren:
Znaš da Lukavac pjeva i kada suze lije?
Znaš da Sto sedamnaestu** niko pobijedio nije?

---

* - Autor teksta: Enes Bektić
Izvođač: „Pozadinski front" (vojnički orkestar 117./233. bbr. - Lukavac)

** - 117. brdska brigada (kasnije 223. brdska brigada) formirana je 07. oktobra 1992. godine u općini Lukavac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*STO SEDAMNAESTA BRIGADA (narodna)**

Ko to hrabro pruža otpor,
omrznutom dušmaninu?
Ko brani naš Lukavac,
i njegovu okolinu?

Ko je bio na Gradačcu,
ko na Brčkom slavu steče?
Ko to ne da dušmanima,
ni koraka preko Spreče?

Ko se bori za slobodu,
ko za Bosnu život da?
Nek' svi čuju, nek' svi znaju,
to je naša brigada.

Refren:
Sto sedamnaesta koracima čvrstim grabi,
slobodu i sreću ona će nam dati.

---

*- Izvođač: HamzalijaTabaković

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVJESTO DVANAESTA OSLOBODILAČKA BRIGADA (narodna)**

Bosna gori, Bosna plače,
smrti prkosi,
vjetar puše, miris krvi
zemljom pronosi.

Rodila se na zgarištu,
Bosne ponosne,
koja slavu i pobjede,
Bosnom pronose.

Sastavljena od jarana,
duša bosanskih,
za Bosnu će umrijeti,
Bošnjo prkosni.

Svi sinovi svoje Bosne,
Bog ih sastavi,
nek' ih Allah čuva dragi,
od zla izvadi.

Refren:
Zadrhtaše mnoga srca,
srca bosanska,
kad se rodi ponosita
Dvjesta dvan'esta.**

---

* - Autor teksta: Mehmedalija Beganović - „Liska"
Izvođač: Esad Kovačević

** - 212. bosanska oslobodilačka brigada formirana je 03. decembra 1993. godine u Lukavcu. Kasnijim transformacijama preimenovana je u 222. oslobodilačku brigadu. U njenom sastavu borili su se borci Lukavca, Srebrenika i Gračanice. Brigada je bila namijenjena za manevarska djejstva.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO DVANAESTA BRIGADA OSLOBODILAČKA
*(narodna)**

Kad je mjesec pun, kad nejasna vas zebnja muči,
krv se ledi, pune žuči, a u grlu srce buči,
kad vam svaki šum na šubari cvjećke diže,
hladna jeza kičmu liže, to vam pravde ferman** stiže,
dolazi Dvjesta dvan'esta .

Kad vam ptičiji poj grmljavini strašnoj sliči,
duša trne, bolno skviči, k'o u nekoj horor priči.
Znajte, nije to od lošega mirisnoga vina,
mahmurluka il' od griže, već vam pravde ferman stiže,
Dolazi Dvjesta dvan'esta. Ma, dolazi Dvjesto dvan'esta!

Refren:
Sprem'te se, sprem'te se četnici,
voz vam je u zadnjoj stanici.
Grabite dok ima slobodnih mjesta,
Dolazi vam Dvjesta dvan'esta .

---

*- Autor teksta, muzike i izvodač: Zlatan Imamović
Aranžman: Dragan Divljan

**- ferman (turski) - naredba

http://www.hasib-musinbegovic.com

Interventni vod 212. bosanske oslobodilačke brigade sa komandantom brigade,
Bahrijom Džananovićem
(Lukavačko bojište, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra 117. bbr Lukavac (oktobar, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra 117. bbr Lukavac (oktobar, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Oni su prvi stigli na Vijenac (Jaruške, proljeće 1994. godine)

Smotra 222. obr Lukavac (03. decembar 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA BANOVIĆI**

Nastanak općine Banovići vezuje se za izgradnju željezničke pruge Brčko-Banovići. Taj datum je 07. novembar 1946. godine.

Površina teritorije općine Banovići iznosi 185 km^2, koja je polovinom 1995. godine bila u potpunosti oslobođena.

Po popisu iz 1991. godine općina Banovići je imala 26.507 stanovnika od čega 19.188 (72,35%) Bošnjaka, 4.453 (16,80%) Srba, 559 (2,10%) Hrvata, 1.925 (7,3%) Jugoslovena i 382 (1,4%) ostalih. Nekoliko dana prije početka agresije teritoriju su napustili gotovo svi Srbi (ali i veći broj Hrvata i Bošnjaka). Danas općina ima oko 24.972 domicilna stanovnika i oko 3.380 izbjeglih i raseljenih lica, uglavnom iz Podrinja. Nacionalni sastav se bitno promijenio u ratu i taj trend se zadržao i poslije rata. Danas na općini Banovići živi oko 96% Bošnjaka.

U jedinicama Armije RBiH u toku agresije na Bosnu i Hercegovinu bilo je angažirano 5.640 vojnih obveznika (v/o) ili 58,31%; u jedinicama MUP-a 182 obveznika ili 1,88%; na radnoj obavezi bilo je oko 1700 ili 17,58%

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

obveznika radne obaveze; u civilnoj zaštiti 1150 ili 11,8% obveznika. Oko 1000 vojnih obveznika ili 10,34% nije bilo angažirano zbog bolesti ili odsutnosti u inozemstvu.

Dvadesetog maja 1992. formiran je Općinski štab TO Banovići, u čijem sastavu su bili: Rejonski štab TO Banovići, Rejonski štab TO Banovići Selo, Odred TO Banovići i Četa vojne policije. Dana 15. januara 1993. godine formirana je 119. muslimanska brdska brigada Banovići, koja je kasnije preimenovana u 225. brdsku brigadu. Kao stalna struktura postojala je i Komanda mjesta Banovići.

Tokom rata na općini Banovići poginulo je 163 i nestalo 6 boraca Armije RBiH. Ranjenih boraca je bilo 882. U ratnom periodu poginulo je 6 a ranjeno 26 civila.

Ratno priznanje „Zlatni ljiljan" dobilo je 5 boraca, od kojih je jedan poginuo.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 119. muslimanske brigade Banovići

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 286. brdske brigade „R” Banovići

http://www.hasib-musinbegovic.com

BANOVIĆI

Sanjala je kuća mala,
da će sebi naći druga.
Al' daleka tad je bila
od tog svijeta i za druga.
I rudar je tužan bio,
u rudniku dani dugi,
pa je i on često sanj'o
da proživi život drugi.

I tada je prošla pruga
i pjesma je sada druga.
Nastali su Banovići
da se njima narod diči.
Gradila je mladost naša
pa je kuća našla druga.
Spojena su srca ljudska,
rudar ne zna šta je tuga.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*STO DEVETNAESTA MUSLIMANSKA BRIGADA **
(zabavna)

Zagrmjeli topovi, siva vatra s'ja,
u boj kreće i sve ruši, Sto devetn'esta.

Armija je naša prerasla u silu,
oj, dušmane, proklinjat ćeš svoju majku milu.

Pod zastavom ljiljana svi se borimo,
Banoviće, našu Bosnu, srcem volimo.

Refren:
Mi smo borci iz Armije BiH,
ni na Drini neće stati Sto devetn'esta.

---

*- 119. muslimanska brigada formirana je 15. januara 1993. godine u Banovićima. Kasnijim trasnformacijma preimenovana je u 225. muslimansku brdsku brigadu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*IDEMO DO VOZUĆE**

Prh hi hi hi!
Ima jedna planina,
nešto čudno zelena,
za nju zna i Si-en-en**
a zove se Ozren.

Ima jedna armija
mlada, moćna, golema,
borba joj je junačka,
to je Vojska bosanska.

Refren:
"Šefe"*** efe efe-fe,
idemo do Vozuće,
da igramo rokoko,
posl'je ćemo u Brčko.

---

* - Radio „Sajgon" i Bajro Jukić - "Čičak"

** - Televizijska kuća CNN

***- Šefom su borci zvali komandanta 108. mtbr Brčko, Farida Mujkanovića

http://www.hasib-musinbegovic.com

*„SAJGON" DRMA SVUDA**

Od kako taj Sajgon radi
na čisto mi živce vadi.
Oj, Ozrenu, glase mili,
na kojoj si frekfenciji?

Odavno te nisam čuo,
o, Jelice, glasu mio.
Mozak mi se pomuteo,
na čisto sam otkačio.

Ako skoro ja ne čujem
jal' Draganu ili Brenu,
života mi, ću se vešam
na Kraljici** o antenu.

Refren:
Bilo kuda, bilo kuda,
iza brda, iza duda,
na radiju vrtim dugmad,
ali Sajgon drma svuda.

---

*- Radio „Sajgon"

**- Kraljica - najznačajnija kota na planini Ozren

http://www.hasib-musinbegovic.com

*HEJ, FRULA VIŠE**

Hej, frula više Ozrenom ne svira,
hej, niti gusle četničkoga sina.

Hej, došlo vrijeme sve se preokrene,
hej, na Kraljici Sajgon su antene.

Hej, došlo vrijeme sve je kao prije,
hej, Ozren gorom čuju se sazlije.

*- Radio „Sajgon”

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TAMO DALEKO**

Tamo daleko, daleko od mora,
bilo je selo moje, „Velika Srbija”.

Ovdje daleko, gdje cveta limun žut,
ovde je srpskom radiju, jedini bio put.

O, zar je morala doć’?
ta tužna nedjeljna noć,
kada je NATO pakt
rakete počeo slat.

Bez svoga sela, na traktoru živim ja,
ali sad ponosno kličem, „sjeba nas Srbija!”

O, zar je morala doć’?
ta tužna nedjeljna noć,
kada su ljiljani
Ozren poravnali.

---

*- Radio „Sajgon”

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 119. bbr Banovići na zbornom mjestu, označen komandir idv ***Hasan Sinanović- "Habe"*** (proljeće, 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Odjeljenje PAT 20/3 (Banovići, jesen 1992. godine)

Izviđači 119. bbr Banovići (proljeće, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Godišnjica 119. bbr (Banovići, januar 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 119. bbr (Banovići, januar 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA KALESIJA**

Općina Kalesija formirana je 1958. godine. Do početka agresije na Bosnu i Hercegovinu imala je površinu 277 km^2 a danas - 190 km^2.

Po popisu stanovništva iz 1991. godine Kalesija je imala 41.795 stanovnika: 33.226 (79,50%) Bošnjaka, 7.669 (18,30%) Srba, 33 (0,10%) Hrvata i 867 (2,10%) ostalih. Nesigurni su podaci o fluktuaciji stanovništva u ratnim godinama, izuzev za 1995. godinu kada je Kalesija imala 37.651 stanovnika, od čega je 30.141 domicilnih i 7.510 raseljenih lica.

U 1995. godini Kalesija je imala 8.114 vojno - sposobnih lica, od čega je ukupno bilo angažirano 5.487 (67,62%) vojnih obveznika (v/o). Neraspoređenih je bilo 2.627 (32%) v/o:2.314 (88%) je bilo u inozemstvu a 313 (11%) v/o nije raspoređeno iz „ostalih razloga".

Ukupno mobilizirani kontingent od 5.487 v/o raspoređen je u: jedinice Armije RBiH – 3.903 (71,13%) v/o, MUP – 185 (3%) v/o, Civilnu zaštitu – 216 (3,93%) v/o; radnu obavezu – 1.122 (20%) v/o i NP – 61(1,1%) v/o.

Na teritoriji općine Kalesija formirane su sljedeće jedinice:

Općinski štab TO Kalesija, 16. marta 1992. godine. U svom sastavu je imao 4 rejonska štaba, dvije općinske manevarske jedinice za inžinjerijske radove, diverzantski

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

vod, a u septembru 1992. godine formiran je Odred TO Kalesija;

- 205. brdska brigada. Formirana je 01. februara 1993. godine. Preimenovana je u 245. brdsku brigadu 10. juna 1994. godine. U brigadi je u različitom trajanju bilo angažirano oko 3.500 v/o;

- 241. sprečansko-muslimanska brigada. Formirana je 25. juna 1994. godine. U brigadi je, u svojstvu borca, učešće imalo oko 1.002 v/o;

- diverzantska jedinica „Crni vukovi", formirana 1993 godine. U ovoj jedinici je uzelo učešća 235 v/o (podaci uneseni na osnovu OS-1 obrasca);

- Operativna grupa 4 (OG-4), popunjavana vojnicima, podoficirima i oficirima sa teritorije Kalesije. Odjel odbrane Kalesija je pored navedenih jedinica vršio popunu i korpusnih jedinica: u Izviđačko – diverzantskoj četi „Panteri" bilo od 10 – 20 boraca; u Lahkoj brigadi „Crni labudovi" - 50-60 boraca; u 216. muslimanskoj brigadi Živinice – oko 80 boraca; u MUP-u Tuzlanskog okruga bio je izvjestan broj pripadnika sa općine Kalesija. Kroz obuku je u toku rata prošlo 750 regruta koji su raspoređeni u jedinice Armije RBiH.

Na teritoriji općine Kalesija poginulo je 323 a nestalo 48 borca, što ukupno iznosi 371 pripadnik Armije RBiH. Ranjeno je 498 boraca (u jedinicama Armije RBiH 477, MUP-u 10, nepoznato-1). Na općini Kalesija poginula su 62 civilna lica dok ih je ranjeno 53.

Kalesija ima 30 dobitnika ratnog priznanja „Zlatni ljiljan". Jedanaest „Zlatnih ljiljana" je poginulo.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 205. brdske brigade Kalesija

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 245. brdske brigade Kalesija

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 241. sprečansko -
- muslimanske lahke brigade Kalesija

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratna zastava 241. sprečansko –
- muslimanske lahke brigade Kalesija

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Samostalnog diverzantskog bataljona „Crni vukovi” Kalesija

http://www.hasib-musinbegovic.com

ŽIVJELA MI KALESIJA

Na poljima sprečanskim,
hrabri grade bosanski.
K'o najljepši biser sija,
to je moja Kalesija.

Na poljima sprečanskim,
stoji bedem bosanski.
Dok ljiljana zlatnih ima,
nema proći dušmanima.

Na poljima sprečanskim,
zlatni ljiljan bosanski.
K'o džennetski biser sija,
to je moja Kalesija.

Refren:
Nek' se Bosnom pjesma čuje
i nek' Sprečom odjekuje.
Nek' bosansko sunce sija,
živjela mi Kalesija.

http://www.hasib-musinbegovic.com

VRATIT ĆU SE KALESIJI

Sporo teku dani u tuđini,
a tamo je ostalo sve moje.
Oprostiti sebi neću,
što me bole, moj grade,
lijepe slike tvoje.

Lutao sam po svijetu dugo,
jer sam bio naivan i mlad,
vraćam se, to ne želim više,
jer sad znam samo jedan je, Kalesija grad.

Gorak li je ovaj jadani život,
svakim danom ja nadam se svemu,
i nadam se da ću se vratiti.
I da živim sto godina
ost'o bih u njemu.

Refren:
Da padaju jače kiše,
i da sunce nikad ne sija,
vratit ću se Kalesiji,
zemljo najmilija.

http://www.hasib-musinbegovic.com

HEJ, GREBENE

Kalesiju obuzela sreća
Jer odlazi naša Treća četa.

Ide Treća da Teočak brani,
Kalesije momci odabrani.

Hej, Grebene, hej crni kamenu
Kud to mladost Kalesije krenu?

Teočakom naša vojska šeta
To četniku na Grebenu smeta.

Po Grbenu crna magla vije
Tu četniku više mjesto nije.

Hej, Grebene, hej crni kamenu
Da li Treća Kalesiji krenu?

Tursun brdo bit ćeš naše samo
I više te nikome ne damo.

Kalesija svima selam šalje,
Da dušmane otjeramo dalje.

Hej, Grebene, hej crni kamene,
Odgovori, moja mladost vehne.

http://www.hasib-musinbegovic.com

TOJŠIČKA CESTA

Uz tojšičku cestu
lagahno koračam
miris stare lipe
sjećanja mi budi:
tu, na ovom mjestu
ja sam prvu ljubav,
zaključ'o u srce,
stavio u grudi.

Tu sam nekad s rajom
dolazio često.
Sastajali smo se
u večeri rane.
Djevojkama prve
poljupce smo krali,
ne mareć' za sutra
provodili dane.

Refren:
Al' vihor rata kao oblak sivi
zakloni nam sunce
i pomrači snove.
Kad sve ovo prođe
na tojšičkoj cesti
umirat će ljubavi,
rađat će se nove.

http://www.hasib-musinbegovic.com

POLETIO SOKO

Poletio soko visoko, visoko,
iznad Kalesije gdje se bitka bije.

Poletio soko visoko, visoko,
a dušman ga vreba, letjeti mu ne da.

Poletio soko visoko, visoko,
cvijet ljiljana nosi, dušmanu prkosi.

Refren:
Moj sokole
sve do sunca leti
nek' te vide i dušmani kleti.
Hej, sokole
poruku odnesi
da četnička noga neće stati u Kalesiji.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*LISAČA**

Sabah zora s Majevice rudi
Majka Mirzu iz kreveta budi.

Ustaj, sine, vojska te poziva
Na Lisači teška ofanziva.

Skoči Mirza, krenuše mu suze,
Sa saburom onda abdest uze.

Dva rekata, Istihare klanj'o.
Ružan sam ti, majko, sanak sanj'o.

Mila majko, na svemu ti hvala,
Svome Mirzi ti podaj halala.

Ode junak kao gorska vila,
Nije majka više ga vidila.

Sa Lisače zapjevala vila,
„Slobodnija nikad nisam bila".

---

*- Lisača je najznačajnija kota istočne Majevice. Oslobođena je 25. novembra 1994. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

NE MOŽE NAS POBIJEDITI NIKO

Kako da kažem
šta na srcu leži
a da u oku suzu skrijem?
Kako da pričam
nekom daleko
kakvu ja bitku za Bosnu bijem?

Kako da vratim golubove
na naše krovove?
Kako da vratim igre mladosti?
Kako da spjevam odu radosti?

Kako da pričam onome što ode,
kakve se borbe u Bosni vode?
Zemljače, dragi, duša nas boli
ali u srcu, plamen nam gori.

Refren:
Zato imam ja brigade dvije
pripadnika Bosanske armije.
Sad kad imam ljiljana toliko
ne može nas pobijediti niko.
Grad malehan a brigade dvije,*
to je priča slavne Kalesije.
Grad malehan, ljiljana toliko -
ne može nas pobijediti niko.

*- Dvije brigade iz Kalesije su 205. brdska brigada, formirana 05. februara 1993. godine i 241. muslimanska sprečanska lahka brigada, formirana 25. juna 1994. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO PETA BRIGADA

O, Kalesijo!
Čuješ li me Kalesijo?
Čuješ li me ti?
Misle oni grade,
misle tebe uzeti.

Volimo te, Kalesijo,
volimo te mi.
Na braniku tvome
ljiljani će cvjetati.

Nećeš pasti, Kalesijo,
nećeš pasti ti.
Branimo te, grade,
od dušmana sada svi.

Refren:
Ne damo te, Kalesijo,
ni za blaga sva,
tebe brani Dvjesto peta,
u njoj sam i ja.

---

*- 205. brdska brigada formirana je 05. februara 1993. godine u Kalesiji. U 245. brdsku brigadu preimenovana je 10. juna 1994. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TOJŠIČKI BATALJON**

Jesi l' čuo, brate,
četrnaestog maja
osnova se bataljon
iz tojšičkog kraja?
Sastasmo se tada,
devedeset druge,
da nikom ne damo
svoje rodne grude.

Ne plačite za nama,
majke tojšičke.
Sinovi vam hrabro
na braniku stoje.
Ako neko od nas
život mora dati -
dao ga je da vam
sutra bude bolje.

Sada znadeš, brate,
ko ti Bosnu brani:
to su hrabri momci,
tvoji Tojšičani.
Za zemlju su spremni
i svoj život dati
a ti, Bosno, mila
nikad nećeš pasti.

Refren:
Tojšički bataljon
sad se hrabro bori
a prokletih dušmana
niko se ne boji.

---

*- Tojšički bataljon formiran je 14. maja 1992. godine.
Ušao je u sastav 205. brdske brigade, Kalesija, koja je formirana 05. februara 1993. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PRNJAVORSKA ČETA**

Prnjavore, ponosan ćeš biti
svojom četom hrabrih vitezova
jer slobodna Kalesija spava
od poleta tvojih sokolova.

Prnjavore, ponosan ćeš biti
na Hurema, svoga komandira
s ljiljanima kud je prolazio
slobodu je ljudima ostavio.

Refren:
Prnjavorska hrabra četa
odbranila Kalesiju.
Ispod neba bosanskoga
miran sanak djeca sniju.

---

*- Prnjavorska četa formirana je prvih dana agresije na Bosnu i Hercegovinu. Njen komandir bio je Ibrahim Huremović, nosilac ratnog priznanja „Zlatni ljiljan".

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MANEVARSKA**

Rodila se, majko Bosno,
Manevarska jedinica.
S Kule grada, od Zvornika,
poletjela bijela ptica.

U svojoj su Kalesiji,
za odbranu prvi stali.
Ginuli si i pjevali,
za odbranu život dali.

Refren:
Salih Zenga, Meša Zenga,
Bosna im je svima briga.
Za Bosnu srce dala
Patriotska naša liga.

*- „Manevarska" - pjesma se odnosi na jedinicu patriotske lige iz Kalesije. Prva borbena djejstva izvodila je na Kula - gradu kod Zvornika a učestvovala je i u akcijama oslobođenja Kalesije, 23. maja 1992. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PRVA KALESIJSKA ČETA**

Prva četa Kalesije
odbranila sve avlije
rodnu šeher Kalesiju
i čaršiju najmiliju.

Od Biljevca i Dubnice,
tjerali smo zle ubice,
iz Gradačca, Posavine,
naše drage domovine.

Za Halilom,** za slobodu.
Zakleli se svom narodu
Da će Bosna zasijati.
Kalesija neće pasti.

Refren:
Za slobodu, zaklela se
kalesijska Prva četa:
gonit ćemo dušmane
i do kraja ovog svijeta.

---

*- 1.kalesijska četa je jedinica Teritorijalne odbrane Općinskog štaba TO Kalesija.

**-„Halil" je Halil Jahić, starješina Općinskog štaba TO Kalesija, koji je obavljao niz odgovornih štapskih dužnosti.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*CRNI VUKOVI**

(narodna)

Mila majko ti ne plači,
Crni vuk se u boj sprema.
Ide Bosnu da odbrani
i on pjesme s nama pjeva.

Vukovi će Bosnu braniti,
ostavljenu bez sevdaha.
Ostala je bez ljubavi,
djevojačkih uzdisaja.

Na odlasku poljubi me,
poželi mi, majko, sreću.
Ako ti se Vuk ne vrati,
znaj, za Bosnu će umrijeti.

Refren:
Ne plači majko mila, nemoj suze liti,
s Vukovima kalesijskim, ja ću, majko, sretan biti.

---

*- „Crni vukovi" - naziv je Protiv-diverzantskog odreda u sastavu 24. divizije. Formiran je 29. aprila 1994. godine u selu Vukovije, općina Kalesija. Izvjesno vrijeme u upotrebi su bili drugi nazivi za ovu jedinicu: Protiv-diverzantski odred (PDO), 21. diverzantski odred (DO) „Crni vukovi" i Samostalni diverzantski bataljon „Crni vukovi" (SDB).

http://www.hasib-musinbegovic.com

CRNI VUKOVI
(narodna)

Neka svako čuje, neka svako zna,
da postoji Odred Crnih vukova.

Od Une do Drine, mi se borimo,
da šeher nam Bosnu oslobodimo.

Podigli se hrabri borci, vukovijska raja,
sa Fikom* na čelu, idemo do kraja.

Refren:
Nećemo mi nikad stati, neka znaju svi
poručuju, svi do jednog, Crni vukovi.
Nećemo mi Bosne dati, neka znaju svi,
poručuju sa branika Crni vukovi.

*- Ratni komandant ove jedinice bio je major Fikret Brđanović - „Fiko"

http://www.hasib-musinbegovic.com

CRNI VUKOVI

Bosna, Bosna, Bosna,
Bosna, Bosna, Bosna,
Zemlja ponosna, naša ponosna.

Pozdravi mi, prijatelju, rodno mjesto Kalesiju,
I pozdravi Vukove crne u odbrani zemlje ove,
Legendarne Vukove crne, što se za nju hrabro bore.

Pozdravi mi i poruči, da mi draga mirno spava,
A meni će noćima postelja biti prazna.
Pozdravi mi i poruči, da mi draga mirno spava.

Pozdravi mi naše zore, što se bude u veselju,
Sve djevojke i jarane, ja te molim prijatelju.
Pozdravi ih pozdravi, dragi prijatelju.

Refren:
Neka žive sa nama,
Nek' se pjeva o nama,
Neka znaju svi, Vukovi će živjeti.
Neka žive sa nama,
Nek' se pjeva o nama,
Neka znaju svi, Kalesija će ostati.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO ČETRDESET PRVA SPREČANSKO - MUSLIMANSKA BRIGADA (narodna)

Ponosi se, Bosno,
ne mogu te slomiti.
Ostali su sinovi
koji će te braniti.

Sinovi smo samo tvoji
i ničiji više.
Dok smo živi po tebi će
ljiljan da miriše.

Vratit će nam sreću
što je bila s nama,
ponosi se, Bosno,
svojim gazijama.

Refren:
Dvjesto četrdeset prva
sprečansko – muslimanska,
Dvjesto četrdeset prva
udarna brigada.
Dvjesto četrdeset prva
sprečansko - muslimanska,
Dvjesto četrdeset prva
Kalesijska brigada.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO ČETRDESET PRVA SPREČANSKO-MUSLIMANSKA BRIGADA
(narodna)

Dobrovoljno u pobjede,
krenuli su borci slavni,
putevima do slobode,
Kalesijski ljiljani.

Do Zvornika i do Drine,
Majevice, Semberije,
u pobjede do slobode,
gazije te Bosno vode.

Ti zapamti, hej, dušmane,
na Drini će ljiljan cvasti.
Mi, gazije, dolazimo,
ti ćeš Drinu preplivati.

Refren:
Sprečansko-muslimanska udarna brigada,
Bosnu brane sinovi Kalesije grada.
Sprečansko-muslimanska udarna brigada,
Bosnu brane sinovi Kalesije grada.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO ČETRDESET PRVA SPREČANSKO-MUSLIMANSKA BRIGADA
(zabavna)

Kad u boj idemo, svi pjevamo.
Nema nazad, naprijed samo.
I svi nam kažu, to je lahka
Dvjesto četrdeset prva sprečanska
muslimanska.

Ne plaši se, naš narode, ići ćemo do slobode
nek' se trese, neka grmi, ići ćemo uvijek prvi.
Ako treba, i do zadnjeg svak' od nas život daje
al' dušmana biti neće, Sprečanska se Bosnom kreće.

Zapamtit će nas zlikovci, samo naprijed hrabri momci.
Pokleknuće i ta neman, došao je i naš zeman.
Kad osjete našu ruku, osjetit će svoju muku.
Sprečanska se u boj sprema, dušmanima traga nema.

Kad u boj idemo, svi pjevamo.
Nema nazad, naprijed samo.
I svi nam kažu, to je lahka
Dvjesto četrdeset prva sprečanska
muslimanska.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ČETVRTA OPERATIVNA GRUPA**

Što se rodi ovdje, druže,
to je od života duže.
Nevolja nam stvori jake
kapetane i junake.

Teočak nam dade Hajru,
Sapna Šemsu kapetana,
A Podrinje svoga tića,
Komandanta Efendića.

Gdje god kreneš osjetit ćeš -
OG četiri je glavna.
Dvjesto šesta viteška je,
Hajrina brigada, slavna.

Teočak nam Hajru dade,
Sapna Šemsu kapetana,
A Podrinje svoga tića,
Komandanta Efendića.

*- 4. operativna grupa (OG - 4) Kalesija, formirana je 04. septembra 1993. godine. Dužnost komandanta obavljao je pukovnik Muharem Efendić.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA O RAZIJI**

Za koga to, majko,
mezar kopaju?
Koga to ljudi
danas oplakuju?
Čija će mladost
u mezar danas leći,
za kog će sutra „rahmetli “ reći?

Ljiljanima zlatnim
rane previjala,
sve ljiljane zlatne
braćom svojom zvala.
Sad ljiljani zlatni
sami rane liječe
jer Raziju više živu vidjet neće.

Za Raziju, kćeri,
mezar kopaju.
To Raziju ljudi
danas oplakuju.
Njena će mladost
u mezar danas leći.
Za nju će sutra „rahmetli “reći.

Refren:
Devetnaest ljeta ona je imala,
devetnaest ljeta za Bosnu dala,
devetnaest ljeta nijedan dan više.
A dušmani je, majko, ubiše.

*- Razija Merić je bila pripadnik 24. protivdiverzantskog odreda „Crni vukovi”. Poginula je 01. jula 1993. godine na Vozući. Posthumno joj je dodijeljeno ratno priznanje „Zlatni ljiljan”.

http://www.hasib-musinbegovic.com

„Crni vukovi" pred polazak na deblokadu Maglaja (Tuzla, mart 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Najbolji u 205. bbr sa komandantom ***Mehmedom Husićem*** (sjedi – treći sdesna) (Kalesija, 23. maj 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Artiljerci 205. bbr Kalesija
(23. maj 1993. godine)

Izviđačko-diverzantski vod 205. bbr Kalesija
(23. maj 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Muharem Efendić, komandant OG-4 Kalesija

Vojnički orkestar 205. bbr Kalesija

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 241. muslimanske sprečanske lahke brigade
(Kalesija, jesen 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

ZVORNIK

Prije agresije na Bosnu i Hercegovinu općina Zvornik imala je površinu teritorije 499 km^2. Po popisu stanovništva iz 1991. godine općina Zvornik je imala 81.111 stanovnika, i to: Bošnjaka – 48.208 (59,4%), Srba – 30.839 (38%), Hrvata – 120 (0,1%), Jugoslovena – 1.225 (1,5%) i ostalih – 719 (1%). Najveći dio teritorije predratne općine ostao je u drugom entitetu, a od manjeg dijela koji je ostao u Federaciji BiH formirana je nova općina Sapna.

OPĆINA SAPNA*

Općina Sapna nastala je 18. marta 1998. godine od dijela prijeratne općine Zvornik. Površina teritorije općine Sapna iznosi oko 132 km^2.

Po popisu stanovništva iz 1992. godine sadašnja općina Sapna imala je 11.124 stanovnika, i to: Bošnjaka – 7.500 (67,42%), Srba – 3.500 (31,46%), Hrvata – 4 (0,04%) i ostalih – 120 (1,08%). U periodu 1992. – 1995. godina, broj stanovnika općine Sapna je iznosio oko 14.500. Povećanje stanovništva na ovoj teritoriji rezultat je priliva prognanika. Cjelokupno stanovništvo bilo je bošnjačke nacionalnosti.

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ukupan broj vojno – sposobnog stanovništva na području općine Sapna iznosio je 1.959 vojnih obveznika. U jedinicama Armije RBiH angažiran je cjelokupni mobilizacijski kontingent.

Na teritoriji općine Sapna formirane su i izvodile borbena djejstva sljedeće jedinice: Općinski štab TO Zvornik (08. aprila 1992. godine) od čijih jedinica je 28. februara 1993. godine formirana 206. brdska brigada Zvornik, koja će u kasnijim transformacijama biti preimenovana u 246. vitešku brdsku brigadu „Mehdin Hodžić".

U Odbrambeno – oslobodilačkom ratu protiv agresije poginulo je 213 a ranjeno 150 pripadnika Armije RBiH. U istom periodu poginulo je 30 a ranjeno 27 civila.

Ratno priznanje, značku „Zlatni ljiljan", dobila su 43 pripadnika Armije RBiH od kojih su 23 poginula.

http://www.hasib-musinbegovic.com

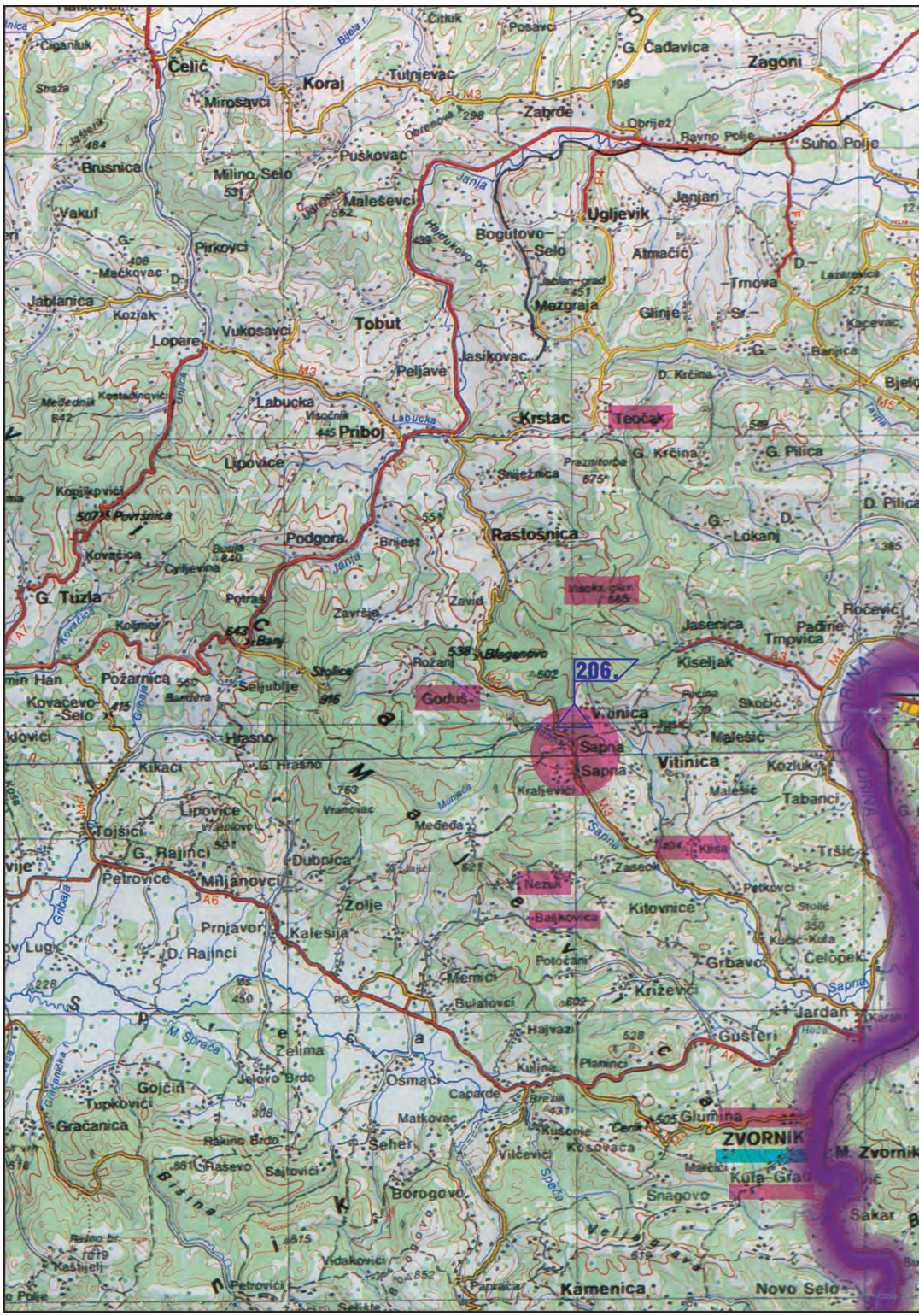

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 206. viteške brdske brigade Zvornik

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zastavica 246. vbbr Zvornik

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 242. muslimansko – zvorničke lahke brigade Zvornik

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 242. muslimansko - zvorničke brigade Zvornik

http://www.hasib-musinbegovic.com

ZAKLIKTA SOKO

Zaklikta soko na Kula gradu,
zaplaka majka u svome jadu.
Zajeca čedo na majčinom krilu,
pita se soko, šta je to bilo?

Zaklikta soko, s Kule poletje,
na Divič krvavi brzo doletje.
I vidje soko ljude čudovišta,
što tjeraju nedužne sa svojih ognjišta.

Gleda to soko, čudom se čudi,
ah, to su zvijeri, to nisu ljudi.
Što mi Drinu krvlju zamutiše,
zar bistru vodu neću piti više?

Poletje soko krvavih krila,
da svima priča što se to zbiva.
Da Zvornik nije ni zadnji ni prvi,
jer to su zvijeri željne ljudske krvi.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OD PRIJEDORA DO ZVORNIKA**

Što se rodi ovdje, druže,
svojoj zemlji oni služe.
Nevolja nas stvori jake,
komandante i junake.

Bit će Bosne, Bosanaca,
sve dok hladna Drina teče,
dušmansko se kolo nikad,
zaigrati Bosnom neće.

Od Prijedora do Zvornika,
od Bihaća do Mostara,
još se čuje, još se pjeva,
sevdalinka naša stara.

Od Prijedora do Zvornika,
od Bihaća do Mostara,
dok se čuje zvuk gitara,
bit će Bosne i behara.

*- Autor teksta: Nermin Morankić i Muzička radionica Zvornik

http://www.hasib-musinbegovic.com

*GODUŠ**

Kako si majko mila,
da l' te muči tuđina?
da l' ti noću dođe slika,
našeg lijepog Goduša?

Da l' ti noću krene suza,
ona suza najteža?

Odavde do Zvornika
ići ćemo slobodno.
Naš će Goduš opet, majko,
biti lijep k'o nekada.

Al', znaj, majko, da će sreća
našom krvlju biti plaćena.

Za slobodu borimo se,
Goduš ima srca dva,
jedno za te, Bosno moja,
drugo nam u grudima.

---

*- Goduš je mjesna zajednica u novoformiranoj općini Sapna. Vjeruje se da je na Godušu „pukla" prva bosanska oslobodilačka puška.

http://www.hasib-musinbegovic.com

KADA PROĐU DANI TUGE

Kada prođu dani tuge,
kad najljepša zora svane,
gradit ćemo, imat ćemo,
ljepši Zvornik, ljepše dane.

Sve dok negdje u grudima,
kuca srce tvog Bosanca,
rast ćeš i ti Herceg - Bosno,
kao ljiljan, cvijeće rosno.

Ko te mrzi dobro znamo,
za njih ovdje mjesta nema,
da te dijeli, neće moći,
ko god da se za to sprema.

Refren:
Nama ovdje ne treba Srpska Krajina.
Naš je Zvornik kao jedna lijepa avlija.
Tu te ljubav opija kao cvijeće ljiljana.
A sunce, najljepše zna da zasija.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVJESTO ŠESTA VITEŠKA BRIGADA **

Dvjesto šesta hrabro ide,
komandant je Šemso** vodi.
Najbolja je to brigada,
iz krvi se ona rodi.

Bez Podrinja Bosne nema
i Zvornika, šeher grada.
S Kula će se ezan čuti,
hija*** - ratnik obećava.

Zapamtit će dušman crni
svaku bitku Dvjesto šeste,
zapamtit će Majevicu,
Zečiju kosu i Klisicu.

Refren:
Dvjesto šesta brigada viteška
aaaj ... raja zvornička.
Dvjesto šesta brigada viteška
aaaj ... raja zvornička.

---

* - 206. brdska brigada, Zvornik, formirana je 28. februara 1993. godine u Sapni. Počasni naziv „Viteška" dobila je 14. decembra 1993. godine. Preformirana je u 246. viteška brdsku brigadu „Mehidin Hodžić".

**- „komandant Šemso" (pukovnik Šemso Muminović) je ratni komandant brigade koji je tu dužnost obavljao u periodu od 28. februara 1993. do 01. marta 1995. godine. Nosilac je ratnog priznanja „Zlatni ljiljan".

***- „hija - ratnik" - među borcima popularni (pomalo i ironočni) naziv za borca pripadnika udarnih , manevarskih, ofanzivnih jedinica.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO ŠESTA VITEŠKA BRIGADA

Ovdje se bori hrabro i sada
Dvjesto šesta viteška brigada.
Brat do brata, heroj do heroja,
tako se brani domovina svoja.

S puškom u ruci, s pjesmom u muci,
niko od nas pokleknuti neće.
Jer, sve će ovo jednog dana proći
a Bosna živi i vječno živjet će.

Refren:
Mi smo ovdje svi borci bosanski.
Samo na muci se poznaju junaci,
a Dvjesto šesta viteška zna
branit narod svoj od mračnog izroda.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO ŠESTA BRIGADA

Rodila ih je zemlja naša ponosna.
Na hiljade hrabrih sinova.
Jača je sada nego ikada,
naša BH Armija.
Jača je sada nego ikada.

U Bosni smo, eto, ostali -
nismo je, kao mnogi, izdali.
Uz komandanta Šemsu* idemo
branimo sve što je bosansko.
Uz komandanta Šemsu idemo.

Majevica davno je vidjela,
Baraždin, Zvornik i Vozuća,
kako se bori hrabro viteška,
naša Dvjesto šesta.
Kako se bori hrabro viteška.

Refren:
Ustajte, ustajte i Bosnu čuvajte.
Tuđinu ne dajte ognjišta, domove.
Krenite s viteškom Dvjesto šestom,
hrabro putem pobjede
stazom slave,slobode.

*- „Komandant Šemso" (pukovnik Šemso Mumunović) imenovan je na dužnost načelnika Štaba TO Zvornik 22. maja 1992. godine, a potom na dužnost komandanta 206. brigade (13. februara 1993. godine).

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ZVORNIČKE KOBRE**
(HAJDE S NAMA NARODE)

Da li znate, drugovi,
za diverzante dobre?
To su pravi divovi -
„Zvorničke kobre".

Džaba njima tenkovi,
svo to gvožđe, topovi -
imamo i za to lijeka.
Nevolja ih s nama čeka.

Refren:
Hajde s nama narode,
do najdraže pobjede.
Idemo mi sve do Drine,
strah nas nije kad se gine.
Kuda krenu diverzanti,
„Kobre" Semirove,
sve što vidiš, znaš i čuješ -
pobjeda se zove.

---

*- „Kobre" je popularni naziv za Izviđačko - diverzantski vod 206. viteške brdske brigade. Komandir tog voda bio je Semir Imširović.

http://www.hasib-musinbegovic.com

SEMIROVA PJESMA

Majko Bosno, da l' si dosad znala
da junake prave si rađala?
Mnogi od njih za te život dali,
među njima jedan dječak plavi*.

Mirno spavaj, komandire plavi,
tvoji borci zakletvu su dali.
Drina naša ponovo će biti,
lijepi Zvornik ljiljan će krasiti.

Samo naprijed,
hrabre „Kobre" moje,
osvetite sve naše jarane
što su stali Bosnu da odbrane.

Refren:
Na tvom grobu stoje
dvadeset dvije ruže. Živjet ćeš vječno
hej, Semire, druže.

---

*- Poslije pogibije prvog komandira Izviđačko-diverzantske grupe „Kobre" iz sastava 206. brdske brigade Sapna, Zikreta Hasanovića, izabran je za komandira Semir Imširović, o kojem pjeva ova pjesma. Pod njegovom komandom jedinica „Kobre" posebno se istakla u borbama na Skakovici, Kovačevićima, Teočaku i Brčkom. Semir Imširović je poginuo 01. avgusta 1993. godine, od kada se ova jedinica naziva „Semirove kobre".

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BABO**

Trgoh se kad čuh „Selam”.
Ugledah mlađu ženu
koja za ruku vođaše četverogodišnju Selmu,
dok curica u svom naručju
nosaše lutku ćelu.
Dođoh da u Komandi mjesta
upišem neke podatke o rahmetliji.
Meni kroz glavu krenu nemila slika,
kako kupim rasuti mozak k'o pirinač
i vračam u razmrskanu lobanju
supruga njena.
Gledam ih a u grlu mi riječ stala
dok sam Selmu rukom po glavi milovala.
Gleda me očima vlažnim
a meni se iz usta oteše riječi:
„Ne plači rođena.
Da nije sirota ni sunce ne bi sjalo,
ni kiša lila.
Da nije sirota…”
Selma drhtavim dječijim glasom
k'o potočić žubori,
kroz plač bolni priča meni:
„Eh, doktorice, da je meni
da meni dođe moj babo,
pa makar bio onako mali,
k'o ova moja lutka ćela.
Eh, da je meni da meni
dođe moj babo!”

*- Autor teksta: dr. Hanifa Osmanović
Pjesma je posvećena rahmetli Senadu iz Međeđe, koji je poginuo za vrijeme neprijateljske ofanzive „Čekić i nakovanj.”

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TREĆI ODRED**

Idemo hrabro mi,
ne mogu nam ništa dušmani,
ni tenkovi, ni topovi.
Mladost je u nama, sve govori.

Jači smo od tenkova,
mi smo vojska najbolja,
nije nas ni smrti strah,
bolji smo od vas,
za nas ste prah.

Mi smo Treći odred,
zvornička brigada,
idemo do kraja,
sve do Kule grada.
A četnici,
prašinu će lizati,
jer su oni kukavice
i fukare obične.

*- 3. odred Zvornik, formiran je 29. juna 1992. godine. U njegov sastav su ušle jedinice TO Goduš, Sarači i Gornja Sapna. Odred je kasnije ušao u sastav 206. brdske brigade Zvornik, gdje je prerastao u jedinicu ranga bataljona.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*HAP VOD**

Reci, Bosno, ko te brani,
ko su pravi Zvorničani!
Ko se bori od prvog dana
protiv bande Radovana?

Hap vod, to smo mi.
Kao naša srca velika, junačka -
nema vasiona sva.

Slušaj dobro svijete cijeli:
neće Bosna da se dijeli!
Ne damo je dušmanima
dok u nama života ima.
Hej, Bosno...

Hap vod, to smo mi.
Kao naša srca velika, junačka -
nema vasiona sva.

*- „Hap" vod je popularni naziv za Izviđačko - diverzantski vod 206. viteške brdske brigade Zvornik. Proslavio se sa svojim brojnim i smjelim akcijama na zvorničkom bojištu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NA ŠEHITLUKU**

Ulazeći u šehitluk
prvo sam ih selamila.
Zastalo je za trenutak srce moje,
k'o njihovo što je stalo
i onda je zakucalo jako, jače,
kao da je time reklo
da šehidi nisu mrtvi,
već su živi i živjet će
dok se oko Sunca Zemlja kreće.
Treptala sam da mi suze iz očiju ne prekipe.
Za šehidom se ne plače
već se uči, pjeva, piše.
Za vječnost su život dali,
Bosnu iz sna probudili,
tami svijetlost donijeli.
Da nam Bosna bude živa
ginuli su vitezovi Dvesta šeste.
Ne govori tako glasno.
Pričaj tiho i što tiše,
ne budi ih, nek' spavaju,
još u borbu pošli nismo.
Klikti sokole,
pjevaj slavuju!
Čini li se to sve nama?
Pa naravno!
To su brate šehidlije Dvjesta šeste!
Podignimo ruke naše prema nebu,
i Allaha zamolimo
nek' sa nama oni budu,
kad u borbu mi krenemo.

---

*- Autor teksta: dr. Hanifa Osmanović
Pjesma je posvećena šehidima 206. bbr Zvornik.

http://www.hasib-musinbegovic.com

POZADINA

Uzdanica bez ikakvih ma'na,
pozadina Šemse kapetana.
To je dužnost dva dobra jarana,
Fadila Tićeta, Mehe Dardagana*.

Kada se brinu oni, brzo stvore sve.
Našu brigadu svim obezbijede.
Iz ničeg stvore oni najviše
ljudi su pravi, s njima je najbolje.

Ponajbolje pozadina bira,
Fadila Tićeta i Mehu Pionira.
Od prvog dana su se borili,
dok nisu Dvjesto šeste pozadinu stvorili .

Refren:
Lupaju konzerve svakog Božijeg dana.
To je pjesma naša, nije buka ni galama.
Vjerujte mi, tako mi dina,
najbolja je naša pozadina.

*- Meho Dardagan je pomoćnik komandanta za pozadinu (logistiku) 206. brigade a „Fadil Tić" je Fadil Mahmutbegović, načelnik intendantske službe iste brigade.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*RASTANAK**

Ako se ne vratim
zagrli noć
kroz koju odoh
da ti donesem svjetlost.
Kroz moju dušu nađi svitanje
koje zajedno nadživjesmo.
Znaj da sam želio
da živiš duže od mene.
Neću suze danas.
Plači sutra
a sutra odgodi plakanje.

*- Autor teksta: dr. Hanifa Osmanović
Pjesma je posvećena ljubavi Semira Imširovića i Amire.

http://www.hasib-musinbegovic.com

NEK' SE PJESMA ZAORI

Nek' se pjesma zaori,
kad boj biju najbolji,
komandanta Šemse svi,
najjači Zvorničani.

Ovo je Sapna, ovdje smo mi,
ovo je Bosna, znajte dušmani.
Stići će vas pravda jednoga dana,
stići će vas kazna Šemse kapetana.

Refren:
Oko za oko, zub za zub
platit ćemo stari dug.
Stići će vas pravda jednoga dana,
stići će vas kazna Šemse kapetana.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA O CRNOM LABUDU - MEHDINU HODŽIĆU - „SENADU”**

Ovo je pjesma o tebi, brate moj,
O tebi, Crni labude, što si dao život svoj.
O tebi vrijeme će reći, ko si bio ti,
A najviše o tebi znali su dušmani.

O tebi, brate mili, ne pjevam samo ja.
O tebi pjesme pjeva cijela domovina.
O tebi, brate mili, Bosna će cijela znati,
Tvoji će momci od sebe sve za Bosnu dati.

Refren:
Kako stvari stoje, Labudove tvoje,
Ništa zaustavit neće, sve do vječne sreće.
Labudovi tvoji pravi su heroji,
I svaki krv će liti, a ti, Bosno, slobodna ćeš biti.

*- Pjesma je posvećena heroju Odbrambeno - oslobodilačkog rata, rahmetli Mehdinu Hodžiću, čije je konspirativno ime bilo Crni labud i Senad.

http://www.hasib-musinbegovic.com

BONZO
*(narodna)**

Ti si, Bonzo**, ljiljan zlatni,
Majevicu braniš ti,
od izroda i dušmana,
duša praznih, poganih.

Branioci naše Bosne,
heroji su veliki,
ali niko nije hrabar,
kao što si ,Bonzo, ti.

Sreće nikad ne imali,
dušmani po redu svi.
Našu dragu šeher Bosnu,
braniš hrabro, Bonzo, ti.

Refren:
Majevica sve to pamti,
a dušmanin dobro zna,
za heroja, momču Bonzu,
Bosanca iz Goduša.

---

*- Autor teksta: Nermin Morankić i Muzička radionica Zvornik

**- Pjesma je posvećena heroju Jusi Jusiću – „Bonzi", borcu 246. viteške brdske brigade, rodom iz Goduša. Nosilac je ratnog priznanja „Zlatni ljiljan".

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KOMANDANT EDHEM – „TITO”**

Idemo s tobom, komandante Edheme,
idemo s tobom sve do pobjede.
S pjesmom na usnama, sa željom i snovima
do slobodne naše,Bosne ponosne.

Sretan je Goduš, Zvornik, Bosna sva,
što ima takvog borca,komandanta Edhema.
Nek’ te vječno prati sreća junačka,
ponosna je tvoja duša bosanska.

Refren:
Tebe, Bosno, vole
tvoji sinovi,
komandanta Edhema,
borci najbolji.

---

*- Omerović Edhem - „Tito”, po činu major, obavljao je dužnost komandanta 3. bataljona, a od jula 1994. godine dužnost komandanta 246. viteške brdske brigade. Nosilac je ratnoga priznanja „Zlatni ljiljan”.

http://www.hasib-musinbegovic.com

SEMIROVE KOBRE

Drug do druga, sad se bore
hrabre „Kobre" Semirove.
U pobjede idu nove
i neka znaju zlotvori neće lahko proći,
„Semirove kobre" glave će im doći.
Ponosi se Bosna s njima,
hrabrim diverzantima,
na njih željno čeka Drina.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PRVI BATALJON

Četničke horde ruše i pale,
misle da Bosnu ko branit nema.
Al', evo, naše Armije mlade,
ljiljana zlatnih da je brane.

Vatru i vodu gaziše momci,
da Bosnu rane što manje bole.
Da mirne zore osviću nama,
rodila majka Crne labudove.

Herojskog srca i duše čiste,
stali su hrabro svi da se bore.
Sloboda nama skoro će doći
sad uglas kažu Kobre Semirove.

Bataljon prvi klonuti neće,
pred mračnu silu hrabro smo stali.
Bosna je naša bila i bit će,
uzalud nismo heroje dali.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DRINA**

Želim opet gledati Drinu,
mirisati vodu,
kupati dušu.

Želim opet pitati Drinu
za moje najmilije,
za sve Bošnjake.

Ako budem mogla – milovat ću,
ako i ne budem – voljet ću.
Sve drugo, Drino, psovat ću!

---

* - Autor teksta: dr. Hanifa Osmanović
Hanifa, Zvorničanka i Bosanka, je doktor medicine. Bila je član Patriotske lige Sjeveroistočne Bosne. U borbi protiv agresije istakla se u medicinskoj zaštiti stanovništva i organizaciji ratnih bolnica. U toj ulozi prošla je BH ratište od Zvornika do Mostara. Objavila je do sada dvije knjige pjesama: „Od Drine do Neretve" i „Na svakom kamenu Bosne". Dr. Hanifa je nadahnuti slikar bosanskog cvijeća kamenčićima bosanskohercegovačkih rijeka. Kada bi bosansko kamenje bilo složeno Hanifinom rukom, Bosna bi bila još ljepša.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DRINO, VODO LEDENA

Bosna prkosi, padaju suze,
znak je da se ovdje ratuje.
I kroz malo sreće, more tuge,
ipak, druže, caruje.
Drino, vodo ledena,
doći ću ti opet ja.

Mene želja srca vuče
tamo gdje je Drine obala.
Do Zvornika šeher grada.
Tu je moja sreća ostala.
Drino, vodo ledena,
doći ću ti opet ja.

Nikom nigdje ljepše nije
nego što je rodna avlija.
Toplije i sunce grije.
Najdraža je svoja čaršija.
Drino, vodo ledena,
doći ću ti opet ja.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*IBRAHIM**

Kose plave i oka plava,
Ibro,** širokih pleća,
naša palma hurmama otežala.

Komadant Šemso ciknu
i Pećina pade.
Ode Semir, Drina kriknu
i Ibro pade.

Odjeknu ezan niz Podrinje,
kabur do kabura,
Fatiha rasijeca podne,
primriješe želje dijetinje.

---

* - Autor teksta: dr. Hanifa Osmanović

** - Pjesma je posvećena rahmetli Ibrahimu Musiću, komandiru HAP- voda

http://www.hasib-musinbegovic.com

LEGENDA BOSNOM KRUŽI

Legenda Bosnom kruži,
svako dobro zna,
to je pravi komandant,
Šemso kapetan*.

Gdje se s vojskom pojavi,
tu nema više dušmana,
to je, stari, vojska naša,
Dvjesto šesta viteška.

Refren:
Nemamo druge zemlje, a Bosnu ne damo,
Zato Šemsu komandanta sada slijedimo.
Uzdignuta visoka čela, za nju bori se.
Neka kažu naša djela, kako Bosna voli se.

*- „kapetan Šemso" je Šemso Muminović, prvi ratni komandant 206. / 246. viteške brdske brigade Zvornik.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OSAM ŠEHIDA**

Za neka nova pokoljenja,
ostat će junačka imena,
što život za slobodu dadoše.

Mladost i ljepotu dali,
za slobodu Bosne pali,
ali nikad nisu poklekli,
nisu poklekli.

Refren:
I kad Bosnom zavlada sreća,
neka ova pjesma podsjeća,
da ih ne zaborave,
da ih nikad ne zaborave:

Refik, Nijaz, Zijo, Gašo,
Resul, Behro, Ibro, Fadil,
Junačka ih mati rodila,
osam naših hrabrih sinova,
bosanskih Zlatnih ljiljana.

---

*-„Refik"- Refik Omerović, komandir voda OpŠTO Zvornik. Poginuo je 25. juna 1992. godine na zvorničkom bojištu. Posthumno je mu dodijeljeno ratno priznanje „Zlatni ljiljan". „Nijaz" - kapetan Nijaz Seferović, komandir čete OpŠTO Zvornik. Poginuo je 08. oktobra 1992. godine u rejonu Šetići, općina Zvornik. Posthumno mu je dodijeljeno ratno priznjanje „Zlatni ljiljan". „Zijo" - kapetan Zijad Omerović, pomoćnik komandanta bataljona za sigurnost 206. vbbr. Poginuo je 13. decembra 1993. godine na koti „Visoka glavica", općina Zvornik. Posthumno mu je dodijeljeno ratno priznjanje, značka „Zlatni ljiljan". Potpuni identitet ostalih nije utvrđen.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Mehdin Hodžić - "Crni labud (kapetan Senad)", komandant specijalnih jedinica PL Sjeveroistočne Bosne, komandant snaga TO za općine Zvornik, Kalesija i Teočak

http://www.hasib-musinbegovic.com

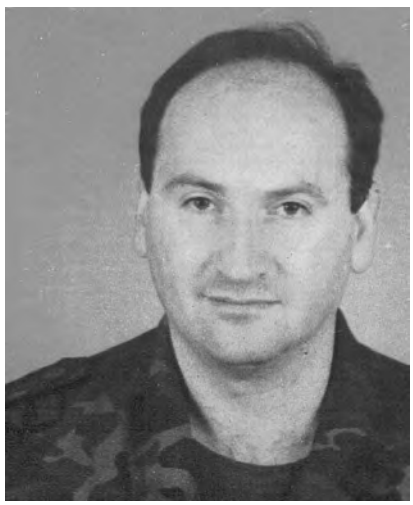

Samir Ništović **-**
„kapetan Almir”, komandant
odbrane Kula Grada Zvornik

Edhem Omerović – „Tito”,
komandant 206. vbbr Zvornik

Šemsudin (Šemso) Muminović, komandant 206. vbbr Zvornik i
242. lahke muslimansko - zvorničke brigade

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 206. vbbr Zvornik, u sredini ***Semir Imširović***
(Sapna, jesen 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 206. vbbr Zvornik (Seona, jesen 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ibrahim Musić, borac 206. vbbr Zvornik (Sapna)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA TEOČAK**

Područje današnje općine Teočak bilo je 1992. godine u sastavu općine Ugljevik. Zbog stalnih pritisaka rukovodstva općine Ugljevik i JNA na stanovništvo Teočaka (traženje nepostojećeg oružja, blokade komunikacija), na početku agresije na Bosnu i Hercegovinu formiran je krizni štab koji na ovom području organizira odbranu.

Već u martu 1992. godine uspostavljene su prve „jedinice", tj. prvi oblici organiziranog otpora. Krajem maja 1992. godine formirano je Ratno predsjedništvo općine Ugljevik sa sjedištem u Teočaku, koje je od Predsjedništva RBiH potvrđeno septembra 1992. godine. Na slobodnoj teočanskoj teritoriji formirani su i ostali organi vlasti. Od marta do septembra 1992. godine slobodna teritorija Teočaka je bila u okruženju. Godine 1993. prvi put je podnesen zahtjev za formiranje općine Teočak koja je trebala da obuhvati postojeću slobodnu teritoriju površine 25 km^2 i još 4 bošnjačka sela koja su bila okupirana.

Na pomenutoj slobodnoj teritoriji živjelo je oko 8.500 domicilnog stanovništva, 3.000 prognanika iz pomenuta 4 sela i oko 2.000 prognanika iz drugih općina (Lopare, Bijeljina,…). Međutim, po popisu stanovništva iz 1991. godine, u Teočaku je živjelo 8.500 stanovnika, i to: 95% Bošnjaka i 5 % ostalih (Roma).

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

Potpisivanjem Dejtonskog mirovnog sporazuma teritorija sela prognanih Bošnjaka ostala je u drugom entitetu, te je tako novoformirana općina Teočak imala teritoriju površine 25 km^2, sa oko 10.000 stanovnika koje Bošnjaci čine u postotku 99%.

Ukupan broj vojno-sposobnog stanovništva na teritoriji općine u periodu 1992. - 1995. godine iznosio je 2.283 (u inozemstvu se nalazilo 908) vojna obveznika. U jedinicama Armije RBiH angažirano je 2.091 (92%) vojnih obveznika (v/o), u MUP-u 21(1%) v/o, u Civilnoj zaštiti 37 (1,7%) v/o i na radnoj obavezi 134 (6%) v/o. Osim angažiranih v/o, u Teočaku je u jedinicama Armije RBiH bilo angažirano i 170 žena i lica nesposobnih za vojnu službu u svojstvu dobrovoljaca. U drugim strukturama društva bilo je angažirano još 35 pripadnika ove kategorije, što je ukupnu angažiranost za potrebe odbrane povećalo za 10% i podiglo je na impresivnih 110%.

Od jedinica Općinskog štaba TO Ugljevik – Teočak formirana je 16. septembra 1992. godine 1. teočanska brdska brigada (u kasnijim transformacijama preimenovana u 255. slavnu brdsku brigadu „Hajrudin Mešić" Teočak). Komanda mjesta (VJ 6996) formirana je 15. februara 1995.godine a Rezervna jedinica (VJ 6996/5), u čiji su sastav ušli svi angažirani po osnovu radne obaveze pa i načelnik općine, formirana je 21. aprila 1995. godine.

U jedinicama Armije RBiH i MUP – a tokom rata poginulo je 284 a ranjeno 563 pripadnika. Poginulo je, također, 45 civila a 37 je ranjeno.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratno priznanje, značku „Zlatni ljiljan”, dobilo je 17 pripadnika. Osam dobitnika je poginulo.

Primjer herojskog Teočaka još će se dugo izučavati. Život u potpunom okruženju od marta do septembra 1992. godine doimao se besperspektivnim. Ali, u septembru 1992. Godine, borci Teočaka, predvođeni legendarnim Hajrudinom Mešićem, herojem oslobodilačkog rata, krenuli su u proboj blokade, samostalno oslobodili rajon Rastošnice i spojili se sa slobodnom zvorničkom teritorijom. No, i pored toga, Teočak je cijelo vrijeme rata bio izložen neprestanom artiljerijskom djelovanju sa tri strane. Kompletan život se doslovno odvijao na prvoj borbenoj liniji. Uspješno su slomljene tri velike neprijateljske ofanzive u kojima je učestvovalo više neprijateljskih korpusa.

Zahvaljujući organiziranosti i jedinstvu stanovništva, civilnih struktura i jedinica Armije RbiH, dokazano je da se moguće odbraniti i u najtežim uvjetima, te Teočak s razlogom predstavlja „čudo” bosanskog otpora.

Teočak je bosanski bastion prkosa i ponosa.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zaštitni znak boraca
1.teočanske brigade Teočak

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 1. slavne brigade „Hajrudin Mešić" Teočak

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem 1. teočanske brigade "Hajrudin Mešić"

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratna zastava
255. slavne brdske brigade
„Hajrudin Mešić" Teočak

http://www.hasib-musinbegovic.com

Sjećanje na pobjedu u neprijateljskoj ofanzivi "Seminar"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*HAJRO KAPETAN**

Svjedok nam je Majevica, hej, Hajro,
Sapna, Goduš i Sniježnica, hej, Hajro,
svjedok nam je Bosna cijela,
tvoje snage, tvoga djela.
Svjedok nam je Bosna cijela.

Da nas braniš ti si znao, hej, Hajro,
od ideja crnog rata, hej, Hajro.
Zaboraviti to ne može
narod iz tvog Teočaka.
Zaboraviti to ne može.

Sad smo ljiljan do ljiljana, hej, Hajro.
Sve nas više svakog dana, hej, Hajro.
Do pobjede i slobode,
tvoje staze vode.
Do pobjede i slobode.

Refren:
Sad smo mladost, sad smo snaga,
našeg Hajre, kapetana.
Dok i jedan od nas živi,
Hajro bit će među nama.

---

*- „kapetan Hajro" je Hajrudin Mešić, pripadnik Patriotske lige BiH, organizator otpora protiv agresije u Sjeveroistočnoj Bosni i prvi ratni komandant 1. teočanske brigade. Poginuo je 29. oktobra 1992. godine, prilikom oslobađanja Baljkovića u rejonu Nezuka, općina Sapna (Zvornik). Posthumno je unaprijeđen u čin brigadnog generala. Dobitnik je ratnog priznanja, značke „Zlatni ljiljan" i odlikovanja „Heroja oslobodilačkog rata".

http://www.hasib-musinbegovic.com

LAVOVI IZ TEOČAKA
*(zabavna)**

Sa prkosne Majevice, legenda se Bosnom širi,
Teočanska prva gazi, na slobodu zemlja miri.

Sa Majevice, širom Bosne, vjetrovi mu ime zbore
gdje njegova noga kroči, slobodarske sviću zore.

Pamti nam ga, zemljo Bosno, pamti Hajru kapetana,
čuvaj nam ga, zemljo Bosno, od izroda i dušmana.

Refren:
To kapetan Hajro ide,
sa brigadom div junaka
srca vel'ka kao Bosna,
lavovi iz Teočaka**.

---

*- Autor teksta: Zlatan Bektić
Autor muzike i aranžmana: Maid Porobić
Izvođač: Faruk Nadžaković

** - "Lavovi iz Teočaka", sinonim je za borce 1. teočanske brigade, formirane 16. septembra 1992. godine u Teočaku. Ulaskom u sastav 25. divizije, 1995. godine, brigada je preimenovana u 255. slavnu brdsku brigadu "Hajrudin Mešić". Počasni naziv "Slavna" dobila je 14. decembra 1993. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA HAJRI KAPETANU
*(narodna)**

Zaplakali tužno ptići,
s majevičkih grana,
zaplakali nad mezarom,
Hajre kapetana.

U životu sve prolazi,
teče kao rijeka.
Ustaj, Hajro, moj jarane,
Teočak te čeka.

Dok je naših branilaca,
dušman proći neće.
Stazama se našeg Hajre,
nova mladost kreće.

Refren:
To junaštvo i jaranstvo,
nikad neće da se briše.
Svi smo tužni, jarane,
što te nema više.

---

*- Autori teksta i muzike: A. Softić i S. Dedajić
Izvođač: Safet Dedajić

http://www.hasib-musinbegovic.com

RODILA SI, ZEMLJO BOSNO, HAJRU KAPETANA

Rodila si, zemljo Bosno, Hajru kapetana
pa sa njime još procvalo hiljadu ljiljana.
Govorio si „borimo se, mi ljiljani moji
dok živimo i Bosna će s nama da postoji”.

Cijela Bosna i Teočak, ponosni su na te.
Hvala tebi, tvome djelu, mladi komandante.
Tvoji borci ginuli su, hrabro za slobodu,
plakao si, zaklinj’o se Bosni i narodu.

Dok pjevaju prijatelji svome kapetanu
nosimo te svi u srcu, mi, zlatni ljiljani.
Ali neka, mi idemo u pobjede nove
mirno spavaj, a mi ćemo slušat tvoje snove.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*HAJRI KAPETANU**

Na vrh gore majka stara
gordo stoji kraj mezara,
voljenoga sina svoga
rodnoj grudi darivala.

Majevicom vihor vije,
breze gorke suze rone,
Drina huči, tugu krije,
majka zbori čedu svome:

"Rahmet, Hajro, duši tvojoj
u beskraju nebeskome,
u njedrima, zemlji svojoj,
i u srcu vječno mome."

"Ne plačite oči svoje",
sa mezara ču se milo,
"bez šehida Bosne moje
ni slobode ne bi bilo."

Refren:
"Pjevala si dertli**, Bosno,
kroz vijekove duge,
pjevaj mome Hajrudinu
bez bola, bez tuge."

---

*- Autor teksta i melodije: Dr.Hašim Muharemović

**- dertli (turski) - tužno, brižno, žalosno

http://www.hasib-musinbegovic.com

SPOJIT ĆE SE ONI, HAJRO
*(narodna)**

Hajro, brate, rahmeta ti tvoga,
kad bi ust'o iz mezara svoga,
pa da čuješ, od naroda priče,
kako Čelić za Teočak diše.

Da si s nama, Hajro, ost'o,
bar još neki dan,
Teočak bi sa Čelićem,
bio jedan grad.

Zaplak'o bi za džamijom bijelom,
Posavinom, Semberijom cijelom,
za merakom, što je nekad bio,
za Korajom što je izgorio.

Zapjev'o bi, Hajro kapetane,
jer lavovi tvoj Teočak brane.
Ostvarit će oni snove tvoje,
da se Čelić i Teočak spoje.

Refren:
Spojit će se oni, Hajro,
jer brata su dva,
u Koraju, rekao si,
bit' će susret taj.

*- Autor teksta i izvođač: Mehmedalija Muratović - „Čopak"

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA O HAJRI

Od Zvornika do Hajrina groba,
protegla se žica telefona,
a kroz žice Hajrudin govori:
„Kako vam je diverzatni moji?”

Nije teško a nije ni lahko
mitraljezac ne mož’ biti svako.
Moj mitraljez i na njemu dvojka
na Eljepcu pjeva k’o djevojka.

Moj mitraljez i na njemu gajka
bež’te čete, žalosna vam majka.
Oj, četnici, valja vama ići,
uskoro će „golubovi”* stići.

„Hapovci” su naša mila dika
protjerat će čete iz Zvornika.
Ljute „kobre” širit će vam groblje
padat ćete kao žita snoplje.

Kad se doda Hajrina brigada
u Bijeljini bit će puno jada.
Ofanziva kreće od Cazina
granica će opet biti Drina.

*- „golubovi”, „hapovci” i „kobre” nazivi su diverzantskih jedinica.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA O DŽEVADU

Opet je mnogo suza poteklo.
Oblaci tamni pred sunce stali.
Teočak jeca u bolu svome,
junaka Dževada sad srcem žali.

Teočak niko osvojit neće.
Ni stopu zemlje nećemo dati.
Gdje Dževad stade mi ćemo ići,
svaki će dug dušman da plati.

Počivaj mirno srce od Bosne.
Džennetski putevi nek' tebe vode.
Kroz užas ovaj mi ćemo proći,
odavde dušmanin mora da ode.

Refren:
Za boema Dževada
ovu pjesmu pjevam sada.
Rode, brate, jarane,
tebe Bosna pamtit će.

http://www.hasib-musinbegovic.com

ČETVRTI VOD

Iznad neba munja sijeva
Četvrti vod pjesmu pjeva.
Saslušajte pjesmu ovu
i gledajte vojsku novu.

Mi smo borci mlada srca
svima nama sad se puca.
Snaga nam je, silna, muška,
ubojna je naša puška.

Gledaj 'vamo, majko mila,
evo, ide mlada sila.
Bosanska je krv u nama,
sve je šejtan do šejtana.

Sad Četvrti vod korača
postali smo složna braća;
svi za jednog, jedan za sve
tako bit će najbolje.

Borcu vrijeme sporo teče
na suncu se glava peče.
Četrdeset i dva dana
durat ćemo dok isteče.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Brigadni general ***Hajrudin Mešić***

http://www.hasib-musinbegovic.com

„Kapetan ***Hajro*** i Lavovi sa Teočaka"
(juni 1992. godine)

Borci 1. teočanske brigade
(juni 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 255. brdske brigade „Hajrudin Mešić”

Borci 255. sbbr na položaju Bilalići (Teočak)
(proljeće, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Dženaza ***Hajre*** kapetana, (Teočak, novembar 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

„Lavice sa Teočaka” (Snježnica, jesen 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA TUZLA**

Općina Tuzla u toku Odbrambeno – oslobodilačkog rata protiv agresije na Bosnu i Hercegovinu nije mijenjala svoje administrativne granice. Površina teritorije općine Tuzla iznosi 303 km^2. Po popisu stanovništva iz 1991. godine imala je 131.861 stanovnika. Nacionalna struktura je bila sljedeća: Bošnjaka 62.807 (47,6%), Hrvata 20.581 (15,6%), Srba 20.424 (15,5%), Jugoslovena 21.920 (16,6%) i ostalih 6.129 (4,7%). Rat u Bosni i Hercegovini je imao velike posljedice i na nacionalnu strukturu stanovništva. Prema procjenama, u 2002. godini u Tuzli živi oko 133.577 stanovnika od kojih je oko 74,6% Bošnjaka, 12,9% Hrvata, 9,4% Srba, te 3,1% ostalih. U ratnom periodu, na teritoriji općine Tuzla prispjelo je oko 65.000 prognanika koji se ne mogu vratiti na svoja ognjišta. Godine 1992. općinu je napustilo 19.977 osoba.

Uoči agresije na Bosnu i Hercegovinu na teritoriji općine Tuzla vodilo se oko 40.000 vojno – sposobnih muškaraca. U jedinice Armije RBiH angažirano je 17.103 (42,8%) a u druge strukture odbrane oko 4.000 (10%) vojnih obveznika.

---

*- podaci nemaju zvanični karakter

Zvanični podaci dati su u Prilogu br. 5 na kraju knjige.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Na teritoriji općine Tuzla formirane su brojne jedinice: 04. aprila 1992. godine 1. inžinjerijski bataljon, koji je 17. februara 1993. godine preformiran u 2. inžinjerijsku brigadu; 08. aprila 1992. godine Okružni štab TO Tuzla koji je 29. septembra 1992. godine prerastao u 2. korpus Armije RBiH; 15. maja 1992. godine formiran je 2. bataljon veze; 16. maja 1992. godine formirana je 1. tuzlanska brigada, koja je 20. maja 1994. godine preformirana u 251. lahku brigadu a 08. maja 1995. godine dio ove brigade ulazi u sastav 250. oslobodilačke brigade; 19. maja 1992. godine formirana je 2. baterija PZO, koja će kasnije prerasti u divizion; 20. maja 1992. godine formirana je 2. logistička baza; 22. maja 1992. godine formirana je 2. lahka tuzlanska brigada, koja je 15. aprila 1993. godine proglašena „Slavnom"; 19. juna 1992. godine formirana je 3. tuzlanska brigada, koja će u kasnijem periodu biti preimenovana u 253. brdsku brigadu; 20. jula 1992. godine formiran je Nastavni centar Tuzla, koji je kasnije prerastao u Nastavni centar 2. korpusa; 24. septembra formiran je bataljon vojne policije; 10. novembra 1992. godine formirana je Operativna grupa 5 (OG - 5), koja je 01. marta 1995. godine prerasla u 25. diviziju; 10. novembra 1992. godine formirana je 115. brigada HVO „Zrinski", koja će biti rasformirana 10. januara 1994. godine; 17. novembra formiran je mješoviti artiljerijski divizion (mad); 07.februara 1993. godine formirana je Izviđačko – diverzantska četa 2. korpusa, koja će kasnije prerasti u bataljon; 06. aprila 1994. godine formiran je 2. sanitetski bataljon, a 29. aprila 1995. godine 2. oklopni bataljon.

http://www.hasib-musinbegovic.com

U toku Odbrambeno – oslobodilačkog rata protiv agresije, u jedinicama Armije RBiH čije je sjedište bilo na općini Tuzla poginulo je 1.689 boraca a ranjeno 3.175. U tom ratnom periodu poginulo je oko 500 civila a ranjeno 1.600.

Ratno priznanje „Zlatni ljiljan" dobilo je 78 boraca, od kojih su 36 dali svoje živote sa slobodu domovine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

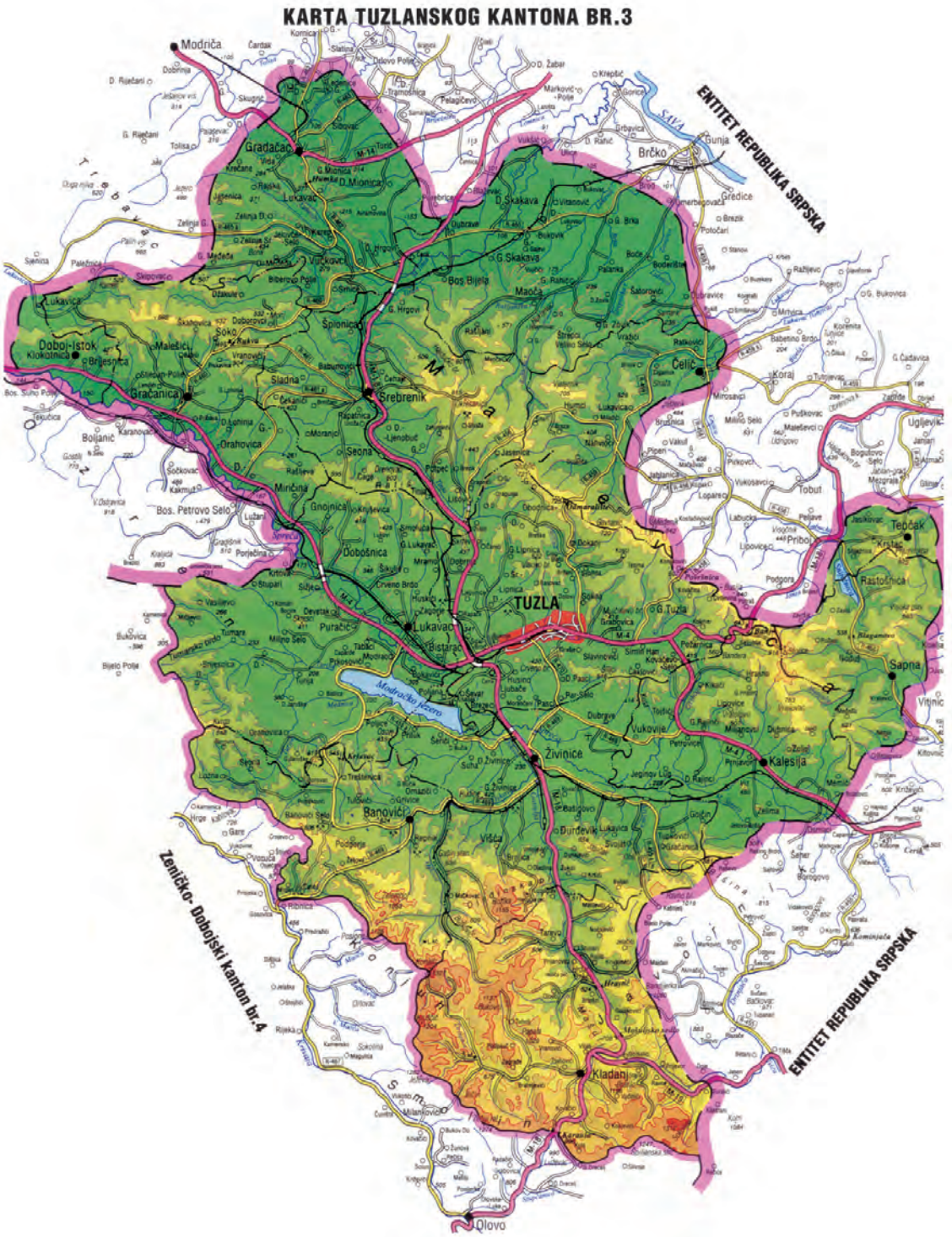

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 1. motorizovane brigade Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Jedinice vojne policije
1. motorizovane brigade Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 251. lahke brigade Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 3. brdske brigade Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Izviđačko - diverzantskog voda
"Spajder (pauk)"
3. tuzlanske brigade Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

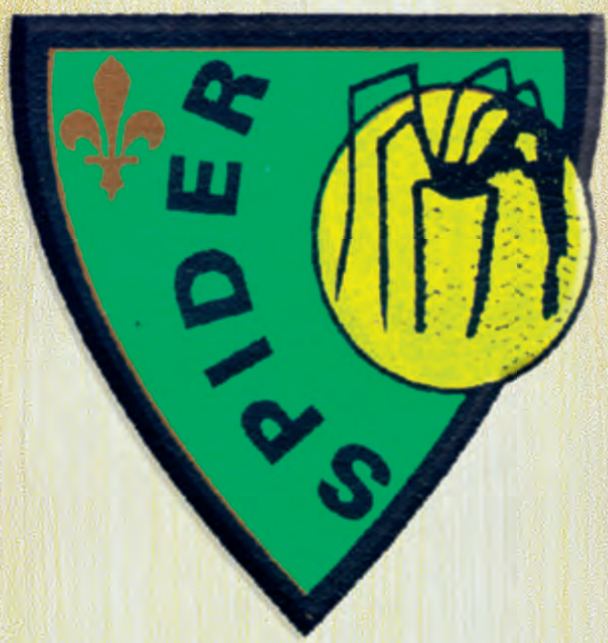

Grb Izviđačko - diverzantskog voda
„Spajder (pauk)” 3. tuzlanske brigade Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

ARMIJA R BiH
2. KORPUS TUZLA
25. DIVIZIJA

Amblem malonogometnog kluba
3. tuzlanske brigade Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 250. oslobodilačke brigade Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 25. divizije
2.korpusa Armije RBiH Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 2. čete Bećarevac Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

GRAD LJUBAVI
*(narodna)**

Tuzla je jedini moj dom,
gdje god da krenem ja vračam se njoj.
U Tuzli si čovjek, dijete il' žena,
u mome si gradu voljen i bez imena.

Ulice su tvoje sada puste,
osjećam širinu tvoje proste duše;
zatvorit ću oči i rat će tada proći,
sunce će sjati, djeca će rasti.

Refren:
Sada nam je teško grade,
kad te ruše i hoće da te spale,
al' ostat ćemo što smo bili,
grad ljubavi.

---

*- Autor teksta i muzike: Melita Čičić
Izvođači: Melita Čičić i Faruk Nadžaković

http://www.hasib-musinbegovic.com

TUZLO MOJA, MILI GRADE
*(narodna)**

Grade mili ugljena i soli,
svaki Tuzlak tebe silno voli.
Ti si nama kao majka mila,
uvijek sretna i slobodna bila.

S tobom smo se svuda ponosili
i slobodno uv'jek u tebi živjeli.
Kazali smo cijelome narodu
da smo borci za tvoju slobodu.

Vječno živi u miru, slobodi
to ti žele svi tvoji narodi.
Ako treba svi ćemo u boj,
Tuzlo moja, mili grade moj.

---

* -Izvođač: Sabina Memić

http://www.hasib-musinbegovic.com

NE DAMO TE, TUZLO NAŠA
*(narodna)**

Dok te gledam, grade mili, srce zatreperi.
Uspomene mnoge tada zaiskre u duši.
Pa se pitam, Tuzlo naša,kad se svega sjetim,
ko ti može uzet sreću, ko budućnost ruši?

Hoće da ti uzmu srce, ljepotice moja,
da izbrišu osmjeh s lica i radost iz oka.
A ne znaju koliko je jaka ljubav naša,
niti da je duša tvoja k'o more duboka.

Niti mogu niti smiju da te dirnu, grade,
niti iko od dušmana za to snage ima.
Branit će te isti ovi koji te braniše,
djeca koja su izniknula u tvojim njedrima.

Refren:
Ne damo te, Tuzlo naša,
svi ćemo nad tobom bdjeti.
Ljepota će tvoja vječna,
sve dušmane nadživjeti.

*-Izvođač: Nedžad Salković

http://www.hasib-musinbegovic.com

ZAŠTO DIJELE NAŠU BOSNU?
*(narodna)**

Zašto dijele našu Bosnu
nerazumni neki ljudi?
Neće moći podijeliti
u Bosni su dobri ljudi.

Bosno moja, moj sevdahu,
Bosno moja, moj uzdahu.
Nigdje zemlje kao moja Bosna,
gdje se tako hrabro ratovalo.

Bosno moja, moj sevdahu,
Tuzlo moja, moj uzdahu.
Nigdje grada kao moja Tuzla,
gdje se tako hrabro ratovalo.

Ne dijeli se naša Bosna
a ni njeni dobri ljudi.
Neće moći podijeliti
u Bosni su dobri ljudi.

---

*- Izvođač: Muhamed Mujkanović uz pratnju KUD „Z.Cerić", Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

RODNI GRADE, TUZLO MILA
*(narodna)**

Rodni grade, Tuzlo mila,
ti si meni kao vila.
U tebi me majka rodi
da proživim u slobodi.
Da zajedno s tobom rastem
i divim se, Tuzlo, tebi.
Da mi za te svijet nude
ja te dao nikom ne bih.

Sada mi je bol u duši,
dok te dušman, grade, ruši.
Srce mi je tuga svila,
Tuzlo moja, majko mila.
Ni slutio nikad nisam
da će ovaj vakat doći,
da pjevamo pjesme tužne.
Tuzlo moja, sve će proći.

Tuzlacima ti si mila,
kao majka uvijek bila.
I živote za te daju
dok te brane i čuvaju.
I ja za te život dat ću
i u tebi ja ostat ću.
Otjerat me neće sila,
Tuzlo moja, majko mila.

*- Izvođač: Avdo Vrabac uz pratnju KUD „Z.Cerić", Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TUZLO MOJA PONOSITA**

Tuzlo moja ponosita,
moja dušo, moj živote,
nema nigdje k'o u tebi,
takvih ljudi i ljepote.

U tebi sam samo, Tuzlo,
uvijek sretna, uvijek vedra.
Nigdje nema te topline
koju daju tvoja njedra.

Ti si uvijek sa mnom bila
uvijek si mi snage dala.
Sve gradove ja da imam,
ne bih drugi izabrala.

Refren:
Dok sam živa, Tuzlo draga,
tvoja kći ću uvijek biti,
i nikad nas grade mili,
neće ništa rastaviti.

---

*- Autor teksta: Almir Azabagić; autor muzike: Amir Softić
Izvođač: Lejla Mešalić

http://www.hasib-musinbegovic.com

TUZLO NAŠA, NIKAD POKORENA
*(narodna)**

Tuzlo naša, nikad pokorena,
od dušmana osta samo sjena.
Pokušali u mjesecu maju,
uzalud im bješe sve na kraju.

Pokušaše dušmanina borci.
Svi iz Tuzle, hrabri dobrovoljci,
dušmaninu Tuzlu nisu dali
u odbranu odlučno su stali.

Na braniku Tuzle svoje stoje
hrabri momci, ničeg se ne boje,
da bi Bosna sva slobodna bila
uvijek sretna, vesela i mila.

Refren:
Za Bosnu se svi Bosanci bore
život daju, jer je puno vole.
Prema Tuzli ljubav im je jaka
Branit Tuzlu zavjet je Tuzlaka.

*-Izvođač: Safet Dedajić – „Sajo"

http://www.hasib-musinbegovic.com

PETNAESTOG MAJA
*(narodna)**

Mislili su da te sruše.
Tuzlo, ti se nisi dala.
Dušmanima mračne duše,
lekciju si održala.

Griješili su u računu,
da će s tobom lahko moći.
Sad dušmani sebe kunu
jer nemaju kuda poći.

Tuzlo moja, najmilija,
pravda uvijek pobjeđuje.
Kraj se bliži dušmanima,
sloboda se osmjehuje.

Refren:
Petnaestog maja,**
početak je kraja
za dušmane klete
Tuzlo, Bosnin cvijete.

---

*- Izvođač: Muhamed Mujkanović uz pratnju KUD „Z.Cerić", Tuzla

**- 15. maj 1992. godine jedan je od najznačajnijih datuma Odbrambeno - oslobodilačkog rata. Svakako, najznačajniji je datum odbrane grada Tuzle, jer je osujećena namjera okupacije grada. U ovoj akciji oslobođeno je naoružanje TO Sjeveroistočne Bosne.

http://www.hasib-musinbegovic.com

AMAN JADA
*(narodna)**

Aj, aman jada u mjesecu maju,
kad ljiljani i ruže cvjetaju.
Aj, dušman htjede Tuzlu pokoriti,
Tuzlacima zulum učiniti.

Aj, na mejdan mu izašli junaci,
odabrani sve momci Tuzlaci.
Aj, stala četa odvažnih vojnika,
među njima Dino Hasić**, dika.

Aj, na branik svoje Tuzle stao
mladi život za slobodu dao.
Aj, u srcu tuga ne jenjava,
našem Dini nek je vječna slava.

---

*- Autor teksta i izvođač: Avdo Vrabac uz pratnju KUD „Z.Cerić",Tuzla

**- Dino Hasić je Nurudin Hasić, pripadnik Patriotske lige općine Tuzla i 3. tuzlanske brigade. Poginuo 19. juna 1992. godine u Gornjim Čaklovićima, općina Tuzla. Posthumno mu je dodijeljeno ratno priznjanje, značka „Zlatni ljiljan".

http://www.hasib-musinbegovic.com

STOJ, DUŠMANE!
*(narodna)**

Sa planine Majevice
dušman našu Tuzlu bije,
da poruši grad rudara
i da Tuzle više nije.

Tuzlu nikad srušit neće
ni četnici, ni orlovi.
Na braniku Tuzle stoje
hrabro sivi sokolovi.

Dok Tuzlaci Tuzlu brane,
sa osmijehom na svom licu,
pjevajući pjesmu glasno
proći ćemo Majevicu.

Kad prođemo Majevicu,
stići ćemo mi do Drine.
Onda više nemaš kuda
već u Drinu, dušmanine.

Refren:
Stoj dušmane, moraš stati!
Bosanska te vojska prati
iz grada na Jali: rudari, solari.

*-Autor teksta i izvođač: Avdo Vrabac uz pratnju KUD „Z.Cerić",Tuzla

http://www.hasib-musinbegovic.com

U ČAST POBJEDE

Sanjao sam noćas, sloboda je rođena.
Na trgu puno svijeta, slavi se pobjeda.
Podižem bijelu zastavu sa grbom ljiljana,
još jedna suza, pozdrav u čast palih drugova.

Pjevaju se pjesme, prekinut' ih niko ne sm'je,
u čast pobjede i Tuzle slobodne.
Sanjao sam noćas, gradom prolazim,
ulice su pune sretnih ljubavi.

Nema više mraka, nema više žalosti
i sve je kao da smo ponovo rođeni.
Pjevaju se pjesme, prekinut' ih niko ne sm'je,
u čast pobjede i Tuzle slobodne.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TUZLANSKA ORDIJA**

Gradačac se nađe u nevolji,
sa svih strana biju ga dušmani.
Bol osjeti Zmajeva sestrica,
blizankinja šeher - Gračanica,
pa probudi susjedne gradove,
svu Zmajevu braću i drugove.
Neka šalje koji ima sina,
da se bori protiv dušmanina.

Digoše se mladi Zmajevići,
lepršavi šareni cvjetići -
majci Tuzli pohrliše tići.

Stara majka, mudra, razborita,
u lijep ih je buket ukitila
zambak cvijet, amber i alkatmer,
žute đule i mavi sumbule -
buket cvijeća puno zelenila.
Kiteći, nježno im govorila:

„Združite se jedni sa drugima,
vi ste braća po pradjedovima,
a imate jednog dušmanina,
oličenoga u fašistima!

Zovite se samo Bosancima
svoje vjere imenima.
Tu i ovdje Bosna vam je bila
i bit će domaja vam mila."

http://www.hasib-musinbegovic.com

A Bosna će u svoj svojoj biti
iskonu se svojemu vratiti,
pa će u tom odiskonskom duhu
zablistati u novome ruhu.

Oživjet će običaji stari,
težit će se odiskonskoj pravdi.
Nebom će se horiti ezani,
u crkvama pjevat će se psalami,
sinagoge Jehovu će slaviti.
Kakva će to rapsodija biti,
sklad prirode od različitosti,
vrijedi se za Bosnu boriti!

Uvezana bratskim porivima,
poučena mudrim savjetima,
upućena pravim putevima,
okićena zlatnim ljiljanima,
krenula je tuzlanska ordija
na dušmane po svim bojištima
Sjeveroistočne Bosne do Podrinja.

Zahori se pjesma nebesima:
„Mi smo braća po pradjedovima,
ima Bosne i Bosne će biti,
vrijedi se za Bosnu boriti!"

Krenula je tuzlanska ordija
da dijeli mejdan s dušmanina!

---

*-Autor teksta: Atifa Dolinar - Terzić

**-ordija (turski) - tabor, vojska.

http://www.hasib-musinbegovic.com

TUZLU BRANE HILJADE JARANA
*(narodna)**

Ko te pita prijatelju,
ko to Tuzlu brani?
Neka spava Tuzla naša,
brane je ljiljani.

Bosno naša, naš biseru,
ne daj nam se, rode.
Sinovi će tvoji hrabri
da te oslobode.

Nikad Tuzla kao sada,
nije jača bila.
Svi dušmani svaka sila,
ne bi je slomila.

Refren:
Paša Bunar, Mosnik, Miladije,
Još nas niko pobijedio nije.
Kula, Mejdan, Moluhe, Solana,
Tuzlu brane hiljade jarana.

---

*- Autor teksta: Zijad Hurić; autor muzike: Amir Softić
Izvođač: Ibril Bibić

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA PRVE TUZLANSKE BRIGADE
*(narodna)**

Ko ti brani sreću i slobodu grade?
Heroji iz Prve tuzlanske brigade**.
Oni što su prvi na Križane stali
ne žaleći sebe što su za te pali.

Momci što se bore od prvoga dana,
osvetit će rane Franje kapetana***.
Borit će se hrabro odavde do Drine,
sačuvat će obraz svoje domovine.

Ljiljani su tvoji borci odabrani.
Mirno spavaj Tuzlo, dok te Prva brani.
Da ih Herceg-Bosna takvih više ima,
bilo bi još teže našim dušmanima.

Refren:
Neće ostat sjena dušmanska,
kuda prođe Prva tuzlanska.
Tebe, Tuzlo, u srcu će nositi,
cijelom Bosnom tobom se ponositi.

---

* - Autor teksta i muzike: Almir Azabagić
Izvođač: Senad Gračić

** - 1.tuzlanska brdska brigada formirana je 16. maja 1992. godine u rejonu Paša bunar, općina Tuzla. Slovi za prvu formiranu jedinicu ranga brigade u Armiji RBiH.

*** - „Franjo kapetan" je Franjo Krešić, komandant 1. bataljona ove brigade. Teško je ranjen u rejonu Križana, općina Tuzla. Nosilac je ratnog priznanja „Zlatni ljiljan".

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVJESTO PEDEST PRVA LAHKA BRIGADA**
(zabavna)

Dvjesto pedeset prva brigada,
stopljena ko' čelik, brani narod svoj.
Neka zlo strepi, idu srca mlada,
kucnuo je čas za odlučni boj.

Za one hrabre što život su dali,
naša srca biju da krenemo dalje.
I u svakom polju jedan ljiljan cvali,
u oblake bijele cvijet im miris šalje.

Refren:
Rakun, Čanko, Dugi, Maljutka i Krema
što ste na branike životima stali,
kunemo se zadnjom kapi naše krvi -
„mi idemo dalje, niste zalud pali.
Jer mi smo ponos, prkos i nada,
Dvjesto pedeset prva brigada".

---

*- 251. lahka brigada formirana je 20 . maja 1994. godine od prekaljenih boraca Operativne grupe 5 Tuzla.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO PEDESET PRVA LAHKA BRIGADA
(narodna)

Dvjesto pedeset prva za svoj narod gine.
Vratit ću se, budi hrabar,
ti ne plači, sine.

Bosna ti je druga mati, to upamti, sine.
Zato otac dušmaninu
ne da da je dirne.

Dvjesto pedeset prva, moja je brigada,
zato nek' u tebi, sine,
samo ponos vlada.

Refren:
Jer, Bosna se branit' mora
da ti sviću ljepše zore,
Dvjesto pedeset prve
heroji se hrabri bore.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ŠEJTANI, ZLATNI LJILJANI**

Krenuli borci
Prve tuzlanske brigade,
Prvog tuzlanskog bataljona,
krenuli u boj borci
šejtan diviziona.
Krenuli u boj da Bosnu brane,
Tuzlu, Kalesiju, Sapnu,
Zvornik i Vitinicu.
Krenulo devet kršnih momaka,
devet šejtana, Zlatnih ljiljana.
Krenulo u boj devet drugova,
drugova ratnih, devet ljiljana
zlatnih.Tuzlanski lavovi,
šejtan divizije drugovi.
Ispred njih juriša Mirza,
lavovsko srce, a za njim
jurišaju drugovi ratni,
bosanski ljiljani zlatni:
Rusmir zvani Buco, Maha,
Muće, Nerko, Enes, Čiva,
Šokac i Amir.
I za njih u ratu prepreka nema.
Oslobodiše i prođoše:
Tuzlu, Milanovce, Dubnicu,
Kalesiju, Zolje, Pelemiš,

http://www.hasib-musinbegovic.com

Lisaču, Bandijerku, Brezik,
Memiće, Nezuk.
Pade i Sapna, Goduš, Teočak,
Kovačevići, Vitinica.
Juriša dalje devet kršnih momaka,
juriša devet Mirzinih junaka,
devet ljiljana zlatnih,
devet lavova ratnih.
Jer, za njih nigdje prepreka nema,
a čete znaju šta im
Mirzina grupa sprema.
Bježe ispred njih čete
čim za njih čuju ili ih primijete,
jer čuju čete, hori se pjesma,
pjesma ljiljana, to četama
poručuje grupa Mirzina.
Hori se pjesma, pjesma ljiljana,
to kroz pjesmu poručuje grupa
Bucina.
Bježʼ te čete, četnici
eto idu ratnici.
Ide devet šejtana,
devet Zlatnih ljiljana.

---

* - Pjesme „Šejtani, Zlatni ljiljani", „Devet ih je bilo" i „Šehid" , posvećene su pripadnicima minobacačke jedinice „Šejtani" (MB 60 mm i 82 mm) 1. tuzlanske brigade. Poginuli su septembra 1992. godine na majevičkom bojištu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ŠEHID**

Zaplakala stara majka,
na vratima doma svoga.
Tužan haber dočekala,
izgubila sina voljenoga.

Ti ne plači, stara majko,
nemoj suze liti.
Sudbina je tako htjela,
tvoj će Rusmir šehid biti.

Tužan babo rahmet šalje
svome sinu voljenome.
Mladi braco suze briše,
nema brata, nema više.

Ti ne plači, stara majko,
nemoj suze liti.
Sudbina je tako htjela,
tvoj će Rusmir šehid biti.

Mlada ljuba sina vodi
za ručicu, čedo svoje,
i veli mu, „nema babe,
na Ahiret otiš'o je".

Ti ne plači, stara majko,
nemoj suze liti.
Sudbina je tako htjela
tvoj će Rusmir šehid biti.

*- Autor teksta i muzike: Burhanudin Hodžić – „Buhro"

http://www.hasib-musinbegovic.com

DEVET IH JE BILO

Drug pored druga, brat pored brata svoga.
Čemer, jad i suze, osmijeh im s lica uze.
Devet ih bilo. Devet, k'o jedan bješe.
U jednoj suzi rođeni, heroji, Zlatni ljiljani.

O, zašto sudbo uze duše mlade,
one koji krvlju svoju zemlju brane?
Devet ih je bilo. Devet, k'o jedan bješe.
U jednoj suzi rođeni, heroji, Zlatni ljiljani.

Za Bosnu slobodnu život svoj su dali.
Za sreću svih i pred Bogom jednakih.
Devet ih je bilo. Devet, k'o jedan bješe.
U jednoj suzi rođeni, heroji, Zlatni ljiljani.

---

*- Autor teksta i muzike: Senad Kovačević

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DRUGA SLAVNA TUZLANSKA BRIGADA (narodna)**

Borci Druge slavne**, nemaju treme.
Stameni i čvrsti, kao da su stijene,
u odbranu Bosne odlučno staju
u borbama samo za pobjedu znaju.

Borci za slobodu, nema im ravna,
hrabre borce ima naša Druga slavna.
Ponosna je Bosna na takve borce
na mlade momke, hrabre dobrovoljce.

Za Bosnu svoju, hrabro se bore,
za slobodu njenu, jer je puno vole.
Na braniku Bosne čvrsto će ostati
dušmanima Bosnu nikad neće dati.

Refren:
„Nećemo te dati, zemljo jedina
zakletva naša ti si nam svima",
poruku ti šalje iz rodnoga grada
Druga slavna tuzlanska brigada.

---

*- Autor teksta: A. Softić
Izvođač: Esad Kovačević

**- 2. lahka ili 2. tuzlanska brigada formirana je 22. maja 1992. godine u rudarskom naselju Lipnica, općina Tuzla. Počasni naziv „Slavna" dobila je 15. aprila 1993. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

MARIJEVI VITEZOVI

I kad grmi i kad sijeva, naša Bosna pjesmu pjeva.
Vitezove svoje ima, da se sveti dušmanima.
Marijevi vitezovi,
otrov za dušmane.

Minobacač kada bije Marijevih vitezova,
dušmanima srce strijepi. Sudbina se rađa nova.
Marijevi vitezovi
otrov za dušmane.

Čelična su srca, roda Marijevih vitezova.
Dok su živi, nikad neće tuđa biti zemlja ova.
Marijevi vitezovi,
otrov za dušmane.

Refren:
Nećeš, Bosno, pasti znaj, ne damo te mi.
Ako treba, za te ćemo
svi umrijeti.

http://www.hasib-musinbegovic.com

TREĆA TUZLANSKA BRIGADA
*(zabavna)**

Kad čuješ kako grmi,
to četnička horda strada.
Tuče, bije ih i goni,
Treća tuzlanska brigada.**
Kad vidiš kako sijeva,
kokarda u Drinu pada.
Zlotvorima dušu vadi,
Treća tuzlanska brigada.

Bosna ori, nebo gori,
preko Drine će zlotvori.
Zlatni ljiljan nek' se vije,
nek' se vidi iz Srbije.
Tuzlanska se treća digla
i do Drine skoro stigla.
Zlatni ljiljan nek' se vije
nek' se vidi iz Srbije.

Refren:
Treća tuzlanska, brigada junaka,
za Bosnu slobodnu,
do posljednjeg zlotvora.

---

*- Autor teksta: Fatmir Alispahić

**- 3. lahka tuzlanska brigada je formirana 19. juna 1992. godine u Mramoru, općina Tuzla, od postojećih jedinica Općinskog štaba TO Tuzla.

http://www.hasib-musinbegovic.com

TREĆA TUZLANSKA
*(narodna)**

Korak je njezin velik k'o Bosna,
snažan je borbeni stroj.
Svaki bataljon i četa svaka,
k'o jedan, idu u boj.

To je brigada iz našeg kraja,
brigada tuzlanska,
što na braniku slobode stoji,
Armija bosanska.

Hrabri su njeni ratnici, borci,
slavan je borbeni put.
Slavna je njena pobjeda svaka,
pamti je i dušmanin ljut.

Ponosno nosi zastavu Bosne,
naš bajrak pobjede,
od prvih dana junačke borbe,
pa sve do slobode.

Refren:
Treća tuzlanska, hrabra, borbena
podigni visoko bajrak ljiljana.

---

* - Autor teksta i muzike: Miralem Šehović,
Tuzla, maja 1993.godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO PEDESET TREĆA BRIGADA
*(narodna) **

Borci Dvjesto pedeset treće brigade,**
stameni i čvrsti, kao da su stijene,
u odbranu Bosne odlučno staju,
u borbama samo za pobjedu znaju.

Borci za slobodu, nema im ravna.
Hrabre borce naša Tuzla ima.
Ponosna je Bosna na takve borce,
na mlade momke, hrabre dobrovoljce.

Za Bosnu svoju, hrabro se bore
u borbu idu, jer je puno vole.
Na branike Bosne čvrsto će stati,
dušmanima Bosnu nikad neće dati.

Refren:
„Nećemo te dati, zemljo jedina
zakletva naša ti si nam svima",
poruku šalje iz rodnoga grada
Dvjesto pedeset treća brigada.

---

* - Autor teksta, muzike i aranžmana: Ibričić - Divjak;
Izvođač: Safet Dedajić

**- Transformacijom operativnih grupa u divizije, 3. brdska brigada je preimenovana u 253. brdsku brigadu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

SPAJDERI
*(zabavna)**

Krenuo sam u borbu, u času kad se gubi dah.
Ja hoću bolje sutra, ostvariti bolji san.
Imam samo okvir pun, za dušmane mač,
Bosna moja, nikom više neće davat harač.

U mraku, nema nazad kad te paukova mreža svije.
Bolje je da ne znaš kako Spajder* bije.
Gdje god da se skloniš vidjet će te moje oko.
Ime mi je Spajder, imam srce k'o Bosna široko.

Refren:
Samo malo vremena mi treba
moja mreža već je ispletena,
bilo kud da kreneš
moj otrov te vreba.
Kroz noć ja ću poći sam
da šejtanu stanem za vrat.
Ako imaš srca,
Spajderu prati trag.

---

*- Autor teksta i muzike: Maid Porobić

**- „Spajderi" (pauci) je bio popularni naziv Izviđačko - diverzantskog voda 3. tuzlanske brigade.

http://www.hasib-musinbegovic.com

GAŠI

Došao je sa Kosova ravnog,
zablistao kao munja s neba,
jer, zavjeta sjetio se starog:
grad svugdje odbraniti treba.

Tuzla ga je primila k'o svoga,
ponudila sve što može dati,
al' uz borce, srca čeličnoga
junak Gaši** sve će da joj vrati.

Ruke čvrste, oka sokolova,
srca hrabrog, plemenite duše,
brani Tuzlu od mrskih zlotvora,
ne da Gaši da je oni ruše.

Refren:
Gaši ratuje,
Majevica ječi,
pred njegovim herojima
svaki dušman kleči.

---

*- Autor teksta i muzike: Almir Azabagić
Izvođač: Lejla Mešalić

**- Demir Gaši je starješina 253. brdske brigade Tuzla.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO PEDESETA OSLOBODILAČKA BRIGADA

Rodile majke momke za junake,
Bosna ih pozvala da je brane.
Krenula mladost srcem ka slobodi,
Neda se porobit što Bosanka rodi.
Skrivale nas šume i hranila polja,
Pojile rijeke naše djedovine.
Garava lica sa solju u kosi,
Išli smo u bitke širom domovine.

Pamtit će Ozren i polja posavska,
Pamtit će heroje, brda majevička,
Kako je žestoko bilo kada krene,
Dvjesto pedeseta oslobodilačka.
Četvrto lišće već sa grana pada
Bosna neće biti porobljena nikad.
Tutnji i grmi, oslobodilačka,
Dvjesto pedeseta jača nego ikad.

Refren:
Ustajte, ide junačka, silna i hrabra oslobodilačka.
Djevojke mlade, spremajte svate,
Dvjesto pedesete momci kad se vrate …

---

* - Autor muzike: Asim Horozić
Izvođač: Besim Smajlović

**- Nakon iscrpljujućih borbenih djejstava skraja 1994. i početka 1995. godine, a u cilju formiranja jedne jake i brzopokretne jedinice, od tadašnjih jedinica 1.tuzlanske (250. brdske brigade) i 251. lahke brigade formirana je, 08. marta 1995. godine, nova jedinica – 250. oslobodilačka brigada Tuzla. Počasni naziv „Slavna" dobila je 04. aprila 1996. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PANTERI
*(zabavna)**

Majevica gori. Zna se,
krenuli su Panteri**, hej-ja, hej-jo.
Rovovi nam ne trebaju,
Panteri se ne sklanjaju, hej-ja, hej-jo.
Greda je pala,
bit će uvijek samo bosanska, hej-ja, hej-jo.
Kadijina česma -
bila vazda samo naša pjesma.

Ne prati nam suzo leđa,
ne brini se stari, hej-ja, hej-jo,
tvoji momci nisu sami,
s njima gaze Panteri, hej-ja, hej-jo.
Ne gledamo unazad,
komanda je napad, hej-ja, hej-jo.
To što vidim nije san,
za Pantere to je dan.

Refren:
Pod nogama prah,
što je iza, prošlo je,
na Pantera mah,
rešetke su razbijene.
Ispred nas je samo nebo.

---

*-Autor teksta i muzike: Maid Porobić

**- „Panteri" su Izviđačko - diverzantska četa OG - 5 (25. divizije).

http://www.hasib-musinbegovic.com

*STARA ČARŠIJA**

Stara čaršija spava, samo ludi mjesec s'ja,
već je odavno akšamski vakat,
kao mahnit sokacima lutam ja,
u duši mi nije rahat.

Znam da budna si i ti, nejmaš sna, od sevdaha,
dok tužno gledaš u gluhu noć
i govoriš sebi - ima Allaha,
moj će voljeni noćas doć…

Allah Bismillah ekber…

Sabah rani sviće i moram poći od tebe,
al' u duši mi ipak rahat.
Kada akšam padne, ja neću razdirat sebe,
jer za sevdah je pravi vakat.

Znaj da osjećam i ja sve bole tvoje
u kasni sahat dok mislim na nas.
O, Selma, jedino blago moje,
sa minareta k'o da čujem glas...

Allah Bismillah ekber…

---

*- Autor teksta: Mustafa Muharemagić i Faruk Nadžaković

http://www.hasib-musinbegovic.com

LOVE STORY

Walking down the street of the ancient town,
My Selima, moonlight and me.
Silent deserted place, awaken we are,
Oh, Selima, Selima we'll survive!

In the shadows of the wind that blows,
From the moment I can hear your cry.
Bosnian people struggling for their pride,
Oh, Selima, Selima we'll survive!

Allah Bismillahir Ekber……

When you say the evening prayer,
Bringing pleasure, glory, happy days.
Longing morning dreaming of your freedom,
Oh, Selima, Selima those days!

The rising sun, blazin hope
Promiseeng future, happy and alive
From the minaret I can hear voice,
Oh, Selima, Selima we'll survive.

---

*- Autor teksta: Mustafa Muharemagić i Faruk Nadžaković
Engleska verzija pjesme „Stara čaršija"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVADESET PETI MAJ**

Uzdiše vjetar preko Aleje**
sunce na zalasku,
kroz trepet lišće šapuće tihu
zadnju uspavanku.

Prvo jutro ispod humaka,
nemoj ih buditi.
Možda će tamo, sa druge strane,
prvi put ljubiti.

Gasi se svijeća, umire cvijet
ranjeno krilo nastavlja let.
Kazaljka staje na pola kruga
a iznad grada slomljena duga.

Refren:
Tu, gdje je zemlja kolijevka mehka
oni će spavati,
i jedno drugom mladosti tajne
nijemo odavati.

---

* - Autor teksta: Emira Hozić

**- 25. maja 1995. godine zločinačka granata ispaljena sa Ozrena usmrtila je na Kapiji u Tuzli 72 mladića i djevojaka.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KLETVA TUZLANSKIH OČEVA**

Ljubio tata kose od zlata,
po cesti krvavoj rasute.
U grču stegnute drhtave ruke,
mrtvu da je ne ispuste.

Nad zgaslim Suncem, ugasle oči
za tračak svjetla preklinju.
Na lice mrtvo kapaju suze,
muške, što mukom proklinju:

„Dabogda tvoja dorasla djeca
do izlazaka u čaršije…
Dabogda njima sretnije bile
neke njihove Kapije…

Dabogda tvoji ne rasli gladni,
imali i da podijele…
Dabogda nemali jedinice ratne…
Šetali kud god požele…

Dabogda rasli kao iz vode
i bili ljudi čestiti…
Dabogda im se spremali svati…
A ti to ne mag'o vidjeti…

http://www.hasib-musinbegovic.com

Dabogda tvoje proklete oči
od mojih mrtvije,
što si mi ubio zjenicu moju…
Šta bješe srcu milije?…

Oprosti Bože što im to želim,
kunem ih kletvom najtežom:
Dabogda znali da si granatom
kosio ulicom tuzlanskom.

Da sedamdeset i jedno si ubio,
zalio krvlju ulice…
Dabogda znali da su procvali
iz truhlog sjemena ubice…

*- Autor teksta: Emira Hozić

http://www.hasib-musinbegovic.com

Fuad Hadžiabdić,
komandant Okružnog štaba
TO Tuzla

” I ja sam TO”
– ***Pašaga Rešić***,
1992. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

Demonstracije u Tuzli (4. aprila 1992. godine)

Brčanska Malta, Tuzla (16. maja 1992. godine)

Brčanska Malta, Tuzla (16. maja 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Tuzla, 14. maja 1992. godine

Tuzlanski ”Mrgud”, maja 1992. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci Patriotske lige općine Tuzla, (17. juna 1992. godine)

Nurudin Hasić – Dino, dan uoči pogibije

http://www.hasib-musinbegovic.com

Formiranje Čete Kozlovac, Tuzla (maj, 1992. godine)

”Jaro, da mi smotamo po jednu” – borci Čete Kozlovac Tuzla
(juni, 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra jedinica MUP-a Tuzla (Tuzla, juli 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zakletva prve generacije regruta Nastavnog centra Tuzla (avgust, 1992. godine)

Sa press konferencije – ***Sead Avdić, Selim Bašlagić, Željko Knez***,
(Tuzla, 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Komandant 1. tuzlanske brigade, ***Jusuf Šećerbegović***, predaje ratni bajrak komandantu 2. bataljona, ***Ivanu Mijatoviću,*** koji vodi jedinicu na Brečansko bojište (Tuzla, decembr 1992. godine)

Bataljon 1. tuzlanske brigade na Majevičkom bojištu (zima, 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Uži dio Komande 1. tuzlanske brigade, snimljeni na samom početku rata

Borci 1. tuzlanske brigade

http://www.hasib-musinbegovic.com

Mirza Hadžimehmedović,
komandir Minobacačke baterije
”Šejtani”

Franjo Krešić (jesen, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

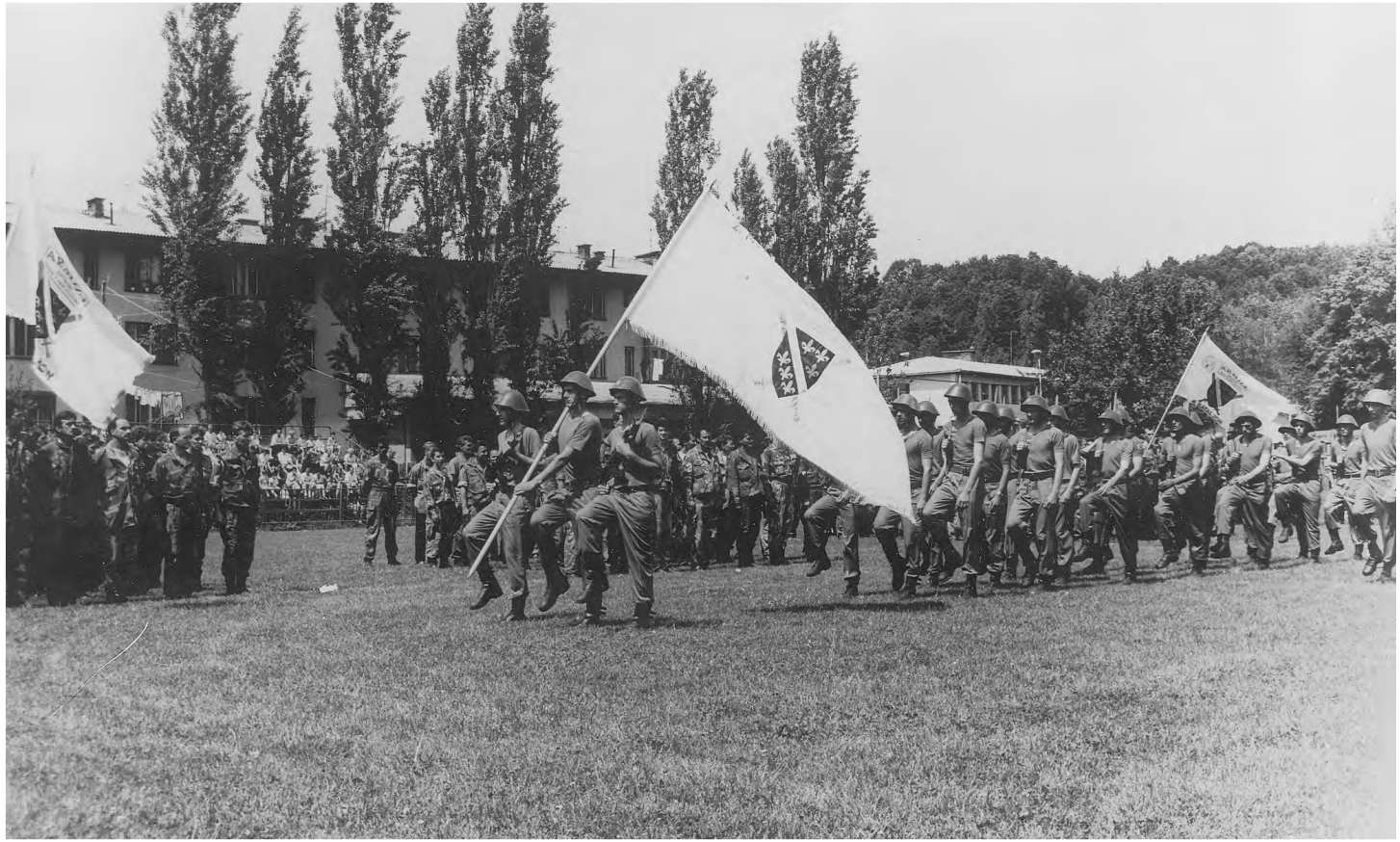

Smotra 2. tuzlanske brigade, Tuzla (Lipnica), 22. maja 1992. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra 3. tuzlanske brigade, Tuzla (Mramor), 19. juni 1993. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zastavni vod 3. tuzlanske brigade

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 3. tuzlanske brigade – Bataljon ”Niko Ivanović” Tuzla (Slavinovići), jesen 1994. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

Narodno veselje u povodu godišnjice 3. tuzlanske brigade,
Tuzla (Mramor), 19. juni 1993. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

Sa svečanosti 115. brigade HVO ” Zrinski” Tuzla (Tuzla, 1993. godine)

Bratimljenje 1. tuzlanske brigade Armije R BiH i 115. HVO brigade ”Zrinski” (jesen, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Baterija minobacača MB 82 mm OG-5 Tuzla
(jesen, 1993. godine)

Mješoviti artiljerijski divizion 2. korpusa, Tuzla
(jesen, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Iz radionice precizne mahanike i optike 2. korpusa

”Tuzko” – nove uniforme za borce
(Tuzla, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

TTU Tuzla – namjenska industrija
(1992. godina)

Ratne olimpijske igre
(zima, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Posljedice zločina na Kapiji, Tuzla (25. maja 1995.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci Združene brigade 2. korpusa Tuzla (iz 21., 24. i 25. divizije) pred polazak na Sarajevsko vojište, ljeta 1995. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

Komandant i načelnik Štaba 25. divizije Tuzla, pukovnici, ***Refik Lendo i Ibrahim Nuhanović***
(Vozuća, septembra 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 250. obr Tuzla
Lukavica (Čelićko bojište), ljeta 1995. godine

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA ŽIVINICE**

Općina Živinice postoji još od Drugog svjetskog rata. Nije mijenjala veličinu teritorije u toku Odbrambeno - oslobodilačkog rata protiv agresije na Bosnu i Hercegovinu. Cijelo to ratno vrijeme bila je slobodna. Veličina teritorije općine Živinice iznosi 291 km^2. Oko 60% teritorije čini brdsko-planinsko zemljište, a 40% je ravničarsko, poljoprivredno zemljište.

Općina ima 26 mjesnih zajednica. Po popisu stanovništva iz 1991. godine, na teritoriji općine Živinice živjelo je 54.653 stanovnika čija je nacionalna struktura bila: Bošnjaka - 44.063 (80,62%), Hrvata - 3.969 (7,26%), Srba - 3.499 (6,40%), Jugoslovena - 2.115 (3,86%) i ostalih - 1.007 (1,84%).

U toku 1992. godine, i kasnije, na područje općine Živinice prognano je oko 23.000 stanovnika iz Podrinja, pretežno iz općina Zvornik, Vlasenica, Bratunac, Srebrenik, Bijeljina. Tako se na području općine našlo i tu ostalo da živi u toku rata oko 70.000 stanovnika, 47.000 domicilnog i 23.000 prognanog. Nacionalna struktura se korijenito izmijenila gdje su Bošnjaci činili 67.689 (96,7%), Hrvati 1.928 (2,75%) a Srbi 383 (0,54%). Poslije završetka rata dio prognanog stanovništva je raseljen po drugim krajevima Federacije BiH, naročito na teritoriju Sarajevskog kantona.

*-podaci nemaju zvaničnî karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

U toku rata protiv agresije na općini je bilo oko 14.800 vojno-sposobnih muškaraca. Od tog broja u jedinice Armije RBiH bilo je raspoređeno, u različitim periodima i na različito vrijeme, 8.200 vojnih obveznika (v/o) ili 55,4%; u Civilnu zaštitu - 900 ili 6,1% a na radnu obavezu - 1.100 ili 7,4% obveznika.

U periodu 1992. -1995. godine na području općine Živinice postojale su sljedeće jedinice: Đurđevički bataljon, "Živinički sokolovi", Sprečanski odred, PDO "Živiničke ose" i neke druge jedinice. Većina ovih jedinica formiranih u početnom periodu agresije bila je vezana za Općinski štab TO Živinice iz kojeg će izrasti Operativna grupa 6 (OG-6), a kasnije Kamanda 24. divizije. Prvog decembra 1992. godine formirana je 116. muslimanska brdska brigada. Kasnije je preformirana u 216. lahku brigadu a 30. aprila 1995. godine u 240. brdsku brigadu. Dvjesta deseta brdska brigada formirana je 11. februara 1993. godine i u njen sastav su ušle jedinice: Sprečanski bataljon, Prvi živinički bataljon, Dubravski odred i Šerićki odred. Lahka 220. brigada formirana je 10. januara 1994. godine u Đurđeviku. Na teritoriji općine Živinice postojale su i druge jedinice - Vazduhoplovna grupa i Nastavni centar Dubrave.

U ratu protiv agresije poginulo je (i nestalo) 493 borca, a ranjeno 929. Broj poginulih civila (mještana) je 8 a ranjenih 1. Broj poginulih civila prognanika je 7 a ranjenih 26.

Ukupan broj dobitnika ratnog priznanja "Zlatni ljiljan" je 52, od toga je poginulih 35.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Protivdiverzantskog odreda "Živiničke ose" Živinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

SPREČANSKI
ODRED - BATALJON

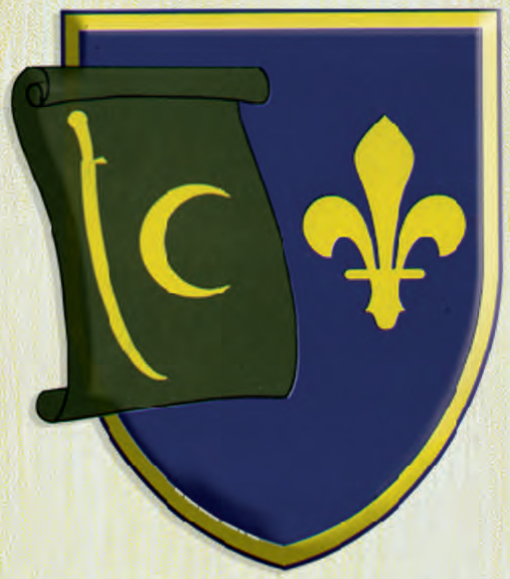

1992 - 1996
Živinice

Zastavica Sprečanskog bataljona Živinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

210.Viteška Oslobodilačka brigada "Nesib Malkić"

Ratna zastava
210. viteške oslobodilačke brigade
„Nesib Malkić" Živinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratna zastava
Đurđevičkog bataljona Živinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

216.Lahka brigada Živinice

Ratna zastava
216. lahke brigade Živinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

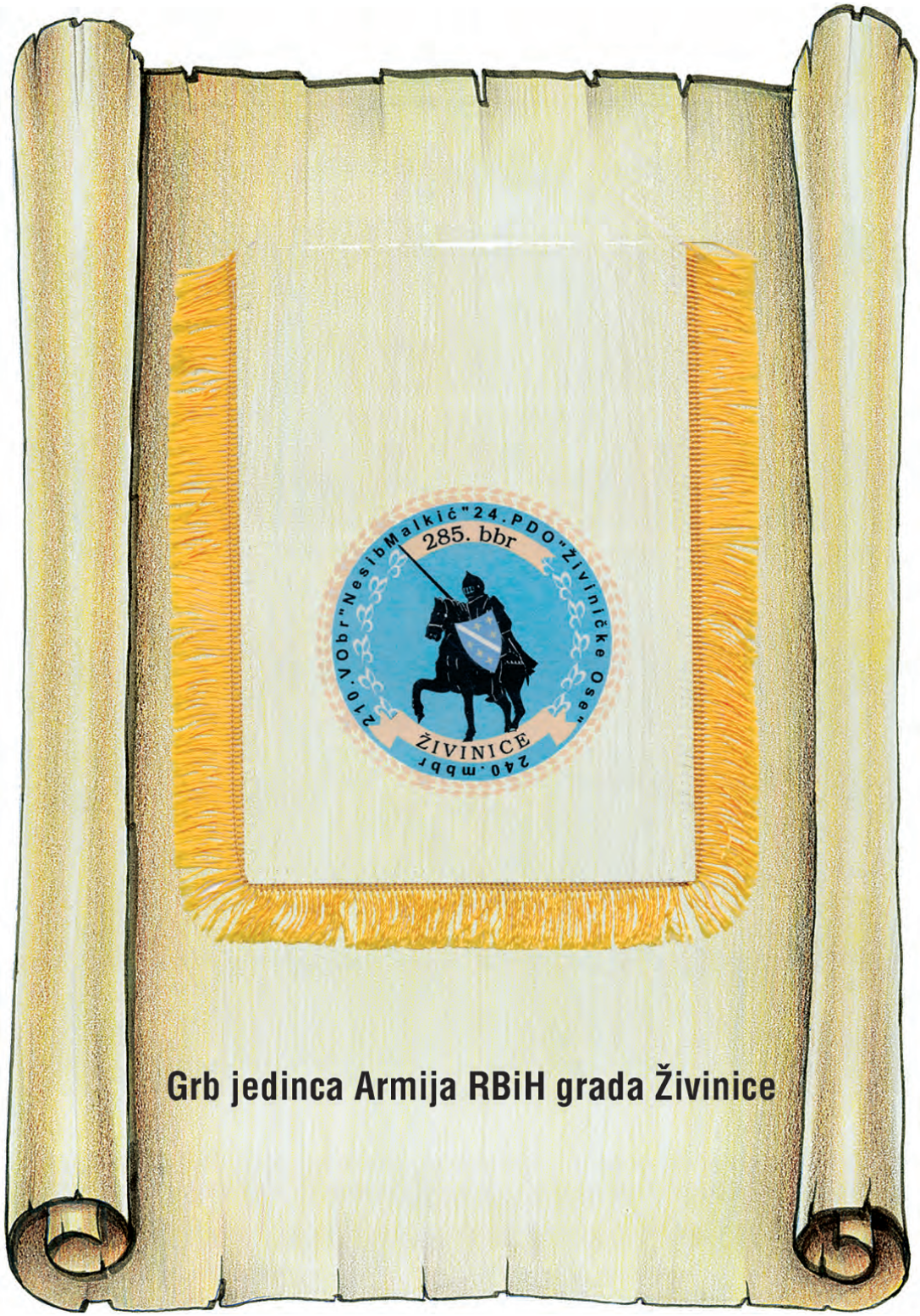

Grb jedinca Armija RBiH grada Živinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 28. divizije KoV Živinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratna zastavica 281. motorizovane brigade „Nesib Malkić" Živinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

ŽIVINIČKE OSE
*(zabavna)**

Diverzanti zna ih svako, uvijek smjelo, uvijek tako,
u boj kreću za slobodu, za slobodu svom narodu.

I ime svoje pravo nose, Živiničke hrabre ose.
I krv svoju prolijevaju za slobodu zemlje ove.

Ova gruda zemlje naše, nikad tuđa neće biti,
jer je brani, jer je čuva, jer je srcem svojim štiti.

Drug do druga, brat do brata, četa hrabrih diverzanata.
I ime svoje pravo nose, Živiničke to su ose.

Refren:
Hajde, hajde diverzanti,
nek' se pjeva, nek' se pamti,
da ste naše Živiničke ose,
što zastavu slave nose.

---

*- „Živiničke ose" - elitna jedinica 2. korpusa, formirana je 03. juna 1992. godine u Živinicama, iako postoje tragovi o formiranju njenog jezgra još u februaru 1992. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

ŽIVINIČKE OSE
(narodna)

K'o gromovi iz oblaka, Živiničke idu ose,
poletjele u pobjedu, dušmanima da prkose.

To je Odred od ljiljana,
Mevludina* vojska mlada,
pa sve junak do junaka,
zlatni ponos ovog grada.

Kao munja kada sijeva, u boj ide ljuta osa,
i ne boj se, moja Bosno, to je ljiljan iz ponosa.

Zakleli se svom narodu,
za tebe će život dati.
U osinjak ko im dirne,
neće više postojati.

Zakleli se tebi, Bosno, ići ćemo sve do Drine,
gonit ćemo razbojnike, za tebe se, Bosno, gine.

I na kraju poručuje
Živinički odred osa:
„Čuvajte se preko Drine,
mi smo Bosna od ponosa."

---

*- „Mevludin" (Mevludin Mahmutbegović) je ratni komandant jedinice „Živiničke ose" od 21. oktobra 1992. do 10. maja 1995. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

SPREČANSKI ODRED
*(narodna)**

Ovo je noć kad srce priznaje,
Sprečanski odred** za narod ustaje.

Ovo je noć kad suze naviru,
a djeca naša k'o ptice umiru.

Ovo je noć kad duša priznaje,
da ranjena Bosna u srcu ostaje.

Ovo je noć kad srce priznaje,
Sprečanski odred za narod ustaje.

Refren:
Bosno moja, domovina lijepa,
ljepota mi tvoja srce pocijepa.

---

*- Autor teksta: Salih Malkić

**- Sprečanski odred formiran je prvih dana agresije na Bosnu i Hercegovinu. Činili su ga borci sprečanske doline, tačnije - sela i naselja općine Živinice i Kalesija.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ŽIVINIČKI BATALJON**

Cijelom Bosnom pjevaju se pjesme,
o borcima živiničkog kova,
Živinički bataljon nek' živi,
o njem' pjeva, evo, pjesma ova.

Nermo, Enes, Nevres i Bazuka,
dobro znana živinička raja,
Bosnu vole, domovinu svoju,
u borbi će ostati do kraja.

Živinički bataljon dok brani,
domovine gradove i sela,
naša djeca igrat će se smjelo,
dušman neće ispuniti želja.

Refren:
Živinički bataljon čine dobrovoljci,
naši Zlatni ljiljani, prekaljeni borci.
Živinički bataljon zaklinje se svima,
borit će se, boriti, dok dušmana ima.

*- Živinički bataljon bio je u sastavu 210. viteške oslobodilačke brigade. „Nermo" je Nermin Forčaković, pomoćnik komandanta za obavještajne poslove. „Nevres" je Nevres Šišić, zamjenik komandanta ovog bataljona. Oba su poginuli 25. oktobra 1993. godine na Crnoriječkoj visoravni, općina Olovo. Posthumno im je dodijeljeno ratno priznanje „Zlatni ljiljan". „Bazuka" i „Enes" su starješine Živiničkog bataljona. „Bazuka" je nadimak majora Nihada Ramića, komandanta Živiničkog bataljona, nosioca ratnog priznanja „Zlatni ljiljan".

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO DESETA VITEŠKA BRIGADA
(narodna)

Majko Bosno, zemljo moja, dušmani ti djecu biju,
sad su puna groblja tvoja, mezarovi tužno sniju.

Sad krvariš, zemljo rodna, i tvoje nas rane bole,
ljiljani se za te bore, oni što te srcem vole.

Narod Bosne neka pamti borce slavne brigade ove,
jer svoj život oni daju, da odbrane Bosni snove.

Refren:
Dvjesto deseta viteška brigada*
ratuje Bosnom i slavu nosi.
Njeni su borci bedem pred nama,
kad život teče i smrt kad kosi.

---

*- 210. viteška oslobodilačka brigada Živinice, formirana je 11. februara 1993. godine. Počasni naziv „Viteška" ponijela je 08. februara 1993. godine. Bila je na direktnoj vezi Komande 2.korpusa.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVJESTO DESETA VITEŠKA „NESIB MALKIĆ “**
(narodna)

Po Bosni se pjesma čuje, mladi borci zapjevali,
majko, Bosno, komandanta za tebe smo našeg dali.

Pamtit’ će šeher Tuzla, Zvornik, Brčko, Sarajevo
branio si domovinu, o slobodi s nama pjev’o.

Legenda će vječno živjet i živjet će tvoja djela,
pamtit će Živinice i Gradačac, Kula bijela.

Tvoja zvijezda Bosnom sija i ona će da nas vodi,
kunemo se, znaj Nesibe, pjevat ćemo o slobodi.

Refren:
I dok Nesib Malkić spava,
Bosnom ide vojska mlada,
vojska hrabrog komandanta
Dvjesto deseta brigada.

---

*- Pjesma je posvećena rahmetli Nesibu Malkiću, komandantu ove brigade, koji je poginuo na Crnoriječkoj visoravni, 25. oktobra 1993.godine. Nesib Malkić je nosilac ratnog priznanja „Zlatni ljiljan” i odlikovanja „Heroj oslobodilačkog rata”. Posthumno je unaprijeđen u čin brigadira.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO DVADESETA BRIGADA
*(narodna)**

Kad su puške od dušmana
zapucale na sve strane,
zaplakala majka Bosna
i pozvala svoje ljiljane.

Dok Gradina podrhtava
žestoke se borbe vode.
Poručuju hrabri borci:
„- Ne bojte se, naš narode".

Idu borci proslavljeni,
sve su junak do junaka,
Bosnu brani živinička,
Dvjesto dvadeseta lahka**.

Refren:
Zemlja drhti, nebo gori,
od granata i raketa.
Ne damo te, Bosno naša,
mi smo Dvjesto dvadeseta.

---

* - Autor teksta: Aljo Halilović

**- 220. lahka brigada formirana je 10. januara 1994. godine u Đurđeviku, općina Živinice.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO DVADESETA LAHKA BRIGADA
(narodna)

Kad džehennem Bosnom bije,
kad junaka bilo nije,
a pravi junak posta tada,
Dvjesto dvadeseta lahka brigada.

Lahko bije, lahko stupa.
Njeni borci bratski, skupa,
bilo poljem ili gorom
biju ritam pravog boja.

Odbraniše svima Bosnu,
nagradiše mladost rosnu
i Bošnjake lijepe svoje
pa legenda, eto, to je.

Refren:
Dvjesto dvadeseta lahka brigada
za Bošnjake radi sada.
Svakim danom, svakom zorom,
bitke bije poljem, gorom.

http://www.hasib-musinbegovic.com

DVJESTO DVADESETA PONOSNO KORAČA
(narodna)

Sa Gradine iz prkosa zasijala nada,
procvjetala Dvjesto dvades' ta brigada.
Od visoke Majevice pa do Zvjezde gore
svitale su njene pobjedničke zore.

Na Konjuhu tamnom i u Posavini,
ostale su kapi krvi date domovini.
Đurđevička mladost poručuje svima,
okitit će Bosnu zlatnim ljiljanima.

Refren:
U krvavom boju i od smrti jača
Dvjesto dvadeseta ponosno korača.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SMRT IBRAHIMA BALKIĆA – „BRAHETA”**

Sedamdeset i druga je bila,
kad je majka „Braheta” rodila.
Nije znala da junaka rodi,
što će narod vodit’ ka slobodi.

Nije im’o ni dvadeset ljeta,
agresija kad poče prokleta.
Dobrovoljac u borbi je bio,
sve za Bosnu, da bi je branio.

Diverzante hrabre predvodio
i četničke horde razgonio.
Na Bradinju nije im’o sreće
al’ ga Bosna zaboravit neće.

Refren:
Oficire, Balkić Ibrahime,
Đurđevik će spominjat ti ime.
Sav Đurđevik i Bosna nam cijela,
pamtit će te a i tvoja djela,
sav Đurđevik i Donja Lukavica,
mlad ljiljane, lahka ti zemljica.

*- Pjesma posvećena nosiocu „Zlatnog ljiljana”, Balkić Ibrahimu, pripadniku 220. lahke brigade. Obavljao je dužnost pomoćnika komandanta brigade za obavještajne poslove. Poginuo je 14. decembra 1994. godine na Bradinju (Vozuća).

http://www.hasib-musinbegovic.com

*S LJUBAVLJU KOMANDANTU SALETU**

S Kule grada od Zvornika
krenuo je Sale slavni.
Poslao ga Allah Dragi
da odbrani narod jadni.

Ponosna ćeš, Bosno, biti
ti na sina sprečanskoga,
s ljiljanima Sale ide,
do tvog kraja podrinjskoga.

Komandante, sine Bosne,
doziva te rijeka Drina.
Dolazim ti, rijeko moja,
s tvojim zlatnim ljiljanima.

Refren:
Preko Brčkog i Gradačca,
Sarajeva, šeher grada
Bosnu svoju odbranila
Saletova vojska mlada.

---

*- „Komandant Sale" je brigadni general Salih Malkić. Bio je pripadnik Patriotske lige i jedan od organizatora otpora agresiji u Sjeveroistočnoj Bosni. Obavljao je dužnost komandanta 4. operativne grupe, kasnije 28. divizije. Nosilac je ratnog priznanja „Zlatni ljiljan" od 1992. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Salih Malkić, komandant 24.
divizije Živinice

Mevludin Mahmutbegović, komandant
”Živiničkih osa”

http://www.hasib-musinbegovic.com

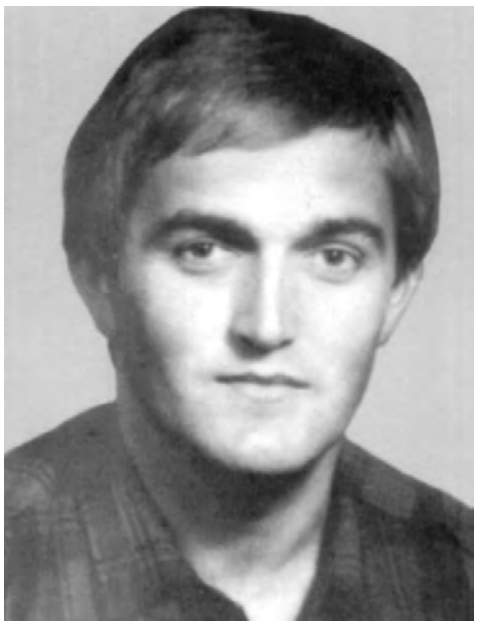

MALKIĆ, Hamdija, NESIB
Rođen 05. 07. 1961. godine u Gornjim Dubravama - Živinice. Aktivno vojno lice. Poginuo 25. 10. 1993. godine u s. Šehovići – Olovo, kao vojnik, na dužnosti komandanta 210. brdske brigade. Posthumno odlikovan ” Ordenom heroja oslobodilačkog rata” 1994. godine. Ratno priznanje ”Zlatni ljiljan” dobio je 1993. godine.

BALKIĆ, Mumin, IBRAHIM –”BRAHE”
Rođen 01. 05. 1972. godine u Donjoj Lukavici - Živinice. Aktivno vojno lice. Poginuo 14. 12. 1994. godine na Bradinju – Vozuća, kao vojnik, na dužnosti pomoćnika načelnika Štaba za obavještajne poslove 220. lahke brigade. Ratno priznanje ” Zlatni ljiljan” posthumno mu je dodijeljeno 1996. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

”Živiničke Ose” u Gradačcu
(oktobar, 1992. godine)

Borci ”Živiničkih sokolova”

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci Interventnog voda Đurđevičkog bataljona 220.br pred odlazak na Gradačac
(označen – ***Ibrahim Balkić – Brahe***)
(oktobar, 1992. godine)

Dubravci kreću u Posavinu (Živinice, jesen 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra 116. bbr na dan formiranja (01. decembar 1992. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra 216. lbr Živinice (januar, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 210. vobr Živinice (Posavina, zima 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Hasan Muratović, komandant OG-6 Živinice (zima, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Sprečanski bataljon 210. vbbr Živinice

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 210. vobr Živinice

Borci 210. vobr ”Nesib Malkić”
(Majevičko bojište, januar 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Aerodrom Dubrave (jesen, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Desetodnevni protesti u Dubravama (januar, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA KLADANJ**

Općina Kladanj prvi put se spominje davne 1469. godine, pod imenom Četvrtkovište. Površina današnje teritorije općine Kladanj iznosi 325 km^2. Po popisu iz 1991. godine imala je 16.028 stanovnika, i to: 11.747 (73,29%) Bošnjaka, 3.833 (23,91%) Srba, 38 (0,24%) Hrvata, 272 (1,7%) Jugoslovena i 138 (0,86%) ostalih. U toku 1992. i 1993. godine, prilivom oko 9.253 prognanika, broj stanovništva općine Kladanj je osjetno porastao i iznosio je 18.967 lica. Zaključno sa 31. decembrom 1995. godine, broj stanovnika je iznosio 13.687, od čega je 98,80% bilo Bošnjaka, 1% Srba i 0,2% Hrvata.

Ukupan broj vojno-sposobnog stanovništva 1992. godine iznosio je 2.984 lica. Iako je dio domicilnog stanovništva odselio, prilivom izbjeglog stanovništva broj vojno-sposobnih lica se povećao. Iznosio je: 1993. godine 4.113, 1994. godine – 3.994 a 1995. godine - 3.876 vojno-sposobnih lica.

Od ukupnog mobilizacijskog kontingenta u jedinicama Armije RBiH bilo je angažirano 1992. godine 2.337 (78%); 1993. godine – 2.510 (61%); 1994. godine – 2.470 (62%) a 1995. godine 2.125 (55%) lica mobilizacijskog kontingenta.

---

*- podaci nemaju zvaničan karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

U ostalim strukturama društva (MUP, Civilna zaštita, radna obaveza) bilo je angažirano: 1992. godine 477 vojnih obveznika, 1993. godine – 943, 1994. godine – 852 a 1995. godine – 653 vojna obveznika.

Na području općine Kladanj, 08. maja 1992. godine, formiran je Općinski štab TO (Op ŠTO) Kladanj. Nešto kasnije, 16. septembra 1992. godine, formirana je Operativna grupa 3 (OG-3) Kladanj. U njenom sastavu je funkcionirao RRC na području Muške vode. U novembru 1992. godine, na prostoru općine Kladanj formiraju se dvije brdske brigade – 301. i 302. brdska brigada. Početkom 1993. godine (07.marta) dolazi do spajanja ove dvije brigade od kojih nastaje 121. brdska brigada (VJ 5158) Kladanj. Od pretežno izbjeglog i protjeranog stanovništva Podrinja, 02. februara 1993. godine formirana je 1. muslimansko- podrinjska brigada (VJ 5160) Kladanj.

Predajom „zaštićene" zone Srebrenica agresoru, od boraca srebreničke 28. divizije, u toku jula 1995. godine, u Stuparima (općina Kladanj) formiraju se dvije brigade: 286. brdska brigada (VJ 5480) Srebrenica i 287. brdska brigada (VJ 5481) Bratunac. U toku Odbrambeno- oslobodilačkog rata protiv agresije poginulo je 280 boraca a 40 ih je nestalo. Ukupno je ranjeno 235 borca.

Civilnih lica je poginulo 37 a ranjeno 76.

Kladanj ima 16 „Zlatnih ljiljana". Njih 7 su šehidi.

http://www.hasib-musinbegovic.com

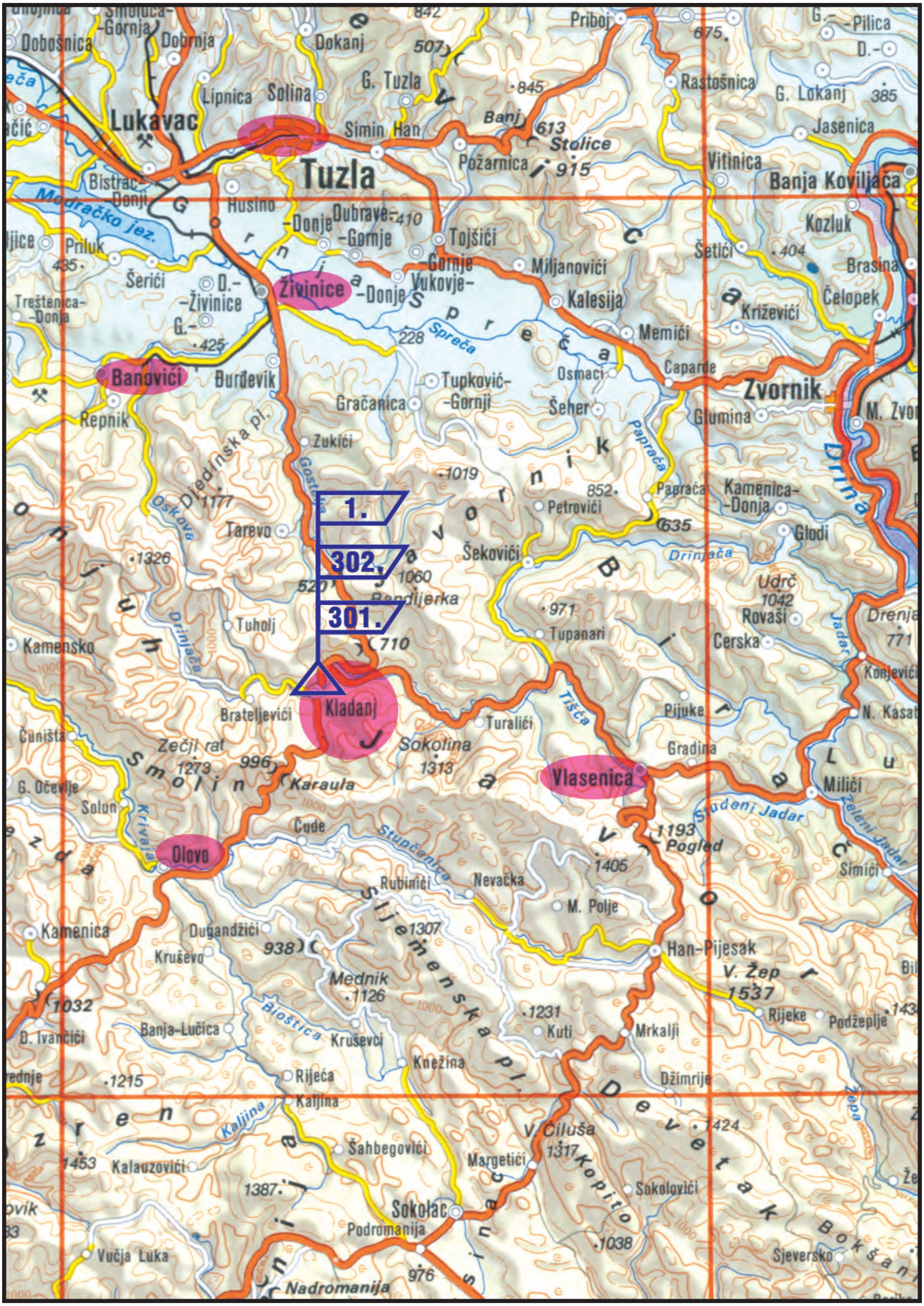

Tuzla
Lukavac
Živinice
Banovići
Kladanj
Vlasenica
Olovo
Zvornik
Banja Koviljača
Kalesija
Sokolac
Han-Pijesak
1.
302.
301.
Modračko jez.
Spreča
Drina
Javornik
Konjuh
Romanija
Devetak
Sokolina
Zečji rat
Karaula
Stupčanica
Sljemenska pl.
Mednik
Đurđevik
Gračanica
Šekovići
Tupanari
Turalići
Brateljevići
Tuholj
Tarevo
Zukići
Petrovići
Milići
Kozluk
Memići
Caparde
Glumina
Kamenica-Donja
Dubrave-Donje
Dubrave-Gornje
Husino
Simin Han
Požarnica
Tojšići
Miljanovići
Dokanj
Solina
Lipnica
Bistrac-Donji
Šerići
Priluk
Repnik
Kamensko
Čuništa
G. Očevlje
Solun
Čude
Rubinići
Nevačka
M. Polje
Dugandžići
Kamenica
Kruševo
Banja-Lučica
Kruševci
Knežina
Rijeća
Kaljina
Šahbegovići
Kalauzovići
Margetići
Sokolovići
Sjeversko
Podromanija
Nadromanija
Vučja Luka
Kuti
Mrkalji
Džimrije
Rijeke
Podžeplje
Pogled
Kopito
V. Čiluša
V. Žep
Pijuke
Gradina
Cerska
Rovaši
Udrč
Glodi
Papraća
Priboj
Rastošnica
G. Lokanj
Jasenica
Vitinica
Šetići
Brasina
Čelopek
Križevići
Osmaci
Šeher
Tupković-Gornji
Stolice
Dobošnica
Dobrnja
Smoluća-Gornja
G. Tuzla
Banj
D. Ivančići
Drinjača
Studeni Jadar
Zeleni Jadar
Jadar
Tišća
Krivaja
Biostica
Kaljina
Gostelja
Oskova
Djedinska pl.
Bendijerka
Konjevići
N. Kasaba
Simići

301.Brdska brigada Kladanj

Ratna zastava
301. brdske brigade Kladanj

http://www.hasib-musinbegovic.com

302.Brdska brigada Kladanj

Ratna zastava
302. brdske brigade Kladanj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Izviđačko - diverzantskog voda
2. bataljona 121. brdske brigade Kladanj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 244. brdske brigade Kladanj

http://www.hasib-musinbegovic.com

*JESEN**

Jesen je stigla, okratiše dani,
lišće žuti na pokisloj grani.
Još provodim dane ja u rovu
iz Lukića četnici me zovu.

Takva mi je moja sudba kleta
dušmanin mi iz blizine smeta.
Zasipa me metkom i granatom.
A nekad se nazivasmo bratom.

Gdje ćeš četu nazivati „brate”?
Ne vjeruj mu, svi treba da znate.
Jer, četnik je vazda dušman bio,
uvijek me je lišit glave htio.

Tri jeseni ratujemo s njima
kol’ko dana tri godine ima.
Atakuju na Bosnu nam našu
žarko htješe strpat nas u flašu.

*- Autor teksta: Asim Hadžikić

http://www.hasib-musinbegovic.com

KAD POGLEDAM SA JARAČKOG
*(narodna)**

Kad pogledam sa Jaračkog
vidim divan grad,
lijepi Kladanj, divnu rijeku,
mio zavičaj.
Oj, ti rijeko krivudava,
puna žubora,
kraj tebe sam svoju mladost,
ostavio ja.

Majsko sunce, poljsko cvijeće,
miris ljiljana,
teferiče kraj Drinjače,
volio sam ja.
Sad je nebo iznad Kladnja,
puno granata.
Hoće Kladanj da uništi,
ruka dušmanska.

Čuj me, silo razbojnička,
iza tenkova,
pobijedit će moja duša,
vaša oružja.
Duša puna merhameta,
prava bosanska.
U miru će mirisati,
polje ljiljana.

---

*-Izvođač: Lemeš Mensur

http://www.hasib-musinbegovic.com

KAKO JE LIJEP KLADANJ
*(zabavna)**

April godine ove,
devedeset i krvave,
Kladanj htjedoše drugi,
dušmani s brda.
Ejub, Mevko i Fahre,
Ljuta i ljiljani,
život dadoše odmah,
za Kladanj, vjeru i Bosnu.

Godina krvava teče,
ljiljani ne daju Bosnu.
Mladost zemlje ove,
živote polaže svoje.
Šekib, Hamdija, Samir,
Šaban, Dževad i mnogi drugi,
mladost dadoše svoju,
za Kladanj, za vjeru, za Bosnu.

Refren:
Jer ti, dušmane, ne znaš,
kako lijep je, lijep je Kladanj.
To još znamo samo mi,
Sifet, Hariz, kladanjski ljiljani.

*- Izvođač: Mirza Kuluglić

http://www.hasib-musinbegovic.com

STO DVADESET PRVA BRIGADA
*(zabavna)**

Idu hrabri, idu mladi, za slobodu grada,
Kladanj brani Sto dvadeset prva** najbolja brigada.

Idu hrabri, idu mladi, smrti se ne boje,
Republiko, Sto dvadeset prva brani međe tvoje.

Idu hrabri, idu mladi, plače zemlja Bosna,
Sto dvadeset prva brani ime Republika Bosna.

Refren:
Sto dvadeset prva, svi heroji tvoji,
Sto dvadeset prva, nikog se ne boji.
Gdje god treba da se brani grumen zemlje naše,
borci Sto dvades't prve stižu, nikog se ne plaše.

---

*- Izvođač: Ado Halilović

**- 121. brdska brigada Kladanj, nastala je spajanjem dviju kladanjskih brigada - 301. i 302. brdske brigade. Ulaskom u sastav 24. divizije 121. brigada biva preimenovana u 224. brdsku brigadu Kladanj.

http://www.hasib-musinbegovic.com

STO DVADESET PRVA BRIGADA
*(zabavna)**

Sto dvadeset prva ide u ljuti boj,
za slobodu, majko, i narod svoj.
Ako se ne vratim, nemoj plakati,
nemoj stara majko rahmet predat' mi.

Za slobodu jaro, vrijedi umrijeti,
i za našu djecu mira donijeti.
A kada se vratim, ja ću pjevati,
ja ću za naš narod pjesmu skovati.

Komandante Hari**, ti, naš sokole,
komandante Hari, tjeraj orlove.
Orlovi su bijeli za nas ološi,
orlovi su bijeli za nas kokoši.

Sto dvadeset prva, najbolja brigada,
Sto dvadeset prva, najbolja brigada.
Orlovi su bijeli za nas kokoši,
orlovi su bijeli za nas ološi.

---

* - Autor teksta, muzike i izvođač: Nermin Halilović

**- „komandant Hari" je pukovnik Haris Šarić. Obavljao je dužnost načelnika štaba ŠTO Kladanj, a od 23. septembra 1992. godine dužnost komandanta 121. brdske brigade.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*STO DVADESET PRVA BRDSKA BRIGADA**

Sto dvadeset i prva
kladanjska brigada
četnicima zadavala jada.
Kuda prođe u akciji ona
sigurno je to slobodna zona.

Kuda prođe Sto dvadeset prva
leže čete k'o složena drva.
Hrabri borci iz stuparskog kraja
sigurno su najhrabrija raja.
Po brigade stuparci su borci
najhrabriji momci dobrovoljci.
Nek' se priča širom naše Bosne
Brigada se ponosi sa njima.
U brigadi mnogo takvih ima.

Sto dvadeset prva
kladanjska brigada
najbolja je u Korpusu sada.
Kuda prođe Sto dvadeset prva
Četnici su poput malih mrva.

*- Autor teksta: Asim Hadžikić
Izvođač: Ado Halilović

http://www.hasib-musinbegovic.com

KLADANJ BRANE KLADNJACI
*(narodna)**

U moje srce stari druže,
ušao je teški jad,
dušmani pucaju na moju Bosnu,
na moj Kladanj grad.

Raja žuri u skloništa,
granate tuku sve jače.
Neka znaju, neće dugo.
Tu su ljiljani sa Drinjače.

Pucaju, jaro, noć i dan
lete granate i mine.
Zlatni ljiljani će dušmane
otjerati preko Drine.

Refren:
Al' su zlatni ljiljani,
svi redom pravi junaci,
neka znaju dušmani,
Kladanj brane Kladnjaci.

Ostat će zlatni ljiljani
još dugo da se pamte,
da čuvaju našu Bosnu,
ako se dušmani vrate.

*-Autor teksta i izvođač: Mensur Lemeš

http://www.hasib-musinbegovic.com

ZLATNI LJILJANI
KLADANJ BRANE
*(zabavna)**

Naši momci mladi,
ljiljani zlatni,
oslobodit će Bosnu
u trenutak pravi.

Naši momci hrabri
ljiljani zlatni,
našu Bosnu čuvajte,
Kladanj ne dajte.

Ljiljani zlatni,
cvjetajte,
dušmanu Bosnu
ne dajte.

Neprijatelja pobijedite,
naš lijepi Kladanj sačuvajte.
Ljiljani zlatni cvjetajte,
naše Bosne ne dajte.

*- Autor teksta i izvođač: Mirza Kuluglić

http://www.hasib-musinbegovic.com

SIFET, HARIZ I MI
*(zabavna)**

Stigao je suđeni dan,
za Bosnu krećemo sad.
Sloboda, ponos i čast,
zavjeti su za narod naš.

Goražde, Zvornik, Sarajevo,
čekaju, sine, na nas.
Bratunac, Foča, naš Brod,
čekaju narod svoj.

Refren:
Krećemo u drugi grad,
Kladanj čuvajte vi.
Sine, raja i ti,
i mladi ljiljani.

Ljiljani, krećemo mi,
slobodna Bosna smo svi
Sifet, Hariz i mi,
kladanjski ljiljani.

---

*- Izvođač: Mirza Kuluglić

http://www.hasib-musinbegovic.com

„Ovaj tenk više ne gleda Kladanj" (Pelemiš, maj 1993. godine)

„Ovi bestrzajni topovi su sada naši" – borci 121. bbr nakon akcije oslobađanja Pelemiša (maj, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratna bolnica – rehabilitacioni centar
Muška voda Kladanj (proljeće, 1993. godine)

Starješine OG-3 Kladanj i 121. bbr
(septembar, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Diverzanti 121. bbr sa komandantom OG-3 ***Sifetom Krekićem,*** - godišnjica OG-3
(septembar, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Članovi KUD Kladanj (septembar, 1993. godine)

„Hanka i Sejdo" u Kladnju
(septembar, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Detalji sa svečanosti u povodu Dana 1. muslimansko – podrinjske brigade
(Kladanj, februar 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA TEŠANJ**

Prijeratna općina Tešanj imala je površinu teritorije 222 km^2. Po popisu stanovništva iz 1991. godine imala je 48.390 stanovnika. Nacionalna struktura je bila: Bošnjaka 34.938 (72,2%), Hrvata 8.952 (18,5%), Srba 3.078 (6,4%), Jugoslovena 1.038 (2,1%) i ostalih 384 (0,8%). Završetkom Odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992. – 1995. godine dio općine Tešanj (naselje Vitkovci) pripao je drugom entitetu a znatan dio teritorije općine Tešanj pripao je novoformiranoj općini u Federaciji BiH pod imenom Usora. Danas općina Tešanj ima površinu teritorije oko 160 km^2, sa ukupnim brojem stanovnika (nezvanični podaci iz 2001. godine) 47.290: Bošnjaka 44.259 (93,59%), Hrvata 2.286 (4,83%), Srba 341 (0,7%), i ostalih 404 (0,85%).

Za vrijeme agresije na Bosnu i Hercegovinu općina Tešanj je primila od 12 do 15 hiljada izbjeglog stanovništava, uglavnom iz Doboja, Teslića i Dervente. Prema nezvaničnim podacima iz 2001. godine, na teritoriji općine Tešanj još uvijek je živjelo oko 5.800 izbjeglica.

Pred agresiju općina je imala u evidenciji oko 14.180 vojnih obveznika (v/o). U Armiji RBiH je bilo angažirano oko 9.275 v/o.

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

Formiranje prvih jedinica vezano je za formiranje novog Općinskog štaba TO Tešanj (05. aprila 1992. godine). Formirani su: Odred TO Kalošević, Odred TO Jelah, Odred TO Miljanovci, Četa TO Piljužići – Blaževići i Četa TO Ljetinić. Jedinice nivoa brigade ovdje se počinju formirati već u junu mjesecu – 1. tešanjska brigada formirana je 18. juna 1992. godine. Dana 24. decembra 1992. godine transformira se u 202. brdsku brigadu Tešanj. Počasni naziv „Slavna" dodjeljuje joj se 15. aprila 1993. godine, (popularni naziv „Garava" – 25. aprila 1993. godine) a „Viteška"- 25. aprila 1994. godine. Ova brigada 13. marta 1995. godine biva preimenovana u 372. vitešku brdsku „Garavu" brigadu. Dana 15. marta 1993. godine od tešanjskih jedinica formirana je 207. brdska brigada „Pousorska – ljuta" (kasnije preimenova u 377. brdsku brigadu). Počasni naziv „Slavna" dodijeljen joj je 14. decembra 1993. godine, a „Viteška" – 24. novembra 1994. godine. Na teritoriji općine Tešanj formirana je 08. februara 1993. godine 204. brdska brigada Teslić, koja je cijelo vrijeme djelovala u zoni OG-7 jug. Od izbjeglog stanovništva iz Doboja formirana je 08. februara 1993. godine 203. motorizovana brigada „Doboj-Bosna". Na slobodnoj teritoriji Tešnja bilo je i sjedište Operativne grupe 7 jug, koja je formirana 08. marta 1993. godine, a 25. januara 1995. godine preformirana je u 37. diviziju. Početkom 1995. godine (03. februara) formirana je 375. oslobodilačka brigada.

Slobodna teritorija čiji je centar bio Tešanj našla se u veoma teškoj situaciji, u okruženju, poslije otvorene kolaboracije sa agresorom 111. xp brigade HVO Žepče.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Samo intenzivna ofanzivna borbena djejstva omogućila su joj snabdijevanje materijalno-tehničkim sredstvima iz ratnog plijena i opstanak u okruženju. Poput slobodnih teritorija u Posavini (Brčko i Gradačac), i teritorija općine Tešanj je cijelo vrijeme rata bila na pravcu glavnog udara agresorskih snaga. Međutim, agresor nikad nije ostvario svoju namjeru da za Banja Luku ima i rezervni put: Doboj-Jelah-Teslić. Širi prostor Tešnja bio je začarani teritorij za sve agresorske jedinice koje su se u njemu okušale u borbi, u kojem su se gubile i borbena tehnika sa posadama i čitave jedinice. Glavna poruka boraca i naroda sa ovih prostora bila je: „Dok Usora bistra teče, Pousorje pokleknuti neće".

Općina Tešanj i jedinice formirane od domicilnog stanovništva imale su 227 poginulih i oko 1200 ranjenih boraca, te 96 poginulih i 503 ranjena civila (nisu uzeti u obzir podaci teslićkih i dobojskih jedinica).

Dobitnika ratnog priznanja „Zlatni ljiljan" je 38, od kojih je 12 ovo priznanje dobilo posthumno.

http://www.hasib-musinbegovic.com

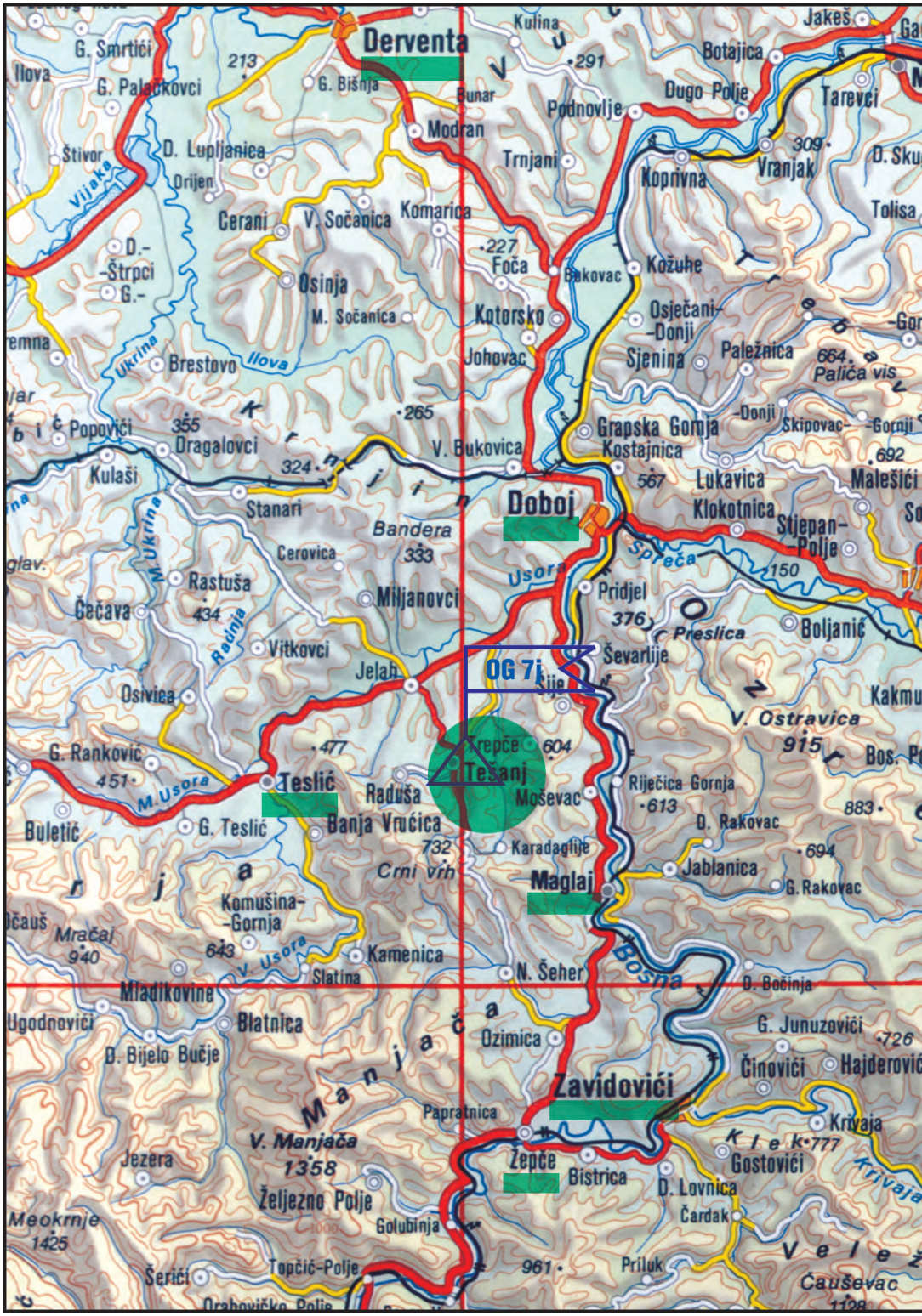

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 372. viteške brdske brigade Tešanj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 377. brdske brigade
„Pousorske - ljute" Tešanj - Jelah

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 375. oslobodilačke brigade Tešanj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 379. viteške motorizovane brigade Tešanj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem
Operativne grupe 7 - jug Tešanj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem jedinice „Noćne ptice”

http://www.hasib-musinbegovic.com

TEŠANJ GRADE
*(narodna)**

Tešanj grade, teški jadi tebe more,
ponosnog te zulumćari hoće da pokore.
Sahat kulu i džamije hoće zapaliti,
sve dućane i sokake čizmom pogaziti.

Kudret - vodo**, dušmanima plavi pute,
neka pamte gdje su sablje polomili ljute.
Bedemi su tvoji bijeli šehidima ojačani,
jer se Tešanj hrabrim srcem i čelikom brani.

Tešanj grade, dušmani te mogu napadati,
al' te nikad u sindžire*** neće okovati.
Ti si ponos zemlje Bosne dugim vijekovima,
jer si uvijek gorka sudba svima dušmanima..

Refren:
Oganj plamti, Tešanj gori,
munja smrti nebom para,
al' prkosi sahat kula i gradina stara,
i topovi i gromovi, ali dušman proš'o nije,
mujezini ezan uče sa munara k'o i prije.

---

* - Autor teksta: Rizah Ajanović
Autor muzike i aranžmana: Omer Pobrić
Omer Pobrić, rođeni Tešnjak, autor je više bogatih edicija a najvažnije su mu: „U srcu sevdah", „Ne daj se, Bosno" i „Sevdah kajde Bosne".

** - kudret (turski) - moć (Božija)

*** - sindžiri (turski) - okovi, lanci

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVJESTO DRUGA GARAVA VITEŠKA BRIGADA, VITEZOVI TEŠNJA GRADA**
(zabavna)

Zakucala srca, zakucala herojska i mlada,
pod Gradinom starom rodila se Viteška brigada.
Pozdravlja ih Sahat kula i žuborom stara česma,
kroz mahale stare, tešanjske, uvijek će se pjevat' pjesma.

Zakucala srca, zakucala herojska i mlada,
pod Gradinom starom rodila se Tešanjska brigada.
A iz krvi tih heroja, što ih Bosna majka rodi,
raste zemlja, raste narod, hrabro ide ka slobodi.

Refren:
Vitezovi, vitezovi starog Tešnja grada,
Dvjesto druga garava brigada.
Vitezovi, vitezovi starog Tešnja grada,
Dvjesto druga garava, viteška brigada.

---

* - 1. tešanjska brigada formirana je 18. juna 1992. godine. Imala je više transformacija, tako da je 24. decembra 1992. godine dobila naziv 202. brdska brigada, a 1995. godine preimenovana u 372. brdsku brigadu. Počasni naziv „Slavna", dobila je 15. aprila 1993. godine, a 25. aprila 1993. godine, uz odobrenje komandanta 2. korpusa, u službeni naziv brigade stavljen je atribut „Garava". 202 slavna garava brdska brigada dobila je počasni naziv „Viteška" 25. aprila 1994. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

GARAVA DVJESTO DRUGA
(zabavna)

Na braniku svoje zemlje,
na braniku svoga grada,
zaslužila ime „Slavna”
Garava* tešanjska brigada.

Svako od njih u svom srcu,
nosi Bosnu zemlju svoju.
Ni živote svoje za nju
ne žale u ljutom boju.

Refren:
Gara, gara, Garava tešanjska brigada,
što ljiljane na grudima nosi,
gara, gara, Garava i slavna
cijela Bosna sa njom se ponosi.

* - „Garava” - simbolizira žestine bitaka koje je vodila, čiji su borci „garavi od baruta i dima”

http://www.hasib-musinbegovic.com

*POUSORSKA LJUTA, TRISTO SEDAMDESET SEDMA BRIGADA (zabavna)**

Naš je Jelah k'o avlija ,
Svakom godi svakom prija,
Naša Bosna, duša jedna,
Trista sedamdeset sedma.**

Nije deset, nit' pedeset,
Već tenkova osamdeset.
Nije šala, moj jarane,
Pousorci Bosnu brane.

Nek' upita ko to ne zna,
Trista sedamdeset sedma,
Nek' upita s druge strane,
Za Usoru i megdane.

Refren:
Trista sedamdeset sedma,
Brigada je samo jedna,
Od gazija podignuta,
Pousorska naša ljuta.

---

* - Autor teksta: Senad Fajić - „Faja"
Izvođač: Hujdur Enes – „Henes"

**- Agresoru nije dugo trebalo da shvati da 207. (377.)ne smije izazivati, jer se brzo „naljuti" i višestruko vrati. Postor: Filipovići-Komin-Mujkići, trokut u z/o ove brigade, za neprijateljske tenkove i oklopne transportere bio je začarani „Bermudski trokut " u kojem su nestajali zajedno sa posadama.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPERATIVNA GRUPA SEDAM JUG **

Dvjesto prva iz Maglaja,
Dvjesto druga Tešanj gradi,
Dvjesto treća iz Doboja,
Dvjesto četvrta Teslićani,
Dvjesto sedma Usorska ljuta,
Sto deseta HVO -
sve brigade viteške i slavne,
sve zajedno one Bosnu brane.

Refren:
OG-e, OG-e, OG-e sedam jug
OG-e, OG-e, OG-e sedam jug.

---

*- Operativna grupa 7 - jug formirana je 08. marta 1993. godine u Tešnju. Kasnije je transformirana u 37. diviziju. Komandant je bio Mustafa Cerovac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TRISTO SEDAMDESET PETA OSLOBODILAČKA BRIGADA**

(zabavna)

Naša mladost, naša snaga,
oslobodilačka je brigada.
Od Sarajeva do Bihaća,
s pobjedom se uvijek vraća.

Sve junaci, momci mladi,
sa njima se Bosna gradi.
Zlati im se stopa svaka,
Armija nam snažna, jaka.

Kad za Bosnu krv se lije,
s vjerom idu sve gazije.
Naša radost, naša nada,
oslobodilačka je brigada.

Refren:
Pamtit će se širom Bosne,
dok je vijeka, dok je svijeta,
kako slavne bitke bije,
Tristo sedamdeset peta.

---

* - 375. oslobodilačka brigada formirana je 03. februara 1995. godine u Tešnju. U njen sastav su ušli borci OG - 7 jug, odnosno 37. divizije.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TRIDESET SEDMA DIVIZIJA **
(zabavna)

Iz snova se pretoči u stvarnost,
naša davna vizija.
Od naroda, golorukog,
posta divizija.

Dobojlije, Teslićani i Tešnjaci,
svi u istom stroju, skupa.
Za slobodu jedine nam Bosne
svima složno srce lupa.

Refren:
Trideset sedma, Trideset sedma,
k'o sunce slobode s'ja,
Trideset sedma, Trideset sedma
divizija.

*-37. divizija je nastala početkom 1995. godine preformiranjem OG - 7 jug.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TRISTO SEDAMDESET DEVETA BRIGADA **
(zabavna)

Tristo sedamdeset deveta,
jaka k'o čelik sivi,
poručuje cijelom svijetu,
Bosna traje, Bosna živi.

Doboj, Tešanj, Zavidovići,
Teslić, Maglaj, momke šalje mlade
slavom i viteštvom svojim,
Tristo sedamdeset devetu da izgrade.

Za svaki pedalj rodne grude,
Tristo sedamdeset deveta s vjerom ide.
Dok je nas, Bosne bit će,
nek' svi čuju, nek' svi vide.

Refren:
Tristo sedamdeset deveta svoju Bosnu brani sad
Zavjet smo dali narodu svome i Armiji BiH.
Zavjet smo dali narodu svome i Armiji BiH.

---

* - 379. viteška motorizovana brigada formirana je 27. juna 1996. godine u Tešnju. U njen sastav ušli su borci iz svih jedinica 37. divizije, tj. Tešnja, Teslića, Doboj – Juga, Maglaja i Zavidovića.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Mustafa Cerovac, komandant OG-7 jug

http://www.hasib-musinbegovic.com

Major Sakib Hurtić, komandant 202. vbbr - "Garave" Tešanj, na izviđanju

Sa izviđanja, zamjenik komandanta 3. korpusa, ***Džemal Merdan***
(drugi sdesna) na položaju 202. vbbr - "Garave"

http://www.hasib-musinbegovic.com

Dva veterana, dva neustrašiva kapetana, ***Kasim Salkanović i Atif Nakić***, u predahu za vrijeme obilaska liniju odbrane

Članovi komande 202. vbbr - "Garave"

http://www.hasib-musinbegovic.com

“Komandosi” 202. vbbr - “Garave”
neposredno pred polazak na borbeni zadatak (oktobar 1994.)

Sanitetske grupe pred akciju

http://www.hasib-musinbegovic.com

Neprijateljski položaj na Husaru poslije akcije (10. 10. 1994. godine)

Major Senad Pajić, komadant brigade i ***major Šemsudin Sejmenović*** u posjeti ranjenim borcima (maj, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Uspostava nove linije odbrane

Radni vod brigade

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zemunica je gotova

Baraka za smještaj “ofanzivaca” neposredno iza linija odbrane
(ljeto, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Vojni imam brigade, ***Ahmet ef. Mešić,***
u završnici akcije prikupljanja hrane za borce pobjednike

Topli bureci su dobro došli

http://www.hasib-musinbegovic.com

Hilmo ef. Perčo sa borcima 202. vbbr - "Garave"

Za uspomenu iz posljednjeg rata

http://www.hasib-musinbegovic.com

Izbjeglica iz Doboja (Jelah, 1992. godine)

Pred akciju (1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zaplijenjeni MTS poslije akcije (Kalošević, 1993. godine)

I ovo je vojnički život na terenu (Rejon Trešnje, Teslić 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Detalji sa postrojavanja jedinica OG-7 jug Tešanj (proljeće, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Priprema za akciju (Miljanovci, 1994. godine)

Komandant 207. vbbr Jelah, puk ***Ismet Avdić***, u obilasku linija odbrane u rejonu Miljanovci (1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zaplijenjeni MTS (1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Poslije borbe (Piljužići, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

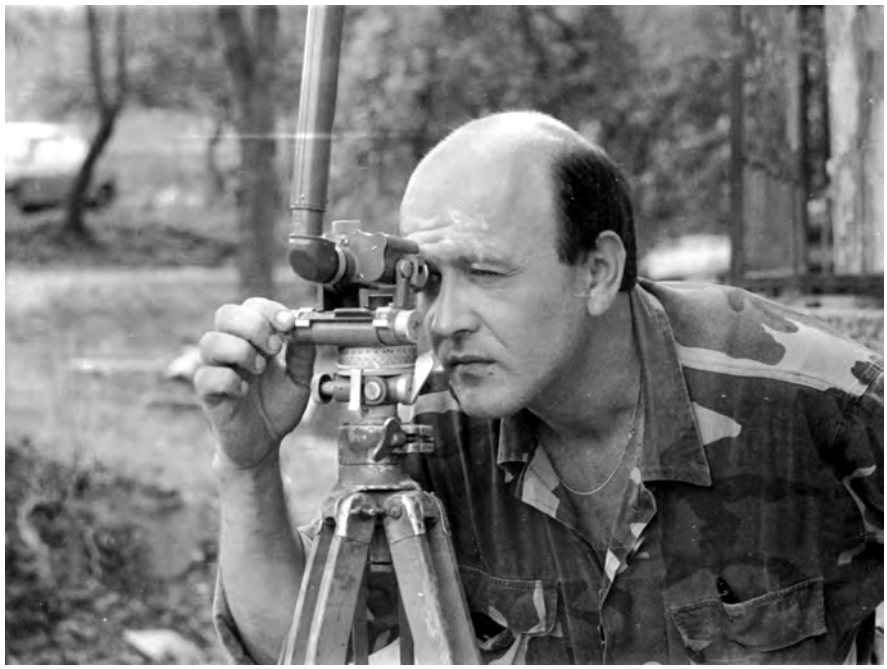

Major ***Subašić*** (1995. godine)

Sanitetsko odjeljenje Miljanovci

http://www.hasib-musinbegovic.com

Adem Omahić – „ Omaha”, načelnik Štaba 207. vbbr Jelah (Tešanj)

Defile jedinica 37. divizije Tešanj

Brigadir ***Nedžad Ajnadžić***, komandant 37. divizije (1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TESLIĆ**

Prijeratna općina Teslić imala je površinu teritorije 846 km^2 .Po popisu stanovništva iz 1991. godine imala je 59.632 stanovnika. Nacionalna struktura je bila: Srba 32.853 (55,10%), Bošnjaka 12.801 (21,50%), Hrvata 9.549 (16%), Jugoslovena 3.427 (5,7%) i ostalih 1.002 (1,70%). Danas u Federaciji BiH ne postoji općina Teslić. Većinsko srpsko stanovništvo opredijelilo se na izborima 1990. godine za SDS koja formira svoju vlast i ostvaruje kontrolu nad svim općinskim institucijama. Već u maju 1992. godine, tzv. JNA i srpske paravojne jedinice najveći dio općine Teslić stavljaju pod svoju kontrolu, formiraju punktove na ulazu u grad, počinju hapsiti i odvoditi u logor u selu Pribinić ugledne Bošnjake i Hrvate. Grad Teslić je faktički bio okupiran. Kao odgovor na okupaciju Teslića, na slobodnim prostorima općine Teslić, formiraju se seoske straže pod rukovodstvom kriznih štabova. Mjesne zajednice sa pretežno hrvatskim življem organiziraju se nazavisno, iako je postojala izvjesna koordinacija, sastanci, razmjena informacija, sa mjesnim zajednicama u kojima je bilo većinsko bošnjačko stanovništvo.

Općinski štab TO Teslić formiran je 19. maja 1992. godine sa sjedištem u Kamenici. Na dužnosti komandanta

*-podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

OpŠTO Teslić-Kamenica, bili su Ivica Babić, Husein Hajdarević te Himzo Đogić. Štab je objedinio inače usitnjene jedinice TO čiji je broj u ovoj fazi iznosio od 600 do 700 boraca, računajući i okruženu jedinicu TO u selu Hranković. Općinski štab TO sa dva odreda TO i HVO jedinicom Komušima je uspostavio liniju odbrane u slobodnim selima teslićke općine: Studenci - Slatina - Komušina - Kamenica - Rajševa. Uporedo sa formiranjem jedinica TO formirano je i Ratno predsjedništvo općine, Ratna bolnica, te humanitarne organizacije „Merhamet" i „Karitas". Poslije velike ofanzive na slobodne prostore općine Teslić kao i odluke HVO Komušina da se povuče iz sela Komušina i Studenci, OpŠTO sa jedinicama, nakon evakuacije stanovništva, napušta u oktobru 1992. godine sela: Kamenicu, Rajševu, Komušinu, Slatinu i Studence i uspostavlja novu liniju odbrane na maglajskom bojištu iznad sela: Stenjak i Vrela.

Od jedinica OpŠTO Teslić, 08. februara 1993. godine, formira se 204. brdska brigada Teslić, koja je u toj godini dala neizbrisiv doprinos u odbrani slobodnih prostora općina Teslić, Tešanj i Maglaj. Gdje god su se vodile značajne bitke – tu su se nalazili Teslićani i iz svih bitaka su izlazili kao pobjednici. Cijeneći te zasluge, 14. decembra 1993. godine, Predsjedništvo RBiH 204. bbr dodjeljuje počasni naziv „Slavna". Pored velikog doprinosa u odbrani slobodnih prostora pomenutih općina u prvoj fazi Odbrambeno-oslobodilačkog rata, 204. sbbr (kasnije 374. slbr Teslić) dala je veliki doprinos u ofanzivnim, oslobodilačkim djejstvima, budući da je u OG – 7 jug imala status manevarske (interventne) brigade. Slovila je za

http://www.hasib-musinbegovic.com

udarnu pesnicu OG-7 jug. U svom oslobodilačkom pohodu prema rodnom Tesliću, zajedno sa ostalim jedinicama OG-7 jug (kasnije 37. divizije), 204. sbbr je oslobodila 13 od ukupno 19 oslobođenih topografskim objekata, visova i kota. U bitkama za oslobođenje objekata Krst, Stijakovac, Lijepo Brdo, Lamanovac, Jelovac, Zmajevac, Veliki Vis, Bezimeni Vis, Krč, Pasja Glava, k. 585 i drugi – Teslićani su uvijek izlazili kao pobjednici. Tokom 1994. godine 204. sbbr je ostvarila sve taktičke preduvjete za oslobođenje grada Teslića, približivši se gradu na samo 2-3 km, a posebno naselju Banja Vrućica. U 1995. godini istakli su se u oslobodilačkom pohodu na Ozren i Vozuću. Dejtonski mirovni sporazum spriječio je Teslićane da oslobode svoj Teslić i okolinu: Stijenjak, Kamenicu, Rajševu, Ruževiće, Bariće, Gomjanicu, Osivicu i druga sela opjevana u pjesmama 204. sbbr Teslić.

Slavna, 204. bbr je imala oko 1570 pripadnika. U intenzivnim borbenim djejstvima poginulo je 145 boraca. Ratno priznanje „Zlatni ljiljan" dobilo je 10 boraca, od kojih 6 posthumno.

Na čelu brigade, od njenog formiranja do 02. novembra 1995. godine, bio je legendarni komandant Esad Jašarević.

Ovaj zapis ostaje radi sjećanja na herojske bitke, slatke pobjede, podle izdaje, duga nadanja, glad, želje za rodnim domom, nostalgiju za rodnim gradom koja ne jenjava, boli za pogunilim saborcima; ostaje da se pamti, ne da bismo mrzili nego da bismo uspjeli opstati.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 1. teslićke brigade „Dževad Brka" Teslić

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 374. slavne lahke brigade Teslić

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 299.
lahke brigade Teslić - Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Izviđačko - diverzantskog voda „Balije” 299. lahke brigade Teslić - Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KAD TE GLEDAM VOLJENI GRADE**

Kad te gledam s vrhova Stenjaka
u meni se srce steže.
Divna mladost, život cijeli
za tebe me grade veže.

U tebi je dušman kleti
sad ubija, pali te i ruši
al' ne može ljubav da ubije,
što za tobom plamti žar u duši.

U tebi mi ostala je majka,
i ognjište naše staro.
Iz pepela opet ću ga dići
neka plamti sa još većim žarom.

Zadnja bitka tek će doći,
ljubav će te naša odbraniti.
Il' ćeš biti čiji si i bio,
il' nas više nikad neće biti.

Refren:
Dok je duše u grudima mojim,
dok Usora još kroz tebe teče,
hrabri borci Teslićke brigade
dušmanu te ostaviti neće.

---

*- Autor teksta: R.Ajanović
Autor muzike: M.Šišić
Izvođač: Vojnički orkestar 204.sbbr Teslić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*NAD TESLIĆEM POLETJELA PTICA**

Mi smo djeca starih bogumila
i davno se nastanismo ovdje.
Izrodismo rod i ponos svoj
izgradismo gradić, Teslić moj.

Nek se pamti od sad pa dovijeka:
sinovi nam za slobodu ginu
za svoj Teslić, svoju babovinu
svoju Bosnu, svoju domovinu.

Refren:
Nad Teslićem poletjela ptica,
dok letjela, suzu ispustila:
„Ovdje nema pjesme, nit' sevdaha,
nema svjetla, cura nit' momaka."

*- Autor teksta: H.Huskić
Autor muzike i aranžmana: Senad Faić - „Faja"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*VRATIT ĆU SE JA**

Sanjao sam svoje mjesto,
u njemu sam bio često.
Sad u njemu drugi žive
i čekaju zore sive.

Sanjao sam svoju rijeku
kako po njoj suze teku.
Ali neće, neće dugo,
vratit ću se, moja tugo.

Sanjao sam svoje staze
da po njima drugi gaze.
Gaziti ih neće dugo,
vratit ću se, moja tugo.

Refren:
Vratit ću se ja jednoga dana,
vratit ću se ja, neka svako zna.
Doći će i te zore voljene.

*-Autori teksta: S.Fajić, H.Huskić i S.Ostrvica

http://www.hasib-musinbegovic.com

SINOVI SMO SLAVNE TESLIĆKE
*(narodna)**

Koraci se čuju nekih momaka,
to dolaze borci iz naših Stenjaka.
Rame uz rame Hrankovljani svi,
Kamenjani, Rajševljani, iz Čaršije mi.

Hej, hej, to su borci Dvjesto četvrte,
hej, hej, sinovi smo slavne Teslićke.

Čuje se i pjesma, Ruževljani to su.
Gomjenčani i Baričani, dobro znamo ko su.
Osivljani, naši borci pravi, Bosanci smo svi,
Teslićani slavni.

Hej, hej, to su borci Dvjesto četvrte,
hej, hej, sinovi smo slavne Teslićke.

* - Autor teksta i muzičke: Senad Fajić - „Faja" (vođa orkestra)
Izvođač: Vojni orkestar 204. sbbr Teslić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DVJESTO ČETVRTA TESLIĆKA BRIGADA **

Svi gradovi i sva sela,
Neka znaju ko je gazda,
Neka znaju ko je gazda,
Na Usori vazda.

Neka znaju svi dušmani,
Svi dušmani da su mali,
Svi dušmani da su mali,
Slavna ovdje brani.

Mi smo raja iz tog kraja,
I komanda nek nas vodi,
I komanda nek nas vodi,
Srcem ka slobodi.

Refren:
Dvjesto četvrta, od Teslića grada,
Najbolja je Usorska brigada.

---

*- 204. brdska brigada Teslić, formirana je 08. februara 1993. godine. Počasni naziv „Slavna" dobila je 14. decembra 1993. godine. Do zvaničnog datuma formiranja ove brigade u narodu je postojao naziv za jedinicu sa teritorije općine Teslić - 1. teslićka brigada „Dževad Brka". Ulaskom u sastav 37. divizije, 204. brdska brigada biva preimenovana u 374. slavnu brdsku brigadu Teslić.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SMRTI SE NISI BOJAO, BRKA**

Bio si čovjek kao i drugi
ali sa srcem što jače bije.
I kad su došli krvavi dani
on nas ni tad izdao nije.

Bio si čovjek što pjesmu voli,
ona te za ove vezala ljude.
Ovom si gradu branio ponos
kad su ga horde palile lude.

Jutro će julsko ostat da priča,
suze tople vratit te neće
a ime tvoje trajat će vječno
i biti nada u dane sreće.

Refren:
Smrti se nisi bojao, Brka**,
jer, heroj se smrti ne boji.
S ponosom će se sjećati tebe
heroji, Teslićani tvoji.

---

*- Autori teksta: M.Šišić i R.Ajanović

**- Pjesma je posvećena Dževadu Brki, borcu Teslićke brigade . S početka agresije bio je na čelu Kriznog štaba Teslić i jedan od organizatora otpora protiv agresije. Poginuo je 05. juna 1992. godine u rejonu Klupa, općina Teslić.

http://www.hasib-musinbegovic.com

KOMANDANTE ĐOGA
*(narodna)**

Plamen i kiše padaju po nama,
sumorna jutra i krvavi trag,
al' više tuga ubija i slama
kada ti ode neko drag,
tako drag.

U srcu našem ostaje gorčina
pri svakom spomenu imena tvog.
O, zar je tako morala sudbina
uzeti osmijeh s lica tvog,
voljenog.

Tvoje ime osta čisto,
i kod ljudi i kod Boga,
sad se njime ponosimo,
komandante Đoga**,
da se njime Bosna diči,
komandante Đoga.

Refren:
Dvije ruže procvjetale,
kraj uzglavlja tvoga.
Dokle suze i uzdasi,
komandante Đoga?

---

*- Autor teksta i muzike : M. Šišić i R. Ajanović

**- „komandant Đoga" je Himzo Đogić, komandant Općinskog štaba TO Teslić. Poginuo je 24. juna 1993. godine na Crnom Vrhu, Tešanj. Dobitnik je ratnog priznanja „Zlatni ljiljan".

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ZAŠTO TE NEMA VOLJENI DRUŽE**

Umro je junak, umrlo je cvijeće,
umrlo je sa njim jedno proljeće.

Imena nema, samo sjećanje
i ova pjesma što ga spominje.

Ako nekad pjesmu srce zapjeva
ona bit će tužna, bit će za njega.

Refren:
Zašto te nema voljeni druže?
Cvale su ruže, cvale su ruže
za tebe,
samo za tebe.

* - Autor teksta i muzike: S. Fajić i H. Huskić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DANAS SAM OPET NA SMJENI**

Danas sam opet na smjeni,
sporo prolaze sati.
Tamo, s druge strane, dušmani,
sa mnom u rovu, moji jarani.

Čujem, neko tamo pjevuši?
Bijelo dugme, „Selma ljubavi".
Ovo su teški trenuci,
tuga se mora negdje izbiti.

Sutra će svanuti novi dan,
neko će opet biti uplakan.
Pamtim tužne dane te,
sve poginule jarane.

Refren:
Ponosim se, ponosim se,
svojim rodnim gradom.
Ponosim se, ponosim se,
Teslićkom brigadom.

*- Autor teksta i muzike: S. Fajić i H.Huskić

http://www.hasib-musinbegovic.com

Himzo Đogić, komandant OpŠTO Teslić

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zamjenik komandanta 2. korpusa, ***Ramiz Šuvalić***, predaje priznanje komandantu 204. bbr Teslić, ***Esadu Jašareviću***
(Tešanj, april 1993. godine)

Sastanak sa komandantima bataljona 204. bbr Teslić, poslije oslobađanja kota Stijakovac i Lijepo brdo
(maj, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

„Evo kud je prošao, kroz pancirku" – ***Asim Mešinović***, borac 204. sbbr Teslić, u razgovoru sa borcima i novinarima 3. korpusa Armije RBiH (Lijepo brdo,Tešanjsko bojište, ljeto 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Posjeta komandanta Armije RBiH, ***generala Rasima Delića***, 204. sbbr Teslić
(Mrkotići, Tešanj, proljeće 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Moralno-psihološka priprema boraca 204. bbr za oslobađanje kota:
Zmajevac, Bezimeni vis, Omahića njiva
(Rejon Zmajevca, maj 1994. godine)

„Sada su ljiljani na Zmajevcu"
(Zmajevac, Tešanjsko bojište, 23. maj 1994. godine -
dan kada je oslobođen Zmajevac)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Izviđačko-diverzantski vod – ekipa mala ali odabrana,
uoči akcije na Prošće - Debelo brdo
(Teslićko bojište, ljeto 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Sa smotre 37. divizije Tešanj – ešalon 374. sbbr u bijelim uniformama
(Tešanj, mart 1995. godine)

Smotra 37. divizije
(Tešanj, zima 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Defile 374. slavne brdske brigade Teslić
(Tešanj, mart 1995. godine)

Izviđačko-diverzantska četa 374. sbbr Tešanj
(Mrkotići, april 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Priprema komandanata brigada 37. divizije za odlazak na Sarajevsko bojište (maj, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Masovni izgon Teslićana, pred kraj rata (oko 3.000 lica)
(Kaloševići, Tešanj, ljeto 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

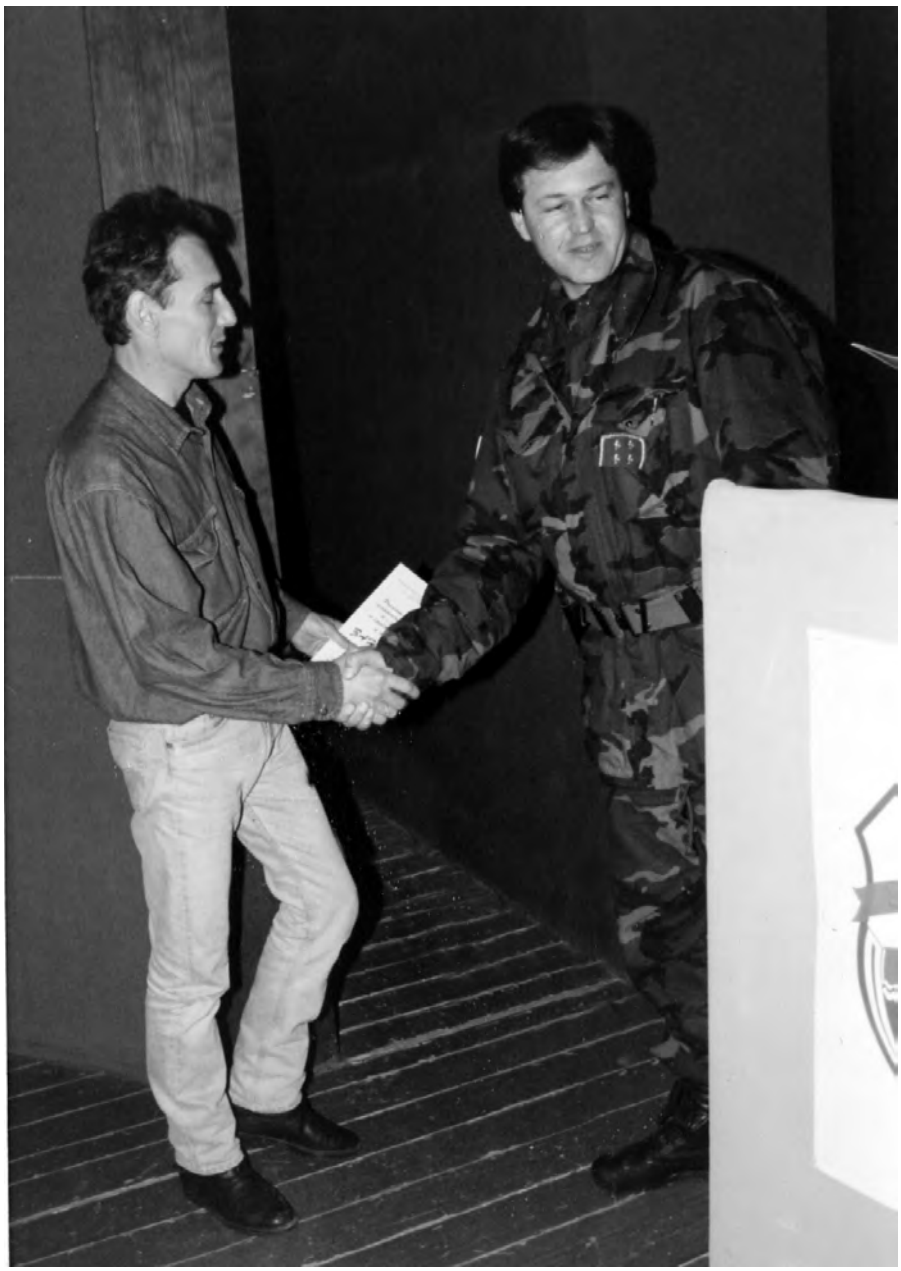

Šef vojničkog orkestra 374. sbbr, ***Samir Fajić – „Faja”*** i komandant brigade, ***Izet Šehrić***, povodom Dana brigade
(Dom kulture Tešanj, 1996. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA MAGLAJ**

Prijeratna općina Maglaj imala je površinu 385 km^2. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine imala je 43.249 stanovnika. Nacionalna struktura stanovništva je bila: Bošnjaka 19.637 (45,4%), Srba 13.289 (30,7%), Hrvata 8.366 (19,3%), Jugoslovena 1.492 (3,4%) i ostalih 501 (1,2%).

Maglaj, jedan od najstarijih bosanskih gradova, smješten je sa obje strane rijeke Bosne, nad kojim dominira planina Ozren, naseljena pretežno srpskim stanovništvom. Grad se našao na strateškom pravcu agresorskih snaga, tj. tzv. Rezervnom koridoru: Teslić-Novi Šeher-Maglaj-Olovo -Sokolac.

Razvoj vojne organizacije na teritoriji općine Maglaj tekao je na sllijedeći način:

- novi Općinski štab TO Maglaj formiran je 15. aprila 1992. godine, kada počinju značajnije pripreme za odbranu od agresije. Za komandanta Štaba postavljen je Sulejman Herceg. Za prva tri mjeseca formirano je oko dvadesetak jedinica veličine četa-vod, popunjenih dobrovoljcima. Izvršena su i izvjesna ukrupnjavanja jedinica formiranjem Rejonskog štaba Novi Šeher i Ratnog odreda TO Misurići.

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

Općinski štab TO Maglaj funkcionirao je sve do 18. januara 1994. godine kada je preformiran u Komandu mjesta;

- 06. novembra 1992. godine počinje formiranje brigade, koja se prvobitno zvala „Maglajska brigada", potom 318. brdska brigada, da bi sa pretpočinjavanjem 2. korpusu dobila konačan naziv 201. brdska brigada Maglaj. Ovaj naziv brigade ostat će sve do 18. januara 1995. godine, kada se brigada pretpočinjava 3. korpusu Armije RBiH Zenica, mijenjajući ime u 327. brdsku brigadu Maglaj. Počasni naziv „Viteška" dobila je 14. decembra 1993. godine. Od formiranja do deblokade Maglaja brigada je bila u sastavu OG-7 jug 2. korpusa, a zatim u OG Bosna, odnosno u 35. diviziji 3. korpusa. Na dužnosti komandanta brigade bili su: Sulejman Herceg, Esad Hidić i Husein Duraković;

- od 3. bataljona 201. bbr Maglaj iz Novog Šehera i 2. bataljona 204. bbr Teslić, koji su se probili iz okruženja združenog agresora na zeničku regiju, formira se 19. oktobra 1993. godine 299. lahka brigada i borit će se u toj zoni sve do rasformiranja, 07. aprila 1994. godine, kada se ljudstvo ove brigade vraća u matične jedinice;

- u cilju postizanja što veće efikasnosti vođenja oružane borbe, a po naređenju komandanta 35. divizije, formira se od najboljih boraca maglajskih jedinica, 15. aprila 1995. godine, 5. manevarski bataljon koji će postojati sve do kraja rata (01. oktobra 1995. godine).

Kroz jedinice OpŠTO Maglaj, 201./327. bbr Maglaj, 299. bbr i 5. manevarski bataljon, prošlo je oko 4.400 boraca, što je iznosilo oko 80% vojno-sposobnih lica općine Maglaj.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Okupaciju Maglaja agresor je dugo i temeljito pripremao. Sve do 21. septembra 1992. godine agresor puca na grad i prigradska naselja, na ovaj dan počinje najžešća agresorska ofanziva na Maglaj. Linije su „disale", slobodna teritorija se topila, međutim, sam grad će ostati slobodan i tada i za svo vrijeme rata. Neprijateljska ofanziva je trajala puna tri mjeseca. Maglaju su pomagale jedinice Teslića, Tešnja, Doboja, Zavidovića, Žepča i Zenice i - ofanziva je slomljena. Od Doboja do Maglaja desna obala rijeke je bila etnički čista i sa te strane rijeke Bosne nije bilo nesrpskog stanovništva. Maglajlije su to „napredovanje" zaustavile.

Iako je glavni „posao" maglajskih jedinica bio odbrana, već u 1992. godini one bilježe i dragocjena oslobodilačka djejstva: oslobođeni su Spahića gaj, te Milina kuća (17. novembra 1992. godine). I početak 1993. godine bio je uspješan: od 13. do 19. maja 1992. godine oslobođeni su značajni prostori: Naplavak, Kapetanovo guvno, Gradac, Straište, Krsno Polje.

Dana 24. juna 1993. godine ekstremni dio HVO se udružuje sa srpskim agresorom i tako združeni napadaju na novošehersko područje dovodeći Maglaj u devetomjesečno potpuno okruženje. Maglaj vodi odsudnu kružnu odbranu, čiji linije iznose svega 42 kilometra oko grada, ali i u takvim okolnostima Maglaj se odbranio. Međutim, maglajske jedinice i iz okruženja preduzimaju oslobodilačke akcije, kao npr. na tt. 277-Zekići (13. septembra), te uzlet na Pazarić, i oslobađanje naselja Liješnica i dijela zaseoka Novakovići i Donji Bradići. Deblokada Maglaja i Tešnja uslijedila je 18. marta 1994. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

U 1995. godini jedinice brigade učestvuju u svim oslobodilačkim akcijama a naročito zapažene rezultate brigada bilježi u završnom periodu rata kada oslobađa Bijelu ploču i Jablanicu. Tek je ovom ofanzivom obruč oko Maglaja razbijen i grad je odahnuo punim plućima.

Za odbranu časti, slobode i za opstanak, živote su položila 424 maglajska borca (18 se vode kao nestali) i dosta boraca iz drugih jedinica koje su Maglaju pomagale u odbrani.

Ratno priznanje „Zlatni ljiljan" dobilo je 12 boraca od kojih 7 posthumno. Nema sumnje da su mnogi gradovi Bosne i Hercegovine proživjeli tešku sudbinu u odbrani od agresije. Kao Maglaj - malo njih. Sudbina Maglaja jest gorka ali je tim više sloboda slađa. Neprijatelj je u Maglaju iskoristio sva sredstva ljudske destrukcije. Maglaj mu se suprotstavio viteškom borbom u kojoj su očuvane univerzalne ljudske vrijednosti.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Izviđačko - diverzantskog voda
5.bataljona 201.
viteške brdske brigade Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

**Grb Pionirskog voda 201.
viteške brdske brigade Maglaj**

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Jedinice vojne policije 201. viteške brdske brigade Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Protivoklopne čete 201. viteške brdske brigade Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Izviđačko - diverzantskog voda
"Crne mambe" 2.bataljona
201. viteške brdske brigade Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 327. viteške brdske brigade Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem 327.
viteške brdske brigade Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MIRNO SPAVAJ, MOJ GRADE VOLJENI**

Stranka demokratske akcije
diže narod protiv agresije.
Za svoj narod imala je brigu,
formirala Patriotsku ligu.

Stavila na čelo od prvog dana
komandanta Herceg Sulejmana**.
Stade Suljo na čelo brigade
i zakletvu svom narodu dade:

„Zaklinjem se narodu i Bogu
da dušmani Maglaj uzeti ne mogu;
život dat će sva maglajska raja
za odbranu svojega Maglaja."

Od patriotskih četa formira brigadu
za odbranu, svom rođenom gradu.
Mirno spavaj, moj grade voljeni
sa viteškom krvlju natopljeni.

---

*- Autor teksta: Mehmed Galijašević (1992.)

**-Sulejman Herceg je prvi komandant maglajske, 201. brdske brigade.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DJEVOJKO MLADA**

U Maglaju, pored Hadži česme,
igraju djevojke i pjevaju pjesme,
i spominju svoju jaranicu,
jaranicu, svoju predsjednicu.**

Predsjednice, ti si naša nada ,
cijelog rata na čelu si grada.
Tebe vole i borci i raja
Sumeja si našega Maglaja.

Refren:
Djevojko, Maglajko, muslimanko, bosanko,
ponosna je na te raja jer si iz Maglaja.
Boriš se za Bosnu i spas muslimana,
u našoj si pjesmi zato opjevana.
Molimo Allaha da te sreća prati,
to ti žele maglajski džemati.

---

* - Autor teskta: Mehmed Galijašević (1994.)

** - Pjesma je posvećena Aidi Smaić, predsjednici Ratnog predsjedništva općine Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PONESI MI PJESMU, BOSNO, RIJEKO**

Ponesi mi pjesmu, Bosno, rijeko,
nek' se čuje u rodnome kraju.
Pjevat ću je borcima iz grada
jer i život za slobodu daju.

Vijekovima tvoje ime živi.
Ova naša djedovska ognjišta,
nikada se ugasiti neće,
ne mogu ti ni dušmani ništa.

Otkucat će Sahat kula stara,
k'o u vrijeme, neke ljepše dane
kad kroz maglu nad voljenim gradom
i slobodno sunce mira grahne.

Refren:
Maglaj grade, kućo stara
zabijelit ćeš od behara.
Ko ti brani procvjetati,
u magli će i nestati.

*- Autor teksta i muzike: Enver Softić - „Penda"

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DŽAMIJA SE GRADINI ŽALILA**

Džamija se Gradini žalila:
„Šta je ovo, sestro, moja mila,
kakve su to pokvarene duše
pa nas, sestro, iz temelja ruše?”

Iz magle se Gradina odziva:
„Kuršumlijo, sudbina je kriva,
ponosi se, ljepotice naša,
sagradi te stari Jusuf paša.

Pored tebe teče rijeka Bosna,
zbog dušmana ostani prkosna.
Mi smo skupa prkosile svojski
kad nas htio srušiti Savojski.

I grad Maglaj iz temelja ruše,
ne mogu nam uništiti duše.
Maglaj nikad neće biti robom
Kuršumlijo, zaklinju se tobom.

Kuršumlijo, još ćeš ljepša biti,
Maglajlije tebe će graditi.
Šehidima svi su zavjet dali
da bi tebe, džamijo, imali.”

---

*-Autor teskta: Mehmed Galijašević (1994.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SA SIKOLE VILA ZOVE**

Sa Sikole vila zove
sve maglajske vitezove,
vitezove hrabre, mlade,
Dvjesta prve viteške brigade.

Pun je Maglaj vitezova,
što ih rodi zemlja ova
za odbranu domovine,
tu se pjeva kad se gine.

Naprijed mladi vitezovi,
sa Gradine sokolovi,
sa Borika naše cvijeće,
Maglaj nikad pasti neće.

Vitezove Maglaj zove
da ostvare naše snove
u odbranu zemlje ove
da se uvijek Bosnom zove.

*-Autor teskta: Mehmed Galijašević (1993.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*VOLIM MAGLAJ**

Plakao sam, gorke suze lio,
dok si grade u plamenu bio.
Sa suzama tješio sam jade
htjeli su te uništite, grade.

Volim Maglaj, volim okolinu,
volim Bosnu, moju domovinu;
volim Maglaj i njegova sela,
volim njive i u njima vrela.

Maglaj grade, grade vitezova,
za tebe se pjeva pjesma ova.
Ova pjesma sa krvlju se piše,
vitezovi tebe odbraniše.

Majke nejmam, Bosna mi je majka,
to je majka svih pravih Bošnjaka.
Sve od Une pa do rijeke Drine,
za Bosnu se mr'e, za Bosnu se gine.

*-Autor teksta: Mehmed Galijašević (1993.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MAGLAJ GRADE**

Maglaj grade, biseru u Bosni,
Maglaj grade, cvijetu moj rosni,
tebe krasi ta Gradina stara
i voćnjaci mirisnog behara .

Rijeka Bosna ponosno krivuda
o pobjedi ona priča svuda,
o Maglaju i njegovoj raji.
Zlatni ljiljan u njemu se sjaji.

Gradina nam o vremenu priča,
o herojstvu maglajskih mladića.
Teku priče o odbrani grada,
Dvjesto prva maglajska brigada.

Refren:
Dođe horda najdivljijih zvijeri
da nam Maglaj razara i mjeri.
Dušman ravna i Čaršiju staru,
na džamiji poruši munaru.
S Kuršumlije ezan mujezina
dokazuje da nas ovdje ima.

---

*- Autor teksta: Dželal Ibraković - „Dželo”
Autor muzike: Enver Softić - „Penda”
Izvođač: Vojnički orkestar 327.vbbr Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PAZARIČU, TVRDA STIJENO**

Slušam neke ružne priče,
zadnje vijesti sa radija.
Jedna tvoja stara slika,
u ruci mi počiva.

Otiš'o si da otjeraš,
onu bandu sa brda,
mahnuo si samo jednom.
Sanjala sam ratnika.

Refren:
Suza suzi mjesto pravi
srce tuče nemilo.
Misao se sama javi -
nešto ti se desilo.

Pazariću, tvrda stijeno,
jesi li ga sakrila?
Ja te molim a ti budi,
majka mu i sestrica.

Pazariću, tvrda stijeno
jesi li ga sklonila?
Ja te molim
samo, čuvaj ga.

*- Autor teksta: Merima Pračić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA ARSIĆU**

Ova je pjesma specijalno
za Vladimira Arsića.

Vlado, Vlado, pile moje malo,
pile moje malo,
jutros smo ti zakajlali rano.

Duga njiva niz Bosnu otpliva,
niz Bosnu otpliva,
i sva, jadan, Trebavska brigada.

Nije kriva, ljiljani su krivi,
ljiljani su krivi,
što ti borci nisu više živi.

Uzmi, Arso, onaj pištolj mali,
onaj pištoj mali,
pa ga sebi u glavu opali.

Uzmi, Arso, i ja ću uzeti,
i ja ću uzeti,
na Gradinu ja ću se popeti.

U Doboju ljiljani će cvasti,
ljiljani će cvasti,
Mujo će u Doboj da se vrati.

---

* - Radio „Sajgon"
Pjesma je nastala povodom oslobađanja rejona Pazarić.

http://www.hasib-musinbegovic.com

ZA SVOJ MAGLAJ
DVJESTO PRVA BRDSKA BRIGADA

Gledao sam tebe, ranjeni moj grade,
drhtao si tužan pod kišom granata.
Da ne umreš ti, da te dušman ne ukrade,
ginuli su tvoji ljiljani od zlata.

Opet je jesen, uspomene se bude.
Opet srce paraju slutnja, a i nada.
U pobjedu kreće, kad zora zarudi ,
Dvjesto prva brdska maglajska brigada.*

Oprat će kiša krv sa trotoara,
po stazama ratnim procvjetat će cvijeće.
Mirisat će Bosna mirisom behara,
i svoje heroje zaboravit neće.

Refren:
Dan su sjajem sijale
njihove su oči
Maglaj je moj grad
vi nećete proći.

---

* - 201. brdska brigada Maglaj, formirana je 06. novembra 1992. godine u Maglaju. Počasni naziv „Viteška" dobila je 14. decembra 1993.godine. U kasnijim transformacijama preimenovana je u 327. viteška brdsku brigadu Maglaj.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*BRANIOCI MAGLAJA**

Maglaj grade, krasi te Gradina,
sa Borika gledat' te milina,
gdje se Bosna po tebi razliva.
Čakalovac Bijelu Ploču skriva.

Tebe brane šeherski mladići,
Tujničani i sela Bradići.
Straištani odlaze na Plane
da svoj Maglaj od dušmana brane.

Dvjesta prva viteška i slavna
Maglaj brane Oruče i Ravna,
Dobojlije i zenička raja,
svi su ponos našega Maglaja,

Refren:
Tebe brani, tebe brani
Viteška brigada
Komandanta Hidića Esada**.
Tebe brane sva okolna sela:
Jablanica, Ulišnjak, pa i Ploča Bijela.
Tebe brane još i sela ova:
Misurići, Moševac, Liješnica, Kosova.
Maglajska te brane srca mlada
borci novog i staroga grada.

*-Autor teksta: Mehmed Galijašević (1993.)

**-Esad Hadić je bio komandant 201. bbr Maglaj, od marta 1993. godine do januara 1995. godine, kada ga je na toj dužnosti zamijenio major Husein Duraković.

http://www.hasib-musinbegovic.com

ARTILJERCI DVJESTO PRVE BRIGADE MAGLAJ

U Maglaju odbrana je tvrda,
artiljerci djeluju sa brda.
Da bi bila odbrana što jača
gađa se i iz minobacača.

Artiljerci jedinice mlade ,
Dvjesto prve viteške brigade,
sami sebi daju koordinate
kud god treba, pošalju granate.

Kad im dobro ne odradi mina
tada šalju svojega “delfina”,
a kada žele korigovat sebe
tada šalju takozvane “bebe”.

Refren:
Bestrzajac precizan je,
haubica ne prestaje.
Minobacač bunker ruši
a ZiS ruši, krši i buši.

---

*ZiS - top kalibra 76 mm, veoma precizan

http://www.hasib-musinbegovic.com

*„BIBINI PAUCI"**

Ostali su dragi ljudi,
zbog njih bol nam para grudi.
Uskoro će i taj dan,
kad će Maglaj bit' slobodan,
moj krvavi Maglaj grad.
Procvjetat će ljiljani,
na kamenoj tvrđavi,
na kamenoj tvrđavi.
Krvava će Bosna pamtiti,
dušmani će skupo platiti,
zaklinju se Bibi sada,
„Pauci" iz Maglaj grada**.

Našeg Bibe više nema,
u duši je tuga golema.
Pamtit će ga vječno sada,
heroji iz ovog grada,
Dvjesto prva viteška brigada.
Ratovat će „Pauci",
što ih Bibo nauči,
za Bosnu će ginuti.
Krvava će Bosna pamtiti,
dušmani će skupo platiti.
Zaklinju se Bibi i sada
„Pauci" iz Maglaj grada.

---

*- Izvođač: Hajrudin Bradarić – „Žuti" uz Vojnički orkestar 327.vbbr Maglaj i Orkestar „Klub 92", Maglaj

**- Izviđačko - diverzantski vod 201. brdske brigade Maglaj zvao se „Pauci". Komandir voda je bio Edib Međić – „Bibo". Poginuo je 01. oktobra 1992. godine u Jovici, općina Maglaj.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*HEROINE SA PUŠKOM U ROVU**

Dvjesta prva viteška je jaka,
u njoj ima četa djevojaka.
Heroine sa puškom u rovu,
brane svoju dragu Bosnu ovu.

Heroine sa ovoga kraja,
najhrabrije djevojke Maglaja,
mjesto momka, grle kalašnjikov,
kuća im je zemunica il' rov.

Kad pjevaju, vitezovi prate,
dušmani će i njih da upamte.
Upamtit će djevojke Maglaja
branioce svoga zavičaja.

S linije se sevdalinka čuje,
po Maglaju ona odjekuje:
„Mirno spavaj, moj voljeni grade,
tebe brane heroine mlade."

*-Autor teksta: Mehmed Galijašević (1994.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*POLICAJCI MAGLAJA**

Policajci slobodnog Maglaja,
dobri borci, najbolja su raja.
Ne vole ih dušmani sa brda.
Kada ljube, nisu srca tvrda.

Volim, majko, našu policiju.
Ne znam koga, ali volim sviju.
Najbolji su naši policajci,
nije važno da li su Maglajci.

Policajci, to je četa mala,
štite narod i od kriminala.
Sa Armijom, rame uz rame,
policajke, to su prave dame.

Dobijaju, nikada ne gube,
kad ratuju ili kada ljube.
Ja bih jednom svoje srce dala,
da me čuva i od kriminala.

Dozvolit će meni moja majka,
da ja budem mlada policajka.
Bit će ljepša naša policija
nego što je američka CIA.

*-Autor teksta: Mehmed Galijašević (1994.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PJESMA ŠEHIDU NAIMU**

U Jablanici plače stara majka
ubiše joj sina, Naima**, junaka.
Ubiše nam komandira čete.
Naima će borci da osvete.

Pogin'o je hrabro na bojištu
u borbama, gore, na Straištu.
Nadvila se tuga ovim krajem
plakalo je nebo nad Maglajem.

Iz mezara niknut će ljiljani,
majčinom su suzom zalivani.
Zlatni ljiljan Viteške brigade
što za Bosnu mladi život dade.

Refren:
Djevojke će učit mu tevhide,
momci će mu pjevati kaside.
Zakletvu su dali na namazu
kad Naimu klanjaše dženazu.

---

* - Autor teksta: Muhamed Galijašević – „Gale"
Izvođač: Hajrudin Bradarić – „Žuti" uz Vojni orkestar 327.vbbr Maglaj i Orkestar „Klub 92", Maglaj

**- „Komandir čete Naim", je Naim Haskić, pripadnik 201. viteške brdske brigade Maglaj. Poginuo je 13. maja 1993. godine u rejonu Straišta, općina Maglaj. Posthumno mu je dodijeljeno ratno priznanje „Zlatni ljiljan".

http://www.hasib-musinbegovic.com

*TRI HEROJA**

Znamo vas po pogledu,
po osmijehu, po koraku.
Za svoj Maglaj poginuste.
Dali ste mu ljubav svu .
Pamtit ćemo tri heroja,
duše što ne umiru.
Odoste svi za jedan dan.

Ne znam više kako dalje.
Kad smo skupa bili svi…
Vaša lica tu su, s nama,
i u ratu i u miru.
Pamtit ćemo tri junaka,
duše koje ne umiru.
Odoste svi za jedan dan.

Refren:
Svoj ste život dali .
Živjet za vas, moj je san ,
Kače, Cigo, Čarli.
Ovaj grad je sve
za njega se mr'e.
Ovaj grad je sve,
nama je Maglaj sve,
Kače, Cigo, Čarli.
Kače, Cigo, Čarli.

*- Pjesma je posvećena trojici boraca 201. viteške brdske brigade Maglaj. „Kače" je Nermin Mujić a „Cigo" - Samir Mejrić. Obojica su poginuli 21. januara 1994. godine u rejonu Pazarića, prilikom deblokade Maglaja. „Čarli" je Sead Šehić. Poginuo je 23. februara 1994. godine u rejonu Saraja, Maglaj.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*RIJEKO BOSNO, TVOJIH TI DUBINA**

Na obali, pokraj rijeke Bosne,
plače majka, roni suze rosne:
„Rijeko, Bosno, tvojih ti dubina,
ubiše mi jedinog sina.

Ubiše ga te komšije moje
i baciše u valove tvoje.
Ubiše ga te komšije naše,
teško mi je , oni njega znaše.

Rijeko, Bosno, pored tebe stojim,
preklinjem te izvorom tvojim,
nad kojim je ta Igman planina,
kud odnese moj jedinog sina?"

„Stara majko, istina je prava,
ja sam tekla mutna i krvava,
od Krušika do Donjih Bradića,
nosila sam stotinu mladića.

Stara majko, nemoj suze liti,
mezar će mu Crno more biti.
Prouči mu dovu na namazu,
stari babo nek' klanja dženazu."

*-Autor teskta: Mehmed Galijašević (1993.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

NA MEZARU MAJKA PLAČE
*(narodna)**

U Maglaju mezar do mezara,
na mezaru plače majka stara,
jer joj sina više nema živa,
hej, sudbino, za sve ti si kriva.

Iz mezara sin joj progovara:
„Nemoj plakat, moja majko stara.
Pogin'o sam, suđeno od Boga,
mjesto mene, čuvaj sina moga.

Nemoj, majko, da ti srce vehne,
čuvaj sina kao što si mene.
Nemoj, majko, gorke suze liti,
lakša će mi crna zemlja biti."

Refren:
Rijeko, Bosno, teci,
i narodu reci,
svi šehidi da su pali,
braneći slobodu.

*-Autor teksta: Mehmed Galijašević – „Gale" (1993.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*MAGLAJ GRADE, GRADE SIROTANA**

Maglaj grade, grade sirotana,
zbog Straišta, Nekolja i Plana,
i ratišta svih okolo tebe
sirota su dječica i bebe.

Kasno prođoh kraj taze mezara,
djeca plaču, nikog nema stara.
Sestra brata za ručicu vodi,
to je mezar majke što nas rodi.

Ti ne plači, moj voljeni brate,
to je mezar našeg dragog babe.
Ni ja babu nisam zapamtila,
pogin'o je dok sam mala bila.

Brat zaplaka, sestra suze briše,
nejma majke, nejma babe više.
S njima nam je lijepo živjet' bilo,
kome ćemo sjedati u krilo?

Slušaj, brate, sestri dobar budi,
nismo sami, ima dobrih ljudi;
u Maglaju ima merhameta
za svakoga rođenog djeteta.

*-Autor teksta: Mehmed Galijašević (1993.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DRAGI MOJ, NEPOZNATI TATA**

Dragi moj, nepoznati tata,
izbjegli smo u zemlju drugu,
kako mama kaže, prije rata.
Nisi sa nama, pa mama ima tugu.

Kada smo se rastali imao sam dvije,
sada imam punih pet godina.
Mama kaže da su to neke sudbine
da ne znam oca, a otac sina.

Mi smo u tuđoj zemlji.
Ovu zemlju zovu „zemlja lala."
Mama ovu zemlju zove Holandija
mama kaže, naša je zemlja ljepša, iako je mala.

Ja ne znam pričati kao što ti pričaš,
ja govorim kao što govore ovdje moji vršnjaci;
ja ne znam čitati kao što ti čitaš,
ne znam ni pisati kao što Bošnjaci.

---

*- Autor teskta: Mehmed Galijašević (1994.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

*DRAGA DJECO CIJELOGA SVIJETA**

Pišemo vama, djeco, cijeloga svijeta,
da li je ovakva sudbina djeteta?
Pišemo vama u svijetu, naši vršnjaci,
da istu sudbinu u Bosni imaju svi Bošnjaci.

Ovo vam pišu djeca opkoljenog Maglaja,
nekada u svijetu nejljepšega kraja:
iako živimo u dvadesetom vijeku
željni smo vidjeti sunce, nebo, i rijeku.

Vi ne znate kako je nama u Maglaju.
Vi, čak, ne znate ni na kojem smo kraju.
Htjeli su nam uzeti naše očinstvo,
uz najmilije svoje da ne provodimo djetinjstvo.

Htjeli su da nemamo svoga identiteta.
Na očigled vaših očeva i cijelog svijeta,
ubijaju nas i sve nam ruše.
Mogu nam svu uništiti, ali ne mogu naše duše.

---

*- Autor teksta: Mehmed Galijašević (1994.)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Sulejman Herceg – organizator TO i prvi komandant 201. bbr Maglaj

Aida Smaić, predsjednica Ratnog predsjedništva općine Maglaj

Esad Hidić – drugi komandant 201. bbr Maglaj, kreator maglajskih pobjeda

http://www.hasib-musinbegovic.com

Maglajski ratni dani – crtež

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci Čete Stari grad

Prva klasa regruta u Maglaju

http://www.hasib-musinbegovic.com

Rasim Karabegović,
borac 201. bbr Maglaj

Amira Musaefendić
iz Komande brigade,
izvršavati zadatke uz osmjeh
kad je najteže

Borci Novošeherskog, 3. bataljona 201. bbr Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci Čete Moševac 201. bbr Maglaj na položaju

Komanda 1. bataljona na terenu

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ranjenici 327. vbbr u ratnoj bolnici Maglaj

Minobacačlije na vatrenom položaju

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 327. vbbr Maglaj u pohodu na Ozren (Vozučka operacija „Farz-'95")

http://www.hasib-musinbegovic.com

Komandant 327. vbbr Maglaj, major ***Husejn Duraković*** (u sredini) , sa starješinama 3. bataljona (***Hajrudin Tutundžić*** – desno i ***Halil Osmanagić*** – lijevo) u izviđanju na Ozrenu

Pripadnici 5. manevarskog bataljona Maglaj sa komandantom ***Amirom Sirovicom*** (jesen, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Pripadnici 5. manevarskog bataljona Maglaj (1995. godine)

Muhamed Galijašević – Gale, pjesnik i borac 201. bbr Maglaj

http://www.hasib-musinbegovic.com

*OPĆINA ZAVIDOVIĆI**

Prijeratna općina Zavidovići imala je površinu teritorije 590 km^2. Po popisu stanovništva iz 1991. godine općina Zavidovići je imala 57.153 stanovnika. Nacionalna struktura stanovništva bila je: Bošnjaka 34.341 (60,1%), Srba 11.637 (20,4%), Hrvata 7.519 (13,2%), Jugoslovena 2.703 (4,7%) i ostalih 953 (1,6%).

Patriotske snage Zavidovića su osjetile što se sprema, pa su otpočele neke pripreme koje su bile moguće, za sudbonosno vrijeme koje se približavalo. Općinski štab TO Zavidovići formiran je 22. aprila 1992. godine. U tom početnom periodu imao je za sebe vezane Vod vojne policije, Jedinicu za specijalne namjene (oko 200 boraca), popularno nazvane „Harisovi specijalci" po njenom komandantu Harisu Ćatiću. Formirano je i sedam odreda TO, koji će biti osnova za formiranje većih organizacionih sastava: 19. decembra 1992. godine formirana je 318. brdska brigada Zavidovići; 15. novembra 1993. formirana je 320. brdska brigada Zavidovići; spajanjem ovih dviju brigada nastala je, 29. septembra 1994. godine, 328. brdska brigada Zavidovići; u drugoj polovini 1994. godine formiran je Četvrti manevarski bataljon. Od marta 1993, godine u Zavidovićima postoji Operativna grupa „Bosna", koja je u aprilu 1995. godine preformirana u 35. diviziju.

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

Jedinice općine Zavidovići vodile su intenzivna borbena djejstva. Pored stalnih odbrambenih aktivnosti (najznačajnija je odbrana sela Smajlbašića i Brašljevine), izvele su značajna oslobodilačka djejstva. U 1992. godini oslobođeni su greda Klek, naselje „Drugi kilometar", značajni prostori na Blizni i Vrljaji, a kruna svih bitaka u ovoj ratnoj godini je oslobađanje naselja Gostović (15. decembar 1992. godine). U 1993. godini najznačajnije bitke su bile odbrambenog karaktera a vođene su protiv združenih neprijatelja. Po svojoj žestini i kritičnosti nastale situacije po grad i slobodne teritorije, svakako treba pomenuti napade agresora od 13. avgusta i 26. septembra 1993. godine, čiji je cilj bio ovladati lijevom obalom rijeke Bosne a zatim međuriječjem Bosne i Krivaje (lijeva obala). Godina 1994. je ponovo bila rezervirana za oslobodilačka djejstva. Oslobođeni su: Varda, Stolić, kota 715 prema Vozući. Treba pomenuti pobjede na Davulijama i gredi Malovan. Ostat će zapamćene pobjede iz 1995. godine, kojima 328. sbbr Zavidovići bilježi zapažen uspjeh u borbama za Podsijelovo, Gaj, Jezera, Paljenik, Bliznu, Vozuću.

Slavna 328. brdska brigada ostat će sinonim za sve zavidovićke jedinice, za žrtvu i borbu za opstanak, za pobjede, ponos i slavu, za slobodnu zavidovićku općinu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 328.
slavne brdske brigade Zavidovići

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem
4. manevarskog bataljona Zavidovići

http://www.hasib-musinbegovic.com

Ratna zastava
4. manevarskog bataljona Zavidovići

http://www.hasib-musinbegovic.com

TRIDESET PETA DIVIZIJA

Neka ovu pjesmu čuje cijeli svijet.
Neka sve trube sad zasviraju.
Ova će Armija za svoju zemlju mrijet,
i istjerat će one, što bi da je diraju.

Moja mati, nemoj plakati,
tvoj sin opet će se tebi vratiti.
Ali, prije toga, ako Bog da
moram dugove nekima naplatiti.

Refren:
Svi za jednog, jedan za sve
u Armiji Bosne i Hercegovine.
Lijepa k'o sunce, što nam sija,
Trideset peta divizija.

http://www.hasib-musinbegovic.com

TRISTO DVADESET OSMA BRIGADA
*(narodna)**

Pamtit će se ružni snovi
i mezari i jad ovaj.
Svaki od nas znat će,
bosanstvo da brani.

Branioci Bosne mi smo,
Tristo dvadeset osme slavne**,
Zavidovićima, našem gradu,
podarismo dar slobode.

Evo nas u tvom krilu,
najmiliji naš grade,
selam tebi, zemljo Bosno,
živi nam ponosno.

Refren:
Gazije su ovo, majko,
slavni su heroji.
Tristo dvadeset osma stupa,
ka vječnoj slobodi.

---

* - Autor teksta i izvođač: Nusret Mehić

** - Spajanjem 318. i 320. brdske brigade Zavidovići, 29. septembra 1994. godine, formirana je 328. brdska brigada. Počasni naziv „Slavna" dobila je 01. decembra 1995. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*ČETVRTI MANEVARSKI BATALJON**

Sunce ovdje isto sija kao kod kuće,
ista zemlja, isti ljudi, ovo Bosna je.
To je moja domovina, zemlja bosanska,
sve ostalo je sudbina, granate, kiša i prašina.

Al', vratit ću se ja, ako Bog da
i moja četa sva, inšallah,
samo molim, da nas čuva Bog,
momke Četvrtog manevarskog**.

Refren:
Pitala me ništa nisi kad sam pošao
samo dvije suze na obrazu sam spazio.
Uvijek noću, kad se budim, o tebi razmišljam
ta dva tvoja suzna oka, i vrele usne boje trešanja.

---

* - Autor teksta: Senad Kovačić
Izvođači: Senad Kovačić i Edib Avdić

**- 4. manevarski bataljon 3. korpusa Armije RBiH formiran je 23. augusta 1994. godine u Zavidovićima. U njegov sastav su ušli prekaljeni borci 318. i 320. brdske brigade iz Zavidovića.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Fuad Zilkić – „Zilka”,
komandant 328. bbr Zavidovići

Borci 328. bbr Zavidovići na položaju (Dolina Krivaje, oktobar 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Razgovor starješina Komande 328. bbr i OG "Bosna" sa rukovodstvom Ratne bolnice Zavidovići

Obraćanje ***Harisa Čatića*** na priredbi i druženju boraca 4. manevarskog bataljona Zavidovići sa stanovnicima doline Gostović (oktobar, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra Izviđačko-diverzantske čete 328. sbbr (Zavidovići, april 1994. godine)

Bofors protiv Boforsa – posluga PAT-a 40 mm kakanjske, 329. bbr na položaju u rejonu Junuzovića naspram neprijateljskog Boforsa na položaju Blizna

http://www.hasib-musinbegovic.com

Smotra bataljona Zavidovići (Zavidovići, novembar 1994. godine)

Borci 3. čete 4. manevarskog bataljona Zavidovići
(jesen, 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Pionirsko odjeljenje 4. manevarskog bataljona Zavidovići (jesen, 1994. godine)

Smotra jedinica 328. sbbr Zavidovići (proljeće, 1995. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Artiljerci na položaju

Pred napad na Vozuću - narod je okitio svoje tenkove

Poslije Vozućke operacije – dio ratnog plijena
328. bbr Zavidovići

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SREDNJE PODRINJE**
(Vlasenica, Bratunac, Srebrenica)

Formiranje prvih jedinica na teritoriji srednjeg Podrinja i općine Srebrenica, počelo je u periodu mart-april 1992. godine. Veoma je bio naglašen princip dobrovoljnosti i samoorganiziranja. Progonom stanovništva iz Bratunca ljudski potencijal na teritoriji općine Srebrenica je omasovljen.

Štab Oružanih snaga Srebrenica formiran je 20. maja 1992. godine, a potvrđen Odlukom ŠVK OS RBiH tek 03. marta 1993. godine.

U toku 1992. godine vojna organizacija Srebrenice zasnivala se na bataljonskoj formaciji, tako da je tokom 1993. godine bilo ukupno 8 bataljona i 3 brigade.

Padom Cerske, Konjević Polja i Kamenice, u sastav OS Srebrenica ušle su i 144. istočno-bosanska brigada, 1. Cerski odred, te 6. odred Kamenica. Dana 01. januara 1994. godine formirana je Operativna grupa 8 Srebrenica, (OG-8), koja će 15. marta 1995. godine biti preformirana u 28. diviziju. OG-8 Srebrenica je u svom sastavu imala: komandu sa prištapskim jedinicama, 280. istočno-bosansku lahku brigadu Potočari, 281. istočno-bosansku lahku

*- podaci nemaju zvanični karakter

http://www.hasib-musinbegovic.com

brigadu Sućeska, 282. istočno-bosansku lahku brigadu Srebrenica, 283. istočno-bosansku lahku brigadu Srebrenica, 284. istočno-bosansku lahku brigadu Srebrenica, 28. samostalni brdski bataljon Srebrenica, Remontnu radionicu i Ratnu bolnicu.

S obzirom na izvršenu demilitarizaciju broj vojnika je smanjen sa oko 11.500 na 5.700 pripadnika.

Poslije formiranja 28. divizije (15. marta 1995. godine) pored jedinica iz sastava OG-8, u njen sastav su ušle i 285. istočno-bosanska lahka brigada Žepa, sa oko 1.200 boraca. Nakon proboja na slobodnu teritoriju izvršena je konsolidacija 28. divizije. Smotra jedinica 28. divizije izvršena je u avgustu 1995. godine. U stroju je bilo 3.634 pripadnika.

Širi a pouzdani podaci o vojnoj organizaciji ove regije autorima nisu bili dostupni. Nisu im bile dostupne ni patriotske pjesme koje su pjevali borci jedinica ove regije. Zbog toga je regija Srednje Podrinje u ovoj knjizi zastupljena sa veoma malim brojem patriotskih pjesama.

http://www.hasib-musinbegovic.com

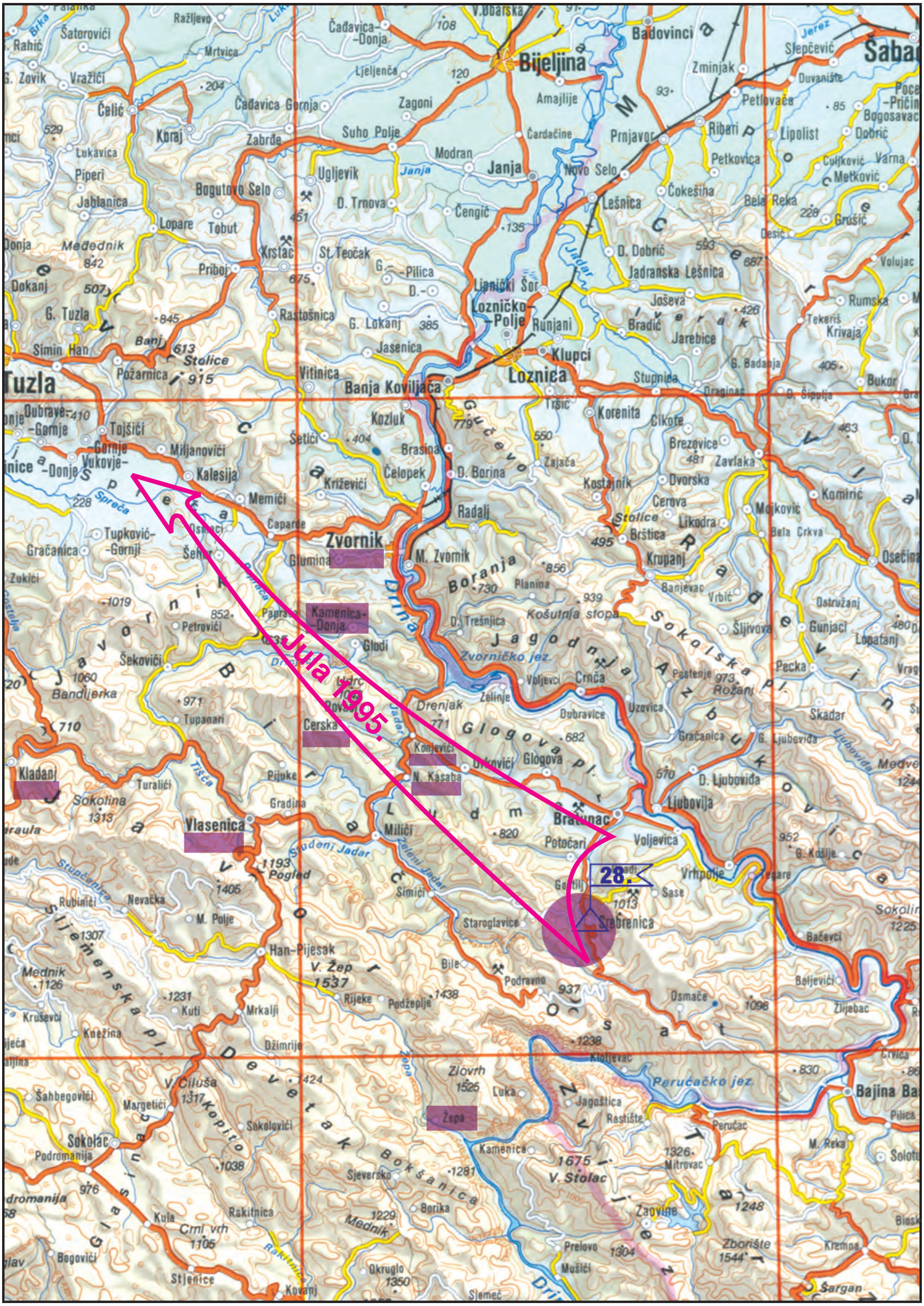
Jula 1995.
28.
Srebrenica
Bratunac
Potočari
Zvornik
Kamenica-Donja
Cerska
Konjevići
N. Kasaba
Kladanj
Vlasenica
Žepa
Tuzla
Bijeljina
Loznica
Drina
Zvorničko jez.
Perućačko jez.
Bajina Bašta
Han-Pijesak
Sokolac
Milići
Kalesija

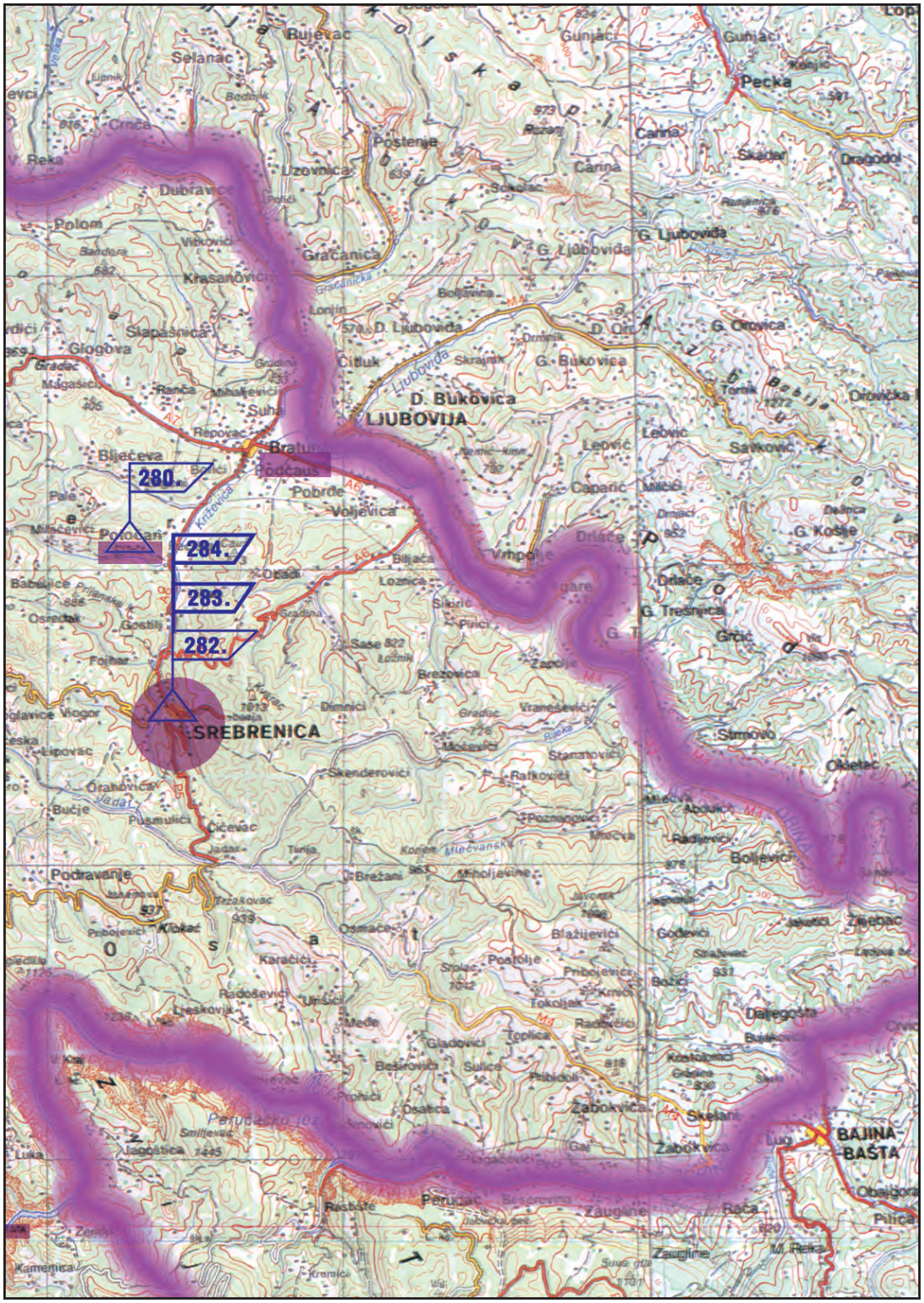

http://www.hasib-musinbegovic.com

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb Ceranskog bataljona Cerska

http://www.hasib-musinbegovic.com

Amblem 3. bataljona Vlasenica

http://www.hasib-musinbegovic.com

Grb 286. brdske brigade Srebrenica

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA ŽEPI
*(narodna)**

Kliče soko sa vrh Žepe
gori zelenoj,
u amanet cijeloj Bosni,
majci jedinoj.

Krvavi su perivoji,
blistav obraz tvoj.
Žepa gladna, Žepa bosa,
al' ne da ponos svoj.

Nikad ovom zemljom nećeš
proći, nemani,
poručuju hrabri borci
Bosni odani.

Refren:
Bosna tuđa nije bila
i nikada neće biti!
Bosna jednu Žepu ima
i ne da se pokoriti.

---

*- Autori teksta: Izet Mujezin i Rizo Hamidović
Autor aranžmana: Mirsad Sijerčić
Autor muzike i izvođač: Rizo Hamidović

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA DRINSKIH ZMAJEVA

Vihorit će se zastava,
iznad cijelog Podrinja.
Slavit će se pobjeda,
heroja drinskih zmajeva.

Svakog dana sve smo jači.
Svakog sata, iz inata.
Plave zore kao more,
progutat će vas, naše gore.

Opeć će vas plamen ljuti,
jer Bosanac dobro pamti.
Slomit će se sve pod vama,
kad se pravda ovdje vrati.

Svakog dana sve smo jači.
Svakog sata, iz inata.
Plave zore kao more,
progutat će vas, naše gore.

Refren:
Hej, je i je, nek se pjesma zapjeva,
hej, je i je, pjesma drinskih zmajeva.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KASABLIJSKA**

I nigdje nema takve zore,
k'o što je podrinjska.
I nigdje pogled ne ide dalje,
k'o s Vidikovca.

I nikad više jutro neće
svanuti djeci što su bez sreće.
I, nema doma za njih,
osim Podrinja.

I nigdje čizma ne gazi čvrsto
k'o čizma prvog dana.
I nigdje miris ne mami tako
k'o miris ognjišta.

O tebi, Drino, pjesme pišem,
bez tebe ja ne mogu da dišem.
Drino, vodo mog života.
O tebi, Drino, snove snivam,
kako sretan tobom plivam.
Ti si, Drino, moja sudbina.

I niko nikada znati neće
što moja duša zna.
I nikog više boljet neće,
što si ostala.

I onaj sokak, što me čeka
da zapjevam iz daleka,
ispod lipe što ti pravi hlad.

Nigdje polje nije veće
k'o ona avlija.
I nigdje čovjek ne voli drugo,
k'o Kasablija.

I nigdje kiše ne liju jako
k'o u zemlji što sam plak'o
za onom koju srce ne zaboravlja.
Tebi, Drino, pjesme pišem,
bez tebe ja ne mogu da dišem.
Drino, vodo moga života.

*-Kasaba je naselje na općini Bratunac.

http://www.hasib-musinbegovic.com

PRVA MUSLIMANSKA PODRINJSKA BRIGADA
(narodna)

Kao Feniks iz pepela i bola
niknula mlada, Podrinjska brigada.
Sve heroji Cerske i Kamenice
za Armiju Bosne, sile uzdanice.

Zakliktali sokoli sa Drine,
Armija Bosne ne treba da brine.
Mi smo borci još od Kule grada,
za četnike bit će nevolje i jada.

Samo borba Bosni život dade,
poručuju borci Podrinjske brigade.
Mi Podrinjci boriti se znamo,
našu Bosnu i Podrinje nikome ne damo.

Refren:
Prva muslimanska podrinjska brigada,
stići će u Podrinje do svakoga grada.
Sunce slobode sa njom će da grane,
zaliječit će naše, sve podrinjske rane.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*PRVA MUSLIMANSKA PODRINJSKA BRIGADA**
(zabavna)

Kada krene Muslimansko - podrinjska brigada u boj
srcem stupa čelik, korača za narod svoj
sunce slobode spremni da dohvate,
za život svoj oni ne mare,
nad njima bdi samo Jedan, Jedan Jedini.

Prva muslimanska brigada
srcem pjeva, srcem stvara,
sinovi Bosne slobodu nam donose.

Neka zna dušman kleti da će izgubiti,
neka zna, kad krene Prva muslimanska
nebo i zemlja tu će se sastaviti
gdje udare sinovi bosanski,
nad njima bdi, samo Jedan, Jedan Jedini.

Prva muslimanska brigada
srcem pjeva, srcem stvara,
sinovi Bosne slobodu nam donose.

---

* - Prva muslimansko-podrinjska brigada formirana je 02. februara 1993.godine na slobodnim prostorima općine Kladanj. U brigadu su stupili dobrovoljci, prognanici iz podrinjskih općina: Vlasenice, Bratunca, Srebrenice, Zvornika, ...

http://www.hasib-musinbegovic.com

NE TUGUJ, VOLJENI GRADE

Ne tuguj, voljeni grade,
dok je Prve muslimanske podrinjske brigade.
Sinovi tvoji, borci, ljiljani zlatni
idu ka tebi, pravi heroji ratni.
Ne tuguj, voljeni grade,
za bol tvoju svaki naš borac znade.
Izdrži, grade, još samo malo
jer, srce naše kucati nije stalo.

Ne tuguj, voljeni grade,
za sreću tvoju još ima nade.
Sreću ti nose ljiljani zlatni,
proći će, grade, i ovi dani ratni.
Ne tuguj, voljeni grade,
nestat će onih što nose prljave brade.
Nestat će onih što nam krila lome,
nestat će onih za kojima već odavno zvona zvone.

Ne tuguj, voljeni grade,
ulice spremaj za naše parade.
Otvori srce i dušu svoju,
idemo ka tebi u ljutom boju.
Ne tuguj, voljeni grade,
mi nismo nikad bili bez nade.
Polahko kuca i posljednji čas,
u svome gradu evo i nas.

---

*-Autor teksta: Zaim Aliustić

http://www.hasib-musinbegovic.com

PRVA MUSLIMANSKO - PODRINJSKA BRIGADA
(zabavna)

Oni mogu k'o ni jedni, putem kojim niko ne smije,
ako treba i do zvijezda, na tom putu stati neće.
A na Drinu kada krenu hrabri momci Bećirovi*
preko brda i planina, pobjeda je sudbina.
S njima će stići neko novo proljeće
u njedrima naše Bosne slobodne.

Kud brigada ova prođe, dušmanima mira nema
slobodna ćeš zemljo biti, Podrinjci te tvoji brane.
A na Drinu kada krenu hrabri momci Bećirovi
preko brda i planina, pobjeda je sudbina.
S njima će stići neko novo proljeće
u njedrima naše Bosne slobodne.

Refren:
Kao grom i oluja, ooo …
kao urlik vjetrova, eee ...
njihovo se ime ori, ooo ...
Prva muslimanska podrinjska.

---

* - Major Bećir Mekanić bio je komandant brigade. Poginuo je 18. avgusta 1995. godine u rejonu Luke, općina Vlasenica.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*JANJIČARI**

Evo, idu, moj jarane,
da ginu il' da odbrane
čast i obraz Bosne ponosne.
Janji, janji, janjičari,
redom borci odabrani.
Oni kroje naše sudbine.

Čuj nas, Šiško i Pinjiću,
i Bećire Mekaniću,
mi smo vaši, neka svako zna.

Sve dok zadnji boj se bije,
janjičarska krv se lije,
Bosna naša bit će slobodna.
Janji, janji, janjičari,
redom borci odabrani.
Svi k'o jedan, sve do pobjede.

Čuješ li ih Karadžiću?
„Allahu Ekber", složno svi!
„Allahu Ekber", sve do pobjede.
Janji, janji, janjičari,
redom borci odabrani.
Svi k'o jedan, sve do pobjede.

---

*- janjičari (turski) – nove čete, novi vojnici
Izviđačko-diverzantska jedinica 1. muslimansko-podrinjske brigade Kladanj zvala se „Janjičari".

http://www.hasib-musinbegovic.com

*KOMANDANTU BEĆIRU**

Bosno, budi sretna
jer imaš sina.
Rodila si hrabrog
komandanta Bećira*.

Tamo gdje huči Drina,
tamo je sudbina.
Uz svog komandanta
ide podrinjska.

Drina pravi valove,
zove sinove.
Na čelu s komandantom,
vihore zastave.

Refren:
O njemu pjesme pjevaju,
njemu se raduju.
Pod njegovim bajrakom
svom domu se spremaju.

---

*- „komandant Bećir" je rahmetli major Bećir Mekanić. Obavljao je dužnosti komandanta 1. ceranskog odreda, pa zatim komandanta Vlaseničkog bataljona, a od 02. februara 1993. godine do 18. aprila 1995. godine dužnost komandanta 1. muslimanske-podrinjske brdske brigade. Poginuo je 18. avgusta 1995. godine na dužnosti referenta za obavještajne poslove Komande 28. divizije, prilikom proboja obruča oko „zaštićene" zone Srebrenica.

http://www.hasib-musinbegovic.com

*IZBJEGLICE SREBRENICE**

Odmiče žetva u mome kraju
sa zlatnim klasjem rodne pšenice.
Drumovima se viju kolone autobusa
izbjeglica iz Srebrenice.
Gladni i žedni, bosi i goli,
vrele im suze miju lice,
u svakoj suzi vidim im sliku
voljene Srebrenice.

Neko raspituje za oca,
neko za brata, za sina!
Da li ga u vihoru rata,
još uvijek negdje ima?
Poneki kući dođe,
sa čudom na vrata bahne.
Istina o nestalim vječno
ostade sa druge strane.

U život krenuše novi,
nestade suza iz oka,
sreća je izbjeći iz čeljusti
zvijeri krvoloka.
Mučenje, progoni, ubistva,
pouke nama vrijede.
Masakri nedužne djece jačat će vječno
redove generacija što slijede.

*-Autor teksta: Ifet Ahmić

http://www.hasib-musinbegovic.com

*SA JEDNOM NOGOM U GROBU**

Bijah li nekad učiteljica,skoro im majka,
znadoh li odgovor na pitanja veći ?
Sad sam i sama sleđene duše…
…na slutnju njinu šta mogu reći?…

Zemljom nas gaze đavolje zvijeri,
a nad Bosnom nebo ne otvara dveri…

Kakvo prokletstvo nad Bosnom vreba,
u kakvoj knjizi je sveto znanje?
Koliko gorkih suza još treba ?
Zar se rađamo za umiranje ?

Za smrti bezbroj načina ima,
samo je ovdje još jedan više:
nama je sada i život kazna
i sam od sebe mrenjem miriše…

Zemljom nas gaze đavolje zvijeri,
a nad Bosnom nebo ne otvara dveri…

http://www.hasib-musinbegovic.com

Sablastan Grad bez muških glava…
Gdje su sakrili podrinjske džinove?…
Može li majka da umre s mirom,
dok ne pokopa kosti sinove?…

Čekaju žene ispod nebesa…
Sve je od njihovih snaga jače…
Istinu vapiju s mračnih visina-
očaj da skonča… Kamen da zaplače…

Zemljom nas gaze đavolje zvijeri,
a nad Bosnom nebo ne otvara dveri…

/ VII 1996. /

Ženama Srebrenice

*- Autor teksta: Emira Hozić

http://www.hasib-musinbegovic.com

Naser Orić, komandant OG-8 Srebrenica

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 1. muslimansko-podrinjske brdske brigade, Vlaseničani (Starić)
(Kladanj, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

Borci 1. muslimansko-podrinjske brdske brigade, Bratunčani
(Kladanj, 1993. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

” Da primimo priznanja pa odosmo nazad” – borci OG-8 Srebrenica kod Komandanta 2. korpusa
(Tuzla, zima 1994. godine)

http://www.hasib-musinbegovic.com

P R I L O Z I

http://www.hasib-musinbegovic.com

KALENDAR
OBILJEŽAVANJA GODIŠNJICA
JEDINICA 2. KORPUSA ARMIJE RBiH*

R/B	NAZIV JEDINICE	DATUM I MJESTO FORMIRANJA	BROJ NAREDBE	NAPOMENA
JANUAR 1992. - 1995. GODINE				
1.	280. lahka brigada	01.01.1994.god.Srebrenica	14/75-156/93	
2.	281. lahka brigada	01.01.1994.god.Srebrenica	14/75-156/93	
3.	282. lahka brigada	01.01.1994.god.Srebrenica	14/75-156/93	
4.	283. lahka brigada	01.01.1994.god.Srebrenica	14/75-156/93	
5.	284. lahka brigada	01.01.1994.god.Srebrenica	14/75-156/93	
6.	OG - 8 Srebrenica	01.01.1994.god.Srebrenica	14/75-156/93	
7.	220. lbr	10.01.1994.god.Đurđevik	03/50/94	248. lbr Đurđevik 14/75-155
8.	35. divizija KoV	12.01.1995.god.Zenica	4/19-3	KzR 15. divizije
9.	21. divizija KoV	12.01.1995.god.Srebrenik	4/19-2	
10.	25. divizija KoV	12.01.1995.god.Tuzla	4/19-2	
11.	217. viteška bbr.	15.01. 1995.god.Gradačac	05/155-102-1	
12.	119. muls. bbr	15.01.1993.god.Banovići	03/99-24-1	
13.	37. divizija KoV	25.01.1995.god.Tešanj		
FEBRUAR 1992. – 1995. GODINE				
1.	1.muslimansko-podrinjska bbr	02.02.1993. god.Kladanj		Pravni nasljednik 243. MPbbr Vlasenica 03/71
2.	375. obr	03.02.1995.god.Tešanj	05/30391	
3.	idč	07.02.1993.god.Tuzla	69/17	216. Vob

http://www.hasib-musinbegovic.com

4.	203. mtbr "Doboj-Bosna"	08.02.1993.god.Doboj-Jug	03/1-2/93	
5.	204. sbbr	08.02.1993.god.Teslić	01/5-550-1	
6.	210. viteška obr "Nesib Malkić"	11.02.1993.god.Živinice	576/93	
7.	2. inžinjerijska brigada	17.02.1993.god.Tuzla	14/76-10	
8.	205. bbr	05.02.1993.god.Kalesija	03/79	
9.	206. viteška bbr	28.02.1993.god. Zvornik-Sapna	01/190-1	Pravni nasljednik 245. bbr
MART 1992. – 1995. GODINE				
1.	22. divizija KoV Gračanica	01.03.1995. god.Gračanica	4/19-2	
2.	24. divizija KoV Kalesija	01.03.1995. god.Kalesija	4/19-2	
3.	OG-7Tešanj	08.03.1993. god.Tešanj		
4.	207. bbr "Pousorska-ljuta"	15.03.1993.god.Jelah		
5.	28. divizija KoV Srebrenica	15.03.1995.god.Srebrenica	4/19-2	
6.	208. bbr	19.03.1993.god.Celić	03/190-1	
7.	211. obr	26.03.1995.god.Srebrenik	03/135-109-1	
APRIL 1992. – 1995. GODINE				
1.	281. viteška mtbr "Nesib Malkić"	02.04.1996.god.Živinice		
2.	2. inžinjerijski bataljon	04.04.1992.god.Tuzla		
3.	2. sanitetski bataljon	06.04.1994.god.Tuzla	156-38-5	
4.	240. musl. bbr	20.04.1995.god.Živinice	4/43-24-1	
5.	2. oklopni bataljon	29.04.1995.god.Tuzla	03/13-1/38	

http://www.hasib-musinbegovic.com

6.	24. PDO "Crni vukovi"	29.04.1994.god.Kalesija	05/155-43-1	
MAJ 1992. – 1995. GODINE				
1.	250. slavna obr	08.05.1995.god.Tuzla	02/1-305-2	
2.	277. bbr	12.05.1994.god.Tešanj		
3.	2. bataljon veze	15.05.1992.god.Tuzla		
4.	1. tuzlanska brigada	16.05.1992.god.Tuzla	01/1-1	
5.	108. brigada HVO	17.05.1992.god.Brčko	03/190	215.viteška mtbr
6.	303. viteška bbr	18.05.1992.god.Zenica		
7.	2. lard PZO	19.05.1992.god.Tuzla		
8.	2. logistički bataljon	20.05.1992.god.Tuzla	01/15	
9.	251. lbr	20.05.1994.god.Tuzla	05/1023-3	
10.	2. tuzlanska brigada	22.05.1992.god.Tuzla	01/1-1	
JUNI 1992. – 1995. GODINE				
1.	Jedinica "Živiničke ose"	03.06.1992.god.Živinice		
2.	285. lbr	04.06.1992.god.Žepa		
3.	107. brigada HVO	09.06.1992.god.Gradačac	19/92	
4.	1. tešanjska brigada	18.06.1992.god.Tešanj	01-2-8/92P	202./372. viteška bbr "Garava"
5.	3. tuzlanska brigada	19.06.1992.god.Tuzla	01/54-1	
6.	241. musl. lbr	25.06.1994.god.Kalesija	05/155-57-1	
7.	379. viteška mtbr	27.06.1996.god.Tešanj	05/8-22-2	
JULI 1992. – 1995. GODINE				
1.	109. bbr	04.07.1992.god. Doboj-Istok	02/349-169	

http://www.hasib-musinbegovic.com

2.	242. muslimansko - zvornička lbr	08.07.1994.god. Zvornik-Sapna	03-1659/94	
3.	NC Tuzla (2.k)	20.07.1992.god.Tuzla	1/760	
4.	245. bbr Kalesija	31.07.1994.god.Kalesija	03-135-41 od 10.06.1994. god.	
AVGUST 1992. – 1995. GODINE				
1.	28. divizija KoV	05.08.1995.god. Živinice		
2.	9. muslimansko - oslob. brigada	06.08.1995.god. Tuzla	4/43-58-1	
3.	247. slavna mtbr	15.08.1996.god. Tuzla		
SEPTEMBAR 1992. – 1995. GODINE				
1.	111. bbr	01.09.1992.god.Gračanica	01/918	
2.	21. bbr	01.09.1992.god.Srebrenik	05/146-2	
3.	OG-1 "Bosanska posavina"	04.09.1992.god.Ježinac-Srebrenik	01/1039	
4.	OG-3 Kladanj	04.09.1992.god.Kladanj	01/1401	
5.	OG-4 Kalesija	04.09.1992.god.Kalesija	01/1392	
6.	2. bVP	24.09.1992.god.Tuzla	02/442	
7.	1. teočanska brigada	16.09.1992.god.Teočak	02/340-15/1	255. slavna bbr"Hajrudin Mešić"
8.	OG-2 Gračanica	27.09.1992.god.Gračanica	01/1193	
9.	2. korpus	29.09.1992.god.Tuzla	01/2-10/202	
10.	286. bbr	29.09.1995.god.Srebrenica		
11.	287. bbr	30.09.1995.god.Bratunac	03/6455/95	
OKTOBAR 1992. – 1995. GODINE				
1.	117. bbr	07.10.1992.god.Lukavac		
2.	ABHO	17.10.1992.god.Tuzla		
3.	299. lbr	19.10.1993.god.Zenica	03/100-390-2	

http://www.hasib-musinbegovic.com

NOVEMBAR 1992. - 1995. GODINE				
1.	301.bbr	05.11.1992.god.Kladanj	01/39	302.,121.,244., 284.bbr Kladanj
2.	201. viteška bbr	06.11.1992.god. Maglaj	01/2 -1	
3.	115. brigada HVO "Zrinski"	10.11.1992.god. Ljubače - Tuzla		
4.	OG-5 Tuzla	10.11.1992.god.Tuzla	01/1538	
5.	320.bbr	15.11.1993.god. Zavidovići	14-75-121	
6.	228.arbr	17.11.1996.god.Tuzla	4/35-10-2/96 2.06.1996.god.	
7.	Mad	17.11.1992.god.Tuzla	4/19-2	
8.	7. viteška mtbr	17.11.1992.god.Zenica		
9.	PDO "Vjetrenik"	10.11.1992.god. Humci- Nahvioci	01/1538	
DECEMBAR 1992. – 1995. GODINE				
1.	116.muslim. bbr	01.12.1992.god. Živinice	01-1991/92	216./247./240 . lbr
2.	325.bbr	01.12.1992.god. Vitez		
3.	333.bbr	01.12.1992.god. Busovača		
4.	212.obr	03.12.1993.god. Lukavac	14/75-147	222. bosanska obr
5.	318.bbr	19.12.1992.god. Zavidovići	01/2-1	
6.	OG-6 Živinice	21.12.1992.god. Živinice	01/1761	
7.	306.bbr	22.12.1992.god. Travnik		
8.	319.bbr	22.12.1992.god. Žepče		
9.	312.sbbr	25.12.1992.god. Travnik		

* - Ovim kalendarom obuhvaćene su sve jedinice i komande 2. korpusa koje su se našle u njegovom sastavu 2002. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

NAREDBA PREDSJEDNIŠTVA OPĆINE TUZLA O FORMIRANJU MUZIČKOG ATELJEA TUZLA (MAT)*

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA
OPŠTINA TUZLA
PREDSJEDNIŠTVO OPŠTINE TUZLA
Broj: 01/1-_____/92.
Datum, 26.6.1992. godine

Na člana 63. Zakona o opštenarodnoj odbrani ("Sl. list RBiH", broj 3/84, 17/87 i 35/90) Predsjedništvo Opstine Tuzla, na sjednici održanoj 26.6.1992. godine,

d o n o s i

N A R E D B U

I

Naredjuje se: Zlatanu Mujkiću (profesor, klavirista i ananžer);

2. Asimu Horoziću (prof. teoretskih pred. i kompozito
3. Divjak Draganu (nastavnik harmonike - muzičar),
4. Jusić Suadu (kompozitor i gitarista),
5. Durmanović Nurdinu (kompozitor, producent),
6. Porobić Majdu (producent i snimatelj),
7. Muharemagić Mustafi(kompozitor i tekstopisac)
8. Ahmedić Selimu (tonmajstor),
9. Nadžaković Faruku (lokalni solista),
10. Lešić Željku (vokalni solista),
11. Zahirović Amiru (gitarista), 1
12. Nalić Muhamedu (muzički urednik)

da vrše snimanje propagandne muzike u svrhu propagandne borbe protiv neprijatelja.

II

Navedena grupa muzičara svoju obavezu izvršavat će kao muzički studio pri Radio - Tuzli pod nazivom "MAT" (Muzički atelje Tuzla").

III

Sjedište ovog Muzičkog studija je u Domu "Moše Pijade"Tuzla.

IV

Ova Naredba stupa na snagu O D M A H.

PREDSJEDNIK PREDSJEDNI

* - MAT, Umjetnička četa 2. korpusa i vojnički orkestri jedinica zaslužni su što možemo imati jednu ovakvu knjigu pjesama kao svojesvrsni dokument koji svjedoći o jednom vremenu.

http://www.hasib-musinbegovic.com

UMJETNIČKA ČETA 2. KORPUSA

1. Maid Porobić – komandir
2. Avdo Vrabac
3. Hazim Jusufović
4. Spasoje Simić
5. Ibril Bibić
6. Mirza Ahmić
7. Amir Softić
8. Muhamed Mujkanović
9. Atila Hajdarević
10. Ismet Duraković
11. Dragan Divjak
12. Benko Marjanović
13. Željko Lešić
14. Emir Okić
15. Ibrahim Amedbešić
16. Jasmin Ibričić
17. Muhamed Nalić
18. Mirsad Mešković
19. Sabina Memić
20. Mujaga Šadić
21. Eldar Crnogorčević
22. Zoran Čelektić
23. Safet Dedajić
24. Nurdin Durmanović
25. Meliha Fakić
26. Senad Gračić
27. Asim Horozić
28. Lejla Mešalić
29. Zlatan Mujkić
30. Denis Paočić
31. Edin Sarihodžić
32. Mirsad Skokić
33. Edin Ramić
34. Šefkija Sprečić
35. Dženan Jusufović
36. Zekija Suman
37. Vlado Kerošević
38. Milica Kerošević
39. Emir Hadžihafizbegović

http://www.hasib-musinbegovic.com

HASIB
MUŠINBEGOVIĆ

Hasib Mušinbegović je rođen 01.03. 1952. godine u Visokom – Bosna i Hercegovina.

Osnovnu školu je završio u Donjem Moštru a gimnaziju u Visokom. U vremenu od 1971. godine školovao se na Vojnoj akademiji kopnene vojske – smjer artiljerijsko-raketne jedinice protivzračne odbrane (ARJ PZO), koju je završio 1975. godine u Zadru.

Poslije završetka Vojne akademije radi na komandnim dužnostima u rodu ARJ PZO. Nekoliko početničkih mjeseci vojne službe tokom 1975. godine proveo je u Zadru.

Od 1976. do 1992. godine službuje u Sarajevu, gdje obavlja dužnosti komandira voda raketnog sistema Strijela 2M, komandira baterije PZO 30/2 mm i komandira baterije srednjeg samohodnog raketnog sistema PZO KUB-M. U vremenu od 1983. do 1985. godine obavlja poslove u operativnim organu raketnog puka (ssrp PZO KUB-M), a od 1986. do 1992. godine - dužnost pomoćnika komandanta za politički rad u istom puku.

Ispit za čin majora položio je 1986. godine.

Visoku vojnu političku školu u trajanju od dvije godine završio je u Beogradu, 1988. godine.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Odlikovan je Ordenom za vojne zasluge sa srebrenim vijencem i Ordenom rada, te mnoštvom priznanja, pohvala i nagrada. Prijevremeno je unaprijeđen u čin kapetana prve klase.

JNA napušta 15. aprila 1992. godine, u činu potpukovnika, i stavlja se na raspolaganje Predsjedništvu RBiH. Odmah je upućen na teren u sastav ekipe za formiranje jedinica TO u Visokom i Brezi. Sa jedinicama OpŠTO Visoko, početkom maja 1992. godine, učestvuje u prvim borbenim djejstvima. Dvadeset šestog juna 1992. godine postavlja se na dužnost komandanta 3. odreda OpŠTO Visoko. Desetog oktobra 1992. godine postavlja se na dužnost komandanta 4. brdske brigade – Visočke, a početkom februara 1993. godine, na dužnost komandanta 302. motorizovane brigade Visoko, gdje ostaje do 12. decembra 1993. godine. Krajem decembra 1993. godine postavlja se za načelnika protivzračne odbrane 3. korpusa Armije RBiH. Početkom maja 1994. godine upućuje se u sastav Združenog štaba Armije RBiH – HVO u Sarajevo, gdje ostaje do novembra 1994. godine.

U septembru 1994. godine biva proizveden u čin pukovnika Armije RBiH i postavljen na dužnost pomoćnika komandanta za moral 7. korpusa Armije RBiH. Na ovoj dužnosti dočekuje kraj rata.

Dvadeset drugog decembra 1995. godine biva unaprijeđen u čin brigadira. Rasformiranjem 7. korpusa Armije RBiH, biva postavljen za pomoćnika komandanta za moral 3. korpusa Armije RBiH i na toj dužnosti ostaje tokom 1996. godine i početkom 1997. godine. Prvog marta 1997. godine postavlja se na dužnost načelnika Odjeljenja za informiranje Zajedničke komande Vojske FBiH (tada Uprava za politička pitanja GŠ Armije RBiH). Na ovoj dužnosti ostaje do 23. februara 2001. godine, kada prelazi u Federalno ministarstvo odbrane, gdje i danas radi.

Brigadir Mušinbegović je oženjen. Supruga Nisveta je po zanimanju šumarski tehničar. Ima tri sina, Esmera, Mirzu i Edina. Esmer je ekonomista, Mirza diplomirani pravnik, a Edin gimnazijalac i pomaže ocu u tehničkoj obradi knjiga. Hobi brigadira Mušinbegovića su permanentno obrazovanje, knjige i muzika. Svira harmoniku i pjeva sevdalinku.

Privodi kraju postdiplomski studij na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu. Strastveno istražuje Odbrambeno-oslobodilački rat protiv agresije 1992. – 1995. godine. Njeguje timski rad u tom istraživanju. Do sada je izdao tri projekta: „Bedr i u Bosni" (1995.), „Operacija Vlašić" (1999.), „Monografija zlatni ljiljani i odlikovani pripadnici Armije RBiH 1992. – 1995. godine"(2000.).

http://www.hasib-musinbegovic.com

OSMAN KAVAZOVIĆ – LENAM

Osman Kavazović je rođen 29. marta 1952. godine, u Jelovče Selu kod Gradačca, od oca Hasana i majke Saime, rođene Djedović, iz istog sela. Četiri razreda osnovne škole pohađa u rodnom mjestu, a ostala četiri u selu Zelinja Donja. Zaršio je Gazi Husrevbegovu medresu u Sarajevu. U mladosti hobi mu je bio nogomet, kasnije knjige – posebno beletristika.

U svojstvu imama, hatiba i muallima od 16. septembra 1971. godine počinje da radi u džematu Veliki Badić kod Bosanske Krupe, gdje ostaje do 12. avgusta 1972. godine, kada odlazi na odsluženje vojnog roka, koji služi u Karlovcu i Zagrebu. Punih devetnaest godina, od 01. novembra 1973. do 01. novembra 1992. godine, bio je imam, hatib i muallim Azizije džamije u džematu Brezovo Polje – općina Brčko. U ovom mjestu se oženio Hajrijom Kukić. Ima dvoje djece. Lejla je apsolvent žurnalistike, a Lemana student prava.

U dva mandata, od 28. aprila 1980. do 25. jula 1989. godine, obavljao je dužnost predsjednika Udruženja islamskih vjerskih službenika Brčko. Uz rad na mjestu imama Azizije džamije, obavlja i dužnost glavnog imama Odbora Islamske zajednice Brčko, od 15. septembra l986. do 15. septembra l988. godine.

U prvim danima agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu, četnici ga nekoliko puta od početka aprila do sredine juna 1992. godine privode na saslušanja i zatvaraju u Brezovom Polju. U logor „Luka" Brčko, prvi put, odveden je 15. maja 1992. godine.

Zatim, ponovo sa mještanima – džematlijama Brezova Polja, zatočen je u logor „Luka" 17. juna 1992., gdje ostaje do 09. jula 1992. godine, kada

http://www.hasib-musinbegovic.com

ga četnici prebacuju u logor „Batković" i tu ostaje do razmjene 13. oktobra 1992. godine. Logoraški broj: 240829.

Nakon izlaska iz logora, u gradu Zmaja od Bosne, stupa u redove Armije Republike Bosne i Hercegovine, gdje od 01. novembra 1992. do 01. marta 1995. godine obavlja dužnost pomoćnika komandanta za moral 107. viteške mtbr Gradačac.

Od 01. marta 1995. godine prelazi u Komandu 21. divizije KoV, gdje obavlja dužnost referenta za praćenje, procjenu i izgradnju morala ove jedinice. Od 30. avgusta 1995. do 03. oktobra 1995. godine preuzima dužnost pomoćnika komandanta za moral 211. oslobodilačke brigade. U periodu od 03. oktobra 1995. do 31. maja 1996. godine, postavljen je na mjesto pomoćnika komandanta za moral 21. divizije KoV.

Na osnovu Odluke Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine od 31. maja 1996. godine postavljen je na dužnost komandanta KzR 213. viteške bbr Gradačac. Na ovoj dužnosti ostaje do 06. decembra 1996. godine, kada je na osnovu naređenja Ministarstva odbrane R/F Bosne i Hercegovine postavljen na mjesto pomoćnika komandanta za moral 2. korpusa. Danas je na dužnosti imama – oficira za vjere 2. korpusa VF BiH.

Dobitnik je ratnog priznanja, značke „Zlatni ljiljan". Među pohvalama za uspješno obavljanje povjerenih dužnosti su: pismene pohvale komandanta 1. OG „Bosanska posavina", komandanta 2. korpusa, zamjenika ministra FMO Bosne i Hercegovine i mnoge druge. Prvi mu je čin bio natkapetan. Danas je u činu majora. U vremenu od 04. do 19. aprila 1988. godine obavio je hadž.

Pod pseudonimom „Lenam", od 1974. godine do danas, redovan je dopisnik glasila Islamske zajednice – „Preporod". Povremeno objavljuje radove u još nekoliko časopisa i novina, kao: Glasnik – Rijaseta Islamske zajednice, Zmaj od Bosne, Gradačačke novine, Sport/Avaz, Sportske novosti, Armija ljiljana i Godišnjak BZK Preporod Tuzla.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Prilog br. 5

Zvanične podatke o zbivanjima na teritoriji općine Tuzla i široj regiji, dalo je Predsjedništvo Skupštine općine Tuzla u svom Izvještaju o radu za period januar 1992. – april 1993. godine, objavljen u brošuri „Tuzla 15.5.'92 - 15.5.'97". Taj Izvještaj prezentiramo u potpunosti:

IZVJEŠTAJ O RADU

PREDSJEDNIŠTVA SKUPŠTINE OPĆINE TUZLA ZA PERIOD JANUAR 1992. – APRIL 1993.

Tuzla se dugo spremala za otpor agresiji, a pripreme su počele u ljeto 1991. godine. Građani Tuzle su u junu 1991. godine odbili da idu na ratište u Hrvatsku, a već narednog mjeseca Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu je po nalogu Savjeta za narodnu odbranu odbio da uputi regrute na odsluženje vojnog roka u bivšu JNA i istovremeno uveo i pojačane mjere fizičkog osiguranja Centra za obavještavanje. Skupština općine je u istom mjesecu organizirala odlazak roditelja u Sloveniju i Hrvatsku, koji su zahtijevali da se njihovim sinovima, trenutno zatečenim u bivšoj JNA, prekine odsluženje vojnog roka. Koncem juna 1991. godine izvršena je priprema organa, jedinica i Štaba civilne zaštite, uz detaljnu razradu Plana angažiranja ovih jedinica u uvjetima rata.

Pošto je u avgustu 1991. godine donesen Zakon o izmjeni Zakona o narodnoj odbrani, po kojem mobilizaciju treba da izvrše organi bivše JNA, a ne civilne strukture, a Predsjedništvo BiH odmah nakon toga donijelo Odluku o odlaganju primjene tog zakona, Skupština općine, Savjet za narodnu odbranu i Sekretarijat za narodnu odbranu odbili su predati dokumentaciju vojnim organima i na taj način onemogućili mobilizaciju Tuzlaka u bivšu JNA.

Koncem oktobra 1991. godine, od strane Savjeta za narodnu odbranu i Sekretarijata za narodnu odbranu još jednom je odbijen zahtjev JNA za mobilizaciju vojnih obveznika iz Tuzle, a od novembra 1991. godine do marta 1992. godine Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu danonoćno radi na ustrojavanju vlastite evidencije vojnih obveznika na osnovu registra obveznika koje je ovaj Sekretarijat, 27. 08. 1991. godine, sklonio prije nego što je bivša JNA nasilno oduzela dokumentaciju o vojnim obveznicima. Skupština općine je podržala sve tadašnje aktivnosti sekretarijata i Savjeta za narodnu odbranu.

Kraj marta i početak aprila 1992. godine obojeni su strahovitim zločinima četnika u Podrinju. Padali su grad za gradom, u Tuzlu su pristizale desetine

http://www.hasib-musinbegovic.com

hiljada prognanika - svjedoka četničkog zločina. Neprijatelj na srbijanskim sredstvima informiranja objašnjava strateški značaj Tuzle i navodi da će Tuzla milom ili silom biti glavna komunikacijska veza između tzv. Srpske autonomne oblasti u istočnoj Bosni i ovakve oblasti u banjalučkoj krajini. Sve je upućivalo na to da je na redu napad na Tuzlu. Pri tome je skoro nerješiv problem predstavljala činjenica da je Tuzla bila središte najveće kasarne bivše JNA u BiH, sa najvećom koncentracijom neprijateljske vojne sile i materijalno-tehničkih sredstava.

U Kriznom i Operativnom štabu Predsjedništva detaljno se analiziraju napadi na Sarajevo, Mostar, Zvornik, Bijeljinu, Višegrad, Foču, Brčko i druge gradove, ponašanje i taktika četnika, ponašanje snaga odbrane, slabosti u odbrani gradova koje su četnici osvojili, situacija u čitavoj Republici Bosni i Hercegovini, međunarodna situacija i, na osnovu toga, preduzimaju odgovarajuće mjere. Krizni štab spoznaje da međunarodna zajednica ne može pomoći Tuzli i okolnim općinama jer to nije učinila u već napadnutim gradovima. Nadalje, postaje svjestan da je Sarajevo izloženo dugo pripremanom i žestokom napadu, da je neprijatelj ovladao informativnom, telekomunikacionom i saobraćajnom infrastrukturom i da se, bar u početku rata, ne može očekivati pomoć od Sarajeva, odnosno Republike, te da se moramo osloniti samo na vlastite snage Tuzle i okolnih općina.

Veoma važno saznanje ogledalo se u činjenici da je svakom četničkom napadu prethodilo potpisivanje sporazuma sa SDS-om o diobi općina na tzv. srpski i ostali dio (što je samo četnički manevar u namjeri ispitivanja snage i odlučnosti branilaca Bosne i Hercegovine), a nakon ovoga izvršen je udar u MUP-u s namjerom da se razbije ova jedina oružana formacija u to doba. Naročitu slabost predstavljala je činjenica da su rukovodstva poraženih općina bila sigurnosno nepripremljena, te da je zbog njihovog neopreza dolazilo do odliva podataka, pa je neprijatelj prije napada na pojedine gradove raspolagao podacima o brojnosti, snazi i rasporedu odbrambenih snaga, njihovom naoružanju, imao unaprijed pripremljene spiskove za likvidaciju itd.

Zbog svega toga odlučeno je da se odbije svaki pokušaj SDS-a da se uopće razgovara o eventualnoj diobi općine, da se po svaku cijenu osigura jedinstvo MUP-a kroz jedinstvo SJB (to je osigurano permanentnim političkim radom i istovremenim sigurnosnim „pokrivanjem" svih kadrova SDS-a ili simpatizera ove stranke, stavljanjem grba Tuzle kao oznake branilaca grada i sl.). Zbog operativnijeg rada i osiguranja potpune sigurnosti i tajnosti svih podataka o pripremi otpora, krug ljudi koji rukovodi otporom sveden je na najmanju mjeru.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Zato je 27. marta 1992. godine formiran Krizni štab Predsjedništva u sastavu: ***Selim Bešlagić*** - predsjednik; ***Branko Perić*** - potpredsjednik; članovi: ***Sead Avdić, Refik Ahmedinović, Jasmin Imamović*** i ***Stjepo Lukić***. Vojno-stručni konsultanti Kriznog štaba bili su budući komandanti ***Željko Knez*** i ***Sead Delić***. ***Mehmed Žilić*** i ***Meho Bajrić*** bili su u sastavu Operativnog štaba u kojem je bio i ***Enver Halilović*** kao portparol Kriznog štaba Predsjedništva. U početnim fazama rada Kriznog štaba, zbog odgovarajućih obavještajnih saznanja, Branku Periću nisu bili dostupni najvažniji podaci vezani za odbranu grada. Perić je pobjegao iz grada uoči 15. maja, a nakon toga je odmah smijenjen, i potpredsjednikom Kriznog štaba imenovan je Sead Avdić. U sastav Kriznog štaba ubrzo će ući Mehmed Žilić, Sead Delić i Meho Bajrić, a u junu mjesecu Predsjedništvu se pridružuje i komandant Štaba civilne zaštite ***Šerif Salihović***.

Koncem trećeg mjeseca, Centru za obavještavanje se naređuje ratni režim rada, a ovaj centar postaje i sjedište Kriznog štaba Predsjedništva, kao i sjedište komandanta Okružnog i Opštinskog štaba TO BiH Tuzla.

U martu 1992. godine donesena je Odluka o potrebi udvostručavanja snaga policije i u tom periodu Sekretarijat za narodnu odbranu komandirima ratnih stanica milicije daje na raspolaganje svu raspoloživu dokumentaciju o vojnim obveznicima. Pošto je pod plaštom policije trebalo, u stvari, formirati ratne jedinice za odbranu RBiH i Tuzle, Sekretarijat policiji stavlja na raspolaganje dokumentaciju za 800 rezervnih starješina.

Dana 03. 04. 1992. godine, Skupština općine čini posljednji napor da mirnim putem dođe do oružja koje je vlasništvo Tuzle, a nalazi se u kasarni, i pošto svima postaje jasno da od toga nema ništa, Skupština općine 04. 04. 1992. godine donosi Odluku o mobilizaciji svih građana Tuzle i njihovom raspoređivanju u već formirane jedinice policije po mjesnim zajednicama. Ovom odlukom pozivaju se svi građani koji posjeduju vatreno oružje (legalno ili ilegalno) da se zajedno sa tim oružjem stave u funkciju odbrane grada. Izvršena je i mobilizacija onih koji nemaju oružje, a zatim i njihovo naoružavanje iz fonda postojećeg naoružanja MUP-a. Na pomenutoj sjednici donesena je odluka o mobilizaciji svih preduzeća, njihovih sredstava, kao i mobilizaciji Radio - Tuzle i drugih sredstava informiranja. Dakle, 04. 04. 1992. godine, Skupština općine je, kao najviši organ vlasti u Tuzli, donijela odluku o pružanju organiziranog otpora agresiji na Republiku Bosnu i Hercegovinu, a na prostoru Tuzle.

Na osnovu pomenute odluke, u mjesecu aprilu, naoružano je 2200 pripadnika policije, oformljen je i Krizni štab MUP-a i u granicama mogućnosti pružena je pomoć okolnim općinama (250 dugih cijevi za

http://www.hasib-musinbegovic.com

Gračanicu, nešto municije i oružja za Kalesiju, nešto municije za Brčko). Početkom aprila Predsjedništvo je diglo kredit od 400.000 DEM i pristupilo ilegalnoj kupovini oružja za odbranu Tuzle.

U aprilu, pa sve do 15.05., vrše se intenzivni pregovori sa bivšom JNA i kroz informativno - propagandnu djelatnost i danonoćno političko djelovanje, različitim metodama, povećava se mobilnost građana u odbrani Tuzle i RBiH i istovremeno se želi dobiti na vremenu kako bi se naše jedinice kupovinom oružja što bolje naoružale i svakodnevnim radom što više osposobile.

Pristupa se širokoj međunarodnoj aktivnosti putem telefonskih, pismenih i neposrednih kontakata sa predstavnicima međunarodnih institucija, podvlači opasnost od moguće ekološke katastrofe i upoznaje svjetska javnost sa istinom o genocidu nad muslimanima i Hrvatima u istočnoj i sjeveroistočnoj Bosni, a na osnovu činjenica o ratnim zločinima koje smo prikupljali od strane pristiglih prognanika. Intenzivni pregovori sa bivšom JNA sveli su se, zapravo, na dobijanje na vremenu kako bismo u odbrambeni rat ušli što spremniji. Bila je to svojevrsna psihološka igra predstavnika Kriznog štaba i četničkog vrha u Tuzli, kako bi se svakoga trena znalo šta oni spremaju i kako bi se dobilo na vremenu.

Za sve ovo vrijeme u prisnim smo kontaktima sa okolnim općinama i zapravo smo mjesto dogovaranja o svim budućim odbrambenim aktivnostima na ovoj regiji.

Dana 04. 04. 1992. godine, Krizni štab donosi Naredbu o mobilizaciji jedinica TO, veze, Civilne zaštite, Tuzlanskog odreda TO, Protivdiverzantskog voda, Diverzantske jedinice i pozadinskih jedinica, a ova Naredba izvršava se 06. 04. 1992. godine, uz aktiviranje već davno pripremljenog Opštinskog štaba civilne zaštite i jedinica NUS-a. Ostale jedinice, 06. 04. 1992. godine, još uvijek su u stanju pune pripravnosti. Tih dana otpočinje proizvodnja ručnih bombi, molotovljevih koktela, eksplozivnih naprava, inžinjerijskih zapreka po gradu, zatvarača za topove i različita oružja, lansera za rakete itd.

Dana 05. 04. 1992. godine vrši se zaprečavanje puta Simin Han - Požarnica - raskrsnica Gornja Tuzla, i to pomoću pet natovarenih auto-cisterni, a u cilju onemogućavanja neprijatelja da tim putem dođe u Tuzlu. Istog dana donesena je odluka o zabrani prodaje oružja i municije i izvršeno njihovo izuzimanje za odbranu grada.

Dana 07. 04. 1992. godine vrši se intenzivna mobilizacija obveznika inžinjerijske specijalnosti radi brže i efikasnije izrade započete proizvodnje minsko-eksplozivnih naprava.

Dana 08. 04. 1992. ponovo se pozivaju svi građani koji imaju oružje da uđu u sastav naših jedinica MUP-a, izrađuje se rezervna i mobilna

http://www.hasib-musinbegovic.com

radio-stanica, vrši osiguravanje releja na Ilinčici (prije toga smo imali informaciju da ga je obilazila jedna patrola bivše JNA), razrađuje uputstvo o partizanskim djejstvima za naše jedinice. Istog dana, Predsjedništvo RBiH donijelo je Odluku o proglašenju neposredne ratne opasnosti, promjeni imena Republike, ukidanju Republičkog štaba TO i formiranju TO BiH.

Poučeni lošim iskustvima do tada napadnutih gradova, znali smo da moramo na vrijeme ovladati svim komunikacijama i svim visovima koje još uvijek nije zaposjeo agresor, kao i to da se moramo približiti agresorskim položajima na visovima na kojima je agresor već imao artiljeriju. Zato smo već 08. 04. 1992. godine završili sa inžinjerijskim zaprečavanjima svih prilaza gradu i kretanje neprijateljskih kolona sveli na relaciju Šićki Brod - južna saobraćajnica - Skojevska ulica - Kasarna - Slavinovići - Simin Han, a te komunikacije su naše snage imale pod punom i maksimalnom kontrolom, tako da već tada, za slučaj eventualnog zaustavljanja neprijateljske kolone i pokušaja neprijatelja da sa te komunikacije napadne grad, agresor nije imao nikakvih realnih šansi, što će se, uostalom, i pokazati 15. maja. Uz to, zaprijećene su sve raskrsnice, pomoću topova dobivenih iz Lukavca i naših snaga ovladali smo čitavom Ilinčicom i drugim južnim visovima općine. Kasarna „Husinska buna" bila je pokrivena našim snagama. Ratne stanice locirane po mjesnim zajednicama držale su zapravo čitav grad pod apsolutnom kontrolom. Sve ove mjere poduzimane su uz vojno-stručne konsultacije komandanta Okružnog i Opštinskog štaba TO BiH Tuzla i Stanice javne bezbjednosti Tuzla.

Dana 20. 04. 1992. godine formira se Prva manevarska jedinica MUP-a u Mosniku, a zatim, Druga, Treća i Četvrta, i sve su opremljene i obučene da kao tipične ratne jedinice djeluju na široj teritoriji i da se po naređenju prebacuju tamo gdje je to u datom momentu najpotrebnije. Svrsishodnost formiranja ovih jedinica najbolje se potvrdila 15. maja u čuvenoj bici na Brčanskoj malti.

U to doba, u Tuzli se pojavljuje jedna jedinica Patriotske lige. U svom sastavu imala je 65 naoružanih ljudi. Ovoj jedinici osigurali smo smještaj i ishranu i s njom se nastojali dogovoriti oko toga da se u sukob sa bivšom JNA ne smije ući odvojeno nego samo pod jedinstvenom komandom, i to istovremeno, i da se u ovaj sukob sa tada najjačim korpusom agresorske armije u BiH ne smije ući prije nego za to budemo spremni, tj. ni prije ni poslije nego tačno na vrijeme. Pripadnici ove jedinice istinskih patriota i veoma hrabrih boraca će prije 15. maja učestvovati u nekim akcijama izvan općine Tuzla, a glavnina ove jedinice prerast će u elitnu jedinicu Okružnog

http://www.hasib-musinbegovic.com

štaba TO koja je naročito u početnim mjesecima rata imala velike uspjehe širom ratišta u zoni odgovornosti 2. korpusa Armije RBiH.

Kraj marta i početak aprila inače su karakteristični po aktivnosti Kriznog štaba na prikupljanju podataka o oficirima bivše JNA koji bi prešli u redove naše Teritorijalne odbrane, odnosno Armije RBiH. Opredjeljenje Kriznog štaba bilo je tražiti samo istaknute vojne stručnjake i buduće komandante odbrane na ovom području, koji će kasnije razviti okružnu i općinsku komandu naših oružanih snaga. Tako su se Kriznom štabu javili i visoki oficiri i istaknuti vojni stručnjaci i stratezi Željko Knez, Hazim Šadić, Sead Delić i niz drugih oficira bivše JNA koji su se bezrezervno stavili u službu RBiH i Tuzle i koji su do danas dali ogroman i za nas spasonosan doprinos u odbrani ovoga grada, ove regije i Republike Bosne i Hercegovine. Krizni štab je putem Okružnog i Opštinskog sekretarijata za narodnu odbranu izdjejstvovao kod republičkih organa imenovanje prvo Seada Delića za komandanta Opštinskog štaba TO RBiH Tuzla, a zatim imenovanje Željka Kneza i Hazima Šadića za komandanta i načelnika Okružnog štaba TO RBiH Tuzla. Pomenuti komandanti će sa svojim kolegama oficirima bivše JNA (pretežno aktivnim ali i rezervnim koji su u tim sudbonosnim trenucima stali u odbranu RBiH, a uz pomoć ogromnog broja dobrovoljaca kojih je u Sekretarijatu za narodnu odbranu bilo evidentirano preko 12.000, i uz saradnju sa predsjedništvima okolnih općina) oformiti Komandu Okružnog štaba TO, Opštinskog štaba TO, jedinicu okružne vojne policije, brigade, i čitav sistem Armije Republike Bosne i Hercegovine, koji od početka rata drži najveću slobodnu teritoriju u Republici Bosni i Hercegovini i u čijoj se zoni odgovornosti vode najžešće borbe za oslobođenje naše domovine.

Pošto su se, prema vojno-političkoj procjeni, za to stekli uvjeti, Krizni štab Predsjedništva početkom maja 1992. godine saopćava bivšoj JNA da mora napustiti Tuzlu, predati kasarnu i druge vojne objekte i, naročito, oružje bivše TO koje se nalazilo u magacinima kasarne „Husinska buna".

Dana 15. 05. 1992. godine neprijateljska kolona je pri izlasku iz kasarne, oko 19 sati, otvorila vatru na pripadnike naše policije i građane i time započela napad na Tuzlu. Na vatru je uzvraćeno vatrom i počela je prva bitka branilaca grada i Republike Bosne i Hercegovine u Tuzli. Plan odbrane, za slučaj napada neprijatelja iz kolone, bio je tako razrađen da neprijatelj nije imao šansi u namjeri ostvarenja plana presijecanja Tuzle i razbijanja njene odbrane.

Ovom bitkom neprijatelj je definitivno istjeran iz grada, zauzeta je kasarna, zgrada Komande i drugi vojni objekti, neprijatelj je natjeran da odmah napusti i aerodrom, a od bivše JNA oteto je oružje Tuzle i okolnih općina, koje se zajedno sa zarobljenim MTS procjenjuje na vrijednost od

http://www.hasib-musinbegovic.com

preko 50 miliona DEM. Oteto oružje podijeljeno je okolnim općinama i njime su naoružane tuzlanske brigade. Tuzla je postala simbolom pobjede branilaca i prvog velikog poraza agresora. Ubrzo nakon 15. maja, Tuzla postaje centar najveće slobodne teritorije u RBiH, a Tuzlanski korpus najjači dio Armije Republike Bosne i Hercegovine.

U Tuzli se 16. maja formira 1. tuzlanska brigada, 22. maja 2. brigada (kasnije od strane Glavne komande u Sarajevu proglašena je „SLAVNOM"), a 22. juna 3. brigada. U maju se formira i odred Drijenča, koji poslije prerasta u 4. brigadu – 115. HVO brigadu „Zrinjski". Poslije će biti formiran i mješoviti artiljerijski divizion.

U maju, Krizni štab prelazi na novu lokaciju u Institut (IHI) gdje se formira sjedište Okružnog i Opštinskog štaba TO RBiH, Predsjedništva općine Tuzla i Koordinacionog savjeta Regije. Okružni i Opštinski štab sa tog mjesta rukovode oružanim otporom na području općine Tuzla, a Koordinacioni savjet Regije, kao koordinaciono tijelo, sastavljeno od predsjednika općina i predsjednika izvršnih odbora općina, vrši povezivanje i sinhronizaciju aktivnosti predsjedništva svih općina u sjeveroistočnoj Bosni. Predsjednik Koordinacionog savjeta bio je sve do novembra 1992. godine, tj. do formiranja Skupštine okruga, gospodin ***Selim Bešlagić***.

Od 21. 05. 1992. godine, nakon kraćeg prekida, sa radom nastavlja Izvršni odbor Skupštine općine Tuzla i ponovo aktivira rad organa uprave, javnih preduzeća, preduzeća od općeg interesa i drugih institucija. Izvršni odbor donosi odluke iz oblasti svoje nadležnosti i utvrđuje prijedloge odluka Predsjedništvu SO iz oblasti odbrane, boračke zaštite, civilne zaštite, prehrane stanovništva, zbrinjavanje prognanika, snabdijevanja grada, poreza i poreske politike, društvenih djelatnosti, i drugih sfera života, rada i ponašanja grada u ratu i ratnim uvjetima.

U oktobru 1992. godine dotadašnji sastav Predsjedništva proširuje se izborom potpredsjednika SO Tuzla, Rafe Jozića, umjesto smijenjenog Branka Perića i ulaskom u sastav Predsjedništva predsjednika klubova odbornika stranaka koje imaju odbornike u Skupštini. Od tada su, uz postojeće, novi članovi Predsjedništva: Rafo Jozić, Zlatko Dukić, Zehra Dropić, Ante Zvonar i Mirsad Kikanović.

Predsjedništvo je na prijedlog Izvršnog odbora, SJB, Sekretarijata za narodnu odbranu, Štaba civilne zaštite, drugih organa, kao i po vlastitoj inicijativi, u proteklom periodu donijelo preko 1.500 različitih odluka. To su naredbe iz oblasti odbrane, privrede, društvenih djelatnosti, prostornog uređenja, poreza, pravosuđa, funkcioniranja Skupštine i Predsjedništva, sigurnosti i svih oblasti kojima se preuzimaju organizacione, materijalne i

http://www.hasib-musinbegovic.com

druge mjere za ostvarivanje prava i dužnosti građana u odbrani, osigurava osposobljavanje organa i drugih pravnih lica za odbranu, organizira rezervna policija, Civilna zaštita, Služba osmatranja i obavještavanja, veze, rukovođenja i kripto zaštite i osigurava njihovo funkcioniranje. Ovim naredbama osiguravano je i izvršavanje poslova popune i mobilizacije MTS za organe, preduzeća i druga pravna lica. Ovim naredbama vršeni su poslovi osiguravanja izvršenja vojne obaveze i mobilizacije, vršeno obučavanje za odbranu, uređenje teritorija za potrebe odbrane i sprovođenja mjera sigurnosti i zaštite tajnosti objekata i podataka od značaja za odbranu.

Jednoj državi potrebno je najmanje nekoliko decenija postojanja kako bi se adekvatno pripremila za vođenje odbrambenog rata. Potrebno je da u tom periodu, između ostalog, donese bar ustav i da, pomoću odgovarajućih zakona, uspostavi adekvatan pravni i ekonomski sistem, razradi političku i vojnu strategiju, osigura adekvatan državni budžet, uspostavi diplomatske, konzularne, privredne, trgovinske, kulturne i druge veze sa državama budućim saveznicima, pripremi sistem preživljavanja privrede i ekonomije u ratu, prelaska mirnodopske na ratnu proizvodnju, osigura proizvodnju oružja, osposobi i prije rata provjeri ljude, osigura i dobro naoruža armiju, policiju, jaku obavještajnu i kontraobavještajnu službu, logistiku i jako savezništvo u nekoj od susjednih država itd. Republika Bosna i Hercegovina napadnuta je odmah po priznanju i nije imala skoro ništa od naprijed spomenutog, pa čak ni svoju armiju. Policija je bila skoro potpuno razbijena, parlament blokiran, pravosuđe u dobroj mjeri razbijeno, a veliki dio teritorije agresorske snage su po unaprijed utvrđenom planu i njegovoj realizaciji već odavno držale pod kontrolom. Kada se tome doda brutalnost i krvoločnost kojom je jedna od najbolje naoružanih armija u Evropi nasrnula na potpuno nenaoružan narod i skoro nebranjene gradove, jasno je da su dosadašnji rezultati u odbrani RBiH ipak dobri.

Tuzla je u ovakvoj situaciji bila prinuđena na brzinu razvijati sistem odbrane, proizvodnje i, uopće, sistem preživljavanja u ratu.

Tuzlanski borci su se odlučno suprotstavili agresoru braneći RBiH i Tuzlu. Za čitavo vrijeme trajanja rata njihove osnovne karakteristike su hrabrost, nesebičnost, jedinstvo i međusobna solidarnost, bez obzira na to da li se bore u uniformama Armije RBiH, HVO-a ili MUP-a RBiH i bez obzira na političku, stranačku ili nacionalnu pripadnost. Borci su odlučili braniti svoju domovinu i svoj grad po cijenu vlastitog života i mnogi su pokazali i dokazali da su spremni i svoj život dati za mir i slobodu onih koji ostanu živi. Tako se i desilo da je u Tuzli broj poginulih i ranjenih civila skoro zanemarljiv u odnosu na broj poginulih i ranjenih boraca, što Tuzlu čini različitom u

http://www.hasib-musinbegovic.com

odnosu na mnoge gradove u RBiH. Nesebičnost tuzlanskih boraca u odbrani naše domovine, najviše potvrđuje činjenica da je od ukupnog broja poginulih i ranjenih boraca Tuzle, preko 60% njih svoj život izgubilo ili je ranjeno izvan teritorije općine Tuzla i to širom ratišta sjeveroistočne Bosne.

Građani Tuzle su disciplinirano i požrtvovano izvršavali sve odluke Predsjedništva, naročito one iz oblasti odbrane, sigurnosti i civilne zaštite. Zalaganje građana u mjesnim zajednicama i većini preduzeća, bilo je maksimalno. U izvršavanju svoje patriotske, profesionalne i radne obaveze, naročitu humanost i nesebičnost pokazalo je osoblje Kliničkog medicinskog centra u Tuzli. Ovdje angažirani zdravstveni radnici, iako kadrovski oštećeni, podnijeli su i podnose nadljudske napore da bi spasili živote i zdravlje boraca i civila sa čitave teritorije sjeveroistočne Bosne. Rezultati njihovog rada su izvanredni.

Veliki uspjeh predstavlja činjenica da imamo električnu energiju, vodu i grijanje. Građani treba da znaju da je to rezultat danonoćnog rada i velike bitke brojnih stručnjaka i radnika koji su sve ovo osigurali u teškim uvjetima kakve je nametnuo ovaj krvavi rat.

Tuzla je u toku rata osnovala moćnu namjensku proizvodnju. Počelo se sa grupom entuzijasta (među kojima su bili i poginuli Enes Arnautović i Bego Dizdarević), imenovanih od strane Kriznog štaba, a završilo se činjenicom da Javno preduzeće TINPO, osnovano 15. 10. 1992. godine, proizvodi 95% od ukupne namjenske proizvodnje u čitavoj sjeveroistočnoj Bosni.

Tuzla je po mnogo čemu karakteristična u ovom ratu. S obzirom da su njeni branioci još početkom rata vrlo uspješno odbranili ovaj grad i već u maju 1992. godine definitivno istjerali četnike, prekinuli za njih važnu komunikaciju i, de fakto, osigurali spas čitavoj sjeveroistočnoj Bosni, nakon čega je permanentnim radom tuzlanske policije, pravosuđa i drugih organa suzbijena anarhija i kriminal u gradu, Tuzla je stekla epitet sigurnog grada. To se najbolje vidi iz činjenice da je broj Tuzlaka koji su zbog rata napustili grad, u poređenju sa drugim gradovima, zanemarljiv i da je Tuzla grad koji zbrinjava najviše prognanika u Republici Bosni i Hercegovini. To je, s druge strane, tuzlanskim vlastima nametnulo teško breme u vidu obaveza da se prehrani i snabdije sav taj narod smješten u Tuzli, koji je u odnosu na druge centre u BiH najudaljeniji od izvora snabdijevanaja, tj. Splita.

Bez obzira na to, Predsjedništvo, Izvršni odbor, Logistički centar Tuzla i tuzlanska državna i privatna preduzeća, uspjeli su organizirati nabavku i prevoz 4.603 tone hrane i humanitarne pomoći, nabavku i prevoz 1.150 tona hrane i 408 tona repromaterijala i rezervnih dijelova potrebnih za oživljavanje proizvodnje.

http://www.hasib-musinbegovic.com

U proteklom periodu Predsjedništvo je naročitu pažnju posvetilo problemu prognanika. Od samog početka rata Tuzla predstavlja najsigurniji grad u Republici Bosni i Hercegovini, ali istovremeno i grad koji vodi brigu o najviše prognanika u Republici. Već početkom aprila u Tuzlu pristižu desetine hiljada prognanika pretežno iz Podrinja i Posavine. Radi njihovog zbrinjavanja, odmah po njihovom dolasku, oformljen je Štab za izbjeglice koji je u saradnji sa Crvenim križom odigrao značajnu ulogu u zbrinjavanju raseljenih i prognanih od aprila do decembra 1992. godine. Rukovodilac ovog štaba bio je član Kriznog štaba Predsjedništva i sekretar Izvršnog odbora, gospodin Stjepo Lukić. U cilju dovođenja i sveukupne brige o raseljenim i prognanim licima na nivo planiranih i kontinuirano praćenih akcija, Predsjedništvo SO-e Tuzla u decembru 1992. godine formira Opštinski centar za raseljena i prognana lica, na čijem čelu je član Predsjedništva, gospođa Zehra Dropić. Ovaj centar je nastavio kontinuitet rada Opštinskog štaba za izbjeglice, koristeći se svim pozitivnim iskustvima ovog štaba, uz maksimalno angažiranje oko pronalaženja novih ideja kojima bi se smještajni i drugi uvjeti života prognanika doveli na što dostojniji nivo. Ovaj centar je zajedno sa Domom zdravlja i drugim institucijama uspješno odigrao važnu ulogu u zbrinjavanju prognanika iz Cerske, iz Srebrenice, kada smo zajedno sa čitavim svijetom bili svjedoci jedne od najvećih ljudskih drama prouzrokovanih etničkim čišćenjem od strane srpsko-crnogorskih agresorskih snaga. Danas je na području općine smješteno oko 60.000 lica i 17.600 porodica.

Naše aktivnosti otvaranja prema svijetu vezane su za želju da se otvori aerodrom u Tuzli, čime bi se otklonili svi problemi i sukobi vezani za korištenje komunikacije kroz srednju Bosnu, kao i Hercegovinu. To bi išlo u prilog smirivanju političkih sukoba u ovom dijelu RBiH, a tuzlansku regiju više niko ne bi mogao ucjenjivati. S druge strane, čine se ogromni napori da se oživi proizvodnja električne energije, čime bi Tuzla silom ekonomije i ekonomskog argumenta mogla bitno uticati na smirivanje sukoba u Hercegovini i pomoći Predsjedništvu RBiH u njegovoj borbi za cjelovitost naše domovine.

Na kraju, valja napomenuti slijedeće:

1. U Tuzli je u protekloj godini od genocida i protjerivanja sačuvano njenih 120.000 stanovnika i 60.000 prognanika.
2. Industrija Tuzle sačuvana je od razaranja.
3. Sačuvana je državna imovina RBiH, imovina općine i imovina građana.

http://www.hasib-musinbegovic.com

4. Presijecanjem važne komunikacije neprijatelju, sačuvavši Tuzlu, Tuzlaci su, zapravo, sačuvali sjeveroistočnu Bosnu.
5. Tuzla je danas sjedište najveće slobodne teritorije, dobro organiziranog Korpusa Armije RBiH, efikasnije policije i pravosuđa i sjedišta HVO, koji se zajedno sa pripadnicima Armije bore na najžešćim ratištima u RBiH protiv istog neprijatelja.
6. Tuzlom rukovode civilni organi vlasti, legalno izabrani na posljednjim demokratskim višestranačkim izborima u Republici Bosni i Hercegovini.
7. U gradu je spriječena anarhija i bezakonje.
8. Tuzla je grad u kojem nema međunacionalnih sukoba kako je nedavno navedeno i u Rezoluciji Evropskog parlamenta B 3-530/93:

„Tuzla je živi simbol bosanskog otpora politici »etničkog čišćenja«, jer je uspjela da održi mir između različitih nacionalnosti, naporima gradskog savjeta pod vođstvom koalicije i demokratskih snaga," i dalje „Evropski parlament poziva zemlje, - članice i Komsiju da podrže mjere preduzete od strane različitih nevladinih organizacija u Zajednici za podršku Tuzli i njenoj demokratskoj upravi."

Za sve ovo, Tuzla duguje najveću zahvalnost poginulim, ranjenim i svim onim borcima koji se i danas, svakodnevno rizikujući svoj život, bore za oslobođenje suverene, cjelovite i jedinstvene Republike Bosne i Hercegovine.

Predsjednik Predsjedništva
Skupštine općine Tuzla
Mr. Selim Bešlagić

Tuzla, 18. maja 1993.

http://www.hasib-musinbegovic.com

FOREWORD

The anthology of patriotic songs "Drugi korpus slobodi pjeva" is the first book in a series that the authors plan to publish in the edition "Ko pjeva zlo ne misli". The main goal of this anthology is to collect patriotic songs that emerged both in the area of responsibility of the 2nd Corps of the RB-H Army and other places, songs that the soldiers of this corps sang or recited with pleasure and to present them in public as a reminiscent of difficult, yet glorious and dignified times, the times of defense-liberation war during which one Army, the army of victim nation that was condemned to disappearance answered with struggle for freedom and songs which do not contain a call for revenge and hatred, but on the contrary and unmistakably a call for coexistence and respect for human values in general, thus approaching the highest civilization ideal of a tolerable and open society. A paradox but true.

Ten years since the beginning of the aggression on Bosnia and Herzegovina, the Bosnian society was faced with an imperative to not only forgive but also to forget everything. Rarely one dares to play patriotic songs made in the war publicly. Perhaps, even we, ourselves are uncomfortable with those times of death and pride. Perhaps, we have forgotten those songs. "Who forgets his history is condemned to live it again". We use the opportunity to present to the public at one place, at least a part of that national heritage and emphasize the fact that the soldiers of the BH Army, the victims of aggression do not sing about evil or do not call for evil and revenge.

For most of the published poems the author is known, and it is stated in footnotes. The poems for which we were uncertain about the author – remained unsigned. We thought it to be less harmful than to write something wrong. Nevertheless, we believe that some mistakes could creep into. In future editions we will rectify that. The authenticity of text was preserved to the maximum. Although we were unable to get permission of all authors to publish their poems we are convinced that they agree to see their poems published, knowing they are saved from oblivion. The poems are abundant with many important dates, names, locations and military units. For most of them, a short explanation was given in footnotes.

The book is comprised of 21 part. A brief introduction for each of them was given including contribution of a given municipality during the defense-liberation war, the course of transformation of existing military units, etc.

http://www.hasib-musinbegovic.com

Each part comprises lyrics, photographs and war units symbols (coats of arms and flags). Because the size of the area of responsibility of the 2nd Corps of the BH Army varied frequently, this book comprises the municipalities of not only Tuzla canton but also of Zenica-Doboj canton. The book includes 379 songs (lyrics), 281 photographs and 117 war units' symbols. A certain number of maps (38) is also given in the book in order to make it easier for a reader to orientate himself. This collection is published on the occasion of the 10th anniversary of the 2nd Corps of the BH Army. We are aware that a large number of patriotic and war songs which were unavailable to us were not covered here. We remain open to cooperation, and we - the authors of this anthology will continue to collect the facts relating to the aggression on BH. We look forward and hope for your cooperation and assistance.

We are grateful to the authors of the songs for giving their permission to publish their work.

A special thanks goes to the 2nd Corps Command of the RBH Army and the defense directorates of Tuzla and Zenica.

Authors

http://www.hasib-musinbegovic.com

SADRŽAJ

Strana

P R E D G O V O R 3
PJESME BEZ MRŽNJE, NETRPELJIVOSTI I OSVETE . . 5
JA SIN SAM TVOJ 17
VJEČNA BOSNA 18
NJU SAMO IMAM 19
CRN SE OBLAK NAD BOSNOM NADVIO 20
BOSNA NIKAD PALA NIJE 21
BOSNO… 22
ZAPJEVAJ S NAMA, BOSNO 23
JEDINA NAM BIH 24
ZASTAVA NAŠA BOSANSKA 25
NA KRILIMA NOŠENA 26
NE DAJ SE, BOSNO 27
TAMNI OBLAK NAD BOSNOM 28
ČUDAN ZULUM 29
POZDRAV BOSNI 30
ŠTO TI TO RADE, ZEMLJO BOSNO 31
BOSNO, BOLIŠ ME, BOSNO! 32
BOSNA 33
RUKE 34
NAŠE SRCE ZA BOSNU KUCA 35
ZAKLETVA BOSNI 36
PROĐOH BOSNOM 37
NE DIJELITE BOSNU 38
VOLJET ĆU TE HERCEG-BOSNO 39
ONI I MI 40
MOM BIVŠEM BRATU 41
UMRIJET’ NIJE TEŠKO 42
BOŠNJACI - BORITE SE, NIKUD NE IDITE 43
BOSNA NIKAD PALA NIJE 44

http://www.hasib-musinbegovic.com

BOSANAC SAM ROĐEN 45
JA IZ BOSNE NIKUDA NE SELIM 46
MOJE VRIJEME 47
KAD SE SJETIM BOSNE 48
GDJE SU SADA 49
PJESMA BRANILACA 50
POLETI GOLUBE BIJELI 51
ZAMIRIŠI LJILJANE 52
LAHKO JE VOLJETI LJILJANE 53
PJESMA O LJILJANIMA
(AKO, MAJKO, JA UMREM ZA BOSNU) 54
NAPRIJED, LJILJANI 55
MUJO, DRUŽE MOJ 56
VOLIO SAM TEBE, BOSNO 57
SOKOLIĆI 58
ODLAZIM TI SA JARANIMA 59
VRATIT ĆU SE JA 60
TUŽNA MAJKA 61
IZBJEGLICA 62
SINE JEDINI 63
IZBJEGLIČKE NOĆI 64
HEROJI SU MAJKO 65
MAJKIN JEDINAC 66
NE PLAČI, MAJKO 67
NE TUGUJ 68
BOSNA MORA POBIJEDITI 69
PET SINOVA 70
STARA NANA 71
BOSANSKA MAJKA 72
NE PITAJ ME, DUŠO 73
SIROČE 74
SEJA KOSE RASPLETALA 75
PJESMA MAJCI 76

http://www.hasib-musinbegovic.com

MOŽE LI SE U RATU 77
AMIN, BOŽE 78
DRAGI, NAJDRAŽI 79
PJESMA MAJCI 80
SAČUVAJ MI SINA 81
AKO POGINEM 82
NEKA ME TVOJE OČI PAMTE 83
PISMO SINU 84
DRAGOG NEMA 85
TUŽNA PRIČA 86
U TIHOJ NOĆI 87
MOG JARANA ŽIVOT NE BI DUG 88
PRIJE OVOG LUDOG RATA 89
NEDOSANJANI SNOVI 90
DVA HEROJA 91
PJESMA BAJBAGI 92
PJESMA O ŠEMSUDINU 93
RAHMETLI DŽEVAD 94
BIVŠEM PRIJATELJU 95
ŠEHIDSKI RASTANAK 96
BORCI ’92. – ’96. 97
BOSANKA 98

LIČNA KARTA 2. KORPUSA 99
DRUGI KORPUS 135
INŽINJERIJA 136
ARTILJERIJA 137
MARIJAN BALTA 138
SAMO MRŽNJA OVDE STANUJE 139
OTKAČI, OTKAČI 140
BACI PUŠKU I KOKARDU 141
O, SINE, ‘VATAJ SE KRIVINE 142

http://www.hasib-musinbegovic.com

BJEŽI, MILE, PREKO DRINE 143
PJESMA O GENERALU ŠADIĆU 144
BOSANCI SU NEIZBEŽNI 145
FERMAN STIŽE IZ SARAJ'VA 146
MILI BOŽE 147
ZORA JE 148
BOSNA NIKAD NEĆE BITI SRBIJA 149
HEROJSKE MAJKE I SINOVI 150
SEADU DELIĆU 151

OPĆINA SREBRENIK 165
DVADESET PRVA SREBRENIČKA BRIGADA 175
BJEŠE BOSNA 176
KULA 177
KO SVOJATA MUSLIMANE BOŠNJAKE 178

OPĆINA GRADAČAC 189
ZMAJ OD BOSNE 199
AMANET ZMAJA OD BOSNE 200
ZMAJEV GRADE, ZMAJEVI TE BRANE 201
USTAJ ZMAJU 202
OJ, GRADAČCU 203
PROLJEĆE DEVEDESET DRUGE 204
PADE VILA SA GRADAČCA GRADA 205
HEJ, DUŠMANI 206
NA KAPIJI POSAVINE 207
IDEMO JUNACI ZMAJA OD BOSNE 208
ŠTA BI REK'O HUSEIN BEG 209
SA BEDEMA BIJELE KULE 210
HEROJ GRAD 211
BEGOVINO 212
HEJ, MEDIĐO 213

http://www.hasib-musinbegovic.com

MIONICO, MAJKO NAŠA 214
BRANIT SELO, ZAVJET JE HRGOVLJAKA 215
TENKOVI 216
GRADAČAČKA STO SEDMA HISTORIJU PIŠE 217
VITEŠKA BRIGADA GRADAČAC 218
STO SEDMA BRIGADA GRADAČAC 219
VITEZOVI STO SEDME BRIGADE 220
PRVI BATALJON DVJESTA TRINAESTE 224
DOBROVOLJCI SA GRADINE 225
GRADAČAČKI DIV 226
PJESMA ŠEHIDU 227
POŽARIČANKA 228
BUJRUM U GRADAČAC 229
BOSNA 230

OPĆINA BRČKO 241
BRANITE ME DJECO
(DOMOVINI BOSNI) 253
BRČKO GRADE 254
BRČKO GRADE 255
BRČKO, VOLJENI GRADE 256
PJESMA LOGORAŠA – BATKOVIĆ LOGORA 257
POLJE BREZOVO 260
BRČANSKE DŽAMIJE 261
BAJRAGINA KĆI 262
LIJEPA KLANČANKA 263
STO OSMA BRIGADA 264
STO OSMA BRIGADA 265
OD BRNJIKA DO DUBRAVA 266
BORCI STO OSME 267
JALIJA 268
DRUŽE SA DRUGE STRANE 269
MOJA HANUMA 270

http://www.hasib-musinbegovic.com

DOĆI ĆEMO NA SVOJA OGNJIŠTA 271
NOSTALGIJA 272
FATAMORGANA HEROJA
(DJECI POSAVINE) 273
PJESMA ENVERU PAMUKĆIĆU 274
PJESMA BRČANSKIH HEROJA 275
„ELVIS" TVRĐAVA 276
RAHMETLI ŠEHIDIMA 277
PJESMA ROLETU 279
JARANU ŽAJI 280
BALADA O GOLUBU 281
PJESMA PAŠI 282
DŽEVADE, BRATE 283
NEKO MI JE ĆORISO BACIKLO - DONJA BRKA 284
INTELEKTUALCI 286

OPĆINA ČELIĆ 293
BAŠ NA BAJRAM 297
BOSNO MILA 298
BOSNA MI JE SPALJENA 299
KORAJCI 300
KORAJU 301
KORAJSKI ARZOHAL 303
VRATIT ĆEMO DOBOJ, KORAJ 304
PLAČ MAJKE NA MEZARU 305
MOM BRATU, ŠEHIDU 306
OPET ĆE SE ČUTI EZAN 307
BAJANKUŠA 308
DVJESTO OSMA BRIGADA 309
FERMAN STIŽE 310
MUJO OD DOBOJA 311
PJESMA O KAPETANU VAHIDU 312

http://www.hasib-musinbegovic.com

OPĆINA GRAČANICA 319
PJESMA GRAČANICI 329
ZAŠTO, OZRENE? 330
STO JEDANAESTA BRIGADA 331
STO JEDANAESTA BRIGADA 332
DVJESTO DVADESET PRVA BRDSKA BRIGADA 333
ŠKORPIONI 334
ŠEHIDOM SI MEHO POST'O 335
GAZIJE 336
NUR NA MEZARJIMA 337

DOBOJ 343
DOBOJ ŠEHER 351
MOJ DOBOJU 352
SA DOBOJSKE STARE KULE 353
MUJO OD DOBOJA 354
VOLJENI GRADE 355
PJESMA O KOTORSKOM 356
DOBOJSKI LJILJANI 357
LJUBAVI TI STARE 358
JUNACI IZ PEPELA 361
STO DEVETA BRIGADA 362
AKO KRENEŠ PALIT' MOJU BOSNU
(STO DEVETA ČUVA BOSNU) 363
STO DEVETE VITEZOVI 364
ŠKORPIONI 365
DVJESTO TREĆA DOBOJSKA BRIGADA 366
DVJESTO TREĆA MOTORIZOVANA 367
ŠEHID 368
TRIDESET ZLATNIH LJILJANA 369
BOSNA TEČE NAŠIM VENAMA 370
MIRZINO JATO 371

http://www.hasib-musinbegovic.com

OPĆINA LUKAVAC 383
NA BOSNU, U SRCE BOSNE 391
MOJ ŽIVOT JE SLOBODA 392
DVA BABIĆA 393
STO SEDAMNAESTA BRIGADA 394
STO SEDAMNAESTA BRIGADA 395
DVJESTO DVANAESTA OSLOBODILAČKA BRIGADA . . 396
DVJESTO DVANAESTA BRIGADA OSLOBODILAČKA . . 397

OPĆINA BANOVIĆI 403
BANOVIĆI 409
STO DEVETNAESTA MUSLIMANSKA BRIGADA 410
IDEMO DO VOZUĆE 411
„SAJGON" DRMA SVUDA 412
HEJ, FRULA VIŠE 413
TAMO DALEKO 414

OPĆINA KALESIJA 419
ŽIVJELA MI KALESIJA 429
VRATIT ĆU SE KALESIJI 430
HEJ, GREBENE 431
TOJŠIČKA CESTA 432
POLETIO SOKO 433
LISAČA 434
NE MOŽE NAS POBIJEDITI NIKO 435
DVJESTO PETA BRIGADA 436
TOJŠIČKI BATALJON 437
PRNJAVORSKA ČETA 438
MANEVARSKA 439
PRVA KALESIJSKA ČETA 440
CRNI VUKOVI 441
CRNI VUKOVI 442

http://www.hasib-musinbegovic.com

CRNI VUKOVI 443
DVJESTO ČETRDESET PRVA
SPREČANSKO – MUSLIMANSKA BRIGADA 444
DVJESTO ČETRDESET PRVA
SPREČANSKO – MUSLIMANSKA BRIGADA 445
DVJESTO ČETRDESET PRVA
SPREČANSKO – MUSLIMANSKA BRIGADA 446
ČETVRTA OPERATIVNA GRUPA 447
PJESMA O RAZIJI 448

ZVORNIK (SAPNA) 455
ZAKLIKTA SOKO 463
OD PRIJEDORA DO ZVORNIKA 464
GODUŠ 465
KADA PROĐU DANI TUGE 466
DVJESTO ŠESTA VITEŠKA BRIGADA 467
DVJESTO ŠESTA VITEŠKA BRIGADA 468
DVJESTO ŠESTA BRIGADA 469
ZVORNIČKE KOBRE
(HAJDE SA NAMA NARODE) 470
SEMIROVA PJESMA 471
BABO 472
TREĆI ODRED 473
HAP VOD 474
NA ŠEHITLUKU 475
POZADINA 476
RASTANAK 477
NEK' SE PJESMA ZAORI 478
PJESMA O CRNOM LABUDU -
MEHDINU HODŽIĆU - „SENADU" 479
BONZO 480
KOMANDANT EDHEM – „TITO" 481
SEMIROVE KOBRE 482

http://www.hasib-musinbegovic.com

PRVI BATALJON 483
DRINA 484
DRINO, VODO LEDENA 485
IBRAHIM 486
LEGENDA BOSNOM KRUŽI 487
OSAM ŠEHIDA 488

OPĆINA TEOČAK 495
HAJRO KAPETAN 505
LAVOVI IZ TEOČAKA 506
PJESMA HAJRI KAPETANU 507
RODILA SI, ZEMLJO BOSNO, HAJRU KAPETANA 508
HAJRI KAPETANU 509
SPOJIT ĆE SE ONI, HAJRO 510
PJESMA O HAJRI 511
PJESMA O DŽEVADU 512
ČETVRTI VOD 513

OPĆINA TUZLA 519
GRAD LJUBAVI 535
TUZLO MOJA, MILI GRADE 536
NE DAMO TE, TUZLO NAŠA 537
ZAŠTO DIJELE NAŠU BOSNU? 538
RODNI GRADE, TUZLO MILA 539
TUZLO MOJA PONOSITA 540
TUZLO NAŠA, NIKAD POKORENA 541
PETNAESTOG MAJA 542
AMAN JADA 543
STOJ, DUŠMANE! 544
U ČAST POBJEDE 545
TUZLANSKA ORDIJA 546
TUZLU BRANE HILJADE JARANA 548

http://www.hasib-musinbegovic.com

PJESMA PRVE TUZLANSKE BRIGADE 549
DVJESTO PEDESET PRVA LAHKA BRIGADA 550
DVJESTO PEDESET PRVA LAHKA BRIGADA 551
ŠEJTANI, ZLATNI LJILJANI 552
ŠEHID 554
DEVET IH JE BILO 555
DRUGA SLAVNA TUZLANSKA BRIGADA 556
MARIJEVI VITEZOVI 557
TREĆA TUZLANSKA BRIGADA 558
TREĆA TUZLANSKA 559
DVJESTO PEDESET TREĆA BRIGADA 560
SPAJDERI 561
GAŠI 562
DVJESTO PEDESETA OSLOBODILAČKA BRIGADA . . . 563
PANTERI 564
STARA ČARŠIJA 565
LOVE STORY 566
DVADESET PETI MAJ 567
KLETVA TUZLANSKIH OČEVA 568

OPĆINA ŽIVINICE 593
ŽIVINIČKE OSE 607
ŽIVINIČKE OSE 608
SPREČANSKI ODRED 609
ŽIVINIČKI BATALJON 610
DVJESTO DESETA VITEŠKA BRIGADA 611
DVJESTO DESETA VITEŠKA „NESIB MALKIĆ” 612
DVJESTO DVADESETA BRIGADA 613
DVJESTO DVADESETA LAHKA BRIGADA 614
DVJESTO DVADESETA PONOSNO KORAČA 615
SMRT IBRAHIMA BALKIĆA – „BRAHETA” 616
S LJUBAVLJU KOMANDANTU SALETU 617

http://www.hasib-musinbegovic.com

OPĆINA KLADANJ 631
JESEN 639
KAD POGLEDAM SA JARAČKOG 640
KAKO JE LIJEP KLADANJ 641
STO DVADESET PRVA BRIGADA 642
STO DVADESET PRVA BRIGADA 643
STO DVADESET PRVA BRDSKA BRIGADA 644
KLADANJ BRANE KLADANJCI 645
ZLATNI LJILJANI KLADANJ BRANE 646
SIFET, HARIZ I MI 647

OPĆINA TEŠANJ 655
TEŠANJ GRADE 667
DVJESTO DRUGA GARAVA VITEŠKA BRIGADA,
VITEZOVI TEŠNJA GRADA 668
GARAVA DVJESTO DRUGA 669
POUSORSKA LJUTA,
TRISTO SEDAMDESET SEDMA BRIGADA 670
OPERATIVNA GRUPA SEDAM JUG 671
TRISTO SEDAMDESET PETA,
OSLOBODILAČKA BRIGADA 672
TRIDESET SEDMA DIVIZIJA 673
TRISTO SEDAMDESET DEVETA BRIGADA 674

TESLIĆ 693
KAD TE GLEDAM VOLJENI GRADE 701
NAD TESLIĆEM POLETJELA PTICA 702
VRATIT ĆU SE JA 703
SINOVI SMO SLAVNE TESLIĆKE 704
DVJESTO ČETVRTA TESLIĆKA BRIGADA 705
SMRTI SE NISI BOJAO, BRKA 706
KOMANDANTE ĐOGA 707
ZAŠTO TE NEMA VOLJENI DRUŽE 708

http://www.hasib-musinbegovic.com

DANAS SAM OPET NA SMJENI 709

OPĆINA MAGLAJ 721
MIRNO SPAVAJ, MOJ GRADE VOLJENI 733
DJEVOJKO MLADA 734
PONESI MI PJESMU, BOSNO, RIJEKO 735
DŽAMIJA SE GRADINI ŽALILA 736
SA SIKOLE VILA ZOVE 737
VOLIM MAGLAJ 738
MAGLAJ GRADE 739
PAZARIĆU, TVRDA STIJENO 740
PJESMA ARSIĆU 741
ZA SVOJ MAGLAJ DVJESTO PRVA BRDSKA BRIGADA . 742
BRANIOCI MAGLAJA 743
ARTILJERCI DVJESTO PRVE BRIGADE MAGLAJ 744
„BIBINI PAUCI" 745
HEROINE SA PUŠKOM U ROVU 746
POLICAJCI MAGLAJA 747
PJESMA ŠEHIDU NAIMU 748
TRI HEROJA 749
RIJEKO BOSNO, TVOJIH TI DUBINA 750
NA MEZARU MAJKA PLAČE 751
MAGLAJ GRADE, GRADE SIROTANA 752
DRAGI MOJ, NEPOZNATI TATA 753
DRAGA DJECO CIJELOGA SVIJETA 754

OPĆINA ZAVIDOVIĆI 765
TRIDESET PETA DIVIZIJA 771
PJESMA O TRISTA DVADESET OSMOJ BRIGADI 772
TRISTO DVADESET OSMA BRIGADA 773
ČETVRTI MANEVARSKI BATALJON 774

http://www.hasib-musinbegovic.com

SREDNJE PODRINJE
(VLASENICA, BRATUNAC, SREBRENICA) 781
PJESMA ŽEPI 789
PJESMA DRINSKIH ZMAJEVA 790
KASABLIJSKA 791
PRVA MUSLIMANSKA PODRINJSKA BRIGADA 792
PRVA MUSLIMANSKA PODRINJSKA BRIGADA 793
NE TUGUJ, VOLJENI GRADE 794
PRVA MUSLIMANSKO - PODRINJSKA BRIGADA 795
JANJIČARI 796
KOMANDANTU BEĆIRU 797
IZBJEGLICE SREBRENICE 798
SA JEDNOM NOGOM U GROBU 799

PRILOZI 805
Prilog br. 1
KALENDAR OBILJEŽAVANJA GODIŠNJICA JEDINICA
2. KORPUSA ARMIJE RBiH 807
Prilog br. 2
NAREDBA PREDSJEDNIŠTVA OPĆINE TUZLA O
FORMIRANJU MUZIČKOG ATELJEA TUZLA (MAT) . . . 812
Prilog br. 3
UMJETNIČKA ČETA 2. KORPUSA 813
Prilog br. 4
BILJEŠKE O AUTORIMA 814
Prilog br. 5
IZVJEŠTAJ O RADU PREDSJEDNIŠTVA
SKUPŠTINE OPĆINE TUZLA ZA PERIOD
JANUAR 1992. - APRIL 1993. GODINE 818
FOREWORD 829

http://www.hasib-musinbegovic.com

IZVOD IZ RECENZIJE

„ ... Pjesme u ovoj knjizi su nastajale u istom vremenu, ali na različitim prostorima, sa značajnim istoznačnicama: povezuje ih Bosna kao stanište za bošnjačku dušu, zov slobode („kliktaj Vile"), slike koje se miješaju - Bosna kao majka, Bosna kao dom- kuća, Bosna kao žrtva, Bosna kao slobodarska paradigma... Pjesme su nabijene mobilizirajućom emocijom, obojene svjetlošću koja je „svjetlost Dana" i koja probija mrak tame i sjaji žrtvom, svjetlošću koja razbija tegobnu tminu koja se nad Bosnom nadvila. Ta žrtva uključuje i davanje materijalnih dobara, dobrovoljno ugrožavanje vlastitog zdravlja i uzvišenog davanja života u žaru borbe za odbranu. Sve je u toj pjesmi u igri: i zov domovine ojađene, popaljene, porušene i krik bespomoćnih žena, djece i staraca, prognanih, ucvijeljenih dugih kolona, užasni kreščendo koncentracionih logora... Ali, to su pjesme i prkosa i ponosa. Taj ponos može imati sliku arhitipske majke bosanske, koja svojom šutnjom nadilazi vrijeme. Od trenutka kada ispraća svoga sina u Armiju - kada mu šije uniformu i miluje njegovu dječiju odjeću sa strijepnjom slušajući vijesti sa ratišta, do trenutka kada dolazi vijest koja ruši svijet, ona živi samo za jedno - za ponovni susret sa svojim sinom šehidom - svjedokom i miljenikom. Ona suze lije iz očiju okamenjenih i hodi svijetom ovozemljaskim kao sjena, tražeći osmjeh svog dječaka na osmjehu svih dječaka svijeta koji se igraju u slobodi. Tu slobodu su izborili zlatni ljiljani zemlje Bosne i Hercegovine... "

mr. Dželal Ibraković